

226

उर्दू संग्रह

पुस्तक का नाम गुलिस्तान मुलजिमी

लेखक शेख सादत शेराजी

प्रकाशन वर्ष.....

आगत संख्या... 226

226

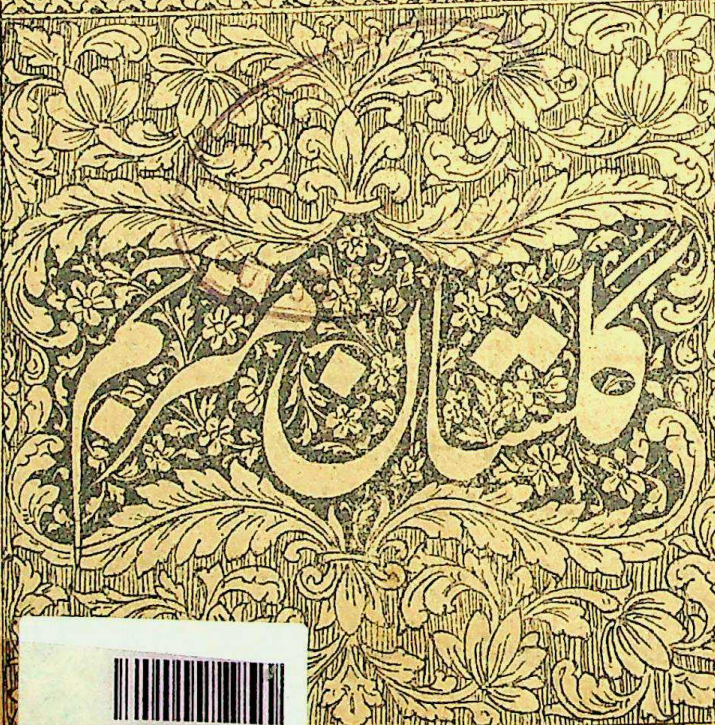
226;U

226

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

چند از کلمات و نشانی که در این کتاب است به شرح صانع جهان آفرین است

از تالیفات و تصانیف حضرت مولانا محمد علی قاسمی

در مطبعه دارالافتاء و دارالحدیث
 در مطبعه دارالافتاء و دارالحدیث
 در مطبعه دارالافتاء و دارالحدیث

فهرست کلمات و نشانی که در این کتاب است

[illegible]

شروع کرتا ہوں مین ماتہ نام اللہ کے کہ مہربان اور بخشنے والے ہے

بندہ ہمان یہ کہ زلفِ قصیر خویش
بندہ ہی بہتر ہے کہ تقصیر اپنی سے
ورنہ متراوڑ خوار و ندیش
اور جو نہیں لائق عاجی اسکی کے

عذر بدرگاہِ خدا آورد
عذر بیج درگاہِ خدا کے لاوے
کس نہ تواند کہ حجب آورد
کوئی نہیں سکتا کہ حجب لاوے

باران حرمت بحیالش همه چار سیده و خوان نعمت سید رغیش همه جا
مینمیزد چشای استی کاس سبک و میوه خوانم خوانی نیست بیه انوس و میوه کاس سبک

کشیہ پروردہ ناموس بندگان گناہ فاشش نذر و وظیفہ روزی بچھا آنکسہ و قطع
کشیہ پروردہ نذر کا سبب گناہ بڑے کے نہ پہاڑ سے اور روزیہ روزی کہا نیا لان کا ساتھ خاکہ و کا

اسے کرے کہ از خزانہ غیب	گب نر رسا وظیفہ خور واری
اسے کریم ایسا ہے تو کہ خزانہ غیب سے	گبراد نر رسا کو روزی کہا نیا لان کہ تہا ہے تو
ووستا تر کجا کنی محسروم	تو کہ باو شمنان نظر واری
دوست دین کو کب کرے تو محسروم	تو ایسا ہے کہ ساتھ دشمنوں کے نظر رکھتا ہے تو

فرش پا و چھپار فرمود ماقرش زمین گستر و وایہ ایر بہار گفت ثانیات
فرش پا و چھپار کے تین فرمایا کر تو فرش ہنر نگ کا چھپا اور دایہ ایر بہار کی تین فرمایا تو لڑکیوں
تہات را و چھپار زمین سپرد و و خندان را بخلعت نوروزی قبا ی سبز ورق
تہات را و چھپار کے زمین کے پالا اور و خندان کے تین ساتھ خلعت نوروزی کے قبا ی سبز رنگ
ور پر گرفتہ و اطفال شاخ را بقدر و مہم کلاہ شکوہ بر سر نہا و و عصا ہنر
ور پر گرفتہ اور لڑکوں شاخ کے تین پیپ آئے تھو کے ٹوپی کلی کے اوپر سر کے رکھی اور جدا کہی کا
بقدرت او شہر فائق شدہ و حکم ضامی شہریت او بخل اسبق شہریت قطعہ
بقدرت اسکی شہر فاقیت رکھنے والا ہوا و سپر خرم کا سبب ہر شہر اسکی کے دخت بند ہوا۔

ایرویا و مہ و خورشید و فلک و کائنات	تا تو تانی بخت گیری و بخت خوری
باول اور مہ اور چاند اور سورج اور تان سچ کام کہین	ایسے کہ دلی پہیلی میں سے تو بخت خور کا ہوتے تو
مہم از بہر تو سرشتہ و قرمان پروا	شرط انصاف ثبات کہ تو قرمان نبیری
سیاہ تیرے کو شش کر نیوالے اور حکم اہل نوالے	شرط انصاف کی نہیں ہے کہ تو حکم بجا نہ لاوے

و جہت از سرور کائنات مفرح موجودات رحمت عالمیان و صفوت
جہت میں وارد ہے سرور موجودات خشن خلق اور رحمت عالموں کے اور بہرہ صفت

آو سیان تہا و در زمان میت
موصوف آو سیان کے اور ذخیرہ دور زمانہ سے

قسطکم حبکم نسیم و کفی سلیم
نست کریم و حبیم کریم کے ٹکٹہ اور صاحب حسن

یکمالہ کشف الدجی بحمالہ
بیکمالہ کشف الدجی بحمالہ

بیکمالہ کشف الدجی بحمالہ
بیکمالہ کشف الدجی بحمالہ

فصل ہفتم از ایہ باب فیہ الاما
کشیہ پروردہ ناموس بندگان گناہ فاشش نذر و وظیفہ روزی بچھا آنکسہ و قطع
کشیہ پروردہ نذر کا سبب گناہ بڑے کے نہ پہاڑ سے اور روزیہ روزی کہا نیا لان کا ساتھ خاکہ و کا
اسے کرے کہ از خزانہ غیب
اسے کریم ایسا ہے تو کہ خزانہ غیب سے
ووستا تر کجا کنی محسروم
دوست دین کو کب کرے تو محسروم
فرش پا و چھپار فرمود ماقرش زمین گستر و وایہ ایر بہار گفت ثانیات
فرش پا و چھپار کے تین فرمایا کر تو فرش ہنر نگ کا چھپا اور دایہ ایر بہار کی تین فرمایا تو لڑکیوں
تہات را و چھپار زمین سپرد و و خندان را بخلعت نوروزی قبا ی سبز ورق
تہات را و چھپار کے زمین کے پالا اور و خندان کے تین ساتھ خلعت نوروزی کے قبا ی سبز رنگ
ور پر گرفتہ و اطفال شاخ را بقدر و مہم کلاہ شکوہ بر سر نہا و و عصا ہنر
ور پر گرفتہ اور لڑکوں شاخ کے تین پیپ آئے تھو کے ٹوپی کلی کے اوپر سر کے رکھی اور جدا کہی کا
بقدرت او شہر فائق شدہ و حکم ضامی شہریت او بخل اسبق شہریت قطعہ
بقدرت اسکی شہر فاقیت رکھنے والا ہوا و سپر خرم کا سبب ہر شہر اسکی کے دخت بند ہوا۔
ایرویا و مہ و خورشید و فلک و کائنات
باول اور مہ اور چاند اور سورج اور تان سچ کام کہین
مہم از بہر تو سرشتہ و قرمان پروا
سیاہ تیرے کو شش کر نیوالے اور حکم اہل نوالے
تا تو تانی بخت گیری و بخت خوری
ایسے کہ دلی پہیلی میں سے تو بخت خور کا ہوتے تو
شرط انصاف ثبات کہ تو قرمان نبیری
شرط انصاف کی نہیں ہے کہ تو حکم بجا نہ لاوے
و جہت از سرور کائنات مفرح موجودات رحمت عالمیان و صفوت
جہت میں وارد ہے سرور موجودات خشن خلق اور رحمت عالموں کے اور بہرہ صفت
آو سیان تہا و در زمان میت
موصوف آو سیان کے اور ذخیرہ دور زمانہ سے
قسطکم حبکم نسیم و کفی سلیم
نست کریم و حبیم کریم کے ٹکٹہ اور صاحب حسن
یکمالہ کشف الدجی بحمالہ
بیکمالہ کشف الدجی بحمالہ
بیکمالہ کشف الدجی بحمالہ
بیکمالہ کشف الدجی بحمالہ

[illegible]

اگر کوئی وصف اس کا مجھے پوچھے
عاشقان کشتگان میں مشوق
عاشق بارے ہوئے معشوق کے ہیں
یکے از صاحب لالہ سبز حبيب
ایک صاحب لون سے سرسبز گریبان
مفت مستغرق شدہ حالیکہ از آن
دینے والا ہوا جوت کہ او میں

کہ میں بچا ہوں جس نے حق بچا ہے تیرے کا
بہیل از بے نشان چمکے گویا دریا
بہشت بے پتے سے کیا کہے
ہر یاد رکھو گشتگان آواز
نہیں نکلتی ہے مرے ہودن سے آواز
مراقبہ فرمودہ بود و تحریر ملکاش
مراقبہ لکھا تھا اور نسخہ دریا مکاشف کے

لَقَدْ سَخَّرَ اللَّهُ لَهَا دَامَ سَعْدُهَا
تحقیق کرنا کہ یہ دنیا ساتھ کی انیسویں سوئیدی ساتھ
لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ تِلْكَ الْبَلَدُ هُوَ عَمْرُوهَا
ایسا نہ ملاتا ہے درخت یہی ہوتی ہیں شاخیں

وَأَيُّهَا الْأُولَى بِالْوَيْدَةِ الْقَصِيرِ
اور بدو کہ اسکی مولا سبب نیرون رخ کے
وَحَسَنٌ يَتَابِلَا رَضٍ مِنْ كَرَمِ الْبَدْرِ
اور خوبی روئیدگی زمین کی بزرگی بیج کی سے ہے

اَبْرُو تَعَالَى وَلَقَدْ سَخَّرَ خَطَهُ يَكُ شَيْخُ زُرَّازِ هَيْبَتِ حَاكِمَانِ عَاوِلِ وَهَيْمَتِ عَالَمَانِ
خدا برتر اور پاک شہر شیراز کو ساتھ قدیم ہیبت حاکمون عاویل اور ہمت عالمون
عَاوِلِ تَارَازَانِ قِيَامَتِ وَرَاوَانِ سَلَامَتِ مَدَارِ قَطْعِ
باعل کے تازیانہ برپا ہونے قیامت کے سورج پناہ سداستی کے نگاہ رکھے

قَلْبِ مَارِسِ رَاغِمِ نَاسِيْبِ وَهَيْبَتِ
ولایت پارس کے تین علم تیب زانہ سر رہنبر
اَمْ وَرُكْسِ شَانِ نَادِدِ وَرَبِ بَطْخَالِ
آجکے دن کوئی تپا نہیں تیاج کشادگی زمین کے
بَرْتِ پَانِخَا طَرِ جَارِ گَانِ پَشَارِ
اور تیرے ہی بادشاہ کنہار خط جبار کا اور
پَارِسِ بَاقِ نَقْتِ مَہَارِ خَالِ پَارِسِ
ای پردہ کار ہوا قندہ و نگہم کہہ شہر شیراز کے تین

يَا بَرَسِ بُوَ جَوَلُوَا سَايَةَ خَدَا
جنتک اور پر سر اسکے رہیگا جتہ سایا و شاہ
مَانَدِ رِہْتَانِ دَرْتِ مَانِخِ خَدَا
اندر چو کہٹ دو گیزی کی جای آرام خوشنودی کی
بِرَاوِ بَرِ خَدَايِ جِهَانِ شَرِینِ خَدَا
اور ہم کو اور رنگ اور بر خدایہ جہان کی نیوی کہ پر زنگ
خَدَا لَکِ خَالِ بُوَدِوَا بَا وَا بِلَا
جنتک کہ کہ زمین کا ہے اور کو کہ تین زندگی ہو

در سبب الیف کتاب

ذکر ج سبب تنفیف کتاب گستان کے

کِیْشِ تَائِلِ اَیْمِ کَدِشْتِ مِیْکَرِ وِہِ مِہِ عَمْرِو کُفِ کُروہِ تَاسَفِ خُودِ وِہِ وِہِ شَکِ
ایکرات کو خیال بیچ زانہ گذرے ہوئی کہ کتاہمین اور اور بر عمر تباہ کی ہوئی کی نہیں کہ کتاہمین اور تیر
سَرِجِہِ بَالِ مَاسِ آبِ دِیْدِہِیِ سَفْتِہِ دَیْنِ یَقِیْہِا سَابِ حَالِ خُودِ مِیْلَقِہِ مِہِ مِہِ
جسے اپنے کے ساتھ الماس ابدیدہ کے پر تاناہمین اور یہ مین سناسب حال اپنے کے کتاہمین

ہر دم از عمر میر و دلفی
ہر دم میرے جانا ہے ایکدم
اگر این پیروز دینی
اگر یہ پیروز دینی تو

چون نکر میکنم کاندیسے
جسے چھوکتا ہوں تو نہیں چوکتا
خجل کس رفت کار نیست
خجل نہ ہو کہ رفت کار نہ ہو

ایکے چاہ وقت در خواہی
ای سہی چاہیے ایچ خواہی
کوس حلت دند و بار نیست
نقد و روح کا بجا اور سہا نہ لانا

لقد سخر الله لها دامت سعادتها
تحقیق کرنا کہ یہ دنیا ساتھ کی انیسویں سوئیدی ساتھ
لا اله الا انت تلك البلد هو عمرها
ایسا نہ ملاتا ہے درخت یہی ہوتی ہیں شاخیں
ابرو تعالی ولقد سخر خطه ياك شيخ زراز هيبته حاکمان عاویل وهيمته عالمان
خدا برتر اور پاک شہر شیراز کو ساتھ قدیم ہیبت حاکمون عاویل اور ہمت عالمون
عاویل تارازان قیامت وراوان سلامت مدار قطع
باعل کے تازیانہ برپا ہونے قیامت کے سورج پناہ سداستی کے نگاہ رکھے
يا برس بوجولوا سایه خدا
جنتک اور پر سر اسکے رہیگا جتہ سایا و شاہ
ماند ریتان درت مانخ خدا
اندر چو کہٹ دو گیزی کی جای آرام خوشنودی کی
براو بر خدای جهان شرین خدا
اور ہم کو اور رنگ اور بر خدایہ جہان کی نیوی کہ پر زنگ
خدا لک خال بود و با و ا بلا
جنتک کہ کہ زمین کا ہے اور کو کہ تین زندگی ہو
در سبب الیف کتاب
ذکر ج سبب تنفیف کتاب گستان کے
کیش تائل ایم کدشت میکر وہ مہ عمر و کف کروہ تاسف خود وہ وہ شک
ایکرات کو خیال بیچ زانہ گذرے ہوئی کہ کتاہمین اور اور بر عمر تباہ کی ہوئی کی نہیں کہ کتاہمین اور تیر
سرجہ بال ماس آب دیدہی سفتہ دین یقیہا ساب حال خود میلقم مہ مہ
جسے اپنے کے ساتھ الماس ابدیدہ کے پر تاناہمین اور یہ مین سناسب حال اپنے کے کتاہمین
ہر دم از عمر میر و دلفی
ہر دم میرے جانا ہے ایکدم
اگر این پیروز دینی
اگر یہ پیروز دینی تو
چون نکر میکنم کاندیسے
جسے چھوکتا ہوں تو نہیں چوکتا
خجل کس رفت کار نیست
خجل نہ ہو کہ رفت کار نہ ہو
ایکے چاہ وقت در خواہی
ای سہی چاہیے ایچ خواہی
کوس حلت دند و بار نیست
نقد و روح کا بجا اور سہا نہ لانا

خوابتین یا بد و ریل	باز دار و سپاه راز و پیل	هر که اعداوت توست	فست مثل این گری هست
نمیدانم صبح کون کون نیکی	همچو کج و سید کوراهه	جو کوئی آماکات توئی	جیگانهات و سر و کله خالی

وان کی سخت پھین ہو
 اُس دوسرے پکای بطرح ہوں
 موتی را شاید این غذا
 دوی کو نہیں ملتا ہے یہ بیوفا
 گر بہندو چہا کہ بخشاید
 اگر بند ہو سے ایسا کہ نہ کہے
 گوشت و اجیات و تیاوست
 کہہاوشخص کو زندگی نہاے نہ ہر
 گریزی چہا شد غالب
 اگر ایک چار دن تلخ سے غالب
 نخصدیر حیات و تیاول
 نہیں کہتا ہوا دہر زندگی دنیا کو دل
 برکیش کو خوشی فرست
 سالانی ندگی کا چہ تیرانی کے سچ
 اندکی ماز خواجہ عرق ہنوز
 ہوئی ہی باہر بیوہ غور کہ کر گیا
 کہ کو فرسوغ خود در تجوید
 جس کہیتی اپنی کہائی چکی

دین عمارت سیر نہرو کے
 اور یہ عمارت سر سر پہ لے گیا کوئی
 مایعیش کو محی شکم ست
 اسن ندگی آبی کی پیٹ ہے
 گردن ان غم ہی کہ شاید
 اگر دل غم ہے بہری تملق ہے
 چار طبع و مخالف شش
 چار طبعین مگر بلال و نفرت کرنا
 جان شیریں پر کہ مازدالکلب
 جان شیریں تو اسے نکل جائے
 نیک و بد چون ہی مایہ درد
 نیک اندر جب یہ تہ پارسنگے
 کہنار فرسوغ پیش فرست
 کوئی نہادی چہ چہ لگتی
 اسی تہدست قند و باران
 ای خالی ہاتھ گیا ہوا سچ بازار کے
 وقت خرش خوشبایک
 وقت خرش کے محاسبہ خونہ عین ہو

یار با پایدار دوست مدار
 معشوقی خیر قیام کو دوست ستار
 تا بہد توج میر و دوست
 اگر اعتبار سے جاتا ہے تو کیا غم ہے
 و کر شاید چہا کہ توالیست
 اگر کہے ایک کہ نہ ہو سیکے
 چند سوری یونیا ہم خوش
 کہتے دوزخ ہی میں تہن خوش
 لا جرم مرد و عارف و کامل
 اسے مرد خدا سہ صاحب کمال
 خنک انکس کہ گوی نہ کی برود
 اچھا دے آؤ کہ گیندنی کی سے گیا
 غیر نیست و افتاب تہور
 عیش و نشاط ہے اور یو پ بہا دین
 تہدست پر نیاموری و شمار
 دینا عین سیر نہ لاد سے تو گپری
 سند سعدی باشنال شتو
 نصیحت ہر دہ کی کان دہ سن

در چنین است مرد و باش بود
 بعد از ازال مصالحت آن در میم که درین غلظت چشم و درین
 محبت فرام چشم و دقت از گفتنهای پریشان شویم و من بعد پریشان شویم و درین
 محبت و درین از فرزان پریشان شویم و درین از فرزان پریشان شویم و درین از فرزان پریشان شویم

نہ بان بریدہ پنجنی شستہ صم ویکم
پہ از کسی کہ نہ باشد ز بانش اندر حکم

مخلوق سبحانی مفرود و سعادتمند و کرامت خیز و شایسته توحید و تعظیم و تحقیق است که با ربیبی همانچ

[illegible]

<p>زبان از دکان خردمند صیت زبان هیچ موزنه عقلمند کے کیا ہے</p>	<p>کلید در کج صاحب ہنر کجی دروازے خزانے صاحب ہنر کے</p>
<p>جو در پستہ باشد چہ داند کہ جب دروازہ بند ہو کیا جانے کوئی</p>	<p>کہ جو ہنر فروش است یا شیوہ کہ یہ دکان جو ہری کی ہے یا بساطی می</p>

[illegible]

اگرچہ مشخرومند خاموشی اور بیت قلم اگرچہ آہستہ فریاد کے خاموشی ادب ہے	بوقت مصلحت ان کے درجن کو شہ لیکن بوقت مصلحت کے ہر توجہ کو شہ
دو خیر طبعہ عقلیت ہم فریست دو چیز تسمیہ عقل کی ہو چپ رہنا	بوقت گفتن گفتن بوقت خاموشی وقت بولنے کے اور بولنا وقت چپ رہنے کے
فی الجملہ زبان ازیر کمالیت اور کشیدن قوت حاصل کلام کا زبان کلام کرنے اور کلام سے پہنچنا طاقت نرہی ہیں۔ اور منہہ بانیں اسکی سے	بگو دینین مروت نہ تہم کہ یا مروتی بود دوست صادق بیت بھیر نا جو اندوختہ جاتی میں نے کہ یا مروتی ہوتا اور دوست سچا
جو جنگ اوری باسی اور پیر جب جنگ لایہ تیر سبانبہ کسی کے نہ چھ لڑائی کے	کہ از وی گزرت بود یا اگر پیر کہ اس سے چارہ چھ کو ہو یا بہاگ جانا
بحکم ضرورت سخن گفتن و تفرج کنان ساتھ حکم ضرورت کے بات کہی میں سے و میر کرتا ہوا باہر گیا میں	بہر ضرورت سخن گفتن و تفرج کنان ساتھ حکم ضرورت کے بات کہی میں سے و میر کرتا ہوا باہر گیا میں
اول آمدی بہشت ماہ جلالی اصل مہیا کہ بہشت بہشت جلالی کا	بہشت گویندہ رہنا بہشت ماضیان بہشت بولنے والی اور بہشت شاخونکے
میر گل شرح از غم افنا وہ لالی اور گل شرح کے شہنم سے پیر ہو مورتی	میر گل شرح از غم افنا وہ لالی جیسے عرق اور پیر غم عشق غصہ ناک کے
شب بویستان یا لی از دوستان اتفاق رات کو ایک باغ میں ساتھی ایک کو دوستوں اتفاق رات کو ایک باغ میں	شب بویستان یا لی از دوستان اتفاق رات کو ایک باغ میں ساتھی ایک کو دوستوں اتفاق رات کو ایک باغ میں
قطرہ روضہ مآثر ہائیکال باغ پانی نہروں کے گہا جادی	دو حہ تبخیر طیر ہا موزون باغ آوازہ جانور و نکا وزن دار
آن پر از لالہ ہای رنگارنگ وہ بہر بہر لالوں رنگارنگ سے	وین پر از میو ہا سے گوناگون اور بہر بہر میو ہا سے گوناگون

اگرچہ مشخرومند خاموشی اور بیت قلم
اگرچہ آہستہ فریاد کے خاموشی ادب ہے
دو خیر طبعہ عقلیت ہم فریست
دو چیز تسمیہ عقل کی ہو چپ رہنا
فی الجملہ زبان ازیر کمالیت اور کشیدن قوت
حاصل کلام کا زبان کلام کرنے اور کلام سے پہنچنا طاقت نرہی ہیں۔ اور منہہ بانیں اسکی سے
بگو دینین مروت نہ تہم کہ یا مروتی بود دوست صادق بیت
بھیر نا جو اندوختہ جاتی میں نے کہ یا مروتی ہوتا اور دوست سچا
جو جنگ اوری باسی اور پیر
جب جنگ لایہ تیر سبانبہ کسی کے نہ چھ لڑائی کے
کہ از وی گزرت بود یا اگر پیر
کہ اس سے چارہ چھ کو ہو یا بہاگ جانا
بحکم ضرورت سخن گفتن و تفرج کنان
ساتھ حکم ضرورت کے بات کہی میں سے و میر کرتا ہوا باہر گیا میں
بہر ضرورت سخن گفتن و تفرج کنان
ساتھ حکم ضرورت کے بات کہی میں سے و میر کرتا ہوا باہر گیا میں
اول آمدی بہشت ماہ جلالی
اصل مہیا کہ بہشت بہشت جلالی کا
بہشت گویندہ رہنا بہشت ماضیان
بہشت بولنے والی اور بہشت شاخونکے
میر گل شرح از غم افنا وہ لالی
اور گل شرح کے شہنم سے پیر ہو مورتی
میر گل شرح از غم افنا وہ لالی
جیسے عرق اور پیر غم عشق غصہ ناک کے
شب بویستان یا لی از دوستان اتفاق
رات کو ایک باغ میں ساتھی ایک کو دوستوں اتفاق رات کو ایک باغ میں
شب بویستان یا لی از دوستان اتفاق
رات کو ایک باغ میں ساتھی ایک کو دوستوں اتفاق رات کو ایک باغ میں
قطرہ روضہ مآثر ہائیکال
باغ پانی نہروں کے گہا جادی
دو حہ تبخیر طیر ہا موزون
باغ آوازہ جانور و نکا وزن دار
آن پر از لالہ ہای رنگارنگ
وہ بہر بہر لالوں رنگارنگ سے
وین پر از میو ہا سے گوناگون
اور بہر بہر میو ہا سے گوناگون

گسترانید فرش بوسه
بچایا فرش رنگ برنگ کا

نکند قطعہ سچہ کار آیدت ز گل طبقے + از گلستان من بہرور فے
نکرے کیا کلام آوے تیرے گل سے ایک طبق۔ گلستان میری سے طے ایک ورق
گل میں پنج روز شش باشد | وین گلستان ہمیشہ خوش باشد
گل یہ پانچ چھ روز رہے | اور بہرہ کتاب گلستان ہمیشہ سرسبز رہے

و حسن معاشرت و آداب مجاورت و رہا سیکہ متفکران را بحار آید و
 هیچ خوبی صحبت کسی کے اور آداب ہمہ گیر گفتگو کر نیکی پہنچانے سے ملت کے کرنا ملنے کی تیس

مستملان افرید فی الحمله بنور از گلستان بقیننی مانده بود
او پیشوں کہ علمیت پڑ باو سے حاصل کلام اینک کلستان کو چھ لانی رہے تھے

[illegible]

[illegible]

بہارِ مرگ اس کا
ساتھ تاج محمد بن ابی بکر
محمد بن زنگی کے ہوتے۔

وکر امیر کبیر فتح الدین الی بکرین الی نصر اطلال اللہ عمرہ
تذریف سوار بڑے فتح الدین الی بکرین الی نصر کے دراز کر کے اللہ عمرہ و سکی

و کبیر عروں فکر من از بچالی سر سبز یار و ویدہ پاس از پشت پائی خجالت
و پھر دامن فکر پیر سے کی خجالت ہوئی سے سر نہیں اٹھائی اور انکھ نو میس کی پیدہ پاؤں شرمندگی کو
پیشہ زور و زور سے صاحب نظر اتنی تجلی نشو و نما نگاہ کہ متحکمے گرو و پز پور
نہیں نہائی اویس گروہ صاحب نظروں کے جلوہ کریم والی نہیں ہوتی مگر موت کریم والی ہو
قبول امیر پیر عالم عادل منطف و منصور ظہیر سلطنت و مشیر
کہ ساتھ زیور قبول امیر بڑے کے عالم عادل ظفر پایا گیا اور یاری دیا گیا پشت پناہ سلطان
مذہب ملکیت کہف الفقر ملا و انتہا مری فی الفضل صاحب الیقین
کا اور مشورہ بینو الا ندیہ کا پشاور کلانہ کی جگہ فقیروں کا جانی پناہ مسافر کا بالینوالا فاضل کا دوست
افتخار آل فارس میں الملک ملک الخواص بارک فتح الدین
پہر سیزگار و کا فخر کرنا اہل فارس تہذیب کی قوت ماکہ فرشتوں کی خدمت بزرگ فخر دولت
والدین عنایت الاسلام و المسلمین عہد الملک و المسلمین
اور دین کا فریاد و شمس اسلام اور مسلمین سرور بنایا ہوا بادشاہ ہونکا اور شہزاد ہونکا
ابی بکرین ایسے نصر اطلال اللہ عمرہ و جبل قدرہ
ابی بکرین الی نصر کا دراز کر کے اللہ عمرہ و سکی اور بزرگتر کر کے اسکی قدر
و شرح صدرہ و ضاعف اجرہ کہ مدوح اکابر افاق ست
اور روشن کر کے سینہ اس کا اور زیادہ کر کے ہر اسکا کہ صفت کیا گیا بزرگوں عالم کا ہے

و مجموع مکارم اخلاق شہر
اور جسے کیا کیا بزرگیوں خلقوں کا
گہنہ شہادت و دامن کو
گناہ اس کا طاعت ہو اور دشمن ہوتے
دھواشی خدمتے معین ست کہ اگر در آداسے ہر خے
اور کنارہ پیٹنے والوں مجلس کے سے ایک خدمت مقرر ہے کہ اگر چہ ادا کر چکے تھوڑی
ازان تہاوان و تکامل روا و اردو درمضن خطاب
اس سے چل اور سستی روا کہیں اور ہر جگہ باز پرس کے

۱۰
۱۱
۱۲
۱۳
۱۴
۱۵
۱۶
۱۷
۱۸
۱۹
۲۰
۲۱
۲۲
۲۳
۲۴
۲۵
۲۶
۲۷
۲۸
۲۹
۳۰
۳۱
۳۲
۳۳
۳۴
۳۵
۳۶
۳۷
۳۸
۳۹
۴۰
۴۱
۴۲
۴۳
۴۴
۴۵
۴۶
۴۷
۴۸
۴۹
۵۰
۵۱
۵۲
۵۳
۵۴
۵۵
۵۶
۵۷
۵۸
۵۹
۶۰
۶۱
۶۲
۶۳
۶۴
۶۵
۶۶
۶۷
۶۸
۶۹
۷۰
۷۱
۷۲
۷۳
۷۴
۷۵
۷۶
۷۷
۷۸
۷۹
۸۰
۸۱
۸۲
۸۳
۸۴
۸۵
۸۶
۸۷
۸۸
۸۹
۹۰
۹۱
۹۲
۹۳
۹۴
۹۵
۹۶
۹۷
۹۸
۹۹
۱۰۰

اور قصیدہ خدمت مہر و محبت اختیار کرتے
بیان کرنا تقصیر خدمت کا اور سبب اختیار کرنے کو شہ کا
تقصیر و تقاضا عذریہ و مہر و محبت خدمت پارگاہ خداوندی میر و بنا پرست
تقصیر اور دیرینی سستی کرنا بیچ ہمیشگی خدمت پارگاہ خدا اپنے کے کہ جاتی ہو واسطے اسکے
کہ طائفہ از حکمائے ہندوستان و فضائل یز و جمہر سخن میگفتند یا خبر
کہ ایک طایفہ جلیماں ہندوستانی سو بیچ فضیلتوں بزرگوں کے بات کہتے تھے آخر
خبر ان عییش نہ دستند کہ در سخن گفتن بطی است یعنی در زبان
سوا اس کے عیب اس کا نہیں جانتے کہ بیچ بات کرنے سست ہے یعنی دیر
بسیار میکند و مستمع ایسی منتظر میاید یو تا وی تقریر سخنی کند
ہست کہ رہا ہے اور سننے والے کے کہیں بہت انتظار چاہیے کہیہنا تا وہ بیان کرے

[illegible]

۴ مجازاً نسل آتش و شعله آید و در حدیث قال ناطق و لاطق

سرگردان بدعویٰ قرار دے خوشن را گردان اندازد و سعدی نماید و ستاره
جو کوئی کہ گردان دعویٰ ہو بلند کرتا ہے۔ اپنے تئیں گردن کوئی التامی سے بڑا ہے تعلق
کس نہاد سخاوت نماید و اول اندیش و نگہ گفتمار و پای شمس است پس دوا
کوی نہیں آتا و پھر کوئی تعلق پہلے اندیش کہ بعد از ان کہ پاول آئے ایما و در تہ پیکر بیا
تخلیدی و اتم ولی نہ در بیان و شادی فروشم ولی نہ در کنعان و لقمان را
باغبانی جانتا ہوں میں لیکن نہیں سچ ہا کے معشوقی پیتا ہوں میں لیکن کنعان میں لقمان
گفتند حکمت از کہ اخستی گفت از با بیایان کہ آجای نہ مند مای نہ مند
لوگوں کو کہا کہ حکمت کس سے لیکے تو نے کہا اندیش کہ جب تک جگہ نہیں پیتے پاول میں

[illegible]

قدم الخروج قبل الخروج

مقدم رکھ کر باہر آنا اندر جانے سے

قطعہ گرچہ شاطر بود و خوش بخت
اگرچہ چالاک ہو تا ہے مگر بخت بچ لڑائی

گر شیت در گرفتن مویش
بلی شیر سے بچ پکڑنے چوبے کے

مروت بیارای و اگر زن کن

مروتی اپنی از مارا مروت عورت کر

چہ زندیش باز روین چنگ
لیکن کیا کرے اس کے باوجود بخت بچ لڑائی

لیک مویش است و صاف بخت
لیکن چوبے کی مٹن پر چھ لڑائی چیتے کے

اما تھا دوست اخلاق بزرگان کہ چشم از عوالم زیر و شان پویشند و درویش
لیکن سبب بھر و کشادگی خلق بزرگوں کو کہ آنکہ عیبوں زیر دستوں سے چھپاتے ہیں وہ بچ ظاہر
جو انکم اتہان کو شہ چند کلمہ طریق اختصار از نو اور و مثال شعر و حکایات
کرتے گناہوں چھوٹوں کے نہیں کوشش کرتے ہیں مٹن بہت طریق محقر کر کے لکھتے اور مثال سے
و میرت ملک مٹی حتمہ اللہ علیہ دین کتاب و روح کو دیکھ ویری از مگر انکایہ
اور خصلت بادشاہوں گزری ہو تو جسے حرمت اللہ تعالیٰ کی انکو چھپ کر اس کتاب کے لکھنا کیا ہندے اور

بر و شرح نمودیم و حسب تصنیف کتاب این بود و قطعہ
تہوڑی سی عمر میں قیمت کو اوپر اودیکھ کر کیا ہم نے سبب تصنیف کرنے کا یہ کیا تھا۔ یہی
سایا این نظم و ترتیب و زبانی و خاک افراہ چاکہ و غرض تفسیر کتاب
کئی بیوں نظم و ترتیب و زبانی و خاک افراہ چاکہ و غرض تفسیر کتاب
ماتہ و کہستی از مٹی بنیم بقای و کہ صاحبی و زوی حمت و کہ در کار و بیانی و
رے گاہ کیلئے کہ زندگی اپنی کو نہیں دیکھتا تو ہمیں قیام و شاید ایک صاحبی و زوی حمت کی کہ

امعان نظر و ترتیب کتابی تہذیب ابواب اسکا و سخن معصیت و بدنامی و
غیر کے نظر کیلئے ہم کہستی کتابی و زبانی و خاک افراہ چاکہ و غرض تفسیر کتاب
عماد و حدیقہ عبار چون بہت بہت باب اتفاق افتاد و ازین مختصر
و خوش گنجان اور ہلکے سبز کے مٹن مانع بہت کی ساتھ ہندے یا یکے اتفاق پڑا اس سبب مختصر
تا بلات نہ انجامد و اللہ اعلم بالصواب و اللہ المرحم و اللہ
کے انجام ساتھ ہندے ہو اور اللہ اعلم بالصواب اور ہلکے سبز کے مٹن مانع بہت کی ساتھ ہندے یا یکے اتفاق پڑا اس سبب مختصر

باب دوم در اخلاق و درویش
باب دوم درویش و خلق فقیر و

Handwritten marginal notes in Urdu script, including phrases like "مقدم رکھ کر باہر آنا اندر جانے سے" and "مروتی اپنی از مارا مروت عورت کر".

باب سوم در فضیلت قناعت باب چهارم در فوائد خاموشی
باب پنجم در بزرگی قناعت کے باب چھٹا بیچ خانہ کے چپہ بند کے
باب ہفتم در عشق و جوانی باب ہشتم در ضعف و پیری باب نہم
باب دہم در عشق و جوانی کے باب چھٹا بیچ ناتوانی اور بڑا پیر کے باب سوا
و اثیر تربیت باب ہفتم در آداب صحبت مثنوی
بیچ اثر کر سب تربیت کے باب اٹھواں بیچ آداب صحبت کے *

دورانِ مدت کہ بار وقت خوش بود
 اس بدت میں کہ ہمارے وقت خوش تھا
 مرا واپس جیت بود و کفایتیم
 مراد ہماری نصیحت تھی اور کبھی ہم نے

از حیرت شش و پنج پیش بود
 کہ حیرت رسول اللہ سے چھ سبب چلے اور چھ تھیں
 حوالت با خدا کرویم و رستم
 سپرد مائتہ خدا کے کیا ہم نے اور کبھی ہم نے

باب اول در سیرت یاوشا بن
 بابا پہلا بیچ خلعت بادشاہی کے

حکایت پادشاهی را شنیدم که بکشتن اسیری اشارت کرد و بچاره و در حالت
 ایک پادشاه کو سنائیے کہ ایک بھدی کے مارنے کا اشارہ کیا بچارہ اس کا
 نو میری ملک و تمام دادن گرفت و بقط گفتن کہ گفته اند سر کہ دست از جان
 نویسی کے پادشاه کو گالی دینے لگا او یہودہ کہنا کہتے ہیں کہ جو کوئی ہاتھ جانے
 بشوید مر در دل او بگوید مست وقت ضرورت چو ماند گزید و دست
 دھوتا ہے جو کچھ دیکھ کر گستاخ کہتا ہے وقت ضرورت کے جب ہر شے ہلکتا ہاتھ
 بکیر و شمشیر شعر اذ ایس انسان طال لسانہ کہ کس تو مغلق
 پتہ لیتا ہے شمشیر تیز کا حکم نا اہم ہوتا تو آدمی لمبی ہوتی ہر زبان اس کی جیسے کہ بے باجر
 یصُول قلی الکلب ملک بر سیکہ چہ مسگوید کے از فراری ملک حضرت گفت
 موتی جو حملہ کرتی ہو اور پرتے کے پادشاه سنو تو چھا کر گیا کہتا ہے فیر زمین جو ایک
 اخلاوند مسگوید و الکاخلین الغیظ والعافین عن الناس ملک را
 ای صاحب کہتا ہے جو غصہ کہانیوں میں غصے کے اور بکشتنے والے میں آدمیوں کے پادشاه کو
 رحمت آلود و از سر خون او و گذشت وزیر دیگر کہ ضد او بود گفت انا سے
 رحم آیا اس کے خون سے گذرا وزیر دوسرے خلائف وزیر اول کہتا کہ انا ہائوں

[illegible][illegible]

[illegible]

کاندھ میان خاک خون سی مری * کاندھ خاک و خون و خون خوشی بازی میکند
کر دیوان خاک و خون کے دیکھتے تو ایک سر * جو شخص کے اڑانی لانا ہو سپاہ خون آگے بازی کرے
نرمیدان اگر گزند و خون شکاری * این جفت و سپاہ دین و دنی چند
روزمہار کے وہ شخص کہ ہاگتا ہر سانوں لشکر * یہ کہا اور اوپر سپاہ و دشمن کمار و تن کھٹنے
مردان کاری راکشت چون پیش پدرا مازین خدمت ہو سید و گفت قطر
ہوئی کار او سودہ کو مارا جب آگے پہنچے پاپ کے یہاں زمین خدمت کی چومی اور کہا *
اگر شخصی منت جو مقصود * اور تھی مہر نہ لاری * سپاہ غریبان کا آئینہ نرمیدان
اے کہ جسم میر تجھ کو کھائی دیا * ہرگز مونس کو نہ نہ جانے تو کہو ابلہ میرا نہیں کام آوے روز
نہ گاو پرواری * او وہ اندک سپاہ دشمن سپاہی و دایمان اندک جماعتی آہنگ گریہ
میں نہ کو نہ پلا ہوا تیل کہ تو میں کہ سپاہ دشمن کی بہت تھی اور یہ تھوڑی اور ایک جماعت نے ارادہ
کر دیا سپہ نعرہ و گرفت میرا ان کو شیر تاجا منہ زبان پر شہسواران لکھن و ام تھوڑا
بھائی نکالیا لو کے لے آوازہ مارا و گھرا ایچ دو گو کشش کرو تاجا منہ تو گناہ پہن سو اور نہ کو ساتھ کہنے
گشت و گما چلا کہ در شین ہم بھلن اور یہ دشمن طعنه یافتہ در سر و پیش پیش
اچھڑا گئی نہ یادہ ہوئی اور یکبارہ اچھڑا گیا میں نے اس کی فوج دشمن پیش پانی پانی سرور نہ کہیں اچھڑا
وہ کیا گرفت و سر و نظر پیش کروا دی عہد پیش گردانید یہ پیش حسیہ
چو میں اور گو پیش لیا اور یہ سر و نظر نہ یادہ کی تاکہ ولی عہد اپنا کہا ہمالی اور کو حذر کرے نہ لگے
نور و طعنه پیش کروا خواہ میں از غرقہ بدید و ویکہ پر ہم نہ سپہ و ریافت دست
اور نہ سر آگے کہانے میں کی ویکہ میں نے باری آگے دیکھا اور یہاں تک کہ میں مارا لو کہنے
طعنه مار کر گشت و گرفت محالست کہ ہم میدان ہم نہ دیے تھران چاہی نشان کہ نہ
در یافت کیا اور یہاں تک کہانے کھینچا اور کہا مشکل ہو کہ ہم نہ میر جاویں اور بی ہنر جاوے کہیں کہیں
شعش نمایاں بر سپاہیہ یوم * ورتا از جہان شو و حدودم پدرا ملازین جالی
کوئی نہیں آتا نیچے سپاہیہ آگے اگر یہ جاہل نہ ہو کہ نا پورہ * اچھڑا اس حالتے خیر
داؤد مر ویش رنجاند و گوشمالی واجب ہے اس سر کے از اطراف بلا و حصہ فنی میں کہ
دی آگے بھائیوں کو بلا یا اور خوب سنوئی نہیں ہر ایک کو طوفان ہر روز کے سر حصہ سپہ بد
آفتہ فروست نزع رجا کہ وہ دروش و گلیخی خست و دواو شاہ در آفتہ
مقرر کیا ناقصہ بیٹھا اور جھگڑا اوہا کہ دل فقیر ایک گوڑی میں سو نہیں اور ہوا و شہر و ملکیت

کندھ میان خاک خون سی مری
کر دیوان خاک و خون کے دیکھتے تو ایک سر
نرمیدان اگر گزند و خون شکاری
روزمہار کے وہ شخص کہ ہاگتا ہر سانوں لشکر
مردان کاری راکشت چون پیش پدرا مازین خدمت ہو سید و گفت قطر
ہوئی کار او سودہ کو مارا جب آگے پہنچے پاپ کے یہاں زمین خدمت کی چومی اور کہا
اگر شخصی منت جو مقصود
اے کہ جسم میر تجھ کو کھائی دیا
نہ گاو پرواری
میں نہ کو نہ پلا ہوا تیل
کر دیا سپہ نعرہ و گرفت میرا ان کو شیر تاجا منہ زبان پر شہسواران لکھن و ام تھوڑا
بھائی نکالیا لو کے لے آوازہ مارا و گھرا ایچ دو گو کشش کرو تاجا منہ تو گناہ پہن سو اور نہ کو ساتھ کہنے
گشت و گما چلا کہ در شین ہم بھلن اور یہ دشمن طعنه یافتہ در سر و پیش پیش
اچھڑا گئی نہ یادہ ہوئی اور یکبارہ اچھڑا گیا میں نے اس کی فوج دشمن پیش پانی پانی سرور نہ کہیں اچھڑا
وہ کیا گرفت و سر و نظر پیش کروا دی عہد پیش گردانید یہ پیش حسیہ
چو میں اور گو پیش لیا اور یہ سر و نظر نہ یادہ کی تاکہ ولی عہد اپنا کہا ہمالی اور کو حذر کرے نہ لگے
نور و طعنه پیش کروا خواہ میں از غرقہ بدید و ویکہ پر ہم نہ سپہ و ریافت دست
اور نہ سر آگے کہانے میں کی ویکہ میں نے باری آگے دیکھا اور یہاں تک کہ میں مارا لو کہنے
طعنه مار کر گشت و گرفت محالست کہ ہم میدان ہم نہ دیے تھران چاہی نشان کہ نہ
در یافت کیا اور یہاں تک کہانے کھینچا اور کہا مشکل ہو کہ ہم نہ میر جاویں اور بی ہنر جاوے کہیں کہیں
شعش نمایاں بر سپاہیہ یوم
کوئی نہیں آتا نیچے سپاہیہ آگے اگر یہ جاہل نہ ہو کہ نا پورہ
داؤد مر ویش رنجاند و گوشمالی واجب ہے اس سر کے از اطراف بلا و حصہ فنی میں کہ
دی آگے بھائیوں کو بلا یا اور خوب سنوئی نہیں ہر ایک کو طوفان ہر روز کے سر حصہ سپہ بد
آفتہ فروست نزع رجا کہ وہ دروش و گلیخی خست و دواو شاہ در آفتہ
مقرر کیا ناقصہ بیٹھا اور جھگڑا اوہا کہ دل فقیر ایک گوڑی میں سو نہیں اور ہوا و شہر و ملکیت

کندھ میان خاک خون سی مری
کر دیوان خاک و خون کے دیکھتے تو ایک سر
نرمیدان اگر گزند و خون شکاری
روزمہار کے وہ شخص کہ ہاگتا ہر سانوں لشکر
مردان کاری راکشت چون پیش پدرا مازین خدمت ہو سید و گفت قطر
ہوئی کار او سودہ کو مارا جب آگے پہنچے پاپ کے یہاں زمین خدمت کی چومی اور کہا
اگر شخصی منت جو مقصود
اے کہ جسم میر تجھ کو کھائی دیا
نہ گاو پرواری
میں نہ کو نہ پلا ہوا تیل
کر دیا سپہ نعرہ و گرفت میرا ان کو شیر تاجا منہ زبان پر شہسواران لکھن و ام تھوڑا
بھائی نکالیا لو کے لے آوازہ مارا و گھرا ایچ دو گو کشش کرو تاجا منہ تو گناہ پہن سو اور نہ کو ساتھ کہنے
گشت و گما چلا کہ در شین ہم بھلن اور یہ دشمن طعنه یافتہ در سر و پیش پیش
اچھڑا گئی نہ یادہ ہوئی اور یکبارہ اچھڑا گیا میں نے اس کی فوج دشمن پیش پانی پانی سرور نہ کہیں اچھڑا
وہ کیا گرفت و سر و نظر پیش کروا دی عہد پیش گردانید یہ پیش حسیہ
چو میں اور گو پیش لیا اور یہ سر و نظر نہ یادہ کی تاکہ ولی عہد اپنا کہا ہمالی اور کو حذر کرے نہ لگے
نور و طعنه پیش کروا خواہ میں از غرقہ بدید و ویکہ پر ہم نہ سپہ و ریافت دست
اور نہ سر آگے کہانے میں کی ویکہ میں نے باری آگے دیکھا اور یہاں تک کہ میں مارا لو کہنے
طعنه مار کر گشت و گرفت محالست کہ ہم میدان ہم نہ دیے تھران چاہی نشان کہ نہ
در یافت کیا اور یہاں تک کہانے کھینچا اور کہا مشکل ہو کہ ہم نہ میر جاویں اور بی ہنر جاوے کہیں کہیں
شعش نمایاں بر سپاہیہ یوم
کوئی نہیں آتا نیچے سپاہیہ آگے اگر یہ جاہل نہ ہو کہ نا پورہ
داؤد مر ویش رنجاند و گوشمالی واجب ہے اس سر کے از اطراف بلا و حصہ فنی میں کہ
دی آگے بھائیوں کو بلا یا اور خوب سنوئی نہیں ہر ایک کو طوفان ہر روز کے سر حصہ سپہ بد
آفتہ فروست نزع رجا کہ وہ دروش و گلیخی خست و دواو شاہ در آفتہ
مقرر کیا ناقصہ بیٹھا اور جھگڑا اوہا کہ دل فقیر ایک گوڑی میں سو نہیں اور ہوا و شہر و ملکیت

[illegible]

وودکر میباشند و ملوک را که در این راه پیشرو بطریق اسلام پسوالین او میرودی میکنند یا نصرانی میکنند یا مجوسی میکنند شش

۱۲

CC-0. In Public Domain. Gurukul Kangri Collection, Haridwar

کل مولود یولد علی الفطرة واکبر لا یهود ایه او نصرانیه او مجوسی
 سب از کسکه پیدا ہوئے ہیں او پر طریقہ اسلام کے اور ماننا پاد شکریہ ہودی کرین انضاری یا مجوسی
 قطعہ یادان یا گشت ہم سروط و خانان نبوش گم شد ہاگ اصحاب ہر روز
 بیٹا نوح علیہ السلام کا ساتھ بدو کے بیٹا خانان پنجہ خبری اسکی ناکم ہوا کہتے اصحاب کہف نے
 چند ہی نیکان گرفت موزم شد تا کہ ان سرزار او و گشت و گفت خجیم
 روز کتنے و چہا نیکوں کا پکڑا ہوی ہوا تا بادشاہ سرزار او سکھ گدرا اور کہا بخشا بیٹے
 اگر مصیبت نہ پدم رہی ہائی کہی کہتے نال ان رستم کرو و دشمن توان حقیر و حیارہ شمر و
 اگر چہ مصیبت نہ پکی میں نے نہ جاسکے تو کہ کیا کہا نال سے ساتھ رستم کے دشمن نیکیے بلایا اور چہا
 و پدم کہی ایسی شرمہ خور و چون شمر اند شمر و بار و سرو و فی کھالہ پلہا نر و شمر و
 دیکھا میں نے کہ بیت ہائی ہوشمہ چو شیکا و جیکہ بیت ہوا و نطہ اور ہوجہ لیکہا حال کلام روکیکہ
 و اساو و پستہ سب انوس کہ زندہ اس چٹائی زندہ و ادنی خدمت ملاکش اور ختمہ دور نظر
 ناز و شمر کے بالاد اور او سمنا و ادب نہوا لیکہ و پستہ سب شمر کی تان خبری بان کوئی اچھہ پیرا ہوا
 گشتاں سنیدہ اپار می نہ پیرا شال و حضرت سلطان شمر کہتے کہ تربیت و اولاد دور
 او کو کہتا کہ سب کو پسند آیا ایک اور وزیر عاتق او کی سچہ پھر ہی بادشاہ کے تھوڑا سا کہتا کہ نہ پیرا
 اثر کر و ست چو قلم جلیت او پیر پرہ ملک سا ازین سخن شمر اند و گفت سبیت
 کی نئی چو و گزرا کیا جو ستادہ فی قدیم کو پیلش ہو سکے و ہا جہر یکے بادشاہ کو اساتے ہنسی آئی اور
 عاقبت لگ زادہ گرگ شود و گچہ پا کوئی بزرگ شود و سال دویرین برآمد
 آخر کو بہرے گھنا ہوا و پیر بلہو نہا ہے و گچہ پادشاہتہ آدمی کے بزرگ ہونا ہر سال و حاس
 طاقتہ او باش محلت و دیو ستند و عقد مراقت بستند تا بوقت فرصت زیر
 برائے گرفتہ رندوں محلے کے ساتھ ہو سکے اور گروہ ساتھ نیکی کے باند ہی تو بوقت فرصت کے
 و سر و پسر اسراکت لغت بمقیاس برشت و دغا و ذوالان سجاد شست
 وزیر کو اور دھول بیٹوں اسکے کو مارا اور دولت بہت اوشالی ہا و چو غار چرونگہ پادشاہ کیٹھا
 و بھی شد ملک سب تسمہ زندان گرفت گفت طعہ شمسینیک اسن بد چون کند
 اور گنہگار ہوا بادشاہ سے ناہنڈ فصول کا ساتھ نہتوئے پکڑا اور کہا تلو را چھی لوچہ برے کو
 کسی و تا گس تربیت نشوای حکیم کس و بالان کہ و طافت طبعش خلاف سنت
 کس طرح بنائے کوئی نالائق ساتھ تربیت کے نہو کو ای حکیم کون بہینہ کوچہ پاکیزگی مبعیت اور گشت

[illegible]

بیکو کی ساری

تیرہ بیس ہا

اور تیرہ بیس ہا

چشمہ آفتاب چہ گناہ راست خوری تیر چشم چنان کہو تیر کہ آفتاب ۵
 چشمہ آفتاب کے تین کیا گناہ سپح چاہے تو تیرا نہیں ایسی اندھے بہتر ہے کہ آفتاب ۵
 حکایت کی راز ملک عجم حکایت کنند کہ دست تھاول بر بال عیت
 ایک بادشاہ ملک عجم سے بات کرتے ہیں کہ اٹھ فلسفہ کا ادیرال اور عیت کے
 دراز کر وہ پود و چور و اذیت آغاز تا بچا پس کہ خلق از مکار
 دراز کیا تھا اور عجم اور اید وینا شروع کیا اس حد تک کہ خلقت مکران
 قلعش بچہ ان پر فائدہ و از گرت چورش راہ غربت گرفتہ چون
 ظلم اور کئے پر گناہ ہوئے اور شیخ ظلم اور کئے سے راہ مسافروں کی پکڑی جب
 عیت کہ شد ارتفاع ولایت نقصان ہند رفت و خیر تھی ماند و دشمنان
 عیت کہ ہوئی معمول بادشاہت نے نقصان قبول کیا اور خزانہ خالی رہا اور دشمنوں
 طمع گردند و زور آوردند قطعہ ہر کہ فریاد رس روز مصیبت خواہد گو
 نے میں کی اور لبیک کیا بیکوی فریاد رس روز مصیبت کے چاہے کہ
 در ایام سلامت بچو تیری کوش بند کھلقہ بگوش از نوازی برو و ۵
 بیخ ناز کے سلاقی کے ساتھ جو نری کے کوشش کر بندہ فرمانبردار اگر غرض نری کرے تو جانتے
 لطف کن لطف کہ بیگانہ شود حلقہ بگوش ۵ باری مجلس ام کتاب شامہ
 مہرانی بہت کہ بیگانہ فلام ہو جاؤ ایلا راولی مجلس میں کتاب شامہ
 میخوانند و زوال مملکت ضحاک و عہد فریدون وزیر ملک پر سید کہ بیخ توان بوشن
 پرستے تھے مہارین دور حکومت ضحاک اور زمانہ فریدون کے وزیر شیخ بادشاہ کو پہچان کر کسی پہچانیا چا
 کہ فریدون کج و ملک چشمہ نہشت چکونہ مملکت برو مقرب شد کھاشیندی خلعتی برو
 کہ فریدون کج اور ملک اور نہ نہر گستا تھا کست و مملکت او سکو تیر سولی کہا میا کہ سنا تو نے خلعتی پر
 متبعہ سب گو آمدند و تقویت کرد بادشاہی یافت گفت ای ملک چون گو آمدن
 ایک سب طرند ہی کج ہوئی اور دکی بادشاہی بانسی کہ ای بادشاہ جب مجمع ہوا خلق کا
 موجب بادشاہی ست تو خلق را برای پریشان بینی گویر بادشاہی کردن ندراری
 سبب بادشاہی کا ہے زمین کو کسی ای خراب کرنا ہے تو شاید نیال بادشاہی کرنا کا نہیں کہتا ہے
 فرودمان کہ شکریہ بچان بروی کہ سلطان شکر کند بروی
 وہ بہتر ہے کہ شکریہ بچان بروی بادشاہ شکر کے ساتھ بادشاہ ہے کہ ہے

۱۔ دیکھیں انکسٹنٹ درجہ بادشاہی
 ۲۔ کرنا عجم بادشاہ اور عجم بادشاہ
 ۳۔ عجم بادشاہ اور عجم بادشاہ
 ۴۔ عجم بادشاہ اور عجم بادشاہ
 ۵۔ عجم بادشاہ اور عجم بادشاہ
 ۶۔ عجم بادشاہ اور عجم بادشاہ
 ۷۔ عجم بادشاہ اور عجم بادشاہ
 ۸۔ عجم بادشاہ اور عجم بادشاہ
 ۹۔ عجم بادشاہ اور عجم بادشاہ
 ۱۰۔ عجم بادشاہ اور عجم بادشاہ
 ۱۱۔ عجم بادشاہ اور عجم بادشاہ
 ۱۲۔ عجم بادشاہ اور عجم بادشاہ
 ۱۳۔ عجم بادشاہ اور عجم بادشاہ
 ۱۴۔ عجم بادشاہ اور عجم بادشاہ
 ۱۵۔ عجم بادشاہ اور عجم بادشاہ
 ۱۶۔ عجم بادشاہ اور عجم بادشاہ
 ۱۷۔ عجم بادشاہ اور عجم بادشاہ
 ۱۸۔ عجم بادشاہ اور عجم بادشاہ
 ۱۹۔ عجم بادشاہ اور عجم بادشاہ
 ۲۰۔ عجم بادشاہ اور عجم بادشاہ
 ۲۱۔ عجم بادشاہ اور عجم بادشاہ
 ۲۲۔ عجم بادشاہ اور عجم بادشاہ
 ۲۳۔ عجم بادشاہ اور عجم بادشاہ
 ۲۴۔ عجم بادشاہ اور عجم بادشاہ
 ۲۵۔ عجم بادشاہ اور عجم بادشاہ
 ۲۶۔ عجم بادشاہ اور عجم بادشاہ
 ۲۷۔ عجم بادشاہ اور عجم بادشاہ
 ۲۸۔ عجم بادشاہ اور عجم بادشاہ
 ۲۹۔ عجم بادشاہ اور عجم بادشاہ
 ۳۰۔ عجم بادشاہ اور عجم بادشاہ
 ۳۱۔ عجم بادشاہ اور عجم بادشاہ
 ۳۲۔ عجم بادشاہ اور عجم بادشاہ
 ۳۳۔ عجم بادشاہ اور عجم بادشاہ
 ۳۴۔ عجم بادشاہ اور عجم بادشاہ
 ۳۵۔ عجم بادشاہ اور عجم بادشاہ
 ۳۶۔ عجم بادشاہ اور عجم بادشاہ
 ۳۷۔ عجم بادشاہ اور عجم بادشاہ
 ۳۸۔ عجم بادشاہ اور عجم بادشاہ
 ۳۹۔ عجم بادشاہ اور عجم بادشاہ
 ۴۰۔ عجم بادشاہ اور عجم بادشاہ
 ۴۱۔ عجم بادشاہ اور عجم بادشاہ
 ۴۲۔ عجم بادشاہ اور عجم بادشاہ
 ۴۳۔ عجم بادشاہ اور عجم بادشاہ
 ۴۴۔ عجم بادشاہ اور عجم بادشاہ
 ۴۵۔ عجم بادشاہ اور عجم بادشاہ
 ۴۶۔ عجم بادشاہ اور عجم بادشاہ
 ۴۷۔ عجم بادشاہ اور عجم بادشاہ
 ۴۸۔ عجم بادشاہ اور عجم بادشاہ
 ۴۹۔ عجم بادشاہ اور عجم بادشاہ
 ۵۰۔ عجم بادشاہ اور عجم بادشاہ
 ۵۱۔ عجم بادشاہ اور عجم بادشاہ
 ۵۲۔ عجم بادشاہ اور عجم بادشاہ
 ۵۳۔ عجم بادشاہ اور عجم بادشاہ
 ۵۴۔ عجم بادشاہ اور عجم بادشاہ
 ۵۵۔ عجم بادشاہ اور عجم بادشاہ
 ۵۶۔ عجم بادشاہ اور عجم بادشاہ
 ۵۷۔ عجم بادشاہ اور عجم بادشاہ
 ۵۸۔ عجم بادشاہ اور عجم بادشاہ
 ۵۹۔ عجم بادشاہ اور عجم بادشاہ
 ۶۰۔ عجم بادشاہ اور عجم بادشاہ
 ۶۱۔ عجم بادشاہ اور عجم بادشاہ
 ۶۲۔ عجم بادشاہ اور عجم بادشاہ
 ۶۳۔ عجم بادشاہ اور عجم بادشاہ
 ۶۴۔ عجم بادشاہ اور عجم بادشاہ
 ۶۵۔ عجم بادشاہ اور عجم بادشاہ
 ۶۶۔ عجم بادشاہ اور عجم بادشاہ
 ۶۷۔ عجم بادشاہ اور عجم بادشاہ
 ۶۸۔ عجم بادشاہ اور عجم بادشاہ
 ۶۹۔ عجم بادشاہ اور عجم بادشاہ
 ۷۰۔ عجم بادشاہ اور عجم بادشاہ
 ۷۱۔ عجم بادشاہ اور عجم بادشاہ
 ۷۲۔ عجم بادشاہ اور عجم بادشاہ
 ۷۳۔ عجم بادشاہ اور عجم بادشاہ
 ۷۴۔ عجم بادشاہ اور عجم بادشاہ
 ۷۵۔ عجم بادشاہ اور عجم بادشاہ
 ۷۶۔ عجم بادشاہ اور عجم بادشاہ
 ۷۷۔ عجم بادشاہ اور عجم بادشاہ
 ۷۸۔ عجم بادشاہ اور عجم بادشاہ
 ۷۹۔ عجم بادشاہ اور عجم بادشاہ
 ۸۰۔ عجم بادشاہ اور عجم بادشاہ
 ۸۱۔ عجم بادشاہ اور عجم بادشاہ
 ۸۲۔ عجم بادشاہ اور عجم بادشاہ
 ۸۳۔ عجم بادشاہ اور عجم بادشاہ
 ۸۴۔ عجم بادشاہ اور عجم بادشاہ
 ۸۵۔ عجم بادشاہ اور عجم بادشاہ
 ۸۶۔ عجم بادشاہ اور عجم بادشاہ
 ۸۷۔ عجم بادشاہ اور عجم بادشاہ
 ۸۸۔ عجم بادشاہ اور عجم بادشاہ
 ۸۹۔ عجم بادشاہ اور عجم بادشاہ
 ۹۰۔ عجم بادشاہ اور عجم بادشاہ
 ۹۱۔ عجم بادشاہ اور عجم بادشاہ
 ۹۲۔ عجم بادشاہ اور عجم بادشاہ
 ۹۳۔ عجم بادشاہ اور عجم بادشاہ
 ۹۴۔ عجم بادشاہ اور عجم بادشاہ
 ۹۵۔ عجم بادشاہ اور عجم بادشاہ
 ۹۶۔ عجم بادشاہ اور عجم بادشاہ
 ۹۷۔ عجم بادشاہ اور عجم بادشاہ
 ۹۸۔ عجم بادشاہ اور عجم بادشاہ
 ۹۹۔ عجم بادشاہ اور عجم بادشاہ
 ۱۰۰۔ عجم بادشاہ اور عجم بادشاہ

[illegible]

[illegible]

برآورد چنگال ششم بدنگ حکایت برالین ترستی سیم علیہ السلام
نکالتی ہے ساتھ نخبہ کے گناہ گریختے کے
اور برسرانے قوتیچہ پیغمبر علیہ السلام کے
مستکف لودوم درجامع مشق کہ کئی از لوک عرب کہ یہ بے انصافی منسوب
گوشہ بیچنے والا تھا میں چہ مسیح مشق کے کیا یاد شد عرب کے بادشاہوں نے بے انصافی کے منسوب
بود و راند و نماز و عمارت و حاجت و حست و درویش و غنی بندہ این خاک
ہتا آیا اور باز اور دعا کی اور حاجت چاہی فقیر اور دولت مند سے اس خاک پر واز
در تہہ آنا کہ غنی تر اندر محتاج تر اندر انگاہ مرگفت از آنجا کہ ہمہ در و شانت
کے ہیں وہ لوگ کہ وقتمند زیادہ میں محتاج زیادہ ہیں سوقت مجھ کو کہا کرتے تھے کہ دعا
و صدق معاملہ ایشان خاطر ہی ہمارے میں کہنیک کہ از تو غنی صحت اندیشا نامم گفتش بر
فقیر و شکستہ اور سچا معاملہ انکا ایک چہ ساتھ میرے کہ کہ ایک دشمن سختی سے اندیشہ کہ وہ لاہور میں کہا پیسے
عیت ضعیف حمت کن تا از من توئی حمت نہ بینی نظم ہما زوان توانا
اور سکو اور پر عیت ضعیف کہ ہر بائی کہ تاکہ دشمن در دست سختی نہ پکے تو ساتھ بازوں زور آور
و قوت سرو و خطاست نخبہ سکین و ناوان شکست ہر ترس اگر ہر افتادگان
اور قوت نخبہ کے خطاست نخبہ سکین اور ناوان کا توڑنا کیوں نہیں کرتا وہ شخص کہ اوپر عاجز و نیکے
نہ نچشاید کہ گزریابی و راید کشش مگیر و دست ہر انکہ تخم بدی کشت و حتم
رحم نہیں کرتا ہے کہ اگر پاؤں سر کرے گا کوئی نہ پکڑے گا ہاتھ جس شخص نے کینچ بدی کا بویا اور ایسے
نیکو دشت و دامن مہو وہ سخت و خیال باطل است ہر گوشہ میں پر دل و واہ
نیک کی دیکھی و داغ پیوہ پکایا اور خیال چھوٹا باندھا کان سے روپی باہر کر اور فریاد
خلق مدہ و اگر تو می ندھی داو و روز داوی ہست مشوے
خسب کی دے اور اگر تو نہیں دیتا ہے فریاد ایک روز فریاد کا ہے
نبی آدم عصائی کی گاراند کہ در فریش شک جو ہر اند چو عضوی بدر و اور در و زنگار
بیٹے آدم کے ہاتھ پاؤں ایک دوسرے کے میں کیسٹہ کی چھپیلش کا ایک اصل کہیں ہر ایک عضو
و کہ عضو ہر ناما مقرر ہر تو کہ محنت و گیر این سیمی ہر نساید کہ نامت نہند آدمی
کو در و دوسرے عضو کہ نہیں ہتا قرار نہ تو کہ محنت اور کربے فکر ہے تو نہ چاہیے کہ نام تیرا کہیں آدمی
حکایت درویشی مستحالات و تعبد و بداد حجاج یوسف کہ روز بخواندش
ایک فقیر قبول کیا کیا دعا کا چہ خب را د کے ظاہر یا حجاج یوسف کو خبر کی بلایا اور سکو

پہلی گائی ہو کہ ضعیف
ضروری کہ لائق ہو و از حمت دین
درویش جامع با فضل و کمالات
نام شمس کہ کمال و قوت و کرم
پہلی گائی ہو کہ ضعیف
ضروری کہ لائق ہو و از حمت دین
درویش جامع با فضل و کمالات
نام شمس کہ کمال و قوت و کرم
پہلی گائی ہو کہ ضعیف
ضروری کہ لائق ہو و از حمت دین
درویش جامع با فضل و کمالات
نام شمس کہ کمال و قوت و کرم
پہلی گائی ہو کہ ضعیف
ضروری کہ لائق ہو و از حمت دین
درویش جامع با فضل و کمالات
نام شمس کہ کمال و قوت و کرم

کہ تیر مملکت را شاید گفت نشان خود و مندا کافی است کہ چنین کارها تن دردا
 کہ واسطو تیر بادشاہی کے چاہیے کہا وزیر نے بتا صاحب غفلت کرینو الایہ کہ لیسو کامو میرا لقی ہوگا
 خود ہائی بر سر رخاں از ان شرف دارو کہ استخوان خود طاری نیازارو
 ہما او پر نام جانور ویکے اس واسطو وزیر کی کہتا ہے کہ بڑی کہتا ہے اور جانور ویکے نہیں ہوتا
 حکایت سیاہ گوش گفتند ترا امارت شیر چوہہ خستیا رفا و گفت تا فضلہ
 سیاہ گوش کو کہا کہ تیر کو ملازمت شیر کی کس سبب سے پسند آئی کہا چوہہ
 صیدش متیویم و از شر و شنان پناہ صحتش زندگانی میکنم گفتندش اکنون کہ طفل
 شکار اس کا کھاتی ہوں میں اور بدی دشمنوں کو بیچ پناہ دیا کہ اس کے زندگانی کر لی ہو میں کہ اسکو
 حمایت در آمدی ویکہ تم شتر عتراف کوئی چراغ و دیکتر نیانی تا حلقہ خاصانیت
 ایک چھ سایہ حمایت سکی کے آئی تو او پر چھ شاکر نعمت سکی کے اقرار کیا تو نے کیلئے بزدلیکتر نیانی تو کو تو چھکو
 ورا و از بندگان مخلصانیت شما و گفت از بطش وی بچان امین یسم ورو
 خانہ میں لاکو اور بندوں اخلاص مند و نہ گنے کہا حلے اسکے سے ایسا بے خوف نہیں ہوں میں
 اگر صد سال گزشتہ فروزو کہ اگر کیم و وقت شود + ائت کہ یم حضرت سلطانرا
 اگر سو برس آتش پرست کہ کوروش کہے جب یکدم چھ اسکے پرے جل جاوی اتفاق و تباہی کہہ کہ
 زرباید و باشد کہ سر و و حکما گفتہ اند کہ از ملوک طبع ما و شالان بر حذر باید بودن
 در گاہ بادشاہ کو در ہاتھ آئے اور کہی ہونا کہ سر جا چکیں کہ ہما ہونگار تکیست بادشاہ کو ہر ہینہ
 کہ قوتی پسلا می بخند و قوتی بدشنامی خلعت دهند و گفتہ اند ظرافت بسیار ہنر
 میں چاہیہ رہنا کہ ایک وقت سلام رنج ہوئے ہیں اور دوسرے وقت کالی دینے سے خلعت تیرے دینا کہی ہوئے
 بدیا است و عیب حکیمان ورو تو بر سر قدر خوش باش فرقا + بازی ظرافت بندیان
 بہت ہنر وزیر و نکاحی اور عیب نکاحی تو اسے دانشنا اور بر سر تیرے پانچو کے اور عزت + بازی اور خوشی
 بکند از حکایت یکی از رفیقان شکایت روزگار یا ماسا نیز زمین اور کہ کھاف اندک
 وزیر و وزیر چھو ایک بار سو گز زمانہ ناموافق کا نزدیک میرے لایا کہ روزی مقوری کہتا تھا
 و ارم و عیال بسیار طاقت با فاقہ منی آم و بار و دلم اند کہ با قلمی دیگر نقل کنم تا وراں
 قبیہ بہت طاقت بوجہ فاقہ کی نہیں لاتا ہو میں اور اکثر بیچ دل میرے کیے آگیا تہہ ولایت دوسری کے
 صورت کہ زندگانی کنم کسی را رنکات بدن طلاع نباشد بیت بس گزشتہ خفت
 مگر کہ زمین کینچ اس صورت کو زندگانی کرو نہیں سیکو اور نیک و بد میرے کہ خبر ہو کہ بہت ہو کہ

۹
 مملکت را شاید گفت نشان خود و مندا کافی است کہ چنین کارها تن دردا
 کہ واسطو تیر بادشاہی کے چاہیے کہا وزیر نے بتا صاحب غفلت کرینو الایہ کہ لیسو کامو میرا لقی ہوگا
 خود ہائی بر سر رخاں از ان شرف دارو کہ استخوان خود طاری نیازارو
 ہما او پر نام جانور ویکے اس واسطو وزیر کی کہتا ہے کہ بڑی کہتا ہے اور جانور ویکے نہیں ہوتا
 حکایت سیاہ گوش گفتند ترا امارت شیر چوہہ خستیا رفا و گفت تا فضلہ
 سیاہ گوش کو کہا کہ تیر کو ملازمت شیر کی کس سبب سے پسند آئی کہا چوہہ
 صیدش متیویم و از شر و شنان پناہ صحتش زندگانی میکنم گفتندش اکنون کہ طفل
 شکار اس کا کھاتی ہوں میں اور بدی دشمنوں کو بیچ پناہ دیا کہ اس کے زندگانی کر لی ہو میں کہ اسکو
 حمایت در آمدی ویکہ تم شتر عتراف کوئی چراغ و دیکتر نیانی تا حلقہ خاصانیت
 ایک چھ سایہ حمایت سکی کے آئی تو او پر چھ شاکر نعمت سکی کے اقرار کیا تو نے کیلئے بزدلیکتر نیانی تو کو تو چھکو
 ورا و از بندگان مخلصانیت شما و گفت از بطش وی بچان امین یسم ورو
 خانہ میں لاکو اور بندوں اخلاص مند و نہ گنے کہا حلے اسکے سے ایسا بے خوف نہیں ہوں میں
 اگر صد سال گزشتہ فروزو کہ اگر کیم و وقت شود + ائت کہ یم حضرت سلطانرا
 اگر سو برس آتش پرست کہ کوروش کہے جب یکدم چھ اسکے پرے جل جاوی اتفاق و تباہی کہہ کہ
 زرباید و باشد کہ سر و و حکما گفتہ اند کہ از ملوک طبع ما و شالان بر حذر باید بودن
 در گاہ بادشاہ کو در ہاتھ آئے اور کہی ہونا کہ سر جا چکیں کہ ہما ہونگار تکیست بادشاہ کو ہر ہینہ
 کہ قوتی پسلا می بخند و قوتی بدشنامی خلعت دهند و گفتہ اند ظرافت بسیار ہنر
 میں چاہیہ رہنا کہ ایک وقت سلام رنج ہوئے ہیں اور دوسرے وقت کالی دینے سے خلعت تیرے دینا کہی ہوئے
 بدیا است و عیب حکیمان ورو تو بر سر قدر خوش باش فرقا + بازی ظرافت بندیان
 بہت ہنر وزیر و نکاحی اور عیب نکاحی تو اسے دانشنا اور بر سر تیرے پانچو کے اور عزت + بازی اور خوشی
 بکند از حکایت یکی از رفیقان شکایت روزگار یا ماسا نیز زمین اور کہ کھاف اندک
 وزیر و وزیر چھو ایک بار سو گز زمانہ ناموافق کا نزدیک میرے لایا کہ روزی مقوری کہتا تھا
 و ارم و عیال بسیار طاقت با فاقہ منی آم و بار و دلم اند کہ با قلمی دیگر نقل کنم تا وراں
 قبیہ بہت طاقت بوجہ فاقہ کی نہیں لاتا ہو میں اور اکثر بیچ دل میرے کیے آگیا تہہ ولایت دوسری کے
 صورت کہ زندگانی کنم کسی را رنکات بدن طلاع نباشد بیت بس گزشتہ خفت
 مگر کہ زمین کینچ اس صورت کو زندگانی کرو نہیں سیکو اور نیک و بد میرے کہ خبر ہو کہ بہت ہو کہ

مملکت را شاید گفت نشان خود و مندا کافی است کہ چنین کارها تن دردا
 کہ واسطو تیر بادشاہی کے چاہیے کہا وزیر نے بتا صاحب غفلت کرینو الایہ کہ لیسو کامو میرا لقی ہوگا
 خود ہائی بر سر رخاں از ان شرف دارو کہ استخوان خود طاری نیازارو
 ہما او پر نام جانور ویکے اس واسطو وزیر کی کہتا ہے کہ بڑی کہتا ہے اور جانور ویکے نہیں ہوتا
 حکایت سیاہ گوش گفتند ترا امارت شیر چوہہ خستیا رفا و گفت تا فضلہ
 سیاہ گوش کو کہا کہ تیر کو ملازمت شیر کی کس سبب سے پسند آئی کہا چوہہ
 صیدش متیویم و از شر و شنان پناہ صحتش زندگانی میکنم گفتندش اکنون کہ طفل
 شکار اس کا کھاتی ہوں میں اور بدی دشمنوں کو بیچ پناہ دیا کہ اس کے زندگانی کر لی ہو میں کہ اسکو
 حمایت در آمدی ویکہ تم شتر عتراف کوئی چراغ و دیکتر نیانی تا حلقہ خاصانیت
 ایک چھ سایہ حمایت سکی کے آئی تو او پر چھ شاکر نعمت سکی کے اقرار کیا تو نے کیلئے بزدلیکتر نیانی تو کو تو چھکو
 ورا و از بندگان مخلصانیت شما و گفت از بطش وی بچان امین یسم ورو
 خانہ میں لاکو اور بندوں اخلاص مند و نہ گنے کہا حلے اسکے سے ایسا بے خوف نہیں ہوں میں
 اگر صد سال گزشتہ فروزو کہ اگر کیم و وقت شود + ائت کہ یم حضرت سلطانرا
 اگر سو برس آتش پرست کہ کوروش کہے جب یکدم چھ اسکے پرے جل جاوی اتفاق و تباہی کہہ کہ
 زرباید و باشد کہ سر و و حکما گفتہ اند کہ از ملوک طبع ما و شالان بر حذر باید بودن
 در گاہ بادشاہ کو در ہاتھ آئے اور کہی ہونا کہ سر جا چکیں کہ ہما ہونگار تکیست بادشاہ کو ہر ہینہ
 کہ قوتی پسلا می بخند و قوتی بدشنامی خلعت دهند و گفتہ اند ظرافت بسیار ہنر
 میں چاہیہ رہنا کہ ایک وقت سلام رنج ہوئے ہیں اور دوسرے وقت کالی دینے سے خلعت تیرے دینا کہی ہوئے
 بدیا است و عیب حکیمان ورو تو بر سر قدر خوش باش فرقا + بازی ظرافت بندیان
 بہت ہنر وزیر و نکاحی اور عیب نکاحی تو اسے دانشنا اور بر سر تیرے پانچو کے اور عزت + بازی اور خوشی
 بکند از حکایت یکی از رفیقان شکایت روزگار یا ماسا نیز زمین اور کہ کھاف اندک
 وزیر و وزیر چھو ایک بار سو گز زمانہ ناموافق کا نزدیک میرے لایا کہ روزی مقوری کہتا تھا
 و ارم و عیال بسیار طاقت با فاقہ منی آم و بار و دلم اند کہ با قلمی دیگر نقل کنم تا وراں
 قبیہ بہت طاقت بوجہ فاقہ کی نہیں لاتا ہو میں اور اکثر بیچ دل میرے کیے آگیا تہہ ولایت دوسری کے
 صورت کہ زندگانی کنم کسی را رنکات بدن طلاع نباشد بیت بس گزشتہ خفت
 مگر کہ زمین کینچ اس صورت کو زندگانی کرو نہیں سیکو اور نیک و بد میرے کہ خبر ہو کہ بہت ہو کہ

五

[illegible]

تائیش کنان تو پر نہند + اگر دوزخ کارش ورا زبیا + همه عاشق پر بر نہند
صفت کرتے ہوئے ناتواں پر سینہ کے کہتی ہیں + اگر زمانہ اسکو گراوے پانہو تمام عالم باوں
فی الحجاز انواع عقوبت گرفتار شدہ مادیوں ہفتہ کے مہرہ سلامت حجاج پر سپرد
اسکے سر پر کہیں + حاصل کلام قسم قسم کے عذاب میں گرفتار ہوا میں نامتہ بین خوشخبری سلیانی حاجیو
ازید گرفتار خلاص کرو ملک موروثی خاص کرو گفتم ورنہ نوبت اشارت میں قبول
پہنچی تباہی قید سوچو چکو خاص کیا اور ملک میرٹھ کا خاص کیا کہ اپنے ہم انتہی کے اشارہ مہرہ قبول
نہا کہ گفتم عمل باستان چون سفور باست خطرناک سوچو نہ یا گنج پر گیری باطلہ طم
تجکبہ آیا کہ کہانیے کام بادشاہ ہونکا مانند سفردیا کی ہر خطرناک رہا فائدہ مند بادولت سیکو تو یا ہا
بمیری فرو باد پر روت کند خواجہ و کنار + یا موح رفوئی کندش مہرہ بر کنار +
میں مہر تو یا زرد و نون تہہ سو کرے صاحب چم گو دے + یا ہا ہا کی نالی اسکو مہرہ اوپر کنار یکے
مصلحت ندریدم ازین پیش لیش و لیش را بلاست خراشیدن نہا بر جہا پاشیدن
مصلحت نیکی میں زیادہ زخم فقیر کو ملامت سے چھیلنا اور نہا اوپر زخم کے چھڑکنا
پرین کلمہ خصار کروم قطعہ ندرستی کہ نئی بند پرک + چو گوشت نیاید نہ روم + و گرہ
اوپر ان باتوں کے تمام کیا میں نہ جانا تو سنے کہ دیکھو توفیق اوپر باونکی جب بیچ کان بیکے نہ آونکی
گرداری طاقت نیش + مکن گشت در لاج کر دوم + حکایت تہی چند از روزد کا
آدمی کی نہ کہیں طاقت نہا کی ریت کر انگلی بیچ سوزخ چھو کے + ایک من کتنی چلنے والوں سے
وصیت میں ابو دظاہر الشان بصلاح آستہ وکی راز رزگان حق این طائفہ حسن
انج حکمت بہرے کے ظاہر انکا صلاحت سے آستہ اور ایک کو بزرگوں سو بیچ اس گروہ کے خیال
حق بلیغ بود واری محسن کو تاملی از آستانہ حرکتی کروا مناسب حال وروشان بود
نیکیت نہا اور ایک دینہ مفر کیا یا شاہک کہ ایک نے اون سے اسباب حال ویشو کی ایک حرکت
طن تشخص فاسرٹ و باز از ایمان کا سد حوتم باطریق کفاف + صرگ انم آہنگ
کی گمان اس شخص کا بد ہوا اور با داران کا کہلہ چا یا بیٹے تو کسی طریق سے روزینہ یاد و نہا
خندش کروم دریا نم را کرو و جفا کرو معذوش و شتم کہ بیفان گفته اند قطعہ
قصہ خدا اسکی کیا بیٹے دربان نے چھکو چھو اور سخت کہا نہا او کو کہ بیٹے کہ خوش طبعوں کہا
واریز ویر سلطانرا + بی ولایت گرو پیراں + سگ و دربان چو یا فبت غریب +
دروازے امیلور وزیر اور بادشہ کے + چوسیلے کے مت پیراں اس گیتی اور دربان چو یا غریب

[illegible]

[illegible]

گفتاؤ کہ تیری میں اس سنگ چیرا دی گفت میں فلامو این جان سنگست کہ فلان پانچ ہر ستر کی دی
 کہا تو کہ نہ اور یہ پتھر کیسے مارا تو کہا کہ میں فلان مارا وہ پتھر ہے کیچہ غلامی تانیا کی اوپر سر میرے پیکار
 گفت جیندیں کہ کجا بودی گفت از جاہست و ندیشہ میگردد کہ کونج جاہست من و صحت غنیمت میں تمام
 تو کہا تھے دن کہاں تھا تو کہا کہ میرے اندیشہ کو تا ہنما میں اب کہ کہ نہیں میں جھگڑا کہا فرست کو غنیمت
 فتویٰ نامہ از کہ تیری نختیار و عاقلان تسلیم کردند اختیار و چون فلان نو خشن و تیرہ بادبان کی آقا
 جانابینے نا لایق کو دیکھے تو صاحب نصیبہ و اناؤں نے سلام کیا اختیار جو کہ کسی تو خشن و تیرہ بادبان
 کہ ہم گیری تیرہ سرکہ یا فلواد یا زوینہ کرد و ساتھ کین خود را سچہ کرد و با ستر و شش و صند و زوگار
 کہ ہم کردی تو لڑائی میں کسی نے ساتھ سخت بلو کے بچہ کیا بچہ غریب سے کو خرید کیا رہ یعنی صبر کرو تا ہم اس کا ہنجر
 میں کلام شہنشاہ غرض بر آ رہ حکایت کیا از ملک ضعیفی بل بود کہ تھا تو کہ از ان کرون او طافہ
 پس ساتھ دو تون کے مغتر اسکا نکال ایک کو بادشاہ سے ایک مرض ملک کرید الا تھا کہ نکر ذکر سکی کی
 از حکما کیوں متفق شد نہ کہ میں ان کو کوئی نیست گزرت ہر آدمی کہ چھینٹیں سو صوبہ باد و خبر مورو
 نکلا بہتر کیگہ دیکھیں یونان کے اتفاق کرنا ہے سو کہ تحقیق اس دے کا کوئی دوز نہیں گزرتا ایک آدمی کا کشتا تو
 کردن کجا سہری را بافتند بر آن صورت کہ حکما گفتہ بود مذہب و ماورس استخوانہ مذہب و نصرت
 صفت کے موصوفہ نر یا طلبا ایک کھا ڈوائے کہ کو پایا و پر اس صورت کہ چاکو سے کہا تھا باب اور سالکان کو بلا
 بیکران خوشنود گردانیدند قاضی فتویٰ دے او کی را از رعیت خون رختن نہایت لافان با شہ
 اور ساتھ نصرت ہت کے خوش کیا اور قاضی نے حکم دیا کہ خون ایک کا رعیت سے گرانقاہ سنی ذات بادشاہ
 روا باشد جلا دقتہ کرد سر سہوی آسمان بر آورہ تیسیم کرد ملک پر سید کہ بحالت جہ جہ
 کیو اٹھی ہو ہوئی ملا دے ارادہ ملا کیا از کا سرف آسمان کی بلایا اور مسگر نا گیا بادشہ پوچھا کہ اسکا
 خدمت رست گفت تازہ زندان پریدہ و بادشہ و عمو پیش قاضی بر بند و داد از بادشاہ
 میں کیا کہ تیری ہے کہا ناز کو کوز کا اوپر پٹا پکے ہوتا ہے اور دعویٰ کے قاضی کے بھائی کے تیرے نصرت
 خواہند کہ تیری زو مار دعت خطا نم نیامد بخون سر نہ قاضی کشتہ فتویٰ و سلطان حاصل
 بادشہ سے چاہئے ہیں اب ماہی از دست ہے بال نہا کو یہ تیس کے مارنے سوپا اور قاضی کے مارنے تیرے
 خوش اند ملک میں ہمیدہ کنون نجر خدا تیرے نیامی ہمیت پیش کہ بر آدم زو
 حکم دیا اور بادشاہ مصلحتیں اپنی بچھا کہ تیرے دیکھتا ہے سو کہ خلی عز وجل کہ نہا نہیں کہتا نہیں ہاں
 و باد و ہم پیش نواز دست تو منجوا ہم داد و سلطان راول ازین
 کے لایمیں تیرے تیرے فریدہ ہی آگے تیرے ماتہ تیرے جاہتا ہوں میں داد۔ بادشاہ کے تیس دل اس

[illegible]

مخبر ہم پر آمد اب بیدار بیدار گشت ملک مسلح لشکر کس که خون من است طغیان بگنایه حقیقت
 سخن بگنایا اور پانی بیج دبدہ کے بر لایا اور کہا ملک بنو نامہ ہر ہر ہے کہ خون ایسے اس کے کار نامہ بیگ
 ملک شمشیر بوسید و کنا گرفتہ از او و نعمت سے اندازہ ہمیشہ رو گوید کہ بھدران
 سرور کہیں اس کی چو اور گود میں لیا اور چہرہ دیا اور دولت بہت بخشی اور کہتے ہیں کہ اسی ہفتہ
 ہفتہ ملک صحت یافتہ قطعہ صحیان در فکر ان میں گشت کہ سیلیانی لیب در میان لیب و زریں
 میں شربت ہو گیا۔ ویسے ہی بیج فکر اس بیت کے تھا کہ کہا ایک دن اور پھر چار و یکا ہو گیا
 گردانی حال ہو چو حال تنہا یابی ہل + حکایت کی از بندگان عمر و لیث
 پنجہ پاؤں تبریکہ اگر جلستہ تو حال چوئی کا + ویسا ہی حال برائے چاروں ہاتھی کے + ایک بند و عمر و
 مگر خبیثہ بود و کسان عقش فتنہ باز او و نذریر پاوی غرضی بود اشارت کیستہ شمشیر
 بہا گاہا تھا اور دیکھتے تھے کہ گوار چہرہ لاسے ذریعے تین ہتھ کے ایک شمشیر ہی اشارہ دے مارے مارے
 تا دیکھ بندگان جنین محل بنیاز بندہ شمشیر عمر و لیث بر زمین ہوا کہ گفت فرور چہ رود
 اس کے کے کیا کہ دو سر بندہ ایسے فعل نراوین بندے سر کے عمر و لیث شہر کہ کہا اور کہا
 بر سر چو تو بستی رستا + بندہ چو دیکھ حکم خداوند + ایک کس کی چہرہ پر وہ نصیب ایجا نام
 جو چاکر اور سر کے جو تو پسند کرے رستا + غلام کیا دعوی کرے + اس طرح صاحب کے ہو لیکن اس طرح نہ ہوتا
 شخو ام کہ قیامت خون من گرفتاری اجازت فرما تو میرے کشمیر پس آگے بقصا صلہ ہوائی
 میں نہیں چاہتا ہوں کہ بیج قیامت کے سبب خون کرے میرے گرفتاری تو تو حکم فرما کہ میں خیر کو اداوں پس
 خون من سختی با حق گشتہ باقی ملک راخذہ گرفت ذریعہ گرفت چکونہ مصلحت سے چینی
 اس وقت اس کے حکم + خون کرے میرے کا تو سہا تہ حق کے تو مارے بادشاہ کے تین بیٹے پکڑا دے زیر کہ کہا پکڑ
 گفت اسخندہ جهان مصلحت آن می یثیم کہ از بہر خدا صدقہ گوریدار اور ارما کتے
 مصلحت دیکھتا ہوں ذریعہ کہا ایسا حرجان مصلحت دیکھتا ہوں کہ واسطہ خاک کے اور صدقہ باپ کے اس میں چو
 نام ازیر و بلای میفکند و گناہ ازمنت و قول حکیمان متبرکہ گفتہ اند قوطہ چو کردی با کھنچ
 دے تو تاکہ میری تین بلایاں لے اور گنہ تیرے سے اور قول حکیم کو معتبر ہے کہ کہا ہی جب کی تو نے ساتھ لکھا
 اندازہ کیا کہ میرے خود را زنی شکستی + چو تیرا زنی بر رو دشمن + چنان دان کہ انداز حق نشستی
 مدنیو ایک لڑائی + ہر نے کو ساتھ تانی کے توڑا تو نے جب تیرے ہنک تو نے طرف دشمن کے ایسا جمل کہ بیچ نشانے
 حکایت ملک زوزن خواجہ بود کہ نفس نیک محض کہ ممکن نہ اور واجہ حرمت داسے
 اس کے کے بیٹا ہوں تو بادشاہ زوزن کہ تین ایک تیر تہ نیک اور صاحب جمل کہ سپہنور و برد حرمت کتا

۱۰
 پنجہ پاؤں تبریکہ اگر جلستہ تو حال چوئی کا + ویسا ہی حال برائے چاروں ہاتھی کے + ایک بند و عمر و
 مگر خبیثہ بود و کسان عقش فتنہ باز او و نذریر پاوی غرضی بود اشارت کیستہ شمشیر
 بہا گاہا تھا اور دیکھتے تھے کہ گوار چہرہ لاسے ذریعے تین ہتھ کے ایک شمشیر ہی اشارہ دے مارے مارے
 تا دیکھ بندگان جنین محل بنیاز بندہ شمشیر عمر و لیث بر زمین ہوا کہ گفت فرور چہ رود
 اس کے کے کیا کہ دو سر بندہ ایسے فعل نراوین بندے سر کے عمر و لیث شہر کہ کہا اور کہا
 بر سر چو تو بستی رستا + بندہ چو دیکھ حکم خداوند + ایک کس کی چہرہ پر وہ نصیب ایجا نام
 جو چاکر اور سر کے جو تو پسند کرے رستا + غلام کیا دعوی کرے + اس طرح صاحب کے ہو لیکن اس طرح نہ ہوتا
 شخو ام کہ قیامت خون من گرفتاری اجازت فرما تو میرے کشمیر پس آگے بقصا صلہ ہوائی
 میں نہیں چاہتا ہوں کہ بیج قیامت کے سبب خون کرے میرے گرفتاری تو تو حکم فرما کہ میں خیر کو اداوں پس
 خون من سختی با حق گشتہ باقی ملک راخذہ گرفت ذریعہ گرفت چکونہ مصلحت سے چینی
 اس وقت اس کے حکم + خون کرے میرے کا تو سہا تہ حق کے تو مارے بادشاہ کے تین بیٹے پکڑا دے زیر کہ کہا پکڑ
 گفت اسخندہ جهان مصلحت آن می یثیم کہ از بہر خدا صدقہ گوریدار اور ارما کتے
 مصلحت دیکھتا ہوں ذریعہ کہا ایسا حرجان مصلحت دیکھتا ہوں کہ واسطہ خاک کے اور صدقہ باپ کے اس میں چو
 نام ازیر و بلای میفکند و گناہ ازمنت و قول حکیمان متبرکہ گفتہ اند قوطہ چو کردی با کھنچ
 دے تو تاکہ میری تین بلایاں لے اور گنہ تیرے سے اور قول حکیم کو معتبر ہے کہ کہا ہی جب کی تو نے ساتھ لکھا
 اندازہ کیا کہ میرے خود را زنی شکستی + چو تیرا زنی بر رو دشمن + چنان دان کہ انداز حق نشستی
 مدنیو ایک لڑائی + ہر نے کو ساتھ تانی کے توڑا تو نے جب تیرے ہنک تو نے طرف دشمن کے ایسا جمل کہ بیچ نشانے
 حکایت ملک زوزن خواجہ بود کہ نفس نیک محض کہ ممکن نہ اور واجہ حرمت داسے
 اس کے کے بیٹا ہوں تو بادشاہ زوزن کہ تین ایک تیر تہ نیک اور صاحب جمل کہ سپہنور و برد حرمت کتا

۱۰
 ۱۱
 ۱۲
 ۱۳
 ۱۴
 ۱۵
 ۱۶
 ۱۷
 ۱۸
 ۱۹
 ۲۰
 ۲۱
 ۲۲
 ۲۳
 ۲۴
 ۲۵
 ۲۶
 ۲۷
 ۲۸
 ۲۹
 ۳۰
 ۳۱
 ۳۲
 ۳۳
 ۳۴
 ۳۵
 ۳۶
 ۳۷
 ۳۸
 ۳۹
 ۴۰
 ۴۱
 ۴۲
 ۴۳
 ۴۴
 ۴۵
 ۴۶
 ۴۷
 ۴۸
 ۴۹
 ۵۰
 ۵۱
 ۵۲
 ۵۳
 ۵۴
 ۵۵
 ۵۶
 ۵۷
 ۵۸
 ۵۹
 ۶۰
 ۶۱
 ۶۲
 ۶۳
 ۶۴
 ۶۵
 ۶۶
 ۶۷
 ۶۸
 ۶۹
 ۷۰
 ۷۱
 ۷۲
 ۷۳
 ۷۴
 ۷۵
 ۷۶
 ۷۷
 ۷۸
 ۷۹
 ۸۰
 ۸۱
 ۸۲
 ۸۳
 ۸۴
 ۸۵
 ۸۶
 ۸۷
 ۸۸
 ۸۹
 ۹۰
 ۹۱
 ۹۲
 ۹۳
 ۹۴
 ۹۵
 ۹۶
 ۹۷
 ۹۸
 ۹۹
 ۱۰۰

[illegible]

عاود + سرحد پرستان اردو حکایت عالمی را حکایت کنند کہ نیرم درون
 رکعتیہ۔ مرفعت کا اور جو کہٹ کے رہتا ہوں۔ کہانی ایک ظالم کے تین نقل کرتے ہیں کہ وہاں
 میری جی جیتے تو تارن داوی بطرح صاحبہ برو گذر و گفت سمیت ماری تو کہ ہر
 فقیر و غنی ساتھ ظلم کے خریدتا اور وہ تین دن کے تین دینا ساتھ گران قیمت کے ایک صاحبہ اور جو کہ رکھا
 یہی نہیں + پاؤں کو کہ کھانسی کی قطہ زور تارن میری دیا + باخدا و غیب دان
 کہ جس کی کہیں دیکھو تو بے یار و کم جن جگہ بیٹھ تو کہو کہ وہ روز تیر کا کہے جاتا ہوں ساتھ ہمارے
 اردو + زور سنی کن اہل زمین + تا وہاں برستان اردو + حاکم از گفتن او بر نجد
 ساتھ ہوا و زینت خوریکے نما کے ہر روز ہندی مت کر و بر صاف میں کہے تا ایک عاود پر آسمان کے نمایاں حاکم
 وروی ایک تیش در ہم کشید و بدلتفات کروا ہی تیش مطبخ در انب و میری قتاد
 اس کو آواز دیا اور منہ صحت اس کی سو در ہم کہنیا + در ساتھ اس کے بربانی نہ کی تو بیکرات کر گداور چھانی پیچ
 و سیاہ کاش بوقت و از ہر تیش جاکسہ گرم شاند اتف قاتمان شخص
 ڈیہ کر و بکری اور تمام مال استیسا اسکا بھلا یا اور جو کہ سو تیرم سکو اور ہر اکہ کے بھلا یا اتفاق دہی شہ
 بروی تیش تیش کہ یا یار ان سبکیت مذم کہ این تیش او کجا در سر آسرا قتاد
 او ہر کی کے گذر دیکھا اسکو کہ ساتھ فقیر کے کہتا ہوتا نہیں جاتا ہوں کہ اگر کہانی سے ہر میری
 گفت اردو و ان و شان طہ صر کن دو و در و نہائی ریش + کرش اردو
 بڑی کہ اس میں دل فقیر و کے سو۔ ہر ہیز کر دہو میں دل زخمی سے۔ کہ زخم اندر کا ہر کو
 عاقبت سر کند + ہم میں تارن و لی + کہ آہی چکا ہم کہند + لطیفہ تارن کہ خوش
 او ہر تارن سے ریختہ منہ کر چنک ہو سکے جو دل کینکا۔ کہ ایک جہاں کو ہر وزیر کرتی جو یا لطیفہ
 ہر طہ صر سا افران عمری و نا + کہ خلق سر باز میں خواہد + چنانکہ دست
 کیا کئی سال بہت اور کیا عمر بڑی + کہ غلقت پر تلے او پر زمین کے چاہی گدڑی + جیسا کہ ہوں
 بہت آہستہ ملک + ہر تہائی و گر چنن خواہد حکایت کی در صنعت
 ہاتھ آیا خاک طرفہ تارن + بیج ہاتھ دوسکے اس طرح جائیگا۔ ایک سنج پیٹے کشتی بکڑے
 کشتی گرفت سر لود و صر صنعت بن فخر و دہی و ہر ہر بڑی ازان گرنی اگر گوشہ
 کے غالب آیا ہتا نہیں سو سا ہتھ بیج بزرگ تارن ہوا اور ہر ہر اس سمیت ہر طرح کے پکڑا کر گوشہ
 خاطرش چاہی کیے اڑا گرا ان سبلی شستہ صد و چاہ وہ ہندش در موقت گوی
 دل کے کا ساتھ حال ایک ٹکڑو نے میل کہتا ہتا میں سو چاس اور بوج اسکو بھلائے گا کہ

۱
 جیف لفظ عربیت بمعنی ظلم
 و در فارسی بمعنی بیج سنج
 طہ صر یعنی ادا و نقد
 طہ صر را بوی حاجت نباشد
 اسے غراب و ویران سازی بوم خاوری
 کہ در ویران باشد و غراب را دوست
 دار و دہی بقایات فحیم در دنیا و
 شود و بقایات و بیکس لہا و در
 دنیا قاتمان باشد
 وصف ترکیبی است پس چار
 است سکون باد کسراں و بیجا
 بر اسے فرود است از دست و صون
 طہ صر و در ترکیب فارسی عاود
 برمان قاتمان یعنی برستان کی دور
 و بکڑے دل بکڑے دل بکڑے دل
 افر و طہ صر
 ۱۰۱۰
 ۱۰۱۰

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱

[illegible]

۱۱۱۱

۱۵
 حاصل آنکه تمام لغت حقوق اسلام را بطریق
 وراں خط کتب اقدس خود و در هر یک
 است چند فقره از کتاب این کتاب است ۱۶
 شاه گنجید روزگار که در پادشاه
 شرفست که یک ماه و پادشاه
 بادشاه و ظاهر فارسی است
 ۱۷
 شایسته که فارسی است
 اشتقاق کرده اند و در هر یک
 است و در هر یک
 ۱۸
 و در هر یک
 ۱۹
 و در هر یک
 ۲۰
 و در هر یک
 ۲۱
 و در هر یک
 ۲۲
 و در هر یک
 ۲۳
 و در هر یک
 ۲۴
 و در هر یک
 ۲۵
 و در هر یک
 ۲۶
 و در هر یک
 ۲۷
 و در هر یک
 ۲۸
 و در هر یک
 ۲۹
 و در هر یک
 ۳۰
 و در هر یک
 ۳۱
 و در هر یک
 ۳۲
 و در هر یک
 ۳۳
 و در هر یک
 ۳۴
 و در هر یک
 ۳۵
 و در هر یک
 ۳۶
 و در هر یک
 ۳۷
 و در هر یک
 ۳۸
 و در هر یک
 ۳۹
 و در هر یک
 ۴۰
 و در هر یک
 ۴۱
 و در هر یک
 ۴۲
 و در هر یک
 ۴۳
 و در هر یک
 ۴۴
 و در هر یک
 ۴۵
 و در هر یک
 ۴۶
 و در هر یک
 ۴۷
 و در هر یک
 ۴۸
 و در هر یک
 ۴۹
 و در هر یک
 ۵۰
 و در هر یک
 ۵۱
 و در هر یک
 ۵۲
 و در هر یک
 ۵۳
 و در هر یک
 ۵۴
 و در هر یک
 ۵۵
 و در هر یک
 ۵۶
 و در هر یک
 ۵۷
 و در هر یک
 ۵۸
 و در هر یک
 ۵۹
 و در هر یک
 ۶۰
 و در هر یک
 ۶۱
 و در هر یک
 ۶۲
 و در هر یک
 ۶۳
 و در هر یک
 ۶۴
 و در هر یک
 ۶۵
 و در هر یک
 ۶۶
 و در هر یک
 ۶۷
 و در هر یک
 ۶۸
 و در هر یک
 ۶۹
 و در هر یک
 ۷۰
 و در هر یک
 ۷۱
 و در هر یک
 ۷۲
 و در هر یک
 ۷۳
 و در هر یک
 ۷۴
 و در هر یک
 ۷۵
 و در هر یک
 ۷۶
 و در هر یک
 ۷۷
 و در هر یک
 ۷۸
 و در هر یک
 ۷۹
 و در هر یک
 ۸۰
 و در هر یک
 ۸۱
 و در هر یک
 ۸۲
 و در هر یک
 ۸۳
 و در هر یک
 ۸۴
 و در هر یک
 ۸۵
 و در هر یک
 ۸۶
 و در هر یک
 ۸۷
 و در هر یک
 ۸۸
 و در هر یک
 ۸۹
 و در هر یک
 ۹۰
 و در هر یک
 ۹۱
 و در هر یک
 ۹۲
 و در هر یک
 ۹۳
 و در هر یک
 ۹۴
 و در هر یک
 ۹۵
 و در هر یک
 ۹۶
 و در هر یک
 ۹۷
 و در هر یک
 ۹۸
 و در هر یک
 ۹۹
 و در هر یک
 ۱۰۰
 و در هر یک

سب سے پہلے وہ نام بار وادواروں کے شہید ارکان کے لئے لکھتے ہیں کہ اگر کسی نے یہ پابندی کی
 سپاہی کے بیٹے گالی گلی می ہر ماروں زنیہ سے نہ ماروں دولت کو کہا کہ بدالہ الیوم می کا کیا ہو ایک
 اشارت بخشن کر دو ٹی زبان بیدار می گیری بھادرت نفی ہارون گفت ای سپہر کم
 اشارہ واسطہ مار نیل کیا اور ایک نفی واسطہ زبان کاٹنے کے اور وہ سترنے واسطہ دانسنے کے اور نکال دینے کے
 است کہ عفوئی و اگر توالی تو نیز و شام ہار وہ چند کہ از حد و نگزد و پس اگر طلم از طرف
 ہارون نے کہا ای بیو بخش وہ ہو کہ معاف کر دو تو اور اگر ہونے کے تو تو ہی کے و گالی گالی می بیسانک کہ علم شرع
 تو پاشد و دعوی از قتل خصم قطعہ مرثا آن خبر دیکر محمد کہ اصل زبان بیکار محمد +
 ستر ندیری پس اس وقت ظلم طرف تیری ہو ہو و اور دعوی طرف دشمن کی و ستر و وہ نزدیکی کے کہ ساتھ
 بل می و کس از وی تحقیق کہ چون ششم ایش باطل ہو کہ حکایت باطلہ مرگان
 ہاں مروہ شخص ہر اصل میں در جب عضلے سے اس کو پیوہ نہ ہو کہ بہانی ساتھ ایک گروہ
 کہ شش تہ یوم نورقی رہی غرق شد و مرگزدانی و رفتا و مذیکے از مرگان
 بزرگوں کے بیچ ناو کے میں بیٹھا ایک و پیچہ ہمارے کو بی و بیہائی بیچ ایک ہونے کے پڑی ایک
 گفت ملح کہ گلیارن ہر دور کہ ہر کی بچا و دیار ت بہم ملح در آب قمت تا کی را بنیان
 بزرگوں سے ملح کو کہا کہ پکڑاں دونوں کو کہ عرض ہر ایک کے پاس و نماز ہجرا و دنگا میں ملح بیچ پانی کے گیا تو ایک
 و یکراں کہ گفتم بقیت عمرش تا مارہو و ازین سبب گرفتار تا خیر کردی و در آن دیگر تھیل
 کو چھو یا کہ دوسرے ہاں کہہ مایہ باقی عمر اس کی نہ رہی تھی اس سبب بیچ اس کو کے سستی کی تو نے اور اس
 ملح بچندید گفت بچہ کو قلعی بقیست سستی کی گریست گفت آن چیست گفت میل خاطر من
 دوسری جلدی ملح ہنسا اور کہا یہ جو کہا تو نے یقین ہو اولی سبب کہ ستر کہا مینے وہ کیا ہو خواہش خاطر
 برانیدن این کی بختیر کو کہ نفی و بریا یا نہ ہوم مار شتر می نشانہ و از دست آن در
 میر کے ساتھ چور اسے اس ایک بہت زیادہ تھی کہ ایک وقت جنگ میں ہا میں جھکا و بریا کی نہ کے
 مار یا نہ خود ہوم و طفلی گفتم صدق شد تعالیٰ منجھل صلحا فلنفسہ و
 بٹھا یا اور ہاتھ اس دوسرے کو زاکھا یا ہا میں بیچ طفلی کے کہا میں نے سچ کہا اشد بزرگ جو شخص کرتا ہو کام
 من آساء فعلمہا قطعہ تا توانی و درون کش مخراش + کا ندرین راہ خار ہا پاشد +
 اور جو شخص بدی کرتا ہو پس ہر اس کو ہے جتنا کہ تو دل کی کامت چھیل کہ بیچ اس راہ کے کاٹے ہو
 کار درویش مستمند بزار کہ ترانہ کار ہا پاشد حکایت دو بار در کی خدمت سلطان کردی
 ہم فقیر از دمنہ کا نکال کہ شاید تجھ کو بھی کام ہو۔ دو بھائی ایک خدمت بادشاہ کی کرتا

[illegible]

بہارِ شریعت و شریعتِ شریعت

[illegible]

ایک لکھ روپے

[illegible]

کس + قطع خلق و در ملک از زمین بیاید + صاحبان خان و دیگرید که مانند نیم + کسی را علی
 ایچ + خلق بیچ ملک خدای سبحان بیوتی جو + اے نیکو خدای پلور و کم رند ہیں جس کسی کو
 ہست مہدی دراز + ہاگیا کم درین ملک نہ باز گانیم حکایت عبدالقادر گیلانی
 علی + اور امید کہتا ہوں + ہم فقیر ہیں اس ملک میں سوداگر ہیں ہم + کہانی عبدالقادر گیلانی کو
 راویہم محمد اللہ علیہ در حرم کعبہ بروی چھار تہادہ بود سیفت اسخداوند محشائی و اگر
 دیکھا ہیں رحمت یو اللہ کی اوپر او کے بیچ فائد کعبہ کے منہا ویر سنگروزہ کے رکھتا ہوں اور کہتا ہوں
 ستوجہ یہم مرو فیماست یا بیار گنیزا و روی نیکان شمر سارناشم قطعہ دوس
 حبیب بخش کر اور اگر لائق عذاب کے نہیں میرے چہ قیامت کے اندر یا وہاں یا چہ مینہ نیکی کے شرمندہ بنو میر
 رخاں عجز سگویم + ہر سحر کہ یا دوی آید + ایک مرکز فرشتہ ششم + محبت از بیاد یاوی آید
 بندہ و پر طاہر علی کتبائیں ہر صبح کیوت کہ ہوا آتی جو + ایک مرکز پیدا ناچو نکو نہیں کہ تم کو بندہ
 حکایت و روی بخاند یا رسالی و آمد چند انکہ طلب کرو چہ یافت
 یا داتی جو ایک بیچ گہرا یک فقیر کے آیا جتنا کہ طلب کیا کچھ نہ پایا - دل تنگ ہوا
 و لنگشت ہمارا خیر شد گلی کہ بران ختمہ بود و راہ ورو پلانتشت تا محروم نشود قطعہ
 فقیر کو خبر ہوئی وہ گودڑی کہ اس پر سوتا تھا بیچ رستہ چور کے ڈالی تو کہ محروم نہا و
 شنیدم کہ مران کا و ادا و دشمنان ہم کو زندہ تگ + ٹراکی میسر شود این مقام + کہ
 سنایین کہ خدای سبحان کے دل دشمنوں کا نہیں کرتے تگ + تھک کوکت میسر ہو مقام
 یا و ستات خلوات چنک + سوخت ال صفا چہ در و و چہ در وفا چنک کر است عیب
 کہ ساتھ دوستوں کے تج خلاف ہو اور لائی + دوستی ال صفا کی کیا ظاہر میں اور کیا پیچو میں ایسے کہ پیچو
 گیر و وشت میسر نہ فرود و رابر جو کو سفند سلیم + وفا چو گرگ مروم و فرود
 تیرے عیب کڑیں اور آگے تیرے میں - برابر میں مانند بکری کے سٹا پیچھے میں مانند بھیرے آدمی
 کہ عیب گرانیش تو آور و شمر + بکیمان عیب تویش گران خواہد بود حکایت
 کھانیو لیک - جو کوئی عیب بن کا آگے تیرے لا و اور گئی - بیشک عیب تیرا آگے اور و نیکے لیا و لگا
 تی چند از و کا تفتی و حاجت بود و شریک رنج و حجت خواہم کہ رفقت کنم
 چند آدمی سالک نسو اتفاق کریں واسے میر کرتے تھے اور شریک رنج اور خوشی کے چاہا میں کہ فاقہ
 رفقت کرو و کفر از کہم و شلاق بزرگان بعیت روی از صاحب و نشان
 کہ میں موافقت علی انہوں سے کیا میں بخش اور خلق بزرگوں کا عجیب سمندر صحبت ہری نفیر و نکی ہو

[illegible]

کہ زمین فایہ و دروغ و شہرت کہ میں نے اس قدر قوت ہمت ہی شناسم کہ اور
 بچہ نثار و فائدہ آسمان کو سوا سوا نہیں بیچ ذات پانی کے اس قدر قوت اور چال کی پہچانتا ہوں نہیں
 حدت مران بار شاطر شہم نہ باخاطر شہر ان کہ اکبر راکب الموشی
 کہ بچہ غمزدہ و دنگے یا رشوخ اور مبارکتہ میں بوجہ خاطر کا اگرچہ نہیں ہو نہیں سوار ہو والا چار پاسے کا
 اسٹی کہ حامل الخوشی کہ کی ان تیناں گشت ازین سخن کہ شہیدی و سنگ مران
 کوشش کرو نہیں ملو تمہاری اور ہاں نہیں میں پوئل پنا ایک تینوں سے کہا اس سخن سے کہ سنا تو نے دلتنگ
 روز و رازی بصورت و دلشایان و آبدہ بود و خود و رسالت صحبت یا شہم کہ و شہر چہ
 منت کہ کہ بچہ اندونے ایک صورت فقیر و کی بنا ہوتا ہے کہ تین سپاہی صحبت جاری کے پڑ گیا کیا جا
 و نہ مرد و در جامہ کیمت + نویسد ہانڈ کہ در جامہ کیمت + از انجا کہ سلا حال در شایان
 ہیں آدمی کہ بچہ کپڑے کو کولن ہی کہنے والا جانتا ہے کہ بچہ خطا کیا ہی کہ حکم شہا کہ سلامت حال
 گمان فقیر و شہر و بیماری قبولش کردند فتویٰ صورت حال عارفان و شہر
 فقیر کے گمان بادہ گوئی اسکی کیا لیکے مر سنا تہ باری کے قبول اسکی کیا ظاہر حال فقیروں کا گدڑی ہے
 اینقدر چہ رومی خلقت + عمل کوشش چہ خطی شہر + تاج پیرتہ و علم برد و سن +
 انتہائی کافی ہے جہنہ خلقت کے بچہ جو بچہ عمل نیکے کوشش کہ بچہ چاہی تو ہیں + تاج او پر سر
 ترک دنیا و شہر و شہر + پارسانی نہ ترک جامہ پیرس + و تر کہ اندر مایہ بود + و چمنشت
 اور علم او کہ نہ ہو کے چہرہ نادانیا و شہر ہو کا ہی اور چمنشت + پارسانی نہ چہرہ نادانیا کا اور نقطہ بیچ چلتے کہ وہ
 سلاح خاک چہ سود + رومی تابش رفتہ بود و شایان گدڑی حصار خفتہ کہ دروغ
 و چمنشت کے تیار لوانی کے کیا فائدہ ایک و زرات تاک چلا کر تھے ہم اور رات کی موت نہ چاک قلعے کے سو
 بے توفیق ارباب فریق شہر کہ لطہارت میر و مہارت میرفت فرو بارسا میں کہ شہر
 کہ چہرہ توفیق سے چہا کل بار کی ہمانی کہ واسطہ ضرورت پیر نیکر جاتا ہوں میں مر سنا تہ لوٹ کر لیکیا فقیر کو کہ
 دربر کرو + جامہ کیمت حاصل کر دو + چند ایک از نظر در شایان غائب شد ہر جے رفت
 کہ گودری بچہ بن کے کی + جامہ کیمت کو بھول گدے کی کی یہاں تاک نظر فقیر و کے غائب ہو ابرج پیر
 و در جی مذر و دیدار نور و شہر ان تاک کہ روملغنی راہ رفتہ بود و رفیقان بیگناہ خفتہ
 گیا اور ایک چہرہ یاد و روشن ہوا وہ اندر پیر کا چلنے والا ایک تھوڑی راہ گیا ہوتا اور بار بیگناہ
 با دوان مہر لقا و دند و دند و در زندان کہ در از ان تاریخ ترک صحبت گفتیم
 سوئی و فرقیوت بہر سبک و چہ قلند کے اور مارا اور ہم فقیر خانہ کے گیا اس تاریخ ترک صحبت کی

[illegible]

و طریق غارت گفتم قطعه چو ز قوی کی سپیدی کرد + نه که را نمرت مانند نه +
 اورا راه گوشه نشینی کی پیکری بهم نه جب قوم و ایکے نادانی کی نہ چو کی کو مرتد رہے نہ بار +
 نمی بینی که گاوی و علف از + سالاید همه گاوان و درازا گفته ساینست خدا عز و
 بنین نهکتا تو یاکتیل هم جگر چرنیک + آلوده کرتے تمام بیلوں گا و نکی کو + کہا میں شکار و احسان خدا
 جل از نواید و روشن محروم نامم اگر چه بصورت جدا از بصیرت افشام بدیجکایت
 فالبه ریزگر که فاندن فقیر کے سپنے بصیرت میں اگر چه چرخا بر کی بصیرت جدا پڑا میرا تیرا
 مگر گفتی مستغنی تم و مہشال را مہ عمر این نصیحت بکار آید مشغول
 باتے کہ باتوں فائدہ مند ہو میں اور میرے نصیحت توگوں کو تمام عمر نصیحت سے کام لےانی
 بہک تراشید و مجلسی + برخیز دل بشوندان سی + اگر کہ برکنند از کلاس + سکی و
 ساتھ ایک اسحق کے بیچ ایک مجلس کے ریخید و بنو و دل و دشمنی نکاہت + اگر خوشی کر کہی کباب
 افتد شو و خلاب حکایت را بدی همان بادشاهی بود چون بلعام بنشیند
 ایکتا اسیں پیر و خراب + ایک ابد مہمان بادشاہ کا بتا جب اسطرحا سنے کے بیٹے تہورا
 کنت از ان خود که اردت او بود چون نماز پڑھتند ملتئم از ان کہ وہ عادت او بود
 اس کو کھایا کارادہ اسکا ہوتا اور جب اسطرحا سنے زیادہ اس سو کی جو کہ عادت اس کی
 تا طن صلح و حق فی زیادت کنند فرو ترسم نری کویتے اعرابی + مکیں راہ
 ہتی + اسو اسطرحا کہ گمان نیکی کا بیج حق او سکے کے زیادہ کریں + کوئے تا ہو میں کہ نہ پہنچتا تو کہ میرے اسطرحا
 کہ تو میری تبرکانت + چون بلعام خود آمد سفر و خست کہ نہ ابل کندی پیری و دست
 کہا یہ جا تا تو ترستان کی بنے جب چ مقام اپنے سکایا بستر خوان چا یا ریلے کہ تہورا اسکا
 صاحب دست گفت ای پدر و مجلس سلطان طعام بخوردی گفت و نظر اشیاء
 ایک کار کہتا تھا صاحب عقل اس کے کہا + آپ بیچ مجا بادشاہ کے کہانا نہ کہا یا آپ نے کہا
 تیری بخوردم کہ بجار آید گفت نماز را ہم قضا کن کہ خیرے کردی کہ بخار آید قطعہ
 نظر او ہونے کہنے کہا یا اپنے کہ کام میں آوی کہا کہ نماز کو بھی پھر نہ کہ چھ نہیں کیا تو نے کہ کام میں آ
 ری نہ نہا وہ برکت دست + عیسیا بر گرفتہ زیر بغل + تا میری خریدنی ای ضرور
 اسے ہنر و نگاہ کہا ہوا او پریشانی ماتہ کے + عیسوں کو پکارا اپنے بغل کے + تو کیا چاہتا ہے خریدنا
 روز رمانی لبیم و قمل + حکایت + اید وارم کہ درایام طفولیت
 اسے ضرور روز عاجزی کے ساتھ چاندی کہوئی کے + یاد کہتا ہوں میں کہ بیچ ایام بزرگی

بہک تراشید و مجلسی + برخیز دل بشوندان سی + اگر کہ برکنند از کلاس + سکی و
 ساتھ ایک اسحق کے بیچ ایک مجلس کے ریخید و بنو و دل و دشمنی نکاہت + اگر خوشی کر کہی کباب
 افتد شو و خلاب حکایت را بدی همان بادشاهی بود چون بلعام بنشیند
 ایکتا اسیں پیر و خراب + ایک ابد مہمان بادشاہ کا بتا جب اسطرحا سنے کے بیٹے تہورا
 کنت از ان خود که اردت او بود چون نماز پڑھتند ملتئم از ان کہ وہ عادت او بود
 اس کو کھایا کارادہ اسکا ہوتا اور جب اسطرحا سنے زیادہ اس سو کی جو کہ عادت اس کی
 تا طن صلح و حق فی زیادت کنند فرو ترسم نری کویتے اعرابی + مکیں راہ
 ہتی + اسو اسطرحا کہ گمان نیکی کا بیج حق او سکے کے زیادہ کریں + کوئے تا ہو میں کہ نہ پہنچتا تو کہ میرے اسطرحا
 کہ تو میری تبرکانت + چون بلعام خود آمد سفر و خست کہ نہ ابل کندی پیری و دست
 کہا یہ جا تا تو ترستان کی بنے جب چ مقام اپنے سکایا بستر خوان چا یا ریلے کہ تہورا اسکا
 صاحب دست گفت ای پدر و مجلس سلطان طعام بخوردی گفت و نظر اشیاء
 ایک کار کہتا تھا صاحب عقل اس کے کہا + آپ بیچ مجا بادشاہ کے کہانا نہ کہا یا آپ نے کہا
 تیری بخوردم کہ بجار آید گفت نماز را ہم قضا کن کہ خیرے کردی کہ بخار آید قطعہ
 نظر او ہونے کہنے کہا یا اپنے کہ کام میں آوی کہا کہ نماز کو بھی پھر نہ کہ چھ نہیں کیا تو نے کہ کام میں آ
 ری نہ نہا وہ برکت دست + عیسیا بر گرفتہ زیر بغل + تا میری خریدنی ای ضرور
 اسے ہنر و نگاہ کہا ہوا او پریشانی ماتہ کے + عیسوں کو پکارا اپنے بغل کے + تو کیا چاہتا ہے خریدنا
 روز رمانی لبیم و قمل + حکایت + اید وارم کہ درایام طفولیت
 اسے ضرور روز عاجزی کے ساتھ چاندی کہوئی کے + یاد کہتا ہوں میں کہ بیچ ایام بزرگی

نمایند انہذا انما لہذا انما لہذا انما لہذا انما لہذا انما لہذا

[illegible]

حکایت اگر اجازت پر سیدنت گفت آن جہت گفت او دارم کہ شیخ بروی وریا
 مجھ کو ایک شکل ہے جو حکم پچھنے کا ہے کہا وہ کیا ہے کہا یاد رکھتا ہوں نہیں کہ شیخ اوپر کار ہے
 مغرب رفت و قدش تر شد اور در چہ حالت بود کہ درین قیامت ہی آب از ملاک حیرت
 دریای مغرب کے گیا اور قدم اس کا تر نہوا تب علید وز کیا حالت تھی کہ بیچ انقدر بانی کے مرنے سے
 کا ندش درین حرکت زمانی رفت پس از مائل بسیار سر برآورد و گفت نشنیدہ کہ سید
 کچھ فرمایا شیخ بیچ اس فکر کر نیکی ایک ساعت سو گیا پیچھے کہ بہت کے سر ہوا یا اور کہا نہیں سنا
 عالم صلی اللہ علیہ وسلم گفت اَللّٰهُمَّ لَا تَسْخَعْنِيْ فِيْهِ مَلَكَ مُّغْرِبٍ وَلَا بَقِيْ
 ہے تو نے کہ سر در عالم نے درود دیا اللہ کا اور دتے کہا واسطے میرے ساتھ خدا کی ایک وقت ہو گئے تھے
 مرسّل و گفت علی الدوام وقتی چنین بودی کہ جھیریل و میکایل سر و ختی و دیگر وقت
 اور نہ بنی جو چہ گوئیں۔ اور نہ کہا اور پیشنگ کے ایک وقت ایسا ہوتا تھا کہ ساتھ جبریل و میکایل کے مشغول
 باحضرت وزینب بنتی مسأله الاکبر ابن النخلی و الاستار منیاد صریح
 اور دو سو وقت ساتھ حفظہ وزینب کے نصحت کرتے۔ دیکھنا بزرگوار در میان روشنی اور پوشیدگی
 فرو دیدار نیامی و پر نیر میانی + باز از خوش آتش باتر میکنی ق اشاہد
 کے جو۔ کہلاتے میں اور بیاتے ہیں۔ دیدار دکھانا تاہو تو اور پر نیز کرتا ہی تو۔ باز اپنا اور گہاری نیز
 مَآهُرِيْ بَعْدَ سُلَّةٍ + فَلِحَقِّيْ شَانْ اَحْضِلْ صُلُقًا + يُوجِّعُ نَارًا لِّهَر
 دیکھتا ہوں نہیں اس شخص کو اور دوست دیکھتا ہوں نہیں نیز سید کہ پس لاش ہوتا ہی مجھ کو کم کرنا ہوں نہیں۔ روشن کرنا
 لُطْفِيْ بِرِسْتَةٍ + كَذَلِكَ تَرَانِيْ حُرْقًا وَخَرَقًا + لَمُتُوْیْ كِيْ پرسید زان گم کرد
 ہوں آگ کو پس وہ جھٹھا تاہو ساتھ علی گئی پائیک۔ اسو اسو دیکھو تو مجھے سوختہ و غرق۔ ایک جو جھا ادم
 فرزند + کہ اکی روشن گھر پر خرم و مند + میرش لوی میرا بن میادی + چیرا دچا کہ کناش
 گم گئے فرزند سے۔ کہ روشن فانت بولہر عقیدہ۔ مصر سے اسکی و پیر ہوں سے اسکی تو کیوں بیچ چا
 ندیدی + گفست احوال اریق جہانت + وئی پید او دیگر زم نہانت + طعی بہ
 کنگان کے نہ دیکھتا تھے کہا احوال کارماند علی کو دے والی کہ ہی۔ ایک دم ظلم اور در ستر دم پوشیدگی
 طاریم علی الشیخیم + کہی ریشہ پای خود تر تیم + اگر دریش طالی باندی + کتر و اند
 کہی او پر بلند محل کے جلیتا ہوں نہیں کہی او پر پائیک دیکھتا ہوں نہیں۔ اگر قیاد پر ایک مالک ہوتا تھا
 و عالم یفانندی + حکایت در جامع بعدک وقتی کلمہ ہے گفتم
 درو عالم سے جھارت نہ کہانی بیچ مجلس جلوس کے ایک دقت کلم کہتا ہوں

[illegible]

امداد فیضیہ لکھنؤ میں

توبیاطریہ

بطریق اولیٰ باجمعی ہمسرہ دل مرد راہ از علم صورت بعالم معنی انبرہ دیدم کہ قسم
 ساتھ راہ نصیب سے کہ ماہتہ یکا گزہ سنت اور در لہزہ عالم ظاہر سے بیچ عالم معنی کو نہ لیکھا
 ونگیرد و تشم و ترم تر اثر نمیکند و رخ آدم تربیت ستوران و آئینہ داری و مجلس
 کرم میرا نہیں کرتا اور آگ میری بیچ لکڑی گیلی کے اثر نہیں کرتی افسوس کیا جھک سکا نا بیاہ
 کوران لیکن معنی بازو و سلسلہ سخن و ساز و معنی ان آیت و تحت آخرت الہیہ
 اور شیشہ چارہ اندھونے لیکن وہ نہ حقیقت کا کھاتا ہوا و زنجیر باکی ایسی پیشکش است کہ ہم تربیت
 من جیل الوہد و سخن بجائی رسانہ کہ مسکیتم قولہ دوست نزدیکی و رشتہ
 میں طرف اسکی رک کر نہ سو۔ بات بیچ اسکا کہ پہونچائی کہہا میں۔ دوست نزدیک بہت مجھے
 دین عجیب تر کہ من از وی درم + حکیم با کیا تو ان گفت کہ او + و کہنا من من محبوبم +
 طرف میری رہے۔ یہ تعجبیادہ کہ میں اس سے وہ بہوں۔ کیا کر نہیں ساتھ کے سیکہ کہنا کہ وہ۔
 من از شراب سخن مست بودم و فضالہ قح و دست کر دزدہ بر کنار مجلس گذر
 اور میں اس سے وہ بہوں۔ میں اس بات کے شراب سے مست تھا اور جو ہا پیالیکہ پہا ہتہ کے دیکھ
 کر دو دو آخری وری اثر کر دہ نورہ زو کہ دیگر ان بوقت وی و در خوش آمدند
 سالک پر کناری مجلس کے گذرا اور دور آخر کے بیچ اس کے اثر کیا اور نورہ ملا و سر ساتھ ہفت
 و خدا ان مجلس و جوش گفتیم سچان شد دوران باخیر و حضور نزدیکیان بے بھر و در
 کے لئے اور کچھ مجلس کے بیچ جوش لے۔ کہہا میں ہا کہے اشد دور ساتھ خبر کے بیچ حضور کے نزدیک
 قطع فہم سخن چن کند مع + قوت طبع از حکم محوی + فہمت میدان از لوت میرا نہ باز نہ
 نہ رہے دور۔ سچا بیانات کا جب نہ کرے سننے والا۔ قوت طبع کی کلام کر نہوایتے و ہنہو کشادگی
 مزین گوی گوی حکایت شی در بیان کہ از بخوانی مای فہم باند سر ہنہا و م
 نا کہ مار و زبان کہنہ والا گیند + ایک نینچ جنگل کے بیچو بی پاؤں ملنے والے میرے جیسے کہہا
 و شتران گفتیم دست از من باز قطع مای مسکین ہا وہ چند رو + کہ تحمل ستوہ شد
 بیٹے اور شتر بانگو کہہا میں ہا ہتہ مجھے رکھ۔ پاؤں مسکین پیاد کا تک چلے کہ بار بار پوری سو
 سختی + مانسو جسم فرعی لاسر + لاغری مرہہ باشد از سختی + گفت ای برادریم
 عاجز نہ اوازٹ۔ جب تک بجو جسم مولا مولا + دلا مرہو یا ہو و سختی سو۔ کہہا ای بہائی
 و رشتہ جرمی از پس اگر فتنی بردی و اگر فتنی ہر وی نشندہ کہ گفتہ اندست
 کہہا کہ سو۔ اور جو مجھے + اگر کیا تو لیکھا تو اور + سو یا تو مر تو اور نہیں نابو تو سے کہہا ہے

۱۰
 ۱۱
 ۱۲
 ۱۳
 ۱۴
 ۱۵
 ۱۶
 ۱۷
 ۱۸
 ۱۹
 ۲۰
 ۲۱
 ۲۲
 ۲۳
 ۲۴
 ۲۵
 ۲۶
 ۲۷
 ۲۸
 ۲۹
 ۳۰
 ۳۱
 ۳۲
 ۳۳
 ۳۴
 ۳۵
 ۳۶
 ۳۷
 ۳۸
 ۳۹
 ۴۰
 ۴۱
 ۴۲
 ۴۳
 ۴۴
 ۴۵
 ۴۶
 ۴۷
 ۴۸
 ۴۹
 ۵۰
 ۵۱
 ۵۲
 ۵۳
 ۵۴
 ۵۵
 ۵۶
 ۵۷
 ۵۸
 ۵۹
 ۶۰
 ۶۱
 ۶۲
 ۶۳
 ۶۴
 ۶۵
 ۶۶
 ۶۷
 ۶۸
 ۶۹
 ۷۰
 ۷۱
 ۷۲
 ۷۳
 ۷۴
 ۷۵
 ۷۶
 ۷۷
 ۷۸
 ۷۹
 ۸۰
 ۸۱
 ۸۲
 ۸۳
 ۸۴
 ۸۵
 ۸۶
 ۸۷
 ۸۸
 ۸۹
 ۹۰
 ۹۱
 ۹۲
 ۹۳
 ۹۴
 ۹۵
 ۹۶
 ۹۷
 ۹۸
 ۹۹
 ۱۰۰

۱۰
 منبطلان بر وزن سلیجان که
 نام درخت است خاردار که در میان
 کوفته است خان آریز و یک شمشیر
 چیل من خشت است و نقش
 است چنانچه حضرت حافظ فرموده
 حافظ ترک جهان گفتن دین خورشید
 و گفتن بیخه مخصوصی که در آن
 و گفتن بیخه مخصوصی که در آن
 که تابع دنیا آید باشد تا قبل از کوفته
 راه طلب بود مصیبت در رخ امیست قوس
 گفتن یا کاش که آید که در چنین توفیق چه بود
 گفتن یا کاش که آید که در چنین توفیق چه بود
 ۱۱
 هم خوا شد خواجه بعضی گفته اند که در کوفته
 ناله ای بوده است این جواب خالی از لطیفه
 است که در کوفته نمیشود و در کوفته شرعی
 نباید که بگوید ع او را که است
 منبطلان
 ۱۲

بروہی و شمان کو یہ شعر جو سن لسنجی و جانی تن بچھاندر رہا + شمن ان پرست کن
 جہاد اور دروازہ شمنوں کا مت کوٹا + جبریل سختی کے ہوتوں تاتہ عاجزی کے مت کو شمنوں کے متیل
 دوستان اپوتین حکایت کی از باو شاہان پارسانی راوید گفت سچت از ماو
 بیج خاطر کے لا اور دوستوں سے جو کچھ پکڑے ہوئے بادشاہوں کے فقیر کو دیکھا کہا جھکو کچھ ہم سے یاد
 می آید گفت ملی وقتیکہ خدایا فراموش میکنم فرورم و دود و اس کے در خواش بر اند +
 اسامی کا مال جسوت کہ خدا کے بتیں پہلانا ہوں میں - ہر طرف فرستایں کہ اسکو دروازہ کچھ سوز کا لیتا
 و آنرا کہ جواند بد کس نہ او اند حکایت کی از صالحان خواب دید باو شامی راور
 ہے اور اس کو ملتا ہوا بطرف کو دروازے کے نہیں دولا تا ہوا ایک نیکیوں سے بیچ خواب کو دیکھا ایک
 بہشت و پارسانی راور دوزخ پر سید کہ موجب و حاجات این چیست و سبب
 بادشاہ کو بیچ بہشت کے اور پرہیزگار کو بیچ دوزخ کے پوچھا کہ سبب دیجوں انکو کا کیا ہوا اور سبب
 درکات آن چه کہ مردم بخلاف آن می بند شتند آند کہ این بادشاہ یا رادت در پیشان
 فروزی اسکی کیا کہ آدمی بخت ملا اسکے پہناتے ہیں آواز آئی غیر یہ کہ یہ بادشاہ ساتھ خواہش کرے غفور
 و سبب این پارسان مقرب بادشاہان در دوزخ قطعہ ذلت بچہ کار آید بیج و مریع +
 بیچ بہشت کے اور یہ فقیر بخت بچہ بادشاہوں کے بیچ دوزخ کے گذری تیرہ بیج کس کس کے آوی اور
 شور و ادعیا می گوئی وری وار + حاجت چکاہہ برکی شہت نیست + و سبب صفت
 اپنے آپ کو برے کاموں نے پاک رکھا + حاجت ساتھ ٹوپی برکی کے رکھنا جھکو لازم نہیں + درویش
 باسل و کلاہ تری و احکایت ساوہ سر واپر نہہ یا کاروان حجاز از کوفہ بدر آمد و
 کی مانند اور ٹوپی تن کی رکتہ کہانی ایک پیادہ سرور پاوں نگا ساتھ قافلہ حجاز کے گئے نہہ
 ماشد نظر کروم و معلومی بدشت خزان سہیرت و سلفیت قطعہ نہ با شتر سوارم نہہ جو
 اور ساتھ ہمار بنوا نظر کی بیٹے اور خوراک نہہ کھاتا ہوا خوش رفتار جاتا ہوا اور بہت تندرہ اور اونٹ
 شتر نیز بارم + نہ خداوند عیت نہ غلام شہر بارم + غم موجود و پریشانی سعد و غم
 سوار ہوئیں مانند آدم کی پنچہ و چہ کے ہوئیں نہ صاحب عیت کا نہ غلام بادشاہ کا ہوئیں - غم کی
 نفسی نہہ تر قحاصوہ عمری میگند ارم + شتر سواری گفتش اسے ورویش کیا میر وری
 اور پریشانی نہیں کی نہیں گناہ نہیں - ایک دم مانتا ہوئیں سودہ اور عمر گزرتا ہوئیں ایک نہہ
 برگرو کہ سختی بمیر سے نشیند قدم در میان نہا و و رفت چون
 بیدلاس ہلک ہوا زہر ساتھ سختی کے مرے نہہ سنا اور قدم بیچ جنگل کے کہا اور

[illegible]

در آینه است به این معنی که هر کس که بخواهد از علمان و علما این فلاح را بداند و تعلیم و ترویج دهد

بخانہ محمود رسید تو اگر اہل فرار سپرد و رویش بیا لپیش فرود آمد و گفت ع
 یح کجور محمود کے پیچھے ہم دو لہند کے تئیں موت آگے پہنچی فقیر پر سر ہانے اسکے کیچے آیا اور ہانے
 بایستی نہ ہر دم و تو پر سخت میری پرست شخصی ہمہ شب بر سر چار پرست
 ہم ساتھ سختی کے نہ مرے اور تو اوپر اونٹ کے مرنے۔ ایک شخص تمام رات چار کے سر پر بیا
 چون روز آتا پھر وہ چار پرست قطع ایسی پست پر رو کہ باندہ کہ خرم رنگ
 جب نہ آیا وہ مرا اور بیماریا۔ ای بہت گھوڑے تیز چلنے والے کہ رہے کہ گدھا لنگرا
 جان تیرا پر وہ + یک در خال تدرستان را + و فن کرو غم و جسم غور و غم +
 جان بچ منزل کے یگی بہت اتفاق ہوا کہ تدرستون کو۔ و فن کیا ہم نے اور زخم کیا ہوا تو
 حکایت مادی را باو شای طلب کرو اندیشہ کہ واری مخورم تا ضعیف شوم
 ایک عابد کو کیا بدشہ نے بلایا اندیشہ کیا کہ ایک دو آگہاوں میں تو تا تو ان ہوں میں
 تا اگر اعتقاد کی بچ حق میرے کہتا ہے زیادہ کرے نقل کرتے ہیں کہ دو قتل کر نیوالی بخی کہانی
 قطع اگر چون است و پیش ہمہ مقرر + پرست پرست پرست بچو سپاز + پارسیا یان
 اور مرا۔ وہ شخص کہ مانند پستہ کی دیکھا مینے اسکو تمام مغز۔ چمرا اوپر چمڑے کے مانند پیاز کی فقیر
 روی و مخلوق + پست بر قیلہ می کنند و نماز + فرد چون بندہ خدای خویش خواند +
 رو برو خلق کے۔ رشتہ طرف قبلہ کے کرتے ہیں نماز۔ جب بندہ خدا اپنے کو یاد کرے
 باید کہ بخیر خداوند حکایت کا وانی را و زمین یوتان برو نہ نعمت بقیاس
 چاہیے کہ سوا خدا کے کیا ہو جائے کہانی ایک گدھا و گلوں ج زمین یوتان کے جوہر ملک مارا نعمت
 برو نماز گمان گریہ و زاری بسیار کردند خدا و منہ پر اشفا عت او و ند و فایزہ
 بہت بیکے سودا گروں نے رونا و زاری بہت کی اور خدا اور تمہیں کو بخیر لے کیلے لے فائدہ
 بنو و شعر جو فیروز شد و تیرہ روان + چہ غم و درد از گریہ کاروان + افغان حکیم
 کیا۔ جب سچ منہ ہوا چو راندھیر کے جانیوا۔ کہا غم کہے روئے قلقلے۔ نقدان حکیم
 اندران کا وانی بود لی گفتش انکا وانیان انیان باگر نصیحتے گئی رہ بخت گوی
 بچ اس قافلے کے ہوا ایک نے کہا۔ کہو قافلہ والوں ان کو ملکہ ایک نصیحت کرے تو اندہ نصیحت
 کہ برنجی از مال + ہست بداند کہ دروغ باشد چندین نعمت کہ ضائع شود
 کہ تو شاید کہ تہوڑا سال ہمارا سو ہاتھ رہیں کہ اسطے کہ فسون ہمو اتنی نعمت کہ ضائع ہوا

۲

چون روز آتا پھر وہ چار پرست قطع ایسی پست پر رو کہ باندہ کہ خرم رنگ

جب نہ آیا وہ مرا اور بیماریا۔ ای بہت گھوڑے تیز چلنے والے کہ رہے کہ گدھا لنگرا

جان تیرا پر وہ + یک در خال تدرستان را + و فن کرو غم و جسم غور و غم +

جان بچ منزل کے یگی بہت اتفاق ہوا کہ تدرستون کو۔ و فن کیا ہم نے اور زخم کیا ہوا تو

حکایت مادی را باو شای طلب کرو اندیشہ کہ واری مخورم تا ضعیف شوم

ایک عابد کو کیا بدشہ نے بلایا اندیشہ کیا کہ ایک دو آگہاوں میں تو تا تو ان ہوں میں

تا اگر اعتقاد کی بچ حق میرے کہتا ہے زیادہ کرے نقل کرتے ہیں کہ دو قتل کر نیوالی بخی کہانی

قطع اگر چون است و پیش ہمہ مقرر + پرست پرست پرست بچو سپاز + پارسیا یان

اور مرا۔ وہ شخص کہ مانند پستہ کی دیکھا مینے اسکو تمام مغز۔ چمرا اوپر چمڑے کے مانند پیاز کی فقیر

روی و مخلوق + پست بر قیلہ می کنند و نماز + فرد چون بندہ خدای خویش خواند +

رو برو خلق کے۔ رشتہ طرف قبلہ کے کرتے ہیں نماز۔ جب بندہ خدا اپنے کو یاد کرے

باید کہ بخیر خداوند حکایت کا وانی را و زمین یوتان برو نہ نعمت بقیاس

چاہیے کہ سوا خدا کے کیا ہو جائے کہانی ایک گدھا و گلوں ج زمین یوتان کے جوہر ملک مارا نعمت

برو نماز گمان گریہ و زاری بسیار کردند خدا و منہ پر اشفا عت او و ند و فایزہ

بہت بیکے سودا گروں نے رونا و زاری بہت کی اور خدا اور تمہیں کو بخیر لے کیلے لے فائدہ

بنو و شعر جو فیروز شد و تیرہ روان + چہ غم و درد از گریہ کاروان + افغان حکیم

کیا۔ جب سچ منہ ہوا چو راندھیر کے جانیوا۔ کہا غم کہے روئے قلقلے۔ نقدان حکیم

گفت درین کلمہ کتابت ایشان گفتن قطعہ آہنی را کہ سور یا نہ سنجو و + عقداں پرو
کہا افسوس کہ حکمت کا ہوسا ہر سیکہ کہنا اس اوسہ کو کہ رنگارنے کھایا۔
رو بصیقہ زنگ + پاسہ ول چہ سو گفتن و غلط + نرو و سنج آہنی و رنگ
نہ سیکہ ایمانا اس ساتھ صیقہ کے رنگار ساتھ سیاہ دیکہ کیا فاناہ کہنا نصیحت + کجا و سنج
قطعہ پرو رنگار سلامت شکستگان ای باب + کہ حیرہ خاطر مسکینہ کا کوروا + چو سائل از
روزگار سلامت میں لوسے پوئوں کو ہی ان کہ جو نا دل مسکین کا بابا کو پہنچتا جب سوال کرنے والا
تو زاری طلب کنند خیرے + باد و گزہ شکار پرو سیاہ + حکایت خدا کا یہ شیخ
تجسہ تہ نری کے طلب کرے ایک چیز وہ و گزہ ظالمہ و نری بیو گیا + جبقدر کہ مجھے شیخ
ابوالفرح بن جوزی رحمۃ اللہ علیہ ترک سماع فرمادی و سخاوت و غفلت اشارت
بزرگ ابوالفرح بن جوزی کا رحمت خدا کی و پروا سکے ہو و سچے چو نرا کہ اور بیچ تھا گوشہ نشینی
کردی عنہ ان شاہیم غالب آمدی ہوا موس طالب نیا چار اختلاف رای مری قادم حیدر رفتے
کے اشارت کرے زمانہ جوانی میر کیا غالب تھا اور حاصل خواہش کرنے کی خواہ خواہ بخل و عقل
دار سماع فی لطیف خطی کر رفتی چون نصیحت شیخ یاد آمدی گفتی فرو قاضی از انشد
اور راگ اور بیٹھے سخوشی پارتا ہوتا جب نصیحت شیخ کی مجھ کو یاد آتی کہنا میں + قاضی اگر
برشا دوست را محبت کر می خود معذور او مست + تاشی مجمع قومی رسیدم
ساتھ ہمارے بیٹھے چارے ہاتھ کو دھتلب اگر شرب پیکو معذور رہے مستے کو تالیاک رات
و در انیان کے دیدم بہت گوی رنگ جان بیکساں زخمہ ناسازش + ناخوش
بیچ جماعت اہل قوم کے پہنچے ہم در میان ایک مطرب کو دیکھا میں کہ کہ تو رنگ جان کی کا تھا ہے
آوازہ مرگ بدر وارش + گاہی نکشت حریفان از و در گوش و گہی پر خاموش
خونہ ناموفق اسکا زیادہ خراب از موت باپکے آواز سے کہی انگلی یاد ونگی اس بیچ کانکے۔
شعر طاحر الصوفی الاطافی طیکۃ + و انت معین ان سکت طلیب +
اوپر لیکے کہ چپکے + او بہتر میں ہم طرف از راگ گاہی از و خوشی کی + اور تو ایسا گاہی
نظم بنیدکی و سماع خوشی + گردنت فتن کہ ویم کشی + ٹٹوئی جون با و از آمدن
اگر چہ تو خوش میں ہم + نہ بیکو کوئی بیچ راگ تیر خوشی۔ گردنت جلیلا کہ پیر شرتو۔ جب چ آواز کے
برایہ سرا + کہ خدا الفتم از بہر خدای + بینہ ام در گوش کن انشوم + یاوی کہ
آوازہ برطیباں والا۔ صاحب گہر کو کہاتے واسطہ خدا کے۔ زونی میر کا میں نہانہ منوش یا خدا

[illegible]

تاسیر و تمیص فی الجملہ پانچاظر باران احوال وقت کرم و شعی پسند محنت بروز آوردم
تا بہر جان میں حاصل کلام واسطے خاطر دل و سکے موافقت کی میں خود ایک ریت بیج کتنی محنت کیا
فقط ہر روز باگ لے دو گام پروشت بہ منہ پانچاظر باران کثرت است
بیج دے لایا میں۔ بانگ نے بانگ بیوقوف اٹھانی نہیں جانتا جو کتنی رات سے گزری ہے
ورزی شب کا زفر گان من میں کہ کہی کہم خواب و شہم کثرت است بہ بار و ان
ورزی رات کی بیکوں میری سپہ پوچ۔ کہ کیا عنت خواہیچ تکہوں میری کچھ نہیں ہوئی بہ صبح دم
بجگم شکر ستاری از سر و دیاری از کمر گشتا دم و پیش منہی نہا دم و در کنار گرقم
ساتھ حکم مبارک کے ایک پگڑی سر اور ایک دینار کمر سے بھولا بیٹے اور اگے کانپول لیکہ کہا بیٹے اور بیج
وہی شکر گفتم باران لادت میں روح وی خلاف عادت دیند و بہ خفت عفت
گوئیے بایں اور بہر تئسار کیا بیٹے باروں نے خواہش میری بیج حق سیکو خلاف واسطے و کچھ اور
نہفتہ سجدہ پند کی زبان تھیں دراز کرو و ملامت کردن آغاز کیا میں حرکت
ستے عقل میری پیش پیشہ ایک ہے اس در میان کو زبان طعن کی ورازی اور ملامت کرنا شروع کیا کہ
مناسب را خرمندان کروی و خرمو شلیخ چشیں میں لے پروان کہ ہمہ عمرش سے
مناسب عقل ناوے نہ کی توے اور گدڑی بزرگوں کی ستہ ایسے دوم کے دینا کہ تمام عمر کو ایک پیہ
و رفت ہووہ است و قراضہ و رش و شوی مطرے ووزن خجستہ لری بہ کس دم بارش
بیج بابتہ کے ہوا و اور ریزہ زرباچ و فکے ایک مطرب و اس مبارک گہر سے کسی سنے و مزینہ
نہید و رک جا بہرست چون پاکس از من خیرست خلق ساموی برین فرجا بہ مرغ
اسکو دیکھا بیج یک جگہ کے سید ہی جب آزاد کی منہ سوخی خلقت کو بال او پر بد نیکی کھڑی ہو۔
ایوان محل اور سید بہر ماخو و خلق خود بدید کہ گفتم زبان تعرض مصلحت است
جاوہر عمل کا بہرست کسی سو بہا گاہ بہر ہمارا لیگیا اور گلا اپنا بہارا۔ میں نے کہا زبان طعن کی مصلحت
کہ کو تہا کسی حکم اگر کہت میں شخص ظاہر شد گفت مرا کہ کیفیت آن وقف گروان
وہ کو کو تہا کرے تو ساتھ حکم او سیکے کہ کہت اس شخص کے معام ہوئی کہ لیکے اور کیفیت کو
بہرین بقرب نامیم و بہر طاعت کہ کہم بہر عقار کہم گفتم بہرست اگر کہم بہرست کہ کہم
وقف کرنا کہ ایسی نزدیکی کو نہیں اور او پر خوش طبع کے کہ کی بیٹے تو بہر کو نہیں کہا بیٹے بیٹے کہ کہم
بار تیرک سماع فرمودہ است و مواعظ بلین گفتم و در سمع قبول
بزرگے کہی تر تہہ ہیکو تر کہ سر و سننے کی فرمائی ہو۔ اور نصیحتیں بہرست کہیں اور بیج گوش قبول کے

ای مومن از قول خود کہتہ ہوا ہے
وہاں جانتا ہے کہ کتنی محنت
معلوم کرنا ہے کہ کتنی محنت
ورزی رات کی بیکوں میری سپہ پوچ
بجگم شکر ستاری از سر و دیاری
ساتھ حکم مبارک کے ایک پگڑی سر
وہی شکر گفتم باران لادت میں
گوئیے بایں اور بہر تئسار کیا
نہفتہ سجدہ پند کی زبان تھیں
ستے عقل میری پیش پیشہ ایک
مناسب را خرمندان کروی و خرمو
مناسب عقل ناوے نہ کی توے اور
و رفت ہووہ است و قراضہ و رش
بیج بابتہ کے ہوا و اور ریزہ
نہید و رک جا بہرست چون پاکس
اسکو دیکھا بیج یک جگہ کے سید
ایوان محل اور سید بہر ماخو و
جاوہر عمل کا بہرست کسی سو
کہ کو تہا کسی حکم اگر کہت میں
وہ کو کو تہا کرے تو ساتھ حکم
بہرین بقرب نامیم و بہر طاعت
وقف کرنا کہ ایسی نزدیکی کو
بار تیرک سماع فرمودہ است
بزرگے کہی تر تہہ ہیکو تر کہ

سنتن از خدا خدائی + و ملک متقی الخ ریاکن مرتب طاعت جوڑ با ہما
چھوٹا عذاب خدا کے سے ابتک سکے زبان آدمی سے خلاص ہونا۔ طاقت ظلم زبانوں کی نہ لایا
نیارود و شکایت پیش سرطانت پر دو گفت از زبان مردم بر خم جوش داؤ کہ شک
اور شکایت آگے پیر طریقت لئے تکیا اور کہا زبان آدمی کوئی سو بیج رخ کے ہمیں جواب اس کا دیا کہ
این نعمت چگونه گزاردی کہ بہتر انسانی کنی پیدا شدت قطعہ چند گوئی کہ باندیش و
شکر اس نعمت کا کس طرح گذارتے تو کہ بہتر اوس سے کہ گمان کہ میں تجھ کو کہتا ہے تو کہ بدسوچنے والے اور
حسد و غیب گویان میں سیکھتے کہ سخنان ریختیم بر شیر تند + کہ میر خود خستہ نشینند +
بخیل غیب کہنے والے مجرور یکے ہیں یہ بھی وہ جن کو نے میر کے اٹھتے ہیں کہ پی سطر برا جانے میر کے کہتے
کہ ایک باشعوری مدت کو چاق + کہ پہلے ہی و نکت بند + لیکن مرا حسن ظن خلایق
تجسس و تو اور برا تجسس کہ طاقت بہتر کہ بدسوچ تو دنیا کے بنے نہیں لیکن مجھ کو کہ خوبی گمان خلق کو
در حق من کیا است پس میں نقصان کہ اپا شانہ شیعہ کردن و تیار خوردن شعر
بیچ حق میر کے بہتر ہو او میں بہر نہایت نقصان کے روا ہو اندیش کرنا اور غم کھانا +
اَلْحَقُّ مَسْتُورٌ مِنْ عَيْنِ حَيِّوَانٍ + وَاللّٰهُ يَعْلَمُ اَسْرَارِيْ وَ عَلَآئِيْ + قطعہ در ستہ فرمای
تحقیق میں چھپنے والا ہوں تاکہ مہاسی سے ۔ اور اللہ جانتا ہے پوشیدہ میل اور ظاہر میل دور وازہ
خود و مردم + تا عین تک ترندارا + در ستہ چھپو و عالم الغیب + و انامی زبان و شکرا احکا
بند کیا اور زندہ کے آدمیوں + اس واسطے کہ عین پہچانیں سہار ۔ دروازہ بند کیا ہو گیا فائدہ اور جان و لغیب کا دانہ پوشیدہ
پیش کی ارسال کیا گیا کہ مردم کہ فلان رفیق من ہنسوا و گویا داؤہ آگفت بصدا حس
آگے یا کہ بزرگوں کو گلہ کیا تھے کہ فلا نے اپنے حق میر کے ساتھ فنا دے گویا ہی ہوئی ہی کہانی نیکی
تخل کن مدد راھی تو نمکو روشن باش تا بدنگال + نقصان گفتن نہا مجال + چو آہنگ
کے سکوثر مندہ کرتے تو نیا حال ہوتا دشمن ساتھ نقص میر کے کہنا اپاوی طاقت جب آواز برط
پر لٹ شو مستقیم کی از دست مطرب دگر شمال حکایت کی از رشاد شیخ پر سید مذکر
کی پروردگار کہ ایک تھ گویے سے کہا دے گوشمال - ایک گوشمال سے پوچھا کہ
تقصوف صیت گفت ازین مسئل طائفہ بودند در جهان بصورت پر آگندہ معنی جمع
اصلیات تصوف کی کیا ہے ۔ کہا اس سے آگے ایک گروہ تھا بیچ جوان کے بیچ ظاہر کے پر کندہ
والکون خلقی اندر بظاہر جمع و باطن پر آگندہ قطعہ چہ ساعت ار تو سجائے
اور سنئے میل جمع اور اب ایک خلق ہی ظاہر میں سبع اور باطن میں پریشان جب ہر گہری تجھ سے

گفتند ۱۴۴
سلطان

منه ۱۲۴

This image shows a blank, aged, cream-colored page, likely an endpaper or flyleaf of a book. The paper has a slightly textured appearance with some faint smudges and discoloration, characteristic of old paper. The left edge of the page shows the binding, with dark stitching or thread visible. There is no text or other markings on the page.

1998, 1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024, 2025, 2026, 2027, 2028, 2029, 2030, 2031, 2032, 2033, 2034, 2035, 2036, 2037, 2038, 2039, 2040, 2041, 2042, 2043, 2044, 2045, 2046, 2047, 2048, 2049, 2050, 2051, 2052, 2053, 2054, 2055, 2056, 2057, 2058, 2059, 2060, 2061, 2062, 2063, 2064, 2065, 2066, 2067, 2068, 2069, 2070, 2071, 2072, 2073, 2074, 2075, 2076, 2077, 2078, 2079, 2080, 2081, 2082, 2083, 2084, 2085, 2086, 2087, 2088, 2089, 2090, 2091, 2092, 2093, 2094, 2095, 2096, 2097, 2098, 2099, 2100, 2101, 2102, 2103, 2104, 2105, 2106, 2107, 2108, 2109, 2110, 2111, 2112, 2113, 2114, 2115, 2116, 2117, 2118, 2119, 2120, 2121, 2122, 2123, 2124, 2125, 2126, 2127, 2128, 2129, 2130, 2131, 2132, 2133, 2134, 2135, 2136, 2137, 2138, 2139, 2140, 2141, 2142, 2143, 2144, 2145, 2146, 2147, 2148, 2149, 2150, 2151, 2152, 2153, 2154, 2155, 2156, 2157, 2158, 2159, 2160, 2161, 2162, 2163, 2164, 2165, 2166, 2167, 2168, 2169, 2170, 2171, 2172, 2173, 2174, 2175, 2176, 2177, 2178, 2179, 2180, 2181, 2182, 2183, 2184, 2185, 2186, 2187, 2188, 2189, 2190, 2191, 2192, 2193, 2194, 2195, 2196, 2197, 2198, 2199, 2200, 2201, 2202, 2203, 2204, 2205, 2206, 2207, 2208, 2209, 2210, 2211, 2212, 2213, 2214, 2215, 2216, 2217, 2218, 2219, 2220, 2221, 2222, 2223, 2224, 2225, 2226, 2227, 2228, 2229, 2230, 2231, 2232, 2233, 2234, 2235, 2236, 2237, 2238, 2239, 2240, 2241, 2242, 2243, 2244, 2245, 2246, 2247, 2248, 2249, 2250, 2251, 2252, 2253, 2254, 2255, 2256, 2257, 2258, 2259, 2260, 2261, 2262, 2263, 2264, 2265, 2266, 2267, 2268, 2269, 2270, 2271, 2272, 2273, 2274, 2275, 2276, 2277, 2278, 2279, 2280, 2281, 2282, 2283, 2284, 2285, 2286, 2287, 2288, 2289, 2290, 2291, 2292, 2293, 2294, 2295, 2296, 2297, 2298, 2299, 2300, 2301, 2302, 2303, 2304, 2305, 2306, 2307, 2308, 2309, 2310, 2311, 2312, 2313, 2314, 2315, 2316, 2317, 2318, 2319, 2320, 2321, 2322, 2323, 2324, 2325, 2326, 2327, 2328, 2329, 2330, 2331, 2332, 2333, 2334, 2335, 2336, 2337, 2338, 2339, 2340, 2341, 2342, 2343, 2344, 2345, 2346, 2347, 2348, 2349, 2350, 2351, 2352, 2353, 2354, 2355, 2356, 2357, 2358, 2359, 2360, 2361, 2362, 2363, 2364, 2365, 2366, 2367, 2368, 2369, 2370, 2371, 2372, 2373, 2374, 2375, 2376, 2377, 2378, 2379, 2380, 2381, 2382, 2383, 2384, 2385, 2386, 2387, 2388, 2389, 2390, 2391, 2392, 2393, 2394, 2395, 2396, 2397, 2398, 2399, 2400, 2401, 2402, 2403, 2404, 2405, 2406, 2407, 2408, 2409, 2410, 2411, 2412, 2413, 2414, 2415, 2416, 2417, 2418, 2419, 2420, 2421, 2422, 2423, 2424, 2425, 2426, 2427, 2428, 2429, 2430, 2431, 2432, 2433, 2434, 2435, 2436, 2437, 2438, 2439, 2440, 2441, 2442, 2443, 2444, 2445, 2446, 2447, 2448, 2449, 2450, 2451, 2452, 2453, 2454, 2455, 2456, 2457, 2458, 2459, 2460, 2461, 2462, 2463, 2464, 2465, 2466, 2467, 2468, 2469, 2470, 2471, 2472, 2473, 2474, 2475, 2476, 2477, 2478, 2479, 2480, 2481, 2482, 2483, 2484, 2485, 2486, 2487, 2488, 2489, 2490, 2491, 2492, 2493, 2494, 2495, 2496, 2497, 2498, 2499, 2500, 2501, 2502, 2503, 2504, 2505, 2506, 2507, 2508, 2509, 2510, 2511, 2512, 2513, 2514, 2515, 2516, 2517, 2518, 2519, 2520, 2521, 2522, 2523, 2524, 2525, 2526, 2527, 2528, 2529, 2530, 2531, 2532, 2533, 2534, 2535, 2536, 2537, 2538, 2539, 2540, 2541, 2542, 2543, 2544, 2545, 2546, 2547, 2548, 2549, 2550, 2551, 2552, 2553, 2554, 2555, 2556, 2557, 2558, 2559, 2560, 2561, 2562, 2563, 2564, 2565, 2566, 2567, 2568, 2569, 2570, 2571, 2572, 2573, 2574, 2575, 2576, 2577, 2578, 2579, 2580, 2581, 2582, 2583, 2584, 2585, 2586, 2587, 2588, 2589, 2590, 2591, 2592, 2593, 2594, 2595, 2596, 2597, 2598, 2599, 2600, 2601, 2602, 2603, 2604, 2605, 2606, 2607, 2608, 2609, 2610, 2611, 2612, 2613, 2614, 2615, 2616, 2617, 2618, 2619, 2620, 2621, 2622, 2623, 2624, 2625, 2626, 2627, 2628, 2629, 2630, 2631, 2632, 2633, 2634, 2635, 2636, 2637, 2638, 2639, 2640, 2641, 2642, 2643, 2644, 2645, 2646, 2647, 2648, 2649, 2650, 2651, 2652, 2653, 2654, 2655, 2656, 2657, 2658, 2659, 2660, 2661, 2662, 2663, 2664, 2665, 2666, 2667, 2668, 2669, 2670, 2671, 2672, 2673, 2674, 2675, 2676, 2677, 2678, 2679, 26

[illegible][illegible]

السنة بلاء الخطبة في المحمدية ١٠٠٠

[illegible]

زندگانی کوئی برگ درختان خودی بادشاہی حکیم زیارت نزدیک می رفت گفت
زندگانی اگر تاب منور پنے درختوں کے کہا تا ہی ایک بادشہ کے ساتھ حکم زیارت کے نزدیک ہو گیا
اگر مصیبت میں شمر از برای تو مقامی بسازم کہ فرائع عبادت ازین بہ دست و پد
کہا اگر مصیبت دیکھ توینچ شہر کے واسطیہ کے ایک مقام بنا دین کہ فرغت عبادت کی اس بہتر ہاتھ
و دیگران ہم سیرکات انھاس شامستفید گردند و صیالح اعمال شامقتدا کنند و ابدرا
آے اور دوسرے ہی ساتھ بکرت نفس تھاریکے فائدہ منور ہوویں اور ساتھ عمل تھاریکے پیروی کریں
ابن سخن قبول نیاد روی یافت کی از وزیران گفتش پاس خاطر ملک روا باشد
زاید کو یہ بات قبول نہائی منور پیر ایکے وزیروں کو کہا اسکو نگہبانی بادشہ کی کو روا ہو کہ
کہ دوسرے روز شہر درآئی کہ کیفیت مکان معلوم کنی پس اگر صفائی وقت غمیزان
دو تین روزینچ شہر کے آو تو اور کیفیت مکان کی معلوم کرے و پس اگر صفائی وقت
از صحبت اختیار کردنی باشد اختیار باقیست آو وہ اندر عابد و راند و سیانسی
عزیزوں کی تیں صحبت غریبوں کے کوئی رخ ہو و اختیار باقی ہو کہتے ہیں کہ عابد شہر میں آیا
ملک بدو پور و خدمت مقامی و لکسائی رزان آسای چون پشت ملوئی گل خوش
اور پھر مانند باغ بادشہ کا واسطیہ کے خالی کیا ایک مقام دل کہو لنیو لا جان کا آرام دینوالا مانند پشت
چو عارض خوابان + سنبلس محو لطف محبوبان + چھینان از تہیب برد عجز و بہ شہر ناخورد
کی گل سبز اسکا مانند زخار و مشق تو کو سنبلس اسکا مانند زلف مشق تو کو + سیطر ح خوف سی پیکار
طفل و امیہ منور + شعر اذان علمنا جلدنا + علقت بالشمس الا خضر نار +
دودہ ناپیا ہوا دانی کے لڑکے تنگ + اور شاخیں اوپر او کو گل انار کے - تنگی ہونی اوپر و تہیہ کے لڑکے
ملک در حال کنیز مامروی شش او فرسا و کہ صفش است یا غمی ازین بارہ عابد فری
بادشاہ نے جلدی ایک تہی ہوا کے عابد کے پہنچ کہ تعریف اسکی ہے - ایسی چاند کا کار عابد کے فری ہوا
ملک صورت طاموشی + کہ بعد از دیدنش صورت نہ بندد + وجود پارسیان را شکیمی +
فرشتوں کی سی صورت طاموش کی تہیہ کہ پہنچ اسکی صورت نہ بند ہو - وجود پارسیان کے تیں صبر
چھینان و در غلامی مدح اجمال لطیف الاعتدال فطوحہ لان الناس حلا عطا
دوسری چھپے اس کے کہ ایک غلام عجب جمال پاکیزہ نسب - ہلاک ہوئی آدمی گردے اس کے از روی شکی کے
و غم و ساق شری و کلاسی + وید از ویش گشتی سیر + چھینان کہ فرات مستحق +
اور وہ ساقی دیکھتا تا ہی اور نہیں پاتا ہی - انکین دیکھنے اس کے نہ ہونی سیر - جیسا کہ فرقت استغفار

[illegible]

[illegible]

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱

This image shows a vertical strip of aged, yellowish-brown paper. The paper has a textured, slightly mottled appearance with some darker staining and wear along the edges, particularly on the left side where it appears to be part of a book binding. There is no text or other markings on the strip.

چین حکایت فقہی پدر گفت هیچ ازین سخنان دلاویز نگین متکلمانی رسناز
 چین تک۔ ایک عالم نے باب کو کہا کچھ ان باتوں دلاویز کلام کرنیوالوں دین کے سونچ چکے
 نہیں کہ حکم اگر نہی بنیم ایسا نرا فعلی موافق گفتار قسمی ترک دنیا مردم آموزند
 اثر نہیں کرتیں ساتھ حکم اس کے کہ نہیں دیکھتا بنو میں خاص کر ملک ایک کام موافق کہنے کے چھوڑنا دنیا
 خوشنیں سیم و غلہ اندوز نہند + عالی را کہ گفت باشند دس + ہر جہ گوید دیگر اندر
 کی ساتھ تیرہ بیگہا نہی پس رہا چندی اور غلہ جمع کرے نہیں پس عالم کو کہ قول ہوا در عمل ہو جو کہ
 کس + عالم اس بود کہ بد کند + نہ گوید بخلق و خود کند + آتا مردن الناس بالبد
 کسی ہیں۔ عالم وہ ہو سکے کہ برانکرے۔ نہ کہے خلق کو اور آپ کرے۔ یا حکم کہ کرتے ہو لوگوں کو
 و تَنسَوْنَ اَنفُسَكُمْ سِيتَ حَالِمٌ كَمَا لَمْ تَنْتَ بِمُؤْمِنٍ کند + او خوشنیں کم است
 سانبھنی کے اور چھاسے ہوم نفس اپنے کو۔ عالم کہ مقصود چلا نا اور نہ پر ولی کرے ۱۵۱۰
 کر رہی گند + ہر گت ای پس محمد و ابن خلیل اطل نشاید کہ روی از ترمین
 گراہ ہو کہ کیا رہی کرے۔ باپ نے کہا ای کے ساتھ اپنے یہ خیال بہیو دنیا میں نہ نصبت
 ہا حمان کرد میدان علم را بعدا لنت منسوب کردن و طلب علم معصوم از فوائد علم
 کہ ترانسو پیہر نا اور علم او نکو ساتھ گمراہی کے نسبت کرنا اور بیچ طلب کرنے علم اس کے فائدہ دان
 محروم ماندن چھو اسکا کہشی در حل افتاده بود و کیفیت احری کے مسلمانان چیرائی
 بے نہیب نہا مانند یا اندھیر کے ہی ایک تیر چ کچھ کے پڑا ہوا اور کہتا ہوا آخرے مسلمانوں ایک
 درازہ من در ایدنی فاجہ نشید گفت تو کہ چراغ نہ بینی بچراغ عجم بینی بچین
 چراغ آگے راہ میرے کہ ہو اور ایک عورت بدکار نے سنا اور کہا تو کہ چراغ نہیں دیکھتا ہی ساتھ چراغ
 مجلس عظمیٰ چون کلیمہ نرا زنت استخا القدی ندی بصفتی رستاقی و اینجا مارا و تی
 کے کیا دیکھو تو قہمی ہی مجلس صحت کرنیوالوں کی مانند دوکان بزازوں کے ہی اسکا حکایت نہدی تو سبب نہا
 نیاوری سعادت نیری قطعہ گفت عالم گوش جان شنو + در ماند گفتش کردار + بل
 تو اور اسکا جبکہ خواہش نہا تو کو نیگینہ نہی جاوی تو۔ کہنا عالم کا ساتھ کان جاکر سن اگر نہ ہر موافق
 است آنچه می گوید + خفتہ را خفتہ کے کند بیدار + مرد یا بد کہ گمراہ اندر گوش + در
 کہنا کے کے عمل بہیو وہ جو کہ مدعی کہتا ہی جو کہ ہو کو سو یا ہو اگر ہی چکا نامہ دیکھا ہو کہ کراویج
 بتشت ست پذیر دیوار + قطعہ صاحبہ آمد از فانتاہ + بتشت مہر حبست ہا بل
 کانکہ اگر کہی نہی صحت اور دیوار کے ایک صوملہ پیہر کے کیا فاقاہ ہو۔ تو ما قول ہو۔

۷۷
 مقصود از مثل انست کہ
 علم چھو چراغ است و سائل
 حکم چھو در عمل چھو ای پس
 حکم نہایت باید از علم
 براے ہدایت دل را اداوت
 شرا است پس از اداوت
 بجز از خدمت و قیمت و
 حکم نیز در دوکان دراز را
 علم ماند از ایندن بچھے مثال
 و شارب شدن اسے مقولہ اش
 معقولہ نیست اسے از بیکہ اش گوید
 ففتہ را یعنی از عاقل و جاہل را
 ففتہ را یعنی بے عمل بیداری و ہدایت
 ففتہ را کہ ففتہ نیست باطل میل
 نہ تو نہ کہ ففتہ و السلام ۱۲

طریق را گفتیم میان عالم و عابد فرق بود تا کردی اختیار از ان این سیر را گفت
طریق گوید کہا میں نے در میان عالم اور عابد کے کیا فرق ہو تب کیا تو فر اختیار اس کے اس شخص کو
گلیں خوش بدر میر و موج + دین جہد کیند کہ میر و غرق را حکایت کی میرا ہے
کہا وہ گندہی اپنی با میر جانا ہر سے نہ ایہ پیش کر تا ہو کہ پوچھو وہ بے سوچو کہ ایک پر ایک
خفتہ بود و ز نام اختیار از دست فتنہ عابدی بزدی گذر کرد و در ان حالت ستمی نظر کرد
کے سویلہ ہوتا اور باگ فر اختیار کی ہاتھ کوئی ایک عابد اور اوس کے گندہ اور بیچ اس حالت بری اسکی
جوان از خواب متی سر سار و رفت و اذا عمر و الدخول مراد اکراما
کے نظری جوان نے خواب متی سے سر او ہلایا اور کہا جس وقت گذر کر تو تم یہود پر گذر کر تو تم از دست
شعر از کرامت انیمال کن سائر احوال کا یا صفت فہم احوال کے لاکھوں کی یہاں
کرم و جہد و کیند کہ ہمارے کو میر و غرق و عظیم اسی وہ کہ بند کر تا ہو امر میر کون ہیں کیند تا ہی جو ان
قطرہ آب کے بار ساری از گندہ کار + بہ خشاہندگی و در نظر کن + اگر میں نا جو اندہ ہوں میں
نہ چیر کہ ہیز گار نہ ہنگام سے سائر بخشش کے یہاں کے نظر کر اگر میں نا جو اندہ ہوں میں
بکوار تو بہرین جوان جو انفران گذر کن + حکایت طایفہ زندان بخلق و ریشی
یہاں کام کے تلو اور میر کا گندہ جو اندہ کی گذر + ایک گروہ خلاف شرح واسطے چکر نے
یہاں آمد و سخاں ہاتھ لفتہ و بزدہ و در بجا نیرند شکایت از مہیا فتنے
ایک فقیر کے ہمارے اور میں خلاق کہیں اور مارا اور سنایا شکایت بی طاقتی
میں میر طریقت کے کہ میں خالی قوت گفت ای فرزند خرقہ درویشان جامہ رخصت
ان کے میراہ طریقت کے بلیا کہ یہاں حال کیا کہا اور فرزند گندہی فقیر و کی جامہ رضا کا ہو یہ
مرکز دین کہ ہادی تگندہ عیسیت خرقہ بر و حرامت فرو دریا کی فراوان
نہا کی خدا کا ہو جو کوئی نہیج اس لباس کے برداشت ہمدادی کی نکرے فقط دعویٰ کرنوال ہو اور
نشد و قہ رنگ + عارف کے بر تخت ملک است منور + قطعہ گرگز ندرت سے حاصل
میں نہیں ہوتا گندہ ساتھ ایک پتھر کے عارف اگر رخ ہو و تھوڑا پانی ہوتا تک اگر از آنچہ
کن + کہ بھولا گندہ پائی شوی + ای براد جو عاقبت خاکست + خاک شوی
چہ برداشت کر کہ ہاتھ بخشش کے گندہ سواک ہو تو سوا بہالی جب آخر کو خاک ہے خاک
نکر خاک شوی + حکایت مشطوم این حکایت شنو کہ در بغداد +
یہاں سے کہ خاک ہو

[illegible]

عشقده عالمی که در میان من و مملکت که عشق و انقاس و آن منزه و عذرا

٩٠

[illegible]

کہنے لگا کہ مراد خاطر ازان محل خورشید مقدم دارد حکما گفتہ اند برادر کہ دریند خوشبخت
 کترین اوہ جو مراد دل یارو کے اوپر مصلحتیں اپنی کے مقدم ہو چکی ہوں کہ ہاں ہاں کہ بیچ نہ کر
 نہ برادرست و نہ خوشبخت فرد ہمراہ اگر کتاب کند ہمراہ تو نیست + دل در گری
 اپنے کے نہ بہانی ہو اور نہ اپنا ہے۔ ساتھی اگر جلدی کرے ہمراہ تیرے نہیں ہے۔
 مہندہ کہ دل بستہ تو نیست فرد چون نمود خورشید را دیانت و تقویٰ + قطع جسم
 دل بیچ اس کیے موت باندہ کہ دل ناز تیرا نہیں ہے جب ہوا اپنے کو دینا دی اور پرہیز گاری قطع
 بہتر ضرورت قریبی + یاد دارم کہ کی عی زین بیت بر قول میں اصرار میں کردہ + یاد
 قبیل بہتر ہے دوستی عزیز و نکی ہو۔ یاد کہتا ہوں کہ ایک عی بیچ میں رہتے اور قول میرے
 و گفتہ کہ حق تعالیٰ در کتاب مجید ان قطع رحم نہیں کردہ است و موجود فردی القریبے
 اور کہا کہ حق تعالیٰ نے بیچ کتاب بزرگ کو قطع کرنے قربت سے منع کیا ہو اور ساتھ دوستی صاحب کتاب کے
 فرمودہ نیچے تو کفایتی تھا قصبت گفتہ و ان جاہد اے علی ان تشرک فی صالین
 فرمایا ہو اور یہ جو نے کہا خدا و سکن ہو میں نے کہا اور اگر گوشش کریں تیرا واسطے اوپر اس بات کے کٹر کر
 بہ علم و کلام تھا بیت فرد خورشید کہ یہ گانہ از خدا باشد + فدائی یک تن بر گانہ
 جسکی حکم جو نہیں پس کہان ہونگا۔ ہزار رشتہ دار کہ یہ گانہ خدا ہو جو کہ قربان اک تن بر گانہ
 کاشا باشد + حکایت مظلوم پیر مروی لطیف در بغداد + و شکر کہ گفتہ و زی واد
 کہ شہر ہو۔ کہانی شہر میں۔ ایک پیر مرد خورشید طبع سے بے غلام میں۔ لڑکی کو ایک جتنی سینے نے
 مرد کہ شکر چنان بگزید + لب تھر کہ خون زو حکمید + با یاد ان پدر چنان دیدش +
 اوس مرد ذیل نے ایسا کاٹا۔ ہونٹ لڑکی کا کہ خون میں ہو چکا۔ صبح کو باپ نے ایسا دیکھا و سکو
 پیش داوخت پریدش + کائی فرمایا یہ نیچہ زندہ است + چند خائی لبش نہ انبان است +
 آگے دلاو کے گیا اور یہ دھوا و سکو کہ ای کہنے یہ کیا دانت ہیں۔ کہ ایک چائی تلب و سکی کہ چلا ہو
 جرت گفتہ اس گفتہ + ہر لکھدار و جہاد و برادر + خوی بد در طبیعتی کہ شست +
 ساتھ خول کے نہ ہی میں نے بات۔ یہودی چوہا اور کام کی بات اس کو انہا خبری بیچ جس طبیعت کے
 ہر خبر بوقت مرگ از دست + حکایت + اور وہ اند کہ فقیر و خسرے
 بھی + دیوے سوے موت کے ہاتھ سے۔ کہانی کہتے کہ ایک دانا

[illegible]

و رضا کت او غیبت نیکو و نیکو زشت باشد بقی و سیاه که بود بر عروسی ناز و سیاه
 بیج کاج او سکے کے غیبت نہیں کرتا تھا نہ یوں ہوی دین اور سیاه کہ ہووے اور عورت بڑکل کے
 فی الجملہ حکیم ضرورت باخبری عقلمند و آوہ اند کہ کسی دور آن تاریخ از سر گذشت
 حاصل کلام ساتھ حکم ضرورت کے ساتھ ایک اندھے کے نکاح اور سکاباندہ کہتے ہیں کہ ایک حکیم سن تاریخ
 آمدہ بود کہ دیدن تا بنیاد روشن ہمیکو و فقیہ را گفت حیراد اما و خود را علاج
 میں سر نہ چیت کیا ہوا تھا کہ اکھیں بنیوں کی روشنی کرتا تھا فقیہ کو کہا دادا اپنے کے تئیں
 کہنی گفت تر حکم کہ بنیاد شو و و دھرم راطلاق و دھرم شوی دن زشت روی
 علاج نہیں کرتا ہے تو کہاؤز تا بنیوں میں کہ دیکھنے والا ہوا اور لڑکی میری کو طلاق دی۔ خاوند
 تا بنیاد یہ حکایت باوشاہی بدیدہ استحقار و رطائف و ریشہ انظر کردی
 عورت کا اندہ بہتر ہے۔ ایک بادشاہ ساتھ ایک فقیہ کا رشتہ بنیاد فقیہ کے نظر
 نی زہدیان بظہرت سچائی آو و گفت ای ملک ورین و نیا بعیش از تو
 کرتا تھا ایک سے اس در میان سے ساتھ دانائی کے دریافت کیا اور کہا ای بادشاہ اس نیا کو ساتھ
 خوشتریم و بیش از تو کمتریم و مگر بر لیمیم و یقیناً است بہر انشا اللہ تعالیٰ شہمی
 تجسید یادہ خوش بین ہم اور ساتھ فقیہ کے کہتے ہیں ساتھ منکر و بر و قیامت میں بہتر کر جا پا
 اگر کشور شای کا مہرست و دگر و ریش حاجت مند ناست و و ان ساعت کہ فقیہ منہ
 خدائے۔ اگر ملک مالک صاحب مقصود۔ اور اگر فقیہ حاجت مند یعنی کاہی۔ بیج اس گھر کے کہ چاہر
 این آن مرد و شوہر اپنے از جهان پیش از کفن برو و چوخت از مملکت پرست
 کے یہ اور وہ مرزا۔ بیج نہیں جو ان سے زیادہ نقش ہو جانا۔ جب اسباب بادشاہی کا باندہ تا تو۔
 خواہی۔ گدائی تہرست از بادشاہی و طریقت ظاہر و روشی حامیہ ز بدست و مو
 گدائی بہتر ہے بادشاہی سے۔ طریقہ ظاہر فقیری کا جامہ گدائی کا ہے اور بال موٹے
 سترہ و حقیقت آن ل زندہ و نفس مردہ قطعہ اندہ بر و و عو نشیند از خلقی +
 ہوسے اور حقیقت میں وہ دل زندہ اور نفس مردہ۔ نہ وہ کہ پور و و کرد و عوی کے بیٹھے خلق
 و گدایان کنندش بچیک بخیر و کہ گدائی و غلطہ پیاہنگی نہ عارست کہ
 اگر چو ناگرس اسکو واسطے لڑائی کے ہے کہ اگر پیاہر سو نیچے گرے ایک تھر۔ نہ عارف ہے کہ
 اندہ خاک بخیر و طریقت دریشان کرست و شکر و خدمت و طاعت
 راہ بہتر ہے اسٹے۔ راہ فقیران کی ذکر کرنا خدا کا ہے اور شکر اور خدمت اور بندگی خدا کی

حاشیہ متعلقہ صفحہ ۸۰

۵۴

سوی کہید کہ مسو عاز
 اتباع نزد است و اپنے در غیبت
 زنجار بند و بعضی گدائی و رطافت
 کا وجہ رکالت و حکم نیا و وہ
 کہ ایک است اما وجہ رکالت و غیبت
 کے متعلقہ غیبت باغی نازی و غیبت
 در بیان انکھ سے بندست و رکالت
 ابطلان منقہ است نہ سمیت بڑک
 حکم و دود و سن ان کو ای ای ای ای ای
 و عوی و کھر و سن ان کو ای ای ای ای ای
 حکایت و زشت و زشت و زشت و زشت
 سابق دریافت و زشت و زشت و زشت
 از مشاغل کہ عیبت و زشت و زشت
 ملحقہ کا کارن جز کثرت و زشت و زشت
 ماحضت تان و عیبت و زشت و زشت
 ماحضت تان و عیبت و زشت و زشت
 ماحضت تان و عیبت و زشت و زشت

وایا رقعات و توحید و توکل تسلیم و تحمل هر یک درین صفتها که مضمون موصوفست
 اور خیرات کرنا اور کم و بیش روزی پر صبر کرنا اور خدا کو ایک جاتا اور اعتقاد کرنا اور مانتا اور بار بار
 بحقیقت درویش است و اگر در قیامت اما پرده گوئی بجای نماز و سوا چست و سوا نماز
 موصوف بحقیقت ہیں فقیر ہے اور اگر بیچ قبا کے ہو یہودہ کہنے والا اور بی نماز و سوا چست و سوا نماز
 روزا بشب ہمارے درند شہوت و شہا روز کند و رخصا غفلت و غمخو و ہر صوم
 والا اور حرص کرنا والا کہ دن کو بیچ شب کے لاوی بیچ فکر خواہش گو اور رات کو دن کر وی بیچ خواب غفلت
 و میان آید و بگوید میری زبان آید زبانت اگر در عیاست قطعہ ای بار و روت
 کھاوی اور جو کچھ سامنے آوی اور کھے جو کچھ زبان پر آوی زبانی اور اگر بیچ کلمہ کہے بیچ ای تیز دل
 بر تہ از تقویٰ کر وین جامہ ریادری پر وہ ہفت رنگ کا بکند اس پر گو کہ در خانہ
 نکا پر سیر گاری سے کہ باہر سے کپڑا کر کار کھتا ہو تو پر وہ سات رنگ دروازہ پر دست چڑھا
 بوز ریادری حکایت منطوقم ویدیم گل تازہ چند دستہ پر
 تو کہ بیچ گہر کے چٹائی رکھتا ہو حکایت بیٹوں کی کہ یکہا مینے پھول تازہ کچھ دستہ
 گنبدی از گیاه بستہ گفتیم چہ بود گیاه ناچیز تا و صف گل نشین از تیر
 او پر گنبد کے گھاس سر بند جو بیک کہائیے گیا ہتا گھاس ناچیز تا بیچ صف پھولوں کے
 بگیت گیاه گفت خاموش صحبت کند کرم و راموش گفت عیال و نگاہ
 بیٹھی وہ بھی رویا گھاس اور کہا چپ صحبت نکرے کرم بہلانا گرنہیں ہو ہوت اور نگاہ
 بیکم آخر نہ گیاه باغ اویم من بندہ حضرت کریم پر وہ نہت قدیم
 اور جو چھو کہ آخر نہ گھاس اس کو باغ کا بنو ہمیں میں بند در گاہ خدا کا بنو ہمیں پالا بنو انعمت
 کہے نہرم و گر نہرمند لطف امیدم از خداوند بالکہ بعضا عتے نہرم
 اگر نہ بنو ہمیں اور اگر قلعند مہربانی کی امید ہو چھو خدا سو باوجود اسکے پوچھی نہیں کہتا
 سرمایہ طاعتی ندارم اوچارہ کار بندہ واند چون پس و سلیستش ناند
 سرمایہ عبادت کا نہیں کہتا بنو ہمیں وہ نہمیر کام بندہ کی جانتا ہو جب کوئی وسیلہ اس کو نہ
 سستی کہ اسکان تحریر آزا کو کند نہدہ پیر ای بار خدای عالم آراست
 رسم ہے کہ مالک تحریر ہے آزاد کرتے ہیں غلام بوز جو کہ ایخداوند جہا نکا پر است کہ نہ
 بر سعدی پر خود بخشای سعدی وہ کیہ ضحاکیر ای مرد خدازادہ خدا سیر
 او پر سعدی بوز پر اپنے کے بخشش کر ای سعدی را کہ رضا سعدی کی ہے ایخداوند خدا کے

۸۲
 وایا رقعات و توحید و توکل تسلیم و تحمل هر یک درین صفتها که مضمون موصوفست
 اور خیرات کرنا اور کم و بیش روزی پر صبر کرنا اور خدا کو ایک جاتا اور اعتقاد کرنا اور مانتا اور بار بار
 بحقیقت درویش است و اگر در قیامت اما پرده گوئی بجای نماز و سوا چست و سوا نماز
 موصوف بحقیقت ہیں فقیر ہے اور اگر بیچ قبا کے ہو یہودہ کہنے والا اور بی نماز و سوا چست و سوا نماز
 روزا بشب ہمارے درند شہوت و شہا روز کند و رخصا غفلت و غمخو و ہر صوم
 والا اور حرص کرنا والا کہ دن کو بیچ شب کے لاوی بیچ فکر خواہش گو اور رات کو دن کر وی بیچ خواب غفلت
 و میان آید و بگوید میری زبان آید زبانت اگر در عیاست قطعہ ای بار و روت
 کھاوی اور جو کچھ سامنے آوی اور کھے جو کچھ زبان پر آوی زبانی اور اگر بیچ کلمہ کہے بیچ ای تیز دل
 بر تہ از تقویٰ کر وین جامہ ریادری پر وہ ہفت رنگ کا بکند اس پر گو کہ در خانہ
 نکا پر سیر گاری سے کہ باہر سے کپڑا کر کار کھتا ہو تو پر وہ سات رنگ دروازہ پر دست چڑھا
 بوز ریادری حکایت منطوقم ویدیم گل تازہ چند دستہ پر
 تو کہ بیچ گہر کے چٹائی رکھتا ہو حکایت بیٹوں کی کہ یکہا مینے پھول تازہ کچھ دستہ
 گنبدی از گیاه بستہ گفتیم چہ بود گیاه ناچیز تا و صف گل نشین از تیر
 او پر گنبد کے گھاس سر بند جو بیک کہائیے گیا ہتا گھاس ناچیز تا بیچ صف پھولوں کے
 بگیت گیاه گفت خاموش صحبت کند کرم و راموش گفت عیال و نگاہ
 بیٹھی وہ بھی رویا گھاس اور کہا چپ صحبت نکرے کرم بہلانا گرنہیں ہو ہوت اور نگاہ
 بیکم آخر نہ گیاه باغ اویم من بندہ حضرت کریم پر وہ نہت قدیم
 اور جو چھو کہ آخر نہ گھاس اس کو باغ کا بنو ہمیں میں بند در گاہ خدا کا بنو ہمیں پالا بنو انعمت
 کہے نہرم و گر نہرمند لطف امیدم از خداوند بالکہ بعضا عتے نہرم
 اگر نہ بنو ہمیں اور اگر قلعند مہربانی کی امید ہو چھو خدا سو باوجود اسکے پوچھی نہیں کہتا
 سرمایہ طاعتی ندارم اوچارہ کار بندہ واند چون پس و سلیستش ناند
 سرمایہ عبادت کا نہیں کہتا بنو ہمیں وہ نہمیر کام بندہ کی جانتا ہو جب کوئی وسیلہ اس کو نہ
 سستی کہ اسکان تحریر آزا کو کند نہدہ پیر ای بار خدای عالم آراست
 رسم ہے کہ مالک تحریر ہے آزاد کرتے ہیں غلام بوز جو کہ ایخداوند جہا نکا پر است کہ نہ
 بر سعدی پر خود بخشای سعدی وہ کیہ ضحاکیر ای مرد خدازادہ خدا سیر
 او پر سعدی بوز پر اپنے کے بخشش کر ای سعدی را کہ رضا سعدی کی ہے ایخداوند خدا کے

پر خجرت کیسے کرنا چاہیے۔ زمین و گرد و گریباں پر حکامیت حکیم ہی را بر سید نذر سخاوت
 بدخت وہ شخص جو کہ سر پر ہے اس دروازے سے کہ دروازہ دوسرا ہو یا ایک حکیم کو لوگوں نے
 و شجاعت کہ اگر ہم بہت گنت اکس را کہ سخاوت است شجاعت حاجت نیست
 پوچھا کہ سخاوت اور شجاعت کون بہتر ہے کہا اس شخص کو کہ سخاوت بہ شجاعت کی حاجت نہیں
 فرو نیست است بگو کہ ہر گور کہ دست کرم بہ ز بازوی از ورقطہ مانند حاتم
 لکھا ہے او پر قبر ہر گور کے کہ ہاتھ بخشش کا بہتر ہے کہ بازو سے قوت سے۔ نہ رہا
 طائی و ایک آبادیہ کا نام ہندیش یہ نیکی شہر بہ زکوٰۃ مال بدر کن کہ
 حاتم طائی لیکن ایک۔ رہا نام ہند اس کا ساتھ نیکی کے شہر۔ زکوٰۃ مال کی باہر
 قفسہ زرا + چو باغبان سپرویشتر و ہر انگور +
 کر کہ قفسہ انگور۔ جو باغبان کٹے زیادہ دے انگور +

باب سوم در فضیلت قناعت
 باب تیسرا بیچ بزرگی قناعت کے

حکامیت خواہندہ مغربی و صفیہ از ان حلب میگفت ای خداوندان منمت
 کہانی ایک سوال کرنیہ الا مغرب کا یا چاہئے والا ایک شرفی کا بیچ بازار بزرگوں حلب کے کہتا تھا ای
 اگر شمار انصاف بودی و مارا قناعت رسم سوال از جهان برخاستے
 صاحب مال کے اگر تم کو انصاف ہوتا اور مجھ کو قناعت رسم سوال کرنے کی جہاں ہو اٹھتی
 قناعت ای قناعت تو کرم گردان کہ کواری تو بیچ منمت نیست + کینج صبر
 اسے قناعت دولت مند بگو کہ۔ کہ سوا سے تیرے کوئی دولت نہیں ہے۔ گوشہ صبر کا
 اختیار نقان است + ہر کہ صبر نیست حکمت نیست حکامیت دو ہر واوہ
 جست یار نقان کا ہے جس شخص کو صبر نہیں ہو حکمت نہیں ہے۔ کہانی دو امیر زادے
 در ہر کووند کی علم آموخت و دیگر مال اندوخت عاقبتہ الامریکی علما مہ گشت
 مصر میں تھے ایک نے علم سیکھا اور دوسرے نے مال جمع کیا انجام کار ایک بڑا عالم ہوا
 و آن در غریب مصر شایس این تو انکرا بچشم حقارت و فقہہ نظر کردی و گفتے
 اور وہ دوسرا عزیز مصر کا بیوا پس یہ دولت والا ساتھ نہکھ خیر جانے کہنے یہ عالم کے نظر کرتا تھا اور
 مسرہ سلطنت رسید و این محبان در سکنت با نذر گفت ای
 کہتا تھا میں یہ سلطنت کے پہنچا۔ اور یہ دیباہی بیچ مفلسی کے رہا۔ کہا اسے

انصاف دادن کو کہہ و صفیہ
 غیر در خواست دیگر سے موجب قناعت
 و صبر کہ قناعت بزرگی از قناعت بزرگ
 سوال سے مغربی بیچ انظر است
 کہ در ان آفتاب غروب میشود و وزیر مغربی
 انشرفی اگر بنیدار است و چون مناسب
 عربی بیچنے گوشت از دست او روان حکیم
 مقام مسعود از دست او است چنانچہ
 چو اطلاق گوشہ صبر شایع است قناعت
 ستاید و احتمال دارد کہ بقدر کاف قاری
 باشد بیچنے غریب و دلیل با اختیار نقان
 کینج نیست کہ طبیعت الایہ چو صبر و دلیل
 خود اختیار علی آفتاب است و علی
 خود اختیار و اعطای صبر اسوای اور علی
 است و اختیار و اعطای صبر اسوای اور علی
 چو زیادت شکر حضرت علم و طاعت مال
 و ان نیست کہ حضرت علم و طاعت مال
 و ان نیست کہ حضرت علم و طاعت مال
 و ان نیست کہ حضرت علم و طاعت مال

برادر شکر نعمت باری غفرتمہ چچان برسن افزون ترست کہ میراث پیمبران است پیمبر غفرتمہ
 بھائی شکر نعمت خدا کا بزرگ ہو نام سکا ایسا اور پیکر زیادہ ہو کہ میراث پیمبر غفرتمہ کی پائی میں غفرتمہ
 میراث فرعون مان سید یعنی ملک مصر فتویٰ من آن مردم کہ در پائیم کالندہ و دراز
 اور جھکومیراث فرعون اور نامان کی پہنچی منی ملک مصر کا۔ میں وہ چوٹی ہوں کہین چہ چاہوں
 کہ از پیشم نہالند کہ چا خود شکرا این نعمت گرام کہ روز مردم از ارمی ندارم
 مجھ کو ملیں۔ نہ بھڑھو نہیں کہ ڈنگ میریے رویں۔ کتاب شکر اس نعمت کا داد کہ نہیں رکھوں
 حکایت درویشی را شنیدم کہ در آتش فاقہ میدوخت و خمر قہم سحر قہم میدوخت
 آدمی کو زار دینے کا نہیں کہتا نہیں۔ ایک درویش کو سنا میں کہ چہ آگ فاقہ کے جلتا تھا اور
 و تسکین خاطر خود را میگفت شعر بنان خشک قناعت کہینم در جامہ و ولولہ
 ملی پر ملی سیتا تھا۔ اور تسلی دینے دل اپنے کو کہتا تھا۔ ساتھ روٹی خشک کے قناعت کرتے ہم
 کہ سبج محنت خود بہ کہ بار منت خلق کہ کسی گفتش پشتی کہ فلان درین شهر
 اور جامہ کندہ کے۔ کہ سبج محنت اپنی کا بہتر کہ جوہر احسان خلقت ہو کسی کہا اسکو کیا بیٹھا ہو
 طبعی کریم وادو کوئی عجم میان نجد مت از او کال پستہ و پروردگار شستہ اگر صبر و
 طبیعت سختی کی رکھتا ہے۔ اور شش عام کہین چہ خدمت افزدون کے باندھی ہوئی اور او پروردگار
 حالت چنانکہ ہمت و قوت باید پاس خاطر عزیزان و اشتہار منست و ارو غنیمت
 و لونے کی بیٹھا ہو اور طبیعت حال تیریلے جیسا کہ ہو واقفی باو ہی نگہبانی دل عزیز و نکی رہنا منست
 شمار و گفت خاموش کہ درستی مردان بہ کہ حاجت پیش کسی مردان قطع
 اور غنیمت گئے کہا چہ کہ سختی میں مرنا بہتر ہے کہ حاجت اگے کسی کے لے جانا
 ہم قہم و خشن بہ الزام کج صبر کہ نہ ہر جامہ رقعہ بر خور اچکان نہشت کہ حفا کہ
 ایسے مکرے سہنا اور لازم کہ نا گوشہ صبر کا۔ کہ واسطے کپڑے کے خطا آگے بڑھی آدمی کے کہنا
 با عقوق و ذوق برابرست کہ رفقن ہائی مردی ہمایہ و ہشت حکایت
 قسم خدا کی ساتھ عذاب و ذوق کے برابر ہے۔ جانا ساتھ مد و ہمت ایسے کے جو بہشت کے
 کے از کول عجم طبعی حافق و خبرت جناب محمد مصطفیٰ اصلی اللہ علیہ وسلم فرستاد
 ایک بادشاہوں عجم یک طبیب دانکو بیج خدمت محمد مصطفیٰ اصلی اللہ علیہ وسلم بھیجا
 سالی درویش عرب کا نہ کسی تجربہ پیش سے نیا مرد و بھائی از وی نحو است
 ایک سال بیچ ملک عرب کے را کوئی آزمائش کے اسکے نہ لایا اور ایک علاج اس سے نہ چاہا

[illegible]

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱

[illegible]

کوئی دوسرا کوئی کہ زنی بسیار خوروی اتفاقاً بمرد شہری بہیمت چلتی گرفتار
 کرتا تھا اور دوسرا کوئی کہ ایک نین میں مرتبہ کھاتا تھا اتفاقاً ہی پیر درویش شہر کے ساتھ بہیمت چلتی
 آئندہ ہر دور اچانہ درکوند بگل برآورد بعد از دو ہفتہ معلوم شد کہ بگینا مانند قومی
 تفرقہ کے ہر دونوں کو بیچ گھر کے قید کیا اور ساتھ مٹی کے بند کیا چھپے دو ہفتہ کے معلوم ہوا کہ
 وہ زندہ و ضعیف جان سلامت بہرہ مروم درین عجیب ماندند کسی
 زور آور کو بکہا کہ مرا اور ضعیف جان سلامت سے لے گیا آدمی بیچ اس مہجے رہے
 گفت خلاف این بودی عجیب بودی کہ این کی بسیار خوار بودہ ست طاقت
 ایک حکیم نے کہا خلاف اسکے ہوتا تو عجیب تھا کہ یہ ایک بہت کھانے والا تھا۔ طاقت
 بنیوائی بنیو و ملاک شد زان دیگر خوشنیتن و اربو و لاجرم بر عادت خود و صبر
 بہو کہ کی نہ لایا اور مر گیا اور وہ دوسرا قناعت کرنیوالاتہا لاچار اوپر عادت اپنی کے صبر
 کرد و سلامت خلاص یافت قطعہ جو کم خوردن طبیعت شد کسی + چو سختی
 کیا اور ساتھ سلامتی کے مخلصی پائی۔ جب کم کھانینی طبیعت ہوئی کیسے تین۔ جب سختی
 پیشیں آید پہل گرو + و گرتن سردت اندر فرخی + خوشی بنید از سختی مہر و +
 آگے اسکے آوے نرمی پڑے۔ اور گرتن پرور ہی بیچ فراخی کے جب کی دیکھے سختی ہو
 حکایت کی از حکما پسرا بھی کہ از بسیار خوردن کہ سیری مہر و را رخور کند
 کہانی ایک حکیموں سے بیٹے کو منع کرتا تھا بہت کھانے سے کہ اسودگی آدمی کو بیمار کرتی ہے
 گفت ای پدر گر شکلی خلق را بکشد نشیدہ کہ ظریفان گویند سیری مرون یہ کہ
 کہا اسے باب بہو کہ خلق کو ماتی ہے نہیں سنانے کو خوش طبع کہنے ساتھ اسودگی کے مرنا بہتر
 رنگی بزدان گفت اندازہ کہ در کلک و آشوب کا لیسقا شہر بخندان سخور کر
 کہ بہو کامر سے کہا اندازہ ظہور کہہ کھاؤ تم اور پیو تم اور نہ صرف کرو تم نہ تناکھا کہ
 دولت برآید بخندان اگر از ضعف طانت برآید قطعہ باکمہ در وجود طعام ست
 بہت تیریسے باہر آوے۔ اتنا کہ ناتوانی سے جان نیری باہر آوے + باوجود اسکے بہم وجود کے
 عیش نفس + منج آورد طعام کہ عیش از قدر بود + اگر گلش خوری شکلف زبان کند +
 کھانا خوشی نفس کی بیخ لادو کھانا کہ زیادہ انداز سے ہو دی۔ اگر گلشد کھاو تو ساتھ تکلف
 در مان خشک بر خوری گلش کیو حکایت رنجوری را گفت دولت
 اگر دون خشک ہو گیا تو شکستہ ہے۔ کہ انی ایک بیمار کو لوگوں نے کہا کہ تیرا دل

[illegible]

242

کتب میں

در زیر تاجی بر پشت چپین شجعی که طرف اولعت او شنیدی و بیال نعمت
 کے وضع آب بنور و راجی او پر پشت کے ایسا شخص کہ ایک رات عرف اسکی سے سنا تو پہنچ اس کے
 بیکر ان شہر سنگستان را سیم وند وادی ہماقران را سفر ہماوی گاہری و در بیان
 نعمت بہت رکھتا تھا غریبوں کو چاندی اور سونا دیتا اور مسافر و کمکو دسترخوان رکھتا ایک گزہ فقیروں کا
 از جو رفاہ لطافت شدہ بودند آہنگ عوت او کردند شورت بہن آو وند سراز
 نظم فاقہ سے بطاقت ہو گئے تھے۔ ارادہ دعوت اسکی سا کیا اور مشورت ساتھ میرے لا سے سر
 و افست باز دم گفتہ قطعہ شمشیر نیمخوردہ سنگ + گرسختی بمیر و اندر غار +
 موافقت سے پوچھ رہے تھے اور کہنا بیٹے۔ ہمیں کھانا شیر چھوٹے کا۔ اگر سختی سے حرکت فادہ کے

سلامه
 فرستادن بخدمت کاهن
 و خلیل بن یحیی و کفنه و بینه
 شستن کردن اسلحه و خلیل از بدین
 بپوشیدن خلیل سترهای باطل از بدین
 روسه از اسوده گردی و راحت بانی
 و عمل بپوشیدن و توشه از بدین
 و خلیل آن قاضی است و پیش از آن
 رفتن اگر سر سودخانه خود و راحت
 چنانکه حاصل حکایت است اسلحه
 بپوشیدن از دوا سینه اسلحه
 شستن کردن و در صورت بپوشیدن
 خاموشی شستن کردن و در صورت
 و در کار الا خلیل حکایت است
 و در بدین اسلحه و در صورت
 تاری قوی و ملکیت از بدین
 سابق کاخ و در بدین قاجار
 اکثر تاری بود و در بدین
 از آن عالی و در بدین واقعه
 و در بدین و در بدین

باب اول

[illegible]

در خبره کمیش مرآت خورشید بر شیبای پریشان گفتن که
 پنج جزیه کمیش کے چھوٹے کوٹھری اپنی کے لیکھا تاہم وہ آرام کیا بالیس پریشان کہنے سے
 فلان اپنا دم ترک کرناست فلان صفاوت ہندوان و این صفا فلان زمین ست
 کہ فلانا انبار میرا پنج ترک کرنا سکے ہو اور فلانی بھی پنج ترک کرنا سکے ہو اور یہ پڑ فلانی زمین کاے
 و فلان چیری را فلان کس زمین ست گا کہ گشتی کہ خاطر اسکندریہ ام کہ سواہی اجا
 اور فلانی چیری کا فلانا شخص خاص کے کبھی کہتا کہ خاطر اسکندریہ کی رکھتا ہوں میں کہ مواد مانگی
 خوش است باز گشتی نہ کہ دریای خرم شست سعدی سفری و دیگر مشی ستاگر
 خوش ہو کر کہتا ہوں در باب سے سفر پریشان کہ نہ الای ای سودی اور سفر سے ہے
 آن کردہ شود و نسبت کو گشتی و قناعت کم گفتیم آن کہ لیم سفر ست گفت
 اگر وہ کیا جاسے باقی عمرانی پنج گوشہ کی بیٹھوں میں اور قناعت کہ زمین کہا چنہ وہ کون
 گو کہ دریای خرم پر دین چھوٹے کہ شتیدم قناعت طبعی دارد و گاسے طبعی برودم اکرم و
 ہے کہا کہ ہاں کہی جاہور میں ایسا ناچ طبعی کہ سنا ہے کہ قیمت بڑی کہتی ہو دریا سے طبعی
 و سیاقی دروی ہندو لاد و ہندی جالبہ اکتیس طبعی ہمیں و برودیانی بہار سی
 پنج قوم کے لاد میں اور لپٹوروم کے ہے چہ ہند کے اور لاد و ہند کا پنج حد کے اور شیشہ طبعی ہمیں
 و از ان میں ترک سفر گرم و دیگر کافی کہ شتیدم انصاف میں ایسا لیا چند ان قدر گفت
 اور اس کے پیچھے چور نام سفر کا کرو میں اور چہ یک ٹکے بلو میں انصاف اس مایو لیا سونا کہا
 کہ پیش طاقت گفتن نماز گفت ای حدی کہ شتیدم ایسا لیا کہی ان انہا کہ دیدہ و شتیدہ
 کہ یہاں طاقت کہی اسکو نہی کہا ای سعدی تو بھی ایک بت کہہ کہ اون باتو سو کہ و کہا ہوتو اور ستا
 گفتیم قطع آن شتیدی کہ در صحرائی غور + بار سالاری بنفیا و از ستور + گفت شتیدم
 تو نے کہہ مینے وہ ستا ہو تو نے کہ پنج صحرا غور کے - اسباب ایک سردار کا گر پڑا کہ ہے کہا انکہ
 خاک و نیادار را + یقناعت پکند یا خاک گور حکایت مالدار سی را شتیدم کہ
 حریف ضیادہ کہ - یقناعت بہرتی ہے یا خاک قبر کی - کہانی ایک مالدار کو
 بنجل ہندو چنان معروف ہو کہ حاتم طائی و کریم ظاہر حاشیہ نعمت دنیا را
 سنایتے کہ پنج بھلی کے ایسا مشہور تھا کہ حاتم طائی پنج بخشش کے ظاہر حال مگانمت
 دست نفس جیسے پھینان دروی متکمن تا سجاے رسید کہ ناسے
 دنیا سے اس ستا کہ جو سی ذات کی ایسی چ اسکے قریب کڑی موتی تا اسکا ایک پہی کی ایک موتی

فائل سرداری گوید کہ گشت
 بضم دو کات و از جہل کہ سو
 کات فارسی و از جہل کہ سو
 است بضم گشت کہ جہل کہ سو
 طبعی مایو لیا سونا کہا
 و علامہ درانی در شرح مایو لیا
 کہ جمع فلان ستا جیسے سخاوی تو جہل کہ سو
 خط سبب است چون خط سبب است
 بیان است موسی و ستا شتیدم
 پاپا بلکہ فارسی طبعی ستا شتیدم
 بلکہ عربی مجمع و شتیدم کہ شتیدم باب
 بضم طاعت کہ لاد و ہندی اکتیس طبعی
 بضم طاعت کہ لاد و ہندی اکتیس طبعی
 قناعت درستی از جہل کہ سو
 باقی مایو لیا سونا کہا
 خود موزہ و زنجیر ہندو کہ شتیدم
 بوسہ و خلات تمام بچہ تا جہل کہ سو
 و خلات تمام بچہ تا جہل کہ سو

اور در شیبای پریشان

و خلات تمام بچہ تا جہل کہ سو

اندر سنہ چالیس ہجری و کیمہ ابوہریرہ را کہ منہ تنوائی و رسک اصحاب کیمہ را
ماہند کے عوض ایک جانکے نیتا اور علی ابوہریرہ کو ایک قمر سے منہ لڑنے کرتا اور کتے بھی کچھ کو
اتھوانی تینہ خشتی فی الجملہ خانہ اور اس نیدی و کشاوہ و سفر اور اس سرسیت
ایک لڑی نشان حاصل کلام اسکے کہ کو کوئی نہ دیکھتا ورنہ کھلا اور دسترخوان اسکے کو کھلا ہوا
اور پیش خیر ہوئی طعاش نشید می بدترغ از پس نان خجرون اور نیزہ خمیدہ
غیر سوائے خوشہ گھاس اسکے کے نہ سونگتا۔ چڑیا پیچھے کہاے مرنی اسکے کے پر نہ ہتے
شہیدم کہ دریا سرانہ را ہ مصر میں گرفتہ بود و خیال فرعون و سرخشی اذا
سنا میں سے کہینج دبا منر کے راہ مصر کی آگے بکڑی تھی اور خیال فرعون کے سر میں برہانکار
در گنگا کے رخ باد و مخالف کشتی برآمد چنانکہ گوید فرود با طبع طولت چہ کند دل کہ
ایما او کو فرق ہونے نے ایک نئے مخالف چ کشتی کے آئی جیسا کہ کہتے ہیں۔ ساتھ طبع اول تیری کے
سازو + شطر طبع وقت بنو دالین کشتی + دست بد عیار آورد و قربا و بیجا پادہ
کیا کرے دل کہ ناموافق کرے۔ ہوا تمام وقت بنو کو موافق کشتی کے ساتھ ساتھ دعا کے اٹھایا اور
سواندین گرفت فاذا اركبوا في الفلك دعوا الله مخلصين له الدين شعر
کرفا بروس جو وقت سوار ہوئیں کشتی کے پر کا خدا کے تین سیح اسکا لکھ خالص کرینو اے وہو اسکے
بست تصرع چہ سود بندہ عملج را + وقت عا بر خدا وقت کرم و نخل قطع
دین کہ ماہند لڑی کرنیکا فائدہ مختار جو وقت عا کے آگے خدا کے وقت بخشش سیح
اندر یہ سیح لاحق بر سان + خوشی میں تمتع کرسیر + وانکہ این خانہ از تو
نرا و ساندی سے خوشی ہو چناہ آہم ہی ایک بر خور داری کے۔ اور اس وقت لہ کہ کمر بچھے
خواہد ماند خشتی از بیم خشتی از رنگیر + آورہ اند کہ در مصر قارب ویش ویش
چھوے گا سیک اینٹ چاندی کو ایک سونے فرش کہ بخت میں کیچ مصر کے رشتہ و شریب
بعد از طاک وی بقیت انی تو انکشدند جاہک کہن برگ او بد ریدند و خود
انکھانہا پیچو مرے اسکے کو ساتھ باقی مال اسکے سود لٹمنہ ہو کپڑ پرانے سبب کمر اسکے کو
وساطی یحوض آن سیر بدند مردان مفتہ کی راویدم ازیشان برباد پای دار
پانے و در غر اور دمیاتی بندے اسکے ہوا سی ہفتہ میں ایک کو دیکھائیں او میں کو اور
روان غلام دو در پے روانی قطع وہ کہ گردہ باز گردہ دی + پیرا قبیلہ ہونہ
روان اور غلام کچھ دوڑے والا۔ کلام ہندہ کمرہ پیر مقرر ہوا کچھ قبائل

۱۰
سے خیال فرعون
و فرعون و کتے کو دیکھتے اور فرق
اس فرق شد و ان کے بارے میں
کہ وہ حال فرعون اور فرعون کے کتے
پانہ این سیح است با کیمہ جانش
بچو حال فرعون بود ابووی اوار علی
۱۱
۱۲
۱۳
۱۴
۱۵
۱۶
۱۷
۱۸
۱۹
۲۰
۲۱
۲۲
۲۳
۲۴
۲۵
۲۶
۲۷
۲۸
۲۹
۳۰
۳۱
۳۲
۳۳
۳۴
۳۵
۳۶
۳۷
۳۸
۳۹
۴۰
۴۱
۴۲
۴۳
۴۴
۴۵
۴۶
۴۷
۴۸
۴۹
۵۰
۵۱
۵۲
۵۳
۵۴
۵۵
۵۶
۵۷
۵۸
۵۹
۶۰
۶۱
۶۲
۶۳
۶۴
۶۵
۶۶
۶۷
۶۸
۶۹
۷۰
۷۱
۷۲
۷۳
۷۴
۷۵
۷۶
۷۷
۷۸
۷۹
۸۰
۸۱
۸۲
۸۳
۸۴
۸۵
۸۶
۸۷
۸۸
۸۹
۹۰
۹۱
۹۲
۹۳
۹۴
۹۵
۹۶
۹۷
۹۸
۹۹
۱۰۰

سعدی چگونہ ہی بینی این دیباہی معلوم بریں حیوان الیہ شمر قد شایہ انوری حجاز
ای سوئی کہ نوکر دیکھتا ہے تو یہ کپڑا اور اوپر اس حیوان جہاں کے کہ اپنے لقمہ تحقیق کرانند و سہل
نجل جسند کہ خواہد و گفته اند کہ یک طاعت زیر پاہ تر از حلت و یا قطع
کانی کا بچہ ہے اور ہم اسکا آواز گائیں گے + اور کہا ہے ایک شکل اچھی ہتر ہے ہر طاعت و باکے سے
شریف اگر متضعف شو و خیال بند کہ یا نگاہ بلندش ضعیف خواہد بود + و ر
بزرگ اگر اتواں ہو خیال مت باندھ + کہ مرتبہ بلند اوس کا ضعیف ہو و گیا - اگر
استانہ سیمیں بلبلخ زربند ہر گمان مبر کہ پیودی شریف خواہد بود قطع
چو کہڑ چاندی کی ساتھ بیخ زر کے مارے + گمان مت لیجا کہ پیودی شریف ہو گا - ساتھ
یادنی توان گفت ماند این حیوان + گرد و راعہ و دستار و نقش سروس + بگرد و راعہ
آوی کے نیلے کہنا اند کہتا ہے یہ حیوان + نگہ کر بند اور گڑھی اورش ہار کے کا بہر چہ نام
ملک و ہستی او کہ بیچ چیز نہ بینی حلال جز خوش + حکایت و زوی کدائی
ملک و ہستی او کی کے + کہ کچھ چیز ندیکہ کا تو حلال سوائے خون اس کے + ایک فقیر کے تیس چوڑے
را گفت شرم نمیداری از برائی جو ی سیم دست پیش ہر نیم دراز کردن بیت
کہ شرم نہیں رکھتا ہے تو واسطے ایک جو چاندی کے ہاتھ آئے ہر خوش کے دراز کرنا کہا
دست دراز از بی یک حبسیم + بہ کہ بر بند بدانگے و نیم حکایت و رویشی را
ہاتھ پھیلا لا واسطے ایک جو چاندی کے + ہتر کہ گائیں واسطے و طری اور اچھی کی + ایک فقیر کو
شنیدم کہ بفاری درشتہ بود و در بر روی از بہاں بستہ دلک و اغیار و چشم ہمت
سنایے کہ بیچ فار کے بیٹھا تھا اور دروازہ او پر نہ کے جہاں سے باندہ اور بادشاہو اغیار کو درجہ ملکہ ہستی
شوکت و ہمت کا ندہ قطع ہر کہ بر خود رسوال کشاد + تابیر و نیاز مند بود + از
کے و دبیدار و ہمت نہی + جس شخص نے او پر اپنے دروازہ سوال کا کہولا + مرنے تک محتاج ہو گا + حرص
بلکزار دیا دشاہی کن + گردن بطیع بلند بود + کی از لوک انظر اشارت کہ کہ توقع
چوڑا اور بادشاہی کر + گردن بے طمع کی بلند ہووے + ایک نے بادشاہوں میں فکیر شاہکا کہ
مکرم و اخلاق مردان چنین است کہ کمی یا مانیان نمک مفاقت کنند شیخ رضا دا
ساتھ کہ کم و اخلاق مردان ایسی ہو کہ ایک مرتبہ ساتھ ہار ساتھ ہندی اور یکساں وقت تین شہر ماضی ہوا
بحکم آنکہ اجابت دعوت سنت است دیگر روز ملک اجذرقہ مثل فت عابد حبت
بحکم اس بات کے کہ قبول کراد دعوت کا حکم پیغمبر کا ہے دوسر دن بادشاہی اسطے ہندی اور کو کہ گیا بکد

[illegible]

و ملک را در کنار گرفت و مطلق کرد و شما گفت چو غبار شد یکی از جماعت پیوسته

اور بادشاہ کو گورنرین لیا اور مہربانی کی اور توفیق کی سبب غائب ہوا کہ اپنا جماعت سے دور رہا

که خدای تعالی با او بود که در روز قیامت او را بزرگوار کند و او را بزرگوار کند و او را بزرگوار کند

کہ اتنی تہذیبی ایچکے دن کے ساتھ باہر ہونے کی توفیق و عطا و نصیبی اور جو ہر شے اور ہر کلمہ کے ساتھ

آنکه می از صاحبان گفته است فرمود که اینها طایفه است و اینها طایفه است

وہ کہ ایک ذمہ جہدوں سے کیا ہے + جس کسی کو ملے کہ اوپر فرشتے خالق کے ہیں تو واجب آ یا ہم قدرتی

فراست نشود که گشت آنرا اندک هم نمی روی باشند و از خوف و حشر

کون سے تھیں۔ + سوچی گئیں وہ اندام ہر مرد کی۔ + کوئی اور روئے نہ تھا اور نہ کسی کا اٹھنا۔ + کان بکتے تھے کہ تیرے عمر وہ۔ + یہ سنیں آواز ف اور تنگ اور نے کی۔ +

مستک زنگنه ای باغ و درگاه مستک زنگنه ای باغ و درگاه مستک

و بعد از رسیدن به مسایط بیابان و بیابان و در میان کوهها و دریاها و در میان کوهها و دریاها

یہ سب بزرگین کھاتے باغ کے سے بغیر گل اور سرسب کے کھاتے باغ و آرنہو کیسے پیدا ہوا پر

نوابان کرد مجر زبیر و در نبود و لیرتج و ایش و دست توان کرد و آغوش

ابن سبک کرنا بھر بیچ ستر کے اگر نہ ہو تو لبر و خواہ آگرے ۱۰ ہاتھ سبک کیا صبح نفل

شیش و دین شکم بے نیز حج و صبر ندارد که باز و نهیم

باب چهارم در فوائد خاموشی

باب جو تھا! یہ فائدوں چہرے

کلیت یکی از دوستان را گفتم انشاع عشر گفتم به علت آن احتیاج

ایک کو دوستوں سے کہا میں نے روک لیا ہے کہ اس سے بھگواں سبب اس کے اختیار

ده است که غالب اوقات در سخن نیک بد اتفاق افتد و دیده دشمنان

ہے کہ اکثر قتل و سب بات نیک و بد کے اتفاق پڑتے اور وہ دہشتناک

سرمدی نمبر آگے رفتہ ششمین سال از کتبک بنام: **شواک** **الکیمی** و

بر بیداری می آید گفت و من آن بیهوشی نه بنید قشعر را حواله داد و لا یمیر

اور اگر بدی سے نہیں اپنا ہے بہادری وہ بہرہ ملی نہ دیکھے اور یہاں دیکھنی کا نہیں گذرنا ہے

الاولى: بكذا اباشي + عمر بن الخطاب + ولدت بركته عيت + كل ست

تصلح کی ہرگز حال کی غیب کرتا ہے اسکو ساتھ میں مرغ غیبت بد نہ ہر چیز انکے دشمنی کو زیادہ غیب کی ہرگز

رحیم و سمنان خاست بیت نورلیستی فرزند حیدر مهور و زشت

چرا نگه اشمنوں کا ساتھ +

لفظ تماشایا فاعل است
ازین شیء و حدش تماشایا
قسم مصدر و بار الف کسر
و قریب اول و فاعلین یعنی
تتماشایا نظر بر اصل
عنت بکیم یکبارده زغن
عنت بکیم یکبارده زغن
مستعمل شده و در ضمه
برای لغت اندک است
منسوب به لغت اندک است
خالی محقق ازین لغت
خالی محقق ازین لغت
دوین غلط است
دوین غلط است
میکویم که چنین نیست
میکویم که چنین نیست
که ترکیب بسیار نیست
که ترکیب بسیار نیست
با اعتبار لازم
با اعتبار لازم
که نام حکمت معنی
که نام حکمت معنی
برگ بسیار لغت و معنی
برگ بسیار لغت و معنی
گفت یعنی لغت و معنی
گفت یعنی لغت و معنی
معنی لغت و معنی
معنی لغت و معنی
که در سخن بجا و جابجا
که در سخن بجا و جابجا
نیکین و گزشت بدین
نیکین و گزشت بدین
جوابش دوست مذکور
جوابش دوست مذکور
و سیاق سیاق آن معنی
و سیاق سیاق آن معنی
اول را خواهد
اول را خواهد
والساعلم
والساعلم

یا شہر چشم مویشک کو رہ حکایت باز گانی رہا ہزار دینا شہسار تفتا و لہیرا
 ہو ویرج آنکہ جگاڈر کے + ایک سو داکر کو ہزار دینا رٹو آ پڑا بیٹے کو
 گفت نہاید کہ با کسی اینسخن و لہیا نھی گفت ای پید زبان تراست تو کم و لیکن مرا
 کہا نچاہیے کہ ساتھ کسی کے اسباہ کو دریاں میں رکھو تو کہا ای بابہ کم جگہ جو کوئینیں و لیکن چاہیے +
 سرفا ندرہ این مطلع گردانی کہ مصلحت و رہا نچ استن حبیبیت گفت مصیبت دو
 کہ جگہ اور فائدہ سے اس کے کفر کر سہ تو کہ مصلحت جو پوچھتے کہ کیا ہے کہا تو مصیبت دو
 فتنہ و یکی نقصان مایہ دوم ستمات ہمسایہ ستمگر گواند و خویش با دشمنان +
 نہول ایک نقصان مال کا دوسرا طعنہ زنی ہمسایوں کی + ست کہ غم اپنا سامنے دشمنوں کے +
 کہ لا حول گویند شادی کتان + حکایت جوانی خرومند از فزون فضل خطی افروا
 کہ لا حول کہیں خوشی کرتے ہوئے + ایک جوان دانشمند فزون فضیلتوں نصیریت کہتا تھا
 و طبعی ناقرب خیا کہ در محافل دشمنان نشستی زبان سخن بہتی باری پیدرش گفت
 اور طبیعت نفرت کریدالی جیساکر سچ مجلس علوں کو ملتا زبان بات کی بند کرنا ایک بابہ کے نے کہا
 ای لہیرا تیرا سچہ والی گوی گفت ترسم از اسچہ ندانم پر سندر ساری برسم
 ای لہیرا کہ تو ہی جو چہہ جانتا ہے کہ تو کہہاؤ تا ہونین ایچہ ترے کہ نچا نوینیں پوچھیں ترساری لے جاؤں میں
 آن شنیدی کہ صوفی میکوفت ہذیر تعلیم جیش منی خند + استینش گرفت
 وہ شناسنے کہ ایک صوفی ہو کہتا تھا نیچے تعلیم اپنی کہ یونین گفتی + استین اسکی کڑی
 سترنگی + کہ بیان فعل پرستورم بندہ و نلفتنہ ندر کسی باتو کار + ولیکن چوتھے
 ایک سپاہی نے کہہا کہ آدھل میرے بل کی باندھو نہا ہوا کہے کو ساتھ تیرے کام ولیکن جو کہو تو
 ولیا ش بسیار + حکایت عالمی معتبر مناظرہ افتاد و با یکی از ملاحدہ کعظم الدار
 و لیل اسکی لا + ایک عالم مغیر کو لڑائی پڑی ساتھ ایک کے کافروں لعنت کرے اگلا اللہ
 علی حدۃ و حجت او بر نہاید سپر پنداخت و برگشت کسی گفت ترا با چندین فضل
 اب ایک براو حجت سادہ کی را بر نہاد مال والدی اور ہوا کسی نے کہا نیچے با دو دینی بزرگی
 و ادب کہ واری با میدینی حجت نماند گفت علم من قرآنست حدیث کفار شناخ
 اور اب کہ کہتا ہے تو سادہ ایک بیدہجک دلیل زہی کہا علم میرے قرآن کے ہوا حدیث اہل بات بزرگوں کے
 و او بدینہما مقصد نیست و می شنود و مرانشیدن کفار ادبیہ کار آید سیت
 اور وہ سامنے ہا فوں کے مقصد نہیں ہے اور نہیں سنا ہوا مجھو ستا کفار کے تاکس کام آدے

بحث کردن سخا صحن
 در نسبت میان دو چیز
 برای اظهار صواب +
 مع ملاحظہ بالقلم
 میر جمیع امور پیشہ شخصیکہ
 اعتقاد شریعت نہا شد
 باشد گفت کند خدا
 ایشان را بیکدیگر ایفے
 در فرد ۱۲ مرداد
 مولوی محمد
 علی

(تاریخ)

آنکس کہ بقرآن و خبر و زہری + آنست ہوا بش کہ جوایش نہ ہی حکایت جائید
وہ شخص کہ ساتھ قرآن اور حدیث کے اس کے چوتھ وہ ہے جواب سکا کہ جواب سکون دے تو وہ جائید
ایسی راوید و ست و گر یہ بیان انتمندی زدہ بھرتی ہمیں کہ گفت اگر اس انا بود
نے ایک احمق کو دیکھا تہہ چہ گریان پاکہ انا کہ ملا ہوا اور بعضی کرتا تھا کہا اگر یہ دانا ہوتا
کار او بناوان بدینجا نہ سیدی منوی و دو عاقل را نہا شد کہین و پس کار نہ دانا
کام او سکا ساتھ احمق کے یہاں تک نہ پہنچتا و دو عاقل کو نہ ہوسے لڑائی اور جنگ نہ کوئی دانا
ستیز و با سبکارا گزادان بوخت سخت گوید و خرومندش نہ می ل بگوید
رے ساتھ بلکہ کے + اگر نادان دشت سے سخت کہے + دانا اسکو ملاست سے ملداری کر
صاحب دل نگہمند ز موی + ہمیدون سرکش و از رم جوی + و گرد و سر و دجا جالاست
و صاحب دل نگاہ کہیں ایک بال + اس طرح ایک سرکش اور لڑائی ڈھونڈ نہوا لایا ہوا اگر وہ طرف ہو جائے
اگر زنجیر باشد بگسلانند + یکی رازشٹ خوی داد و شناسم + کچل کر دو گفت ای نیک
اگر زنجیر ہو تو کتے ہین + ایک کو ایک بد خونے گالی دی +
فرجام + تیرا زخم کہ خواہی گفت آئی + کہ دانم عیب من چوں من ندانی حکایت
بخت + بدتر از سببوں کہ کہے تو کہ وہ ہے تو کہ کہ جانتا ہوں میں عیب میرا نہا نہ ہی نہیں جانتا
سحبان وائل را و فصاحت فی نظیر نہادہ اند حکم آنکہ سالی جمعی سخن گفتی کہ لفظی کر کرد
سحبان وائل کو چہ فصاحت کے بیظیر کہہا ہے موافق اس بات کے کہ ایک سال دیر کی عمت کر کہن کہ ایک لفظ
و اگر وہاں اتفاق افتادی بعبارت دیگر بگفتی و از حلقہ آداب مای حضرت لکویکے
اور اگر اس لفظ کا اتفاق پڑتا ساتھ اور عبارت کو کہتا اور سبب اولوں ہمیشہی یا دشا ہوں سے ایک
اینست منوی سخن کر چہ دل بند شیریں بود + سر او از تصدیق و تحین لبو چو یکبار گفتی
بات اگر چہ دل بند اور میٹی ہووے + لائق سچ مانے اور توفیق کی ہووے + جب ایک بار
نگو باز پس + کہ حلو اچو یکبار خورد و ندولس حکایت کی راز حکما شنیدم کہ می گفت
تو نے مت کہ چہ کہ ملاجب ایک بار کہا یا اور پس
گر کسی بچہل خود اقرار نہ کردہ است مگر آنکس کہ چون دیگر می سخن باشد سخن تمام یافتہ
ہر کسی نے او پر جالت اپنی کے تو انہیں کیا ہے کہ وہ شخص کہ جب سراسر شخص بچوان کو ہو تو چو نام ناجو
سخن آغاز کند منوی سخن را سرست ای خرومندون + میا و سخن جرمیا سخن + خداوند
بات شروع کرے + بات کو سر ہے اسے دانا اور جبر + مت لابات سچ بات کے + صاحب

مقالہ میگوید کہ از خبر و سلی
یعنی حدیث مراد باشد و مقام تحقیقی
تقصیر است و مراد از ان اینست و اولیاد
مقالہ اصل این حکایت است کہ مقابلہ بری صفت
خود از شر او فروشی باید کرد پس مناسب است
باب و حکایت سابق ہوید است ۱۲
سبب کار و دیکہ بد آنکہ سار در اصل راز است
موضوع یعنی کثرت و مبالغہ مثل
گزار و غیرہ پس و او است کہ بکس نہاید
کتہ اگر قبیلش حرف خلق نباشد
و اگر باشد بدل کردنش و اہم
چوں سبب کار کنانی السور در
و بیان سبب کار و ستمکار در اصل
و قیسہ نگہداشتن موی کنایت از
کمال موافقت و محبت است و در
برمان و غیرہ از رم بعد و تعلیم زای
منقوہ از لغت افنداد است و درینجا
بسنے نرمی و تحمل و سرکش غلاف آن
حاصل آنکہ نگہداشتن موی کنایت
از جنگ ہے کنند چہ کہ جنگ از دو
حرف باشد کہ معاند باشند پس
ایل عدل از آن ہر دو ۱۲

خیابان

۱۲

بوسه
دو
برخی از
نشد
+
یک
یک
یکی
ارفت
تیا
فته
جی
وند
ب

یہ مہرسان ۴ سالہ روزوان را بر و رحمت آباد جامعہ نے فرمودہ قہامی کوئی بڑا
بدست پہنچا + سرخارچوں کو اوپر رحم آیا جامعہ پیر ویا اور ایک تباہ سستین ٹکی اس
مزید کہ دو دوری چند حکایت منجی بچانہ ورا کی مریہ بکھانہ دید بازن او بہم
زیادہ کی اور درم کتنے + ایک بخوی بیچ کر کے آیا ایک مرد بکھانہ ویکھا ساتھ جو راو کی
نست و شام دو وقت گفت در ہم افتادند فتنہ و آشوب بر حاست صاحب
کے پیشا گالی دی اور سخت کہا ایسین بڑے اور فساد اور شور مچا ایک صاحب
برین واقف ہو وقت شہر تو براؤج فلک چہ رانی چیت کہ نہانی کہ در
ادیر ایک واقف تھا کہا + تو ادیر باندی آسان کیا جانے تو کہ کہ ہے کہ نہیں جانتا تو
سراخی تو گیت + حکایت خطیبی کہ یہ الصوت خود خوش آواز خوش آشتی و فریاد
بچ گھر سے کو کن + ایک خطیب بڑی آواز کا ایک خوش آواز جانتا تھا اور غن بھرہ اٹھا
براشتی گفتی نعیم غراب البین وریوہ الحان دست آریاں نکلا آواز
کہ کہ تو آواز کے جنگل کی بچہ بڑے الحان کے کہ ہے یا آیت بدستی بدتر ہے آواز بون
در شان اوست شہر خانہ نق الخطیب البیاض من صدق صوفیہ اصطفی
بچ شان اوست کے ہے جو وقت کہ آواز کے خطیب بڑھنے والا الہ الفوارس + دو آواز کے آواز کے آواز
فادری + مرم قریہ لعلت جامیکہ دست بلتیش میکش بند و آفتیش مصلحت
قلعہ فاس کا + آدمی گاؤں کہ سب اس رہے کہ کہتا تھا بوجہ سکا بھینے تو آواز بت اسکی تین مصلحت
تایکی از خطبای آن قلم کہ باوعد اولی نہانی اشتیاری سیرتس آمدہ بود
تو کہ ایک خطیب بڑھنے والوں اس قلم کے سے کہ ساتھ اسکو ایک شنی رکھتا تھا ایک بار سے بوجھنے کی کیا تھا اس
گفت ترا خوالی دیدہ ام خیر باد گفت چہ دیدی گفت چنان دیدی ترا آواز خوش بودی
کہا تجھے ایک خواب یکھا ہے میں نے یہک ہو چو کہا کیا ویکھا تو نے کہا ایسا ویکھا میں نے کہ تجھے آواز اچھی ہو
و مرم از الفاس تو در راحت خطیب بذرین لختی بیندیشد و گفت ایس مبارک
اور لوگ م تیرے سچ آرام کہ خطیب بڑھنے والے اس میں ہو ٹا سا اندیشہ کیا اور کہا یہ مبارک
خوابیت کہ دیدی کہ مرا بر عیب خود واقف گردانیدی معلوم شد کہ آواز کی
خواب بچہ کہ دیکھا تو نے کہ مجھے او پر عیب بچہ کو واقف کیا تو نے معلوم ہوا کہ آواز
ناخوش دارم و خلق از بلند خواندن من درخت عہد کردم کہ از پس
ناخوش بری رکھتا ہوں میں اور لوگ بلند بڑھنے چہ بچہ بچہ میں اقرار کیا میں کہ اس سے

۵۱
 پوشتن جالب است که است
 آن از خجالتش که باشد
 آنست که به هم کردن
 و غوغا و اجالگی است
 محض طبع غریب است
 دعوی علم غریب است
 کرده شود آنچه در نهایت
 پیش آید از دیر و در نهایت
 و در نهایت از آن غریب است
 غافل اند از آن غریب است
 زان که شفا ریب با او
 باشد و غریب است که گاه
 از آن نامند که غریب است
 انسان از خانه خود آمد و ملاقات
 زان پس بان دلالت کرد و بر بال
 آنکس و مطلوب است و
 هر که مشدود به غریب است
 بر است معجزه شده به غریب است
 خوله بود ۱۲۱۲۱۲۱۲
 در بهر دنیا تا شریک دارد و جاک
 بر است انداختن جالب است
 نوزند ۱۲۱۲۱۲۱۲۱۲

خطبہ گویم مگر تباہی تکی قسطہ از صحبت دوستی برستم + کاغذ خلق بد م حسن نماید
خطبہ نہ پڑھوں میں مگر ساتھ تباہی تکی + صحبت الیہ دوستی کو بیچ بیچ کی جو نہیں + کاغذ خلق بد م حسن نماید
عجب ہنر کمال چنید + خاتم گل دیبا من نماید + گو دشمن شوخ چشم میاک تدا عیب
عجب یارانہ اور کار دیکھ + کاغذ میرا بول اور چنید + کہاں ہو دشمن شوخ چشم بھیا + تا عیب
دل من نماید + فخر ہر آنکس کہ چشمش کوین پیش + ہمدانہ از علی عیب عیش +
میرا جگو دکھا دو + ہر شخص کہ عیب دکھا نہ کہیں آگے + ہنر جانے جاہلی سے عیب اپنا +
حکایت یکی درسی بطبع بانگ نازگفتی بادانیکہ شمعان را از وفرت بودے
ایک شخص چچ سوزا تھنیت کو بانگ ناز کہتا تھا ساتھ اس آواز کو کہ سنے والوں کو
وصاحب سچا امیری بدو عادل نیک سیرت نمی خواستش کہ دل آرزوہ گر دگفت
اور صاحب سچا امیر تھا عادل نیک صفت نہیں چاہتا تھا اسکو کہ دل آرزوہ ہو کہا اے
ای جو انور دین مسجد را منور نماند قدیم کہ سر کی از لیشان اینچ دینار مرتب افتہ
جو انور دھا صلا اس سچا تھنیت کو دین میں قدیم کہ سر ایک کو اوتے پنج دینار روزینہ مقرر رکھا ہے
وترادہ دینار میدم تمام تاجاسی دیگر روی بریں قول اتفاق گردنیں ان مدنی در کذری
میں اور چچ دس دینار دیتا ہوں تاکہ دوسری جگہ جاوے تو او پر اس قول کو اتفاق کیا جیے ایک ت کو چچ ایک
پیش امیر باز آمد و گفت ایخداوند برین حیف کہ دی کہ بدہ دینار از ان لقبہ ام میر
کہ آگے اسیر کی ہر آیا اور کہا ای صاحب دیر میری ظلم کیا تو نے کہ ساتھ دس دینار کے بجائے سچا ہر
کردی کہ آج کہ رخصتہ ام است دینار میدہند کہ جای دیگر روم قبول نمیکنم امیر از
کیا تو نے کہ آج کہ گیا ہوں میں بیت دینار دیتے ہیں کہ جگہ دوسری جاؤ نہیں قبول نہیں کرتا ہوں
خندہ بہوش گشت و چیزی دیگر بفرمود و گفت نہا رستائی کہ بچجاہ دینار
میں سے بہوش ہوا اور کچھ اور فرمایا اور کہا کہ ہرگز نہ لے تو کہ ساتھ بچا دس دینار کے
راضی گردن شد شخص یہ پیشہ کس سخر شد ز روی خارا گل چنانکہ بانگ شرت میخراشد
راضی ہو دین + ساتھ بسو لے کوئی نہ چیلے مونہ پیہری مٹی + جیسا کہ آواز سخت تیری چیلتی ہے
حکایت ناخوش آوازی بانگ بلند قرآن خواندی صاحب لے روزی برو
ایک ناخوش آواز ساتھ آواز بلند کے قرآن پڑھتا تھا ایک صاحب دل ایک دن او پر اسے
بلند شد و گفت ترا شاہو چند است گفت ہیچ نہ گفت پس این محنت بخود چرا میا
گزارا اور کہا تیرے تیں مہینہ کہتا ہے کہا کچھ نہیں کہا یہ پنج بنے تین سو اے دیتا ہے تو

۵
 کردی در دست نماند
 بعضی هم آورده چون در دست افرو
 انجمنی بسبب فرود آمدن و رفتن
 و حکایت فاکه خاوشیست
 و چون سخن مشتمل بر اواز است
 پس از خجایان متعالت است سکوت
 آفا کرده که در رسم جا باید و
 نصف هم هر یک حاجت از شنیدن
 کرده واضح شده ۱۴ شده در این
 علامه مسجد خیر واقع شده در این
 نسخ نام و نیز نام کوهی است
 است نام ۱۵ جاری شده
 موصل ۱۶ و ۱۷ و ۱۸ و ۱۹ و ۲۰
 و در آن بعضی خطبه و بعضی
 ۱۲ نور الدین است
 ستم کردی چنانکه گویند که
 بر کسی خفیه میل برده
 ۱۲ ۱۳ ۱۴ ۱۵ ۱۶ ۱۷ ۱۸ ۱۹ ۲۰
 خیابان

حیات

[illegible]

٢٠

[illegible]

دیں نفس جڑیں را شکر بیاید - آن شنید می که شاه پری بهشت با دل و سر و دست
اور اس فکر جڑیں را شکر چیده و ده سنا تو نه که ایک مشتوق بهر پشیدی که با سنا ایکلکله بهر سر و دست که کتاها
تا ترا قد خوشین باشد پیش چشمیت چه قدر من باشد - آفریده اند که مرا حق پیران را
چیکر نیچ قدر زانی بود - آنگاه که تیری که کی قدر را بود - آفریده اند که مرا حق پیران را
که مخلوق نظر او بدو شیر کرد و در جوانی بر سر این میدان را دست بهمانی در شطرنج ششین را
کوتاه انداخت نظر او یکی کتاها که ایک جوان او بر اس میدان که یکبارگی که او شطرنج او ششین را
سخنهای لطیف میگویی و کتاها می بدیم از پیشینه و خنجر منم بهر سر و دست که آن شسته است
بازین لطیف کتاها و از سخته نادر اس سے شسته ہیں ایسا معلوم ہوتا ہے کہ دل عاشق ہے اور ایک شور
در سر و دست است کہ دل او خنجر است این گویا و گویا که یکبارگی که او شطرنج او ششین را
بر سر کتاها و در کتاها که دل عاشق است اسکا پیران را گویا و گویا که یکبارگی که او شطرنج او ششین را
نزدیک او عزیم آمدن دارد و گویا گفت میت انگس بر ایکشت با نادرش - اما که
نزدیک او کو قصد آنا که کتاها و در کتاها که او اس شخص نے کہ چہ مارا پیرا یا آنگہ شاید کہ
دلش بسوخت بر کتاها و خنجرش و چندانکہ ملاطفت کرد و پیرسیہ کہ چنی و از کجائی و چہ
دل اسکا جلا ابر گشته اپنے کے - جتنا کہ مہرانی کی اور پیرا کہ کتاها کہ تو اسکا کہ چنی و از کجائی و چہ
در قوت کتاها و موت چنان خنجر قاتل ماندہ کہ محال سخن نہ داشت میت اگر خود بهشت بمع از پیر
بر گرا - کتاها و موت چنان خنجر قاتل ماندہ کہ محال سخن نہ داشت میت اگر خود بهشت بمع از پیر
سخن الی - چو اشتقی الف باتماندانی و کتاها و موت چنان خنجر قاتل ماندہ کہ محال سخن نہ داشت میت اگر خود بهشت بمع از پیر
بر گرا - کتاها و موت چنان خنجر قاتل ماندہ کہ محال سخن نہ داشت میت اگر خود بهشت بمع از پیر
بلکہ حلقہ کتاها و موت چنان خنجر قاتل ماندہ کہ محال سخن نہ داشت میت اگر خود بهشت بمع از پیر
چونین بلکہ فرما نذر لونا کتاها و موت چنان خنجر قاتل ماندہ کہ محال سخن نہ داشت میت اگر خود بهشت بمع از پیر
شعر عجیب با وجودت کہ وجود من بماند - تو بگفتی ماندی کتاها و موت چنان خنجر قاتل ماندہ کہ محال سخن نہ داشت میت اگر خود بهشت بمع از پیر
تعب کتاها نہ ہونی تیرے کہ تہی جری دکھا لونا کتاها و موت چنان خنجر قاتل ماندہ کہ محال سخن نہ داشت میت اگر خود بهشت بمع از پیر
نزد جان حق تسلیم کرد و میت عجیب را کتاها و موت چنان خنجر قاتل ماندہ کہ محال سخن نہ داشت میت اگر خود بهشت بمع از پیر
اما اور جان حق کو پیرا و عجیب اس کتاها و موت چنان خنجر قاتل ماندہ کہ محال سخن نہ داشت میت اگر خود بهشت بمع از پیر
پیرا اور تسلیم حکایت کی - از سلطان کمال احمق بود و طیب بودی مسلم از اسکا کہ حق
نگاہ سلامت - ایک متین شاگرد کمال من رکناہا اور خوب آماندہ مسلم حکم و سنا کے کہ حق

الحق
ناہی نادر و کتاها
از کتاها و موت چنان خنجر قاتل ماندہ کہ محال سخن نہ داشت میت اگر خود بهشت بمع از پیر
چونین بلکہ فرما نذر لونا کتاها و موت چنان خنجر قاتل ماندہ کہ محال سخن نہ داشت میت اگر خود بهشت بمع از پیر
شعر عجیب با وجودت کہ وجود من بماند - تو بگفتی ماندی کتاها و موت چنان خنجر قاتل ماندہ کہ محال سخن نہ داشت میت اگر خود بهشت بمع از پیر
تعب کتاها نہ ہونی تیرے کہ تہی جری دکھا لونا کتاها و موت چنان خنجر قاتل ماندہ کہ محال سخن نہ داشت میت اگر خود بهشت بمع از پیر
نزد جان حق تسلیم کرد و میت عجیب را کتاها و موت چنان خنجر قاتل ماندہ کہ محال سخن نہ داشت میت اگر خود بهشت بمع از پیر
اما اور جان حق کو پیرا و عجیب اس کتاها و موت چنان خنجر قاتل ماندہ کہ محال سخن نہ داشت میت اگر خود بهشت بمع از پیر
پیرا اور تسلیم حکایت کی - از سلطان کمال احمق بود و طیب بودی مسلم از اسکا کہ حق
نگاہ سلامت - ایک متین شاگرد کمال من رکناہا اور خوب آماندہ مسلم حکم و سنا کے کہ حق

بیشتر است با حسن بشیر طریقه عالمی و شرف و جود تو بی کر که بر کوکان اگر در دوزخ و
 بشیر طریقه سادہ من بشیر اسکندر کبیر است چو کز او غصہ سازا و در بڑا لون دوسرو کہ کر تا چہ حق اسکندر
 رواندائی و فیکہ بچویش و ریاچی گفتی قطبہ تا پیمان تو بشو غول ای بستی روی
 روز کہتا ہوں جو وقت کہ بیج خلوت کہ و سکو با ناکتا
 نہ الیہ اسانہ تیرے خیل ہوں میں اسے بستی منہ +
 کہ یاد خوشیستم در خمیر آید و زوید نیست نتوانم کہ دیدہ ہر خیم + و گر تھا باہر بیستم کہ تیری یاد
 کہ اگر ایچہ دل میں آوے + دیکھو تیرے لنگوین کہ ویرہ ہندوین + اگر آگے دیکھو نہیں کہ تیرا نام ہے +
 باری پیرش گفت چند آگہ در آداب رس میں نظر میفرمائی در آداب ہمچنین تال میفرما
 ایک بار لڑکے نے او سکو کہا جتنا کہ بیچ آداب حق میرے کہ تو میرا تہ سبھوچ آداب بات میری دل قابل فرمے تو
 تا اگر در اخلاق میں نا پسندی بہی کہ مرا آن پسندیدہ تھا ہمیں عاید ہر آنم اصلاح فرمائی تا تبدیل
 کہ اگر بیچ اخلاق میرے بات نا پسند دیکھ لو کہ مجھے وہ پسند دیکھا ہی دیتی ہے اور اسکے مجھ کو خبر فرما تو کہ ساتھ
 آن سی کہ تم گفت ای پیر این سخن از دیگر بی پیر کہ آن نظر کہ مرا بات خبر تیری بیستم قطبہ
 اسکے تہ سی کہ زمین کہا اس لڑکے بات دوسرے کہ وہ چہ کہہ نظر کہ مجھے ساتھ تیری ہے سکا نہ کہ نہیں دیکھتا میں
 چہ شرم بداندیش کہ بر کندہ باد و عیب نماید ہر شرف و نظر و نہری داری ہفتا و عیب
 آگہ دشمن کی نکال گئی ہو چو عیب و دکھائی دی نہی کہ چو نظر کے + اگر ایک نہر کہتا ہی تو اور ستر عیب
 دوست نہ بیند کہ آن یک نہر حکایت شی یاد وارم کہ بار عزیم از در آمد
 دوست نہ دیکھ سواي اوس ایک نہر کے + ایک یاد رکھتا ہوں میں کہ بار میرا دروازے سے آیا
 جنان بخود از جامی ہر بستہ کہ چراغم باستین گشتہ شد شہر تہای طیف من بچو
 ایسا بہ اختیار چم سے کو دامن کہ چراغ میرا آستین بچکے + و ان کو بقال اس شخص کا آبا کہ زمین کرتا کہ
 یطعمہ الدجی شکفتہ آداز بختم کہ این دولت از کجا بخت عتاب غار کہ در حال کہ
 ساتھ چہ و ان کے بات نہ پیر کہ عیب آنا عیب ہو چہ کہ دولت کہاں + شہا اور غصہ شرم و یک مددی کہ عیب
 بریدی چراغ بکشتی چہ معنی کفتم و معنی ملی آگہ گمان بروم کہ آفتاب مدد دیکر آگہ این بنیم
 نہیں دیکھ تہ نہ ہر ہر آس کہ عیب کہا میں ساتھ دوسرے ایک گاہ لگایا کہ اتنا بظاہر دوسرے کہ عیب تیر
 بخاطر گذشتہ قطع چون گرانی ہمیش شمع آید ہر شرف اندر میان ہم بکشت و شکر خندہ آ
 دل میں گدازد عیب کہ گرانی شمع آگے شمع سے آوی + اوٹھ اسکو چہ مجلس مارا + اگر کوئی شکر خدا ہے
 شرفین لب + آستینش گیسو شمشاد کش احکامیت کی دوستی راز مدہا ندیدہ ہو و
 آستین اسکی بڑا شمع کو بچھا + ایک دوست کہ تین مدتوں سونڈیکھا تھا +

چاکر سبیل بران من و غرضت
 چو بوی آوری مرا چو چاکر من
 قزوینی از غرضت و دل از من است مراد را
 زارستی نفس ۱۲ در عام و نسخ
 عظیم بعینه سر و کفایت و غرضت
 نظر خود داشت باشد ۱۲
 به کل قدر است خواهد شد ۱۲
 نظر گرانی باری بنمای بعضی
 نظر گرانی باری بنمای بعضی
 میدان او بطل است که در هر دو حال
 این دو بیت آنست که در هر دو حال
 شمع را بایستد در صورت اول
 به نسیب که روی خوش
 و در صورت دوم بر آنکه گویا از این
 خبر شود و بعد از نوشته شود ۱۲
 تلقین به حکمت باقی نازک
 یعنی انحال خلاف سراج نازک
 معشوق در حالت افکار عاشق
 سر زنده چنان احوال هم صدور
 با یکین عاشق سبب افکار از خود صدور
 خدایان ۱۲ یعنی خود را از وقت من
 شقایق بوی و من بوی عشق
 در دیکه عشق بوی اگر بوی عشق
 آدم ملاقات نیکو بوی اول بوی عشق
 و بوی مناسبت حکایت ۱۲
 خیالان ۱۲
 ۱۲۱۲

[illegible][illegible]

[illegible][illegible]

Digitized by Anja Samaj Foundation Chennai and eGangotri
 قالوا اجادل + فجادل بنو العيسى قسلا المصائب فصرنا نرا آجی و مرگ
 اور مردمان ہے + سانبہ قدرت فرشتی کو آگے بھیجتوں کر + پھر آ اور میرے تئیں مار کر
 پیشیت مردن + خوشتر کہ پس از تو زندگانی گردن + ارا بشکر و مستعد پس از زندگانی
 آگے تیرے مرنما + خوش زیادہ کہ پیچھے تیرے زندگانی کرنا بلکہ شکر اور احسان خدا کے جسے کہہ دیتا پس از
 آن خلق را دوی تنغیر شد و جمال پرستی زبان آورده بر سبیل انش و خلق چو بیکردی
 وہ اور حضرت داؤد کی سی بدل گئی اور بصورتی ہنس کر چرخان نکاح سے خندان او کا کہ اتندی کا کر دیا
 و رونق بازار حش شکست متوقع کہ کناش گیم گم کر دے کہ رقم و گفتم قطعی آنروز کہ
 در رونق بازار آن کے کی لولی ایسا کہ بیچ گو دے اسکو انیس گنا ہر پانچ اور کہا میں + اویں روز کہ
 خطا شاپہت بود + صاحب نظر از نظر براندی + و امر و نہ بیادری لعل جیش دکنش و فخر و ضمہ
 عطف ہدی کا چھو کر تھا + عاشق کو غلام سے جلایا تو نے + اور اب کے دن آپا تو جسے سلیم اس کی کہ اور اس کو برقی
 رنشا ندی نظم تازہ بہار اور وقت زرد شدہ و گنگ نہ کاشش با شہر و چہ خرامی و بیکری
 ملایا تو نے + اسے تازہ بہار ہے تیرے زرد ہو نہ داندی مست کہ آگے ہمارے سو ہو نہ کہ نہ جوتہ اور بیکر کر تو
 ولت پاری نہ و تصور کنی + پیش کسی رو کہ خریدار است و نازیران کر کہ طلبگار است
 تیرا بی خیال کرے تو + آگے آگے جا کہ خریدار تیرا ہے + نازا و برائے کر کہ طلبگار تیرا ہے +
 لمحہ سنبہ در باغ گفتہ از خوش است + و اندانکس کر اس سخن گوید + یعنی باز رہو
 سنبہ ہم باغ کے کہا ہے خوش ہے + جانے وہ شخص کیہ بات کہے + پہلے سنبہ
 وان خط سنبہ + دل عشاق بیشتر جوید + ارستان تو گندنازار است + دیکہ تری سبکی
 و رونق خط سنبہ + دل عاشقوں کا زیادہ ڈھونڈ ہے + باغ تیرا گندنازار ہے + بہت کہ کہو دتا ہے
 روید + قطعہ گر صبر کنی و رگنی موی بنا گوش + این دولت ایام نکوی البسبراید +
 چنباے - اگر صبر کرے تو اگر کرے تو بال کال کیا لوکی + یہ دولت زارہ خوبون کی آند آئی +
 ست سبحان و شمی + چچ تو بر لیش + نکند استمی تا البقیامت کہ بر آید قطعہ سوال
 او پر جان کو کہتا میں ناندیری او پر ڈل رہی کے پیچھوڑا میں قیامت تک کہ برائے + سوال
 و گفتم جمال روی ترا + چہ شد کہ مورچہ ہر گرواہ جوشید ست + جو اچا و ندانم
 اور کہنے جمال سنبہ تیر کو کیا ہو کہ چیتھون نے کہ گرد جانگو خوش کیا ہو + جبار یا نہیں جانا
 و رویم نا + مگر بہا تم حسنم سیاہ پو شیدہ است حکایت یکے را
 کہ تھا مگر ہر گرواہ نام من میں سے سیاہ پہنا ہے + ایک کو

[illegible]

游

[illegible]

سیری شد و با اینهمه ارسر و طرف لبستگی بود حکم آنکه تنفید حکم روزی دویست از
مردانه دالی تهر و اورساته ادر سبک و دون طرف و آنکه می توانی اسباب که سنان که برین
سنان من در می میگفتی نگار من و در آید بخنده کلین رنگ باده کند بر چرخ
کلام میباید بیج ایک جعوت که تخته مشوق میزبان و دو ساقه میباید کلین رنگ زیاد که تا جان
ریشان + چه بودی ارسر زلفش بدستم افتادی چو آستان کریان بد و در ویش
زخم گها و گ کیا هوتا اگر زلف او که کینج با تیر میکی پڑنا مانند آستان که بر میج با تیر
طالع و دستان بر لطف این سخن که حسن سیرت خویش گواهی داده بودند و آفرین
آورده دوستون کا او بر لطف اسباب که بنین که او بر خوبی خلعت پیچ کا گوئی تخته اوش باش
کرده و آن دست جدران جلد میبافت نموده و بر قوت صحبت برین تاسف خود
کی اوراد می دوشه میباید آن سپهر بنین میبافت کی اوراد پرنده با صحبت برین کی میبافت
بخشای خویش غمرا که و معلوم شد که از طرف او هم رعیتی هست این تیر
ساقه خطا این که قرار کیا معلوم هوا که طرف آسمان میبافت ایست سبی
و صلح کردم قطعه نه بار اور جهان عهد و فایده جفا کردی و بد هر که نمودی
در صلح کی هم درون سخن چهار کینج جهان قول فاکتا ظلم کیا تونه او در دست که میبافت
میگفت از چنان دل در توستم نداستم که بر کردی بزدی و هنوزت از صلح تیر
ببارگی جهان دلینج تیر نه با بنین نه بخانه میبافت که بر کردی تو جلدی رنگ جگر از خیل صلح
کران محبوب تر باشی که بود و حکایت یک رازی صاحب حال در گذشت مادر زن
که این سبب محبوب زیاد هر که گفتا تو
ایک تیرین ایک جور و خوبصورت مری اور جور و
قوت بعزت کابین و خانه متکین با ندمرد از حیا و ریت او بجان بخنده و میبافت
ربان سبب مهر که جائے قرار هر مرد و ملا او که سبب نهایت ریخته تیر اور گفتا او که
چهار نذیری تا گردی از آشیان بپرسیدن آمدندش کی گفت چو تیر و مهر و ریت
تیر نذیر نیتا تو ایک کرده آشناندن کا واسطه میبافت آئی او که وایت که باطلع به بیج
یاد عزیز گفت نادرین زن چنان شوار میت که دیدن مادر زن مثنوی گل
این بار عزیز که کبانه سیتا جور و کاب سخت نہیں که دیکھنا جور و کا
بنا ارج حرف و خار بماند کینج بر داشتند و مار بماند و دیده بزرگ سنان دیدن
بج لوت که اور کا شمارا + خزان او دایا اور ساپ را آکھ او بر تیر میبافت

۱۴۲
 از نقطه هم باشد از دست
 با میسن که بر رغبه باد بوی کات
 و از طرف او هم رفتی تنه ام
 سه این معرعه بطریق تنه ام
 انگاری است یعنی البته ترا عید
 و دفا بود ۱۲ خدایان ۱۳
 اینی همه دنیا گند ۱۴ ششم و دل خود بپوشی
 از آنان بر طند اوم جسم ۱۵
 سه گردین همه رجوع و میسن
 دوران الخوش ۱۶
 یعنی ده بوی میاطرف من که چه
 تنگ طرف من دوباره ۱۷
 یعنی عار و جگر رجوع یعنی بود
 که یکبار من ازین از رانده ۱۸
 یعنی خشم خود را
 سنان دین این شده
 روس و دشمنان خشت است

[illegible]

六

[illegible]

۱۵
 سگر با سبب از دستستان
 جهان را در دست غمید روی او ای
 بسبب غم رفته زلفش
 ریخت و نیمه فرود
 خفته در راه دوست
 از یارای عالم دوست
 شده به وقت پس کسی
 چنین با به پیشند ۱۶
 به بزم نوی با هنر در
 راه که دو تاج
 از قیاس کزانی بدو اله فضل
 ۱۷ در دیکون دال
 دیکون را مفعول
 راست ۱۸ به به
 دانسته شده و در فارسی
 به به درم و دنیا ۱۹
 خیا با ۲۰

12

اسم فاعل از تلمیذی است
انگوده و خرین و فرق در تلفظ تاسف
آنکه تلفظ خرین داده شود بر ذوال کرده
ماخذ تاسف اندوده و خرین که بر ذوات مطلقه
کرده شود لذائی عاشقانه عبد الشکور گویان
الحاج به جمال واقع خود این اشعار گویان
۱۲ شرح به لفظ سهی صفت سرفراز
میشود ۱۲ شرح به بند بضم با اول
ایا دیدمین طرف کسی خطا نیست
بمسکله گوش دارد حاضر است مراد است
کر خندان خود را از دیدن معشوق تمجید
تا دل تو بایشان از اندازه تعریف دیان
نیچیه بود ۱۲ شرح تماشاگران یا بالف
علی بنی کشون و فارسیان تماشاگر در
رکنند و تماشا گویند چون تماشاچه
اصل تماشاچی بود مراد از بنی تماشاچه
۱۲ اقرار و بیگانه شدن از شریف الدین
۱۲ شرح ترش و شیرینی بهر سید عربی
استیلا ترشی و شیرینی میخوانند
آنها را بضم هم که میخوانند
۱۲ ۱۲ ۱۳

بیسر شد و چند ران شب ششم را خبر شد قاضی همه شب شراب و سرشار بر تیرم خفته
بیسر بری او بری اری رات میں کو توال کے تین خبر ہوئی قاضی تمامات شراب پر سرور و سرور سے نہ سوتا
ر تیرم خفته نظم امشب گر بوقت میخو اند این جروس عشاق لبس نکرده هنوز از
در راگ میں کہتا آتے کی رات شاید نہیں لوٹا ہے یہ مرغ + عاشق لبس نہیں کیا ہے اب تک
کہ در دوس + یکدم کہ دست فتنہ خفته است ز تیار + پیدار باشت نرو و عمر بر فوس
بوس کتا رسد + یکدم کہ فتنہ نہیں سویا ہے ہرگز + جگہ والا رہ تو بجو و عمر اور افسوس کے
را نشوئی از مسیخ آوینہ بانگ صبح + یا از در سرائی تاکہ بکوس + لب بلب چو
جب تک نہ سے تو مسجد صبح سزاوار اذان صبح کی + بادرازے تاکہ خوشنور تیار کیا + لب لب کے مانند
چشم خروس ابھی لود + پرداشن بگفتن پیوودہ خروس + قاضی دینحالت بود کہ
آکھ مرغ کی جھمی ہو + او پھانسا کہ پیوودہ مرغ کے + قاضی بجز اس حالت کے تیار کہ
یکی از خدشکاران در آمد و گفت چہ نشستی بر خیز و پای اری کر نیز کہ سودا برو
ایکے کاروان آیا اور کہا کیا بیٹھا ہو تو اوٹھو اور جھانکناؤں کہتا ہو تو ہمارے دشمنوں نے او پر تیرے
وئی گرفته اند بلکہ حقے گفتہ اند تا مگر آتش فتنہ کہ هنوز اندک ت با تیر فتنہ نیم مبادا
عیب بکرا ہے بلکہ سچ کہا ہے تو مگر آگ فتنہ کی ابھی تھوری ہے ساتھ باقی تیر سیکہ بچہ دین ہم مبادا
کہ فروا چون بالا گیر و عالمی فر گیر و قاضی تبسم در نظر کرد و گفت قطعہ جدید
مگر کس کو جو بلکہ ہونا کلا ہے ایک عالم کو آگ بکلاے قاضی نے ساتھ نہیں کے بیچ اس کی نظر کی لکھا - بیچ بیچ شکار
برودہ چنم را + چہ تفاوت کند کہ سنگ دید + روی درود دوست کن بگزار + تا
کے لیکے ہو کر تیرے تیرے ہکا تفاوت کر کے کہ ہونے + موندہ بیچ موندہ دوست کے کہ مجھوڑا + تو
عقد و پشت دست مینا دید ملک لکھ ہمدشت آگہی داوند کہ در ملک تو چنین منکری
دشمن بیٹھے ہاتھ کی کاٹا ہے + بادشاہ کے تیرے بیچ اس رات کو بروی کہ بیچ ملک تیرے کے لکھا اکھراہ
حادثہ شدہ است چہ فرامی ملک گفت من در از فضلی عمر میدانم و بگاہ
پیدا ہوا ہے کہ کہا ہے تو بادشاہ نے کہا میں اس کے تین قاضی رات سے جانتا ہوں نہیں اور لکھا
روزرگار دیشمارم باشد کہ معاندان در حق وی غرضی کرد اند پس این سخن در سمع
زمانہ کاگتا ہوں نہیں شاید دشمنوں نے بیچ حق اس کی کہ لکھ لکھ کیا ہے پس یہ بات بیچ کان قبول
قبول من نیاید مگر آنکہ معاندہ کرد کہ حکیمان گفت اند شمس بہ تندی
بیر حکمہ آئی مگر مسوقت کر فیکہا جاے کہ مکیوں نہ کہلے ساتھ غصے کے

۱۰
۱۱
۱۲
۱۳
۱۴
۱۵
۱۶
۱۷
۱۸
۱۹
۲۰
۲۱
۲۲
۲۳
۲۴
۲۵
۲۶
۲۷
۲۸
۲۹
۳۰
۳۱
۳۲
۳۳
۳۴
۳۵
۳۶
۳۷
۳۸
۳۹
۴۰
۴۱
۴۲
۴۳
۴۴
۴۵
۴۶
۴۷
۴۸
۴۹
۵۰
۵۱
۵۲
۵۳
۵۴
۵۵
۵۶
۵۷
۵۸
۵۹
۶۰
۶۱
۶۲
۶۳
۶۴
۶۵
۶۶
۶۷
۶۸
۶۹
۷۰
۷۱
۷۲
۷۳
۷۴
۷۵
۷۶
۷۷
۷۸
۷۹
۸۰
۸۱
۸۲
۸۳
۸۴
۸۵
۸۶
۸۷
۸۸
۸۹
۹۰
۹۱
۹۲
۹۳
۹۴
۹۵
۹۶
۹۷
۹۸
۹۹
۱۰۰

سب سے بدست بردن تہ تیغ + بدن دان برداشت مستی رخ شنیدم کہ سحر گاہ
 جلد راتہ لیجانا اور پرتلوار کے ساتھ دانتوں کے کاٹے بیٹھے ہاتھ تھوکی کی بدستیا میں نے کہ صبح کو
 مانتی چند خاصان ببالین قاضی آمد شمع را دید بریائی شاید نشسته دمی رنجہ قدر
 ساتھ تن کتنے ایک خاصوں اور ہر گاہ قاضی کے آیا شمع کو تین دیکھا اور ہر گاہ شوق بیٹھا ہوا اور شراب پیا ہوا
 شکستہ وقاضی در خواب مستی بخیر از ملک مستی بلطف اندک بدارش کرد کہ حشر
 ٹوٹا ہوا اور قاضی بچہ خواب مٹی کے سچو دنیا سے سناہ لطف کر نہوٹا نہوٹا بیدار اسکو کیا کہ ادھڑٹ
 کہ آفتاب برآمد قاضی دریافت کہ حال چیست گفت از کہ ام جانب برآمد سلطان را
 کہ آفتاب باہر آیا قاضی نے جانا کہ حال کیا ہے کہا کہ طرف سے نکلا بادشاہ کے تین
 حجب آگ گفت از جانب مشرق چنانکہ معوضت گفت الحمد للہ کہ ہنوز در توبہ سمجھناں
 تعب آگاہا طرف پورے جیساکہ مقرر ہے کہا الحمد للہ کہ ایک دروازہ تو یہ کالینا ہی
 بازست حکم حدیث لا تفلح بآب التوبہ علی العباد حتی تطعم الشہس
 کھلا ہے بوجہ فرسودہ پیغمبر کے نہیں بند ہوتا ہی دروازہ تو یہ اور بند ملک جبکہ کہ روشن ہوتا ہے
 من مقرر لها استخفرك اللهم واثوب اليك قطعين وضم برکت
 سرب طلب آرزویش چاہتا ہوں ایچھا ادا اور باز گشت کرنا ہونین طرف تیرا + اند چیزوں مجھے اور پرکھ
 ایک تختہ + سخت نافرجام و عقل ناتمام + اگر گرفتار مکنی مستوجہم + و سختی عفو بہتر
 کے اور تھایا + نصیبنا مبارک اور عقل ناتمام نے + اگر گرفتاری بگورے تو لاکھ ہونین + اگر سختی کو حافی بہتر ہے
 کا تمام + ملک گفت توبہ درین حالت کہ بر خیرای گناہ خویش اطلاع یافتی سود گنگ
 کہ بد لایستے + بادشاہ کا تو یہ بیچ احالت کو کہ اور بعض گناہ اپنے کے اطلاع پائی تو نے فائدہ تک
 فکریات نیفعم ایما نم لا راو یا سنا قطعہ چہ سود از دنیا گناہ توبہ کر دن
 پس نہا کف غشہ از کلو ایمان اور کجا جویت کہ دیکھا نہوٹا عذاب پہلا + کیا فائدہ جو سے استغوت توبہ کرنا
 کہ متوائی کنند انداخت بر کلخ + بلند از میوہ گو کوتاہ کن دست + کہ کوتاہ خود
 روئے تو کنند دانا اور چل کے + بلند کو میوہ سے کہ کوتاہ کر تہ + کہ کوتاہ آپ
 نذر دست بر شاخ + ترا باوجود چنین شکری کہ ظاہر شد سبیل خلاص
 نہیں کہ ہے ہاتھ اس رخ کے کہ تیرے تھیں باوجود ایسے ایک بیغل کے کہ ظاہر ہوا راہ خلاص
 صورت نہ بند دین گفت و موکلان عقوبت دروی آو بختند
 صورت نہ باند ہی دیکھا اور نگہبان عذاب کرنے کے بہم آئے کے او بچہ

۱۰
 نشیده لم مقول حضرت
 و بیان اصل لطف از زبان شیخه و حدیث
 چشم ال نشیده از زبان شیخه و حدیث
 کیفیت واقعی سوال جواب فیما بین
 سلطان اعراض و اعتدال چنانچه از نظر
 آئینه ظاهر است ۱۲
 اندک ربانی هر صفت از او خارج
 آتش تعین است چون علم و قدرت
 که صد آن جل و عیبت گارت است
 عمل عدم است در ذات خود سخن
 حدش که صورت معلوم باشد که در حقی
 همان در سان نبود و الا جواب کیفیت
 که ایمان با اینک تو را کفر باشد مقبول
 اما تو بر این معنی که فهمی آثار را در این
 ما برست چنانچه در هر دو تو بر کرده اند
 و در مفصلات کند و است که ایمان
 مقبول نیست و لیکن تو بدیش
 مقبول است ۱۳
 کاف نشد و جمع مکرر از او
 که نیکو باشد و خوب باشد
 از ملا و غیره ۱۴

گفت مراد خدمت سلطان یک سخن باقیست ملک بتنبید گفت آن چیست گفت
 میرے تئیں بچہ خدمت بادشاہ کا ایک سخن باقی ہے بادشاہ نے سنا اور کہا کہ وہ کیا ہے کہا
 قطعہ آستین ملا لیکہ برسن افشانی + طمع ملا کہ از دامنست بدارم و اگر اخلاص محالست
 ساتھ آستین اس رنج کہ کہ او پر میرے چھڑی تو + لالچ مر کہ کہ دامن خیرے رکھوین دانہ + اگر اخلاص محال
 زمین گنتہ کہ مراست + بدان کرم کہ تو داری امید واری ہمت + ملک گفت این لطیفہ
 اس کہنے سے کہ میرے تئیں ہے بھائی اس کرم کہ کہ تو رکھتا ہو تو امید واری ہے + بادشاہ نے کہا یہ لفظ
 بدیع آدروی اوین نکتہ غریب گفتی ولیکن محال عقلست و خلاف لعل کہ ترافضل و بدیلت
 نادر لایا تو اور یہ نکتہ نادر کہا تو نے اور لیکن محال عقل ہے اور خلاف حدیث کہ کہ تیرے تئیں فضل اور بلا
 امروز از چنگ عفوست من رہائی و بد مصلحت آن می بینم کہ ترا از قلعہ بزرگ اندازم کہ
 آج کل دن بچہ عذاب میرے چھڑی تو + مصلحت وہ دیکھتا ہوں کہ کہ تیرے تئیں قلعہ سے بچے ڈالوں
 دیگر ان نصیحت پذیر نہ و عبرت گیر نہ گفت ای خداوند جهان پروردہ نعمت
 کہ اور نصیحت قبول کریں اور دشت بکریں کہا ای خداوند جهان کے بلا ہوا نعمت
 این خاندانم و این جرم تنہا در جهان من کردہ ام دیگر برابند از تاس من عبرت گیرم
 اس گہرانے کا ہونچین اور یہ ظلم اکیلے بچہ جهان کے مینے نہیں کیا تو دیکھ کر تئیں ال اوین دشت بکریں
 ملک رخنہ گرفت و بعد از سر جرم او برخواست متغافل شدت بکشتن او ہمیکہ روند
 بادشاہ کو تئیں بستی لیا اور تہ متا کرنا گنہ او کیلئے خیال کیا اور عیب بکشتن والکوا شدہ واسطو اور اس کو مارنے کے
 گفت ششہی ہر کہ حال عیب نوشتند + طعنے بر عیب دیگران چہ زنت
 جو لوگ او کا تہ متا کرنا گنہ او کیلئے خیال کیا اور عیب بکشتن والکوا شدہ واسطو اور اس کو مارنے کے
 کہا

حکایت منظومہ
 جوانی پاکباز و پاک و بود
 ایک جان پاکباز و پاک بنیوالاتھا
 بگردانی و رفاقت با ہم
 نہ کہ ایک بنیوالاتھا ہے آپس میں
 ہم گفت از میان معج نشویر
 کہتا تھا بدشمنی کی ہے
 شنیدندش کہ جان میداد و می
 گستاخا کہ جان دیتا تھا اور کہتا تھا
 چنچل اندم کہ دریا کی
 ایسا پڑا میں کہ بچہ دریا پر کیے
 مباد کا نہر سخاوت میری
 ایسا نہ کہ اس حالت میں سے
 گفتن نے شفت
 دین گفتن جبار دی
 بچہ اس کہ کہ کہ کہ کہ کہ

۵
تشیب نفیج است که کبیر
و تشیب نفیج زرد و بی سر
دین لفظ معطوف گردد و بطریق
داخل و در وقت ۲ است باکے
شکل انست که رسید اید آزار
سودی ۳۰ خلق از یکجا تباک کانی
سابق و نمین است که در این صفت تفاوت
باشد که با اختلاف امور است و حفظان
ان خود را از ان چه پیدا کند و کانی
نوشته گاه به بدن المضام مشهور
شیرینی و محافظت جان خود چنانکه
از لفظ یکبار و در گیزاد دست یازن
که عبارت است از این نبات که در این
ست لهذا این حکایت را در خانه باب
آورده ۱۲ صاحب جابگبری
گردد که کاف عربی بختی شکر قریه
بعضی میگونی که او در قبول
منفرد است ۱۲
۱۲
۱۲
۱۲

کہ در سختی کنایہ فراموش و چین کردن دیار آن زندگانی و زکار اقامت و شوق پدید آمدن
 کہ بیخ سختی کے کہ یاری بپہلایہ ایسی کی باروں نے زندگانی + بیخ بکار سے کس تب جانے تو +
 کہ سعدی راہ و رسم عشق باری پہچان داند کہ در بعد از نازی + دلارامیکہ واری ل در و بند
 کہ اساطیر سعدی راہ و رسم عشق باری کی ہایا جاتا ہو کہ چہ بنو کہ زبان عربی + آہل لک کہ تو مل بہچ اور کس بندہ +
 و کہ چشم از ہند عالم فرو بند + اگر محبون و لیلی زندہ کشتی + حدیث عشق زین و شوق شوقی باب
 اور کہ کتبہ عالم سے بند کہ + اگر محبون اور لیلی زندہ ہوتے + بات عشق کی اس دفتر سے لکھتے باب
 ششم و ضعف پیری حکایت باطل کاف و شمشدان رجاء و شوق بیخ میسر و ہم
 چہ ناکوانی ٹپا ہے میں ساتھ ایک کردہ عالم کہ بیخ ہند و شوق کے بحث کرتا تھا میں
 کہ جوانی و راہ گفت در میان کسی است کہ زبان پارسی داند غالب شہادت میں
 کہ ایک جوان آیا تھا کہ بیخ اس میان کے کوئی ہے کہ زبان پارسی کی جا خواہے اکثر اشارہ طرف میری
 کہ در گفتش خیرت گفت پیری ہند و بیخا سالہ حالت مزاج است و نہایان عجم
 کیا کہ میں اور سکھیرہ کہ ایک بڑا فقیہہ سوال کا بیخ حالت جان کہی کہ جو اور بیخ زبان عجم سے
 جیزی ہمیکہ وید و مفہوم نامیکہ و اگر کریم رجبہ شوی خرویا بی باشد کہ و حنی ہمیکہ و چون
 کہ کتبہ کہنا ہے اور بیخ ہای میں نہیں ہوتا ہے اگر ساتھ کریم کے رجبہ ہو کہ ترا جہ پادہ ہو کہ ایک وصیت کرتا ہے بیخ
 بہا لینش فراز آدم این میگفت قطعہ می خند گفتم بر آرم بکام + در لیا کہ بگرفت
 او پر سونے اسکے کے آیا میں یہ کہنا تھا + ایک دم کہنے کہ میں نے بر آں میں ساتھ مقصد + افسوس کہ بندہ ہوئی
 راہ نفس + در لیا کہ فرخ ان الوان شہر + می خند خور ویم و گفتند بس + معانی این
 راہ دم کی + انہی کہ او پر خوان رنگارنگ عمر کے + ایک دم کہنے کہنا یا میں اور کہا بس + معنی اس بات کے
 سخن بنزدان عربی باشا میان ہمیکہ و تعجب میگردند از عمر و راز و اسفا و ہچما جریا
 ساتھ زبان عربی کے ساتھ خدایاں کہ کہتا تھا میں اور تعجب کرتے تھے عمر و راز سے افسوس اسکا ایسا اور پردگی
 و نیا گفتم چگونہ درین حالت گفت چگونہ قطعہ ندیدہ کہ چہ سختی ہمیکہ بکسی کہ از دانش
 دینا کے کہنا بیخ سطح کونج احاطہ کہ کیا کہ میں + نہیں کیا کہ تو نے کیا سختی ہو جو ساتھ کسی کے + کہ منہ اسکے
 بدر می کنند و ندانی + قیاس کن کہ چہ حالش بود و در آن ساعت کہ از وجود عزیزش
 سے باہر کرتے ہیں + قیاس کر کہ کیا حال اسکے ہوئے اس ساعت میں + کہ بدن عزیز اسکے سے
 بدر ہو و جا گفتم تصور مرگ از خیال بدر کن و ہم را طبیعت متولی گردان کہ خلیفان
 باہر دانی ہے جان + کہ بیخ کہ موت باند نہایت کا خیال سے باہر کر اور بیخ کہ میں پر طبیعت کے غائب شکر کہ میں

[illegible]

[illegible]

خید و هر روز یاری گیر و قطعه جوانان خرمند و خوب خسار و لیکن در وفا با کس
 سو و در هر یک بار کپڑے جوان دانا و خوب زسار و لیکن بیچر و وفا کے ساتھ کسی کے
 نیانید و وفا داری مدار از بلیان چشم کہ ہر دم بر گل دیکر سرانید و خلاف پیران کہ
 نہ قائم ہوں و وفا داری مت کہ بیل چشموں کہ ہر دم ادب چوں کہ کا دین و خلاف پیران کہ
 بعقل و ادب زندگانی کنند نہ بمقتضای جمل جوانی و فخر خود بہتری جو و فرصت شمار
 یچ عقل اور ادب کے زندگانی کریں نہ ساری تفاض و جہالت جوانی کے و انہی سے ایک شہر و ہونہ اور فرصت گن
 کہ با چون خودی کم کنی روزگار کہ گفت چندان برین خط کہتم کہ گمان ہر دم کہ دلش
 کہ ساتھ نامزد اپنے سے کم کوے نوزانہ کہ کتنا اور اسطرح کے کہ میں کہ گمان لیگیا میں کہ دل اسکا
 در قید من آمد و صید من شد تا کہ نفسی سر و از سینہ پر در و بر آورد و گفت چندین
 چہ قیدی کے آیا اور شکار میرا ایک ایک کی دم ٹھنڈا سینہ پر دیتے بر لائی اور کہا اتنی
 سخن کہ بگفتی در تر از وی عقل من وزن سخن ندر کہ وقتی از قبیلہ خویش شنیدہ ام
 بات کہ کہی تو نہ چہ تر از عقل میرے وزن اکیات کا نہیں رکھتی جو کہ ایک وقت قوم انہی سو سنہ سینہ
 کہ گفت زن جوان را اگر تیری در پہلو نشند بہ از آنکہ میری شہس با آرات باین یک
 کہ کہی تر جوان تین لک ایک تیر چہ کہیے تیر اس کہ ایک اور کا جو وقت دیکھا اس عورت اور دیان و وفائی با تہ
 قبلہا و شہس کا دخی اشفتہ الصائبر یقول و ہذا معہ صیت و و انما اللہ
 کاوند کے ہا یک چیز کے تین لک تہ و انما لب لیکے ہوزم زندہ و کہ کہی تہی زندہ ہی خیم ہا تہ اسکو مردہ و اسکا کو تہا
 یلنا تم رباعی زن کر بر و میرضا بر خیز و بس فتنہ و جنگل آن سار خیز و ہر کیر
 سہرا کہ ہے و جو رو کہ روک یا بس میرضا او تہے بہت شور اور طرائی اس گہرے او تہے و وہ بوڑھا
 جای خوشن تواند خاست و الا عصا کیش عصا بر خیز و فی الجملہ امکان موافقت نبو
 کہ قہار تہی سے نہ کے او تہا و مگر سار تہا لٹھی کے کہ لٹھی او تہے و حاصل کلام کہ طافت موافقت کی نہ تہی
 بمعارف انجامید چون مدت عدت بر آمد عقد نکاحش لبند با جوانی تندر تر شروی تہے
 سار تہا لٹھی کے انجام ہوا جب مدت عدت کا برائی کہ نکاح اکیکی باندی ساتھ ایک جوان تندر تر شروی خالی ہا تہ کے
 بدخوی جو و جفا کشیدی و رخ و غما دیدی و شکر نعمت حق مینا گفتی الحمد للہ کہ از آن
 بانو کے ظلم اور ظلم کہیچہ اور رنج اور طرائی دیکھے اور شکر نعمت حق کا دیا تہی کہ الحمد للہ کہ اس عذاب
 ہر دم ہر دم و بدین تعمیر ہر دم قطعہ روی زیبا و جانہ دیا بہ حق و عود رنگ لوری
 شکت سے چہ تہا اس اور ساتھ اس نعمت نام کہ چہ تہا میں دینہ زینت و اور اسطرح اور با کا عود اور رنگ اور

بہی خیرین سخنان
 کہ گفتی در تیر از عقل من
 یک سخن ندر از دانش من کہ گویے
 مارا چون از آن بے خبر گویے
 سہ بہایت صند و خوش غالب و بے
 بلبل باضافہ بی جانہ بلبل
 بیای از کجای صبیحہ اسم
 اضافہ آن بختہ الصائم و غلبہ
 نقول سو بی باغ و غلبہ
 این سخن چہ باغ و غلبہ
 کا فغان و غلبہ
 و غلبہ
 کہ فغان و غلبہ
 بقوت و غلبہ
 آن زن کہ این الکت با غلبہ
 محاسن و غلبہ
 و غلبہ
 از کجای و غلبہ
 و غلبہ
 باغ و غلبہ
 کہ فغان و غلبہ
 کہ فغان و غلبہ

[illegible]

پس از خلافت و شهنشاهی گناه و خسر چیست + ترا که دست ببرز و گهر دانی سفت
 تخته بزرگی اوریدی که گناه و گناه کاکیا به + تیرت سین که ناله کاجه سونی کیا جائی تو بر و نا +
باب هفتم در بیان تربیت حکایت راز و زاپیری کودن بود پیش دانشمند
 باب سزان بیج تاثیر تربیت که + اینک تین فدیرون یک ایک بیجا کو دن تها ای ای تهم که
 فرستاد که مرا این را تربیتی کن مگر عاقل شود روز کاری تعلیم کرد و موثر نبود پیش پدرش
 بهیچا که فاضل اسکے تین تربیت کرد عاقل بود + یک مدت تعلیم کرد انتر مگر تین تها ای ای تهم که
 فرستاد که این عاقل نمیشود و مرا دیوانه کرد و قطع تهم صیقل نکوند اند کرد + آهنگر که بدکار
 بهیچا که به دانه تین بود تا در میر تین دیوانه کیا + کردی صیقل یک بجانه کرد + ایدوس کو بود که به صفت بود
 چون به صانع هر قابل + تربیت را در و اثر باشد + یک ریاضی که بشو + که چو تهم که
 جب بودی اهل جهر کن تابل + تربیت که اسپین تهم بود + کتے که عاقل تهم دیار بود + که جگر تهم بود + جگر تهم بود
 باشد + هر عاقل که تهم بود + چون بیاید هنوز خراب باشد حکایت حکیم سیر انرا پسند عاقل
 دهر + که عاقل کا اگر اسکونج که یک یجا تین + جب دی ای تهم که نا بود + یک حکیم بشو تهم تین نصیحت دینا
 که اوجانان + پسر آموزید که ملک دولت ضیا اعتماد افشاید و سیم وزیر و سفر محل خطر است
 ای تهم با یک تهم که ملک او دولت دنیاکی تین تهم که تهم لاتی بود + عاقلی او تهم که تهم که
 یا در و بیکیا بر و یا حواجه بقاری تهم که بود اما تهم تهم زانید است و دولت تهم که تهم
 یا چو یکبارگی تهم که صاحب است تهم که تهم که تهم که تهم که تهم که تهم که تهم که
 از دولت افتد غم نیست تهم در نفس خود دولت تهم که تهم که تهم که تهم که تهم که تهم که
 دولت تهم که تهم که تهم که تهم که تهم که تهم که تهم که تهم که تهم که تهم که
 و بی تهم که تهم که تهم که تهم که تهم که تهم که تهم که تهم که تهم که تهم که
 که تهم که تهم که تهم که تهم که تهم که تهم که تهم که تهم که تهم که تهم که
 جو مردم بدون طعمه و قوت و دقت و در شام + هر کس از گوشه +
 خاکیا بهو ساهت تهم که تهم که تهم که تهم که تهم که تهم که تهم که تهم که تهم که تهم که
 فراغت + روستا زادگان دانشمند + یوزیری پاوشه فرستند + پسران
 آگے + جاوید تهم که تهم که تهم که تهم که تهم که تهم که تهم که تهم که تهم که تهم که
 وزیر ناقص عقل + بگدای بر و ستار فتنه حکایت یک از فضلا + تعلیم
 وزیر ناقص عقل + داسے بیگ که بیج گادان گئے + ایک فاضلون سے تعلیم +

[illegible]

ملکزاده ہمیکہ دی و ضربت بھی یا ز روی فخر مقیاس کرد و یار و سپرز بپاقتی
بادشاہرا دیکو کرتا تھا اور ضربت بدشت مارتا تھا اور چہرہ نہایت کرتا تھا یکبارہ کا بیٹا تو سے
شکایت پیش پیر برد و جامہ از تن برد و مندر و دشت پیر راول ہم بلکہ استوار
شکایت کے بائے لگیا اور جامن در منہ سے اوٹھایا بائے ہیں عصفہ آیا دستا کے تیز +
سجواند و گفت پسران رعیت را چندان ز جر و انمیداری کہ فرزند را سبب
بلایا اور کہا کہ کن رعیت تیرا اتنا عصفہ روا نہیں کرتا ہے تو کہ اس میر کے تین بیٹے
گفت سبب آنکہ سخن اندیشیدہ باید گفتن و حرکت پسندیدہ کردن ہم خلق را علی الجموع
کہا سبب کہ بات اندیشہ کر کے چاہیے کہتا اور حرکت پسندیدہ کہ ناب خلق کے تین کے المجوم
و بادشاہ کے علی الخصوص بموجب نکرہ پروت و زبان ایشان ہر چہ رفتہ شود
اور بادشاہ کے تین او پر خاص کے سبب کہ او پر ہاتھ اور زبان او ہونگی جو کچھ کہ چاہے +
ہر آئینہ با فواہ بگویند و قول و فعل عوام الناس چندان اعتباری نباشد و طوع
تحقیق ہم موہنوں کے کہیں اور قول و فعل عوام الناس کو اتنا اعتبار نہوے
اگر صند فاپسند آید زور ویش و رفیقانش کے از صند نماند + و گریک بند
اگر سو تاپسند آویا فیر سے + یا اس کے ایک بجائے سو گھر اور اگر ایک و گشت باث
گوید بادشاہی + را علیہمی یا قلمی سے نماند + پس واجب اید معلوم بادشاہرا دیکو
کہنے بادشاہ + ایک لایت سے بیچ آید و لایک پہونجا دین و پس واجب اید معلوم بادشاہرا دیکو
در تہذیب خلق خداوند زادگان آیت ہم **لَا تَأْتُوا حَتًّا أَجْتُمَا** و از آن
بیچ شائستہ خلق صاحبزادوں کے اوکا چو از کو اتنا + اوکا نایک گشتش ایں سے
پیش کردن کہ در حق انہای عوام **طوع** ہر کہ در خور ویش ادب کنی اور
زیادہ کہ کنج حق بیٹوں عام + جو کوئی کہ بیچ لایک اس کو ادب نکرے تو + بیچ
بزرگی فلح از و بر خاست + چوتے را چنانکہ خواہی بیچ + نشو و شک خبر را
بزرگی کے خوبی اس سے وہی + لکڑی تیرے تین جیسا کہ چاہے تو لپٹ + ہر کہ خستہ
راست فردہراں طفل کو جو آموزگار + نہ بنید جفا بیند از روزگار +
سیدھی + وہ را کا کہ وہ ظلم سکھائے و اسے کا + ندیکھے بدی دیکھنے زمانے سے
ملک الحسن تدبیر فقیہ و تقریر جواب و موافق آمد خلعت و نعمت بخشید
بادشاہ کے پیش تخت بردار کی اور تقریر جواب کے کی موافق آئی خلعت اور نعمت بخشی

۱۱ تا باجی اخلافت است
۱۲ یعنی ضربت و دشت پیر راول ہم بلکہ استوار
نمود ۱۳ سبب کہ فرزند را سبب
است کیونکہ فرزند را سبب
باشد شعل ۱۴ عصفہ یعنی بادشاہ
و معنی را بافتن خود مباشرت و
باشد کین نقاشی کے ار صند نماند
۱۵ عزم ہر حال در دین اگر چہ از بادشاہ
بوقوع آید وجود علم مجاہد علی
از کمالی ملک دیگر اندازا
۱۶ عذرت است سبب لایک و او
۱۷ جمہ این کہ در حال نبولود و او
۱۸ حفظ کردہ ہر عزم و حکم در
۱۹ وادند کہ جمہ بارادہ بعد از
۲۰ بل شست ۱۱ صحت از افلاح
۲۱ و خات و آن آسم صحت از
۲۲ و خات و آن آسم صحت از
۲۳ و خات و آن آسم صحت از
۲۴ و خات و آن آسم صحت از
۲۵ و خات و آن آسم صحت از
۲۶ و خات و آن آسم صحت از
۲۷ و خات و آن آسم صحت از
۲۸ و خات و آن آسم صحت از
۲۹ و خات و آن آسم صحت از
۳۰ و خات و آن آسم صحت از

[illegible]

حکایت اعرابی را دیدم که سیر می‌گفت یا بلبی آنک منقول یوم

ایک روزی که در راه بود و یکدیگر می‌گفتند که بیست و پنج سال است که تو از آن
القبائله ما ذاککنت و قال بلین اقصیت یعنی ترا خواهم سیر سجد که
قیامت آن چیز بزرگتر است که ده کیلومتر فاصله بود که جادوگر و ساعه کش شخص به نسبت کیا گیا یعنی چوبین گے کہ
سنت چیست گویند که پدرت کیست قطعه جامه کعبه را که می پوشید او را
بزرگتر کلاه بکی که بپوشید که باب یزید و جامه کعبه که تپین که جو هسته پین + ده نه
کرم سیاه نامی شد + باغریزی شدت روزی چند + لاجرم همچو او گرامی شد
ریشم که کیده سے نامی بود و ساتھ یک فرنگی بیاد که + ضرور مانند دوسک بزرگ بود +

حکایت در تصانیف حکا آورده اند که کثرت را ولادت معهود نیست
پیش مقرر نہیں ہے

چنانکه دیگر حیوانات را بلکه احتیاجی مادر را بخور و شکم را بد رنده و راه

جیسا که در جلد اول کتابین بلک او چہ کے تین کہاتے ہیں اور یہ اسکے کو پیا تو میں در رند جنگل
صحرایند فان بوستانه که در خانه کثرت دم بنید اثر است باری این تکتہ میں از بزرگی
کی بگویند که اوده پوست کی بجای که بگویند که دیکتہ ہن نشان او بکا ہے بکار نہ تکتہ آتے ایک بزرگ
ہمیکہ گفت دل من بر صدق این سخن گواہی میدہد و جرح نہیں نتوان

کہ کہنا تھا کہ این کسانے مل میرا دیر سیم ہونے اسبات گواہی دیتا ہوں اور سو اسبات اور نہیں
بودن در حالت خردی با مادر و پدر چنین معاملت کرده اند لاجرم در بزرگی
ہو سکتا ہے حال چنین ساتھ مان او با یکے ایسا معاملہ کیا ہے خود کہ بزرگی کے
چنین مقبول محبوب از قطعہ سیری را بد وصیت کرده + کای جوانمرد یا دیگر
جیسے قبول کے گئے اور دست میں + دیکھ کے تین باپ وصیت کی + کہ دی جوانمرد یا دیگر
این پد ہر کہ باہل خود وفا کنند + نشود دوست کے دشمنند + مثل
یہی ہست + جو کی کہ ساتھ صاحب کے وفا کری + نہ ہو دوست سانسے دانائے

کثرت در الفتہ جز از مستان بدرنی آئی گفت تہا تا نام در حرمت ست
چون کہ تہا کہینہ بیج جاسکے باہر نہیں آتا کہ تو کہا بیج گریو کہ جیسے کیا عورت ہے
کہ بزمستان تیر بیرون ایم حکایت ز نے درویشے حاصلہ بود
کیج جائے کہ میں باہر آؤں میں
ایک غیر کی جو روئے تھے

۱۰
۱۱
۱۲
۱۳
۱۴
۱۵
۱۶
۱۷
۱۸
۱۹
۲۰
۲۱
۲۲
۲۳
۲۴
۲۵
۲۶
۲۷
۲۸
۲۹
۳۰
۳۱
۳۲
۳۳
۳۴
۳۵
۳۶
۳۷
۳۸
۳۹
۴۰
۴۱
۴۲
۴۳
۴۴
۴۵
۴۶
۴۷
۴۸
۴۹
۵۰
۵۱
۵۲
۵۳
۵۴
۵۵
۵۶
۵۷
۵۸
۵۹
۶۰
۶۱
۶۲
۶۳
۶۴
۶۵
۶۶
۶۷
۶۸
۶۹
۷۰
۷۱
۷۲
۷۳
۷۴
۷۵
۷۶
۷۷
۷۸
۷۹
۸۰
۸۱
۸۲
۸۳
۸۴
۸۵
۸۶
۸۷
۸۸
۸۹
۹۰
۹۱
۹۲
۹۳
۹۴
۹۵
۹۶
۹۷
۹۸
۹۹
۱۰۰

6

2.

ک

۱۳۸
ب
چل روزش قرار اندر رحم ماند و گریچل سال را عقل او پست و خستید و پیش از آویختن
بر بالین ناسکور از بچہ بیٹا کو رسوا اگر بالین من اینک عقل را در این بین هر چه باشد تحقیق را که نجات آید
نقل جو اندر وی و لطف است آدمیت و همین نقش بیولانی منید و در سر را بدید که صورت
حوالہ از وی اور بکنز کہ ہے آدمی ہونا بھی نقش خالی کمال و مت جان و پتر چاہیے کہ صورت
میتوان کرو با یو انہا در دشگنی در نگار و چو انسان با باشد فضل و احسان و چو
یکے کریں و اور بچہ لون کے شکر دار در نگار و چو انسان کو ہوتے پتر گی اور احسان و کیا
فرق از آدمی تا نقش دیوار و پست آدمی و دنیا نہشت و کی اگر توانی دل بست
فرق آدمی سے نقش دیوار تک بچہ ہا کہ لانا دنیا کا نہ نہیں ہے ایک کو جو کے دل ہاتھ میں
حکایت سالی نخل میان پیادگان حجاج افتادہ بود و داعی دوران سفر ہم
ایک برس کہ بچہ اور میان پیادون حاجیوں کے پتر تہا اور واکرنے والا بچہ اس غم سے بھی
پیادہ بود و لوصاف و سرور و می افتاد و ہم و و او فسوق و جہال آدمی کہ پیادہ بود
پیادہ تھا لوصاف و سرور و می افتاد و ہم و و او فسوق و جہال آدمی کہ پیادہ بود
را و ہم کہ با عدیل خویش میگفت یا العجب پیادہ علاج عرصہ شرط رخ را بسر میبرد و فرزند
کو دیکھنے کہ ساتھ برابرینے کے کہتا تھا یا عجیب پیادہ انہو انت کہیدان شلخ کرتین آخر لجا ہے
میشود یعنی از آن میشود کہ بود پیادگان حجاج با وید را بسر بردند و پتر شردند
فرزند ہوا بنیو ہتر اس سے ہوتا ہے کہ ہا وید حجاج کے حرا کے تین آخر لگئے اور تیر ہوئے
قطر از من گوی حاجی مردم گزاری کہ کہ پوشتین خلق باز را میدرد و حاجی پوشتی
مجھے کہہ بای آدمی کے از دینے والیے تین کہ وہ پست خلق کا ساتھ از ار کی پتر ہا جو حاجی از دین
از برای آنکہ بیچارہ خار میخورد و بار میبرد و حکایت مردم کی را چشم و خواست پیش
اسو ملو کہ وہ بیچارہ کہنے کہتا ہے اور بچہ بیچارہ کہہ دیکر بیوقوف کی آکبہ کو در د آوٹا آگے
بیٹاری رفت تا دوا کند بیٹا را از آنچہ چشم چار پایاں میگرد و دیدہ او کشید کہ
ایک ستوری کے گناہ واکرے ستوری نے اپنے سے کہہ دیکر بیچارہ کے کہتا ہے کہ دیکر کی کو کہیچا از
شد حکومت پیش داور بر وند گفت بر وید چ کاوان شیت اگر این خبر نبود ہی پیش
ہوا جہا آگہاکم کے کہے کہ ہا وید کے کہتا دوان نہیں ہے اگر یہ کہ نہوتا آگے ستوری کے
رفتہ مقصود ازین سخن است تا بدانی ہر کہنا از مودہ را کار نبرد گ فریاد
بجائے مقصد اس بات مودہ ہر کہ کہالو کہ جو کی نا از مودہ کے تین کام بڑا فراوے

و از نقش بیدار ای نقش
خالی از کمال که از این سرور جای
تعبیر آن
بالا تعبیر بقوم لایم
میست است از اساتید و فرستاد
از عیب گویان و دای آواز میدهد
که از حال مستی داده به پند و دل
سنان بالمره ان مبالغت ست در
نقش بر کف دست کا که میگویند و لام
نقاشی بر کف دست و نقشی بر این قوم
نیاید بر این نقیسم از این تعبیر اوار
نیت که در شان او گفته میشود
نقش خورشید بر لب و چین روی
شنگ است و چون چهره تر کند و
صاحب جلاله چراغ افشانند که شریک
حرف اول افتخار زانی از ده در
همه منتفع شوند از ده کجاست عبی
بنابسته بنشیند با تو که در زمین
روید از اشتغال هم گیاه نیک
خوانند و فارم هم زنند
گزیده و گوشت رسب کنند

۱۲ ۱۳ ۱۴ ۱۵ ۱۶ ۱۷ ۱۸ ۱۹ ۲۰ ۲۱ ۲۲ ۲۳ ۲۴ ۲۵ ۲۶ ۲۷ ۲۸ ۲۹ ۳۰ ۳۱ ۳۲ ۳۳ ۳۴ ۳۵ ۳۶ ۳۷ ۳۸ ۳۹ ۴۰ ۴۱ ۴۲ ۴۳ ۴۴ ۴۵ ۴۶ ۴۷ ۴۸ ۴۹ ۵۰ ۵۱ ۵۲ ۵۳ ۵۴ ۵۵ ۵۶ ۵۷ ۵۸ ۵۹ ۶۰ ۶۱ ۶۲ ۶۳ ۶۴ ۶۵ ۶۶ ۶۷ ۶۸ ۶۹ ۷۰ ۷۱ ۷۲ ۷۳ ۷۴ ۷۵ ۷۶ ۷۷ ۷۸ ۷۹ ۸۰ ۸۱ ۸۲ ۸۳ ۸۴ ۸۵ ۸۶ ۸۷ ۸۸ ۸۹ ۹۰ ۹۱ ۹۲ ۹۳ ۹۴ ۹۵ ۹۶ ۹۷ ۹۸ ۹۹ ۱۰۰ ۱۰۱ ۱۰۲ ۱۰۳ ۱۰۴ ۱۰۵ ۱۰۶ ۱۰۷ ۱۰۸ ۱۰۹ ۱۱۰ ۱۱۱ ۱۱۲ ۱۱۳ ۱۱۴ ۱۱۵ ۱۱۶ ۱۱۷ ۱۱۸ ۱۱۹ ۱۲۰ ۱۲۱ ۱۲۲ ۱۲۳ ۱۲۴ ۱۲۵ ۱۲۶ ۱۲۷ ۱۲۸ ۱۲۹ ۱۳۰ ۱۳۱ ۱۳۲ ۱۳۳ ۱۳۴ ۱۳۵ ۱۳۶ ۱۳۷ ۱۳۸ ۱۳۹ ۱۴۰ ۱۴۱ ۱۴۲ ۱۴۳ ۱۴۴ ۱۴۵ ۱۴۶ ۱۴۷ ۱۴۸ ۱۴۹ ۱۵۰ ۱۵۱ ۱۵۲ ۱۵۳ ۱۵۴ ۱۵۵ ۱۵۶ ۱۵۷ ۱۵۸ ۱۵۹ ۱۶۰ ۱۶۱ ۱۶۲ ۱۶۳ ۱۶۴ ۱۶۵ ۱۶۶ ۱۶۷ ۱۶۸ ۱۶۹ ۱۷۰ ۱۷۱ ۱۷۲ ۱۷۳ ۱۷۴ ۱۷۵ ۱۷۶ ۱۷۷ ۱۷۸ ۱۷۹ ۱۸۰ ۱۸۱ ۱۸۲ ۱۸۳ ۱۸۴ ۱۸۵ ۱۸۶ ۱۸۷ ۱۸۸ ۱۸۹ ۱۹۰ ۱۹۱ ۱۹۲ ۱۹۳ ۱۹۴ ۱۹۵ ۱۹۶ ۱۹۷ ۱۹۸ ۱۹۹ ۲۰۰ ۲۰۱ ۲۰۲ ۲۰۳ ۲۰۴ ۲۰۵ ۲۰۶ ۲۰۷ ۲۰۸ ۲۰۹ ۲۱۰ ۲۱۱ ۲۱۲ ۲۱۳ ۲۱۴ ۲۱۵ ۲۱۶ ۲۱۷ ۲۱۸ ۲۱۹ ۲۲۰ ۲۲۱ ۲۲۲ ۲۲۳ ۲۲۴ ۲۲۵ ۲۲۶ ۲۲۷ ۲۲۸ ۲۲۹ ۲۳۰ ۲۳۱ ۲۳۲ ۲۳۳ ۲۳۴ ۲۳۵ ۲۳۶ ۲۳۷ ۲۳۸ ۲۳۹ ۲۴۰ ۲۴۱ ۲۴۲ ۲۴۳ ۲۴۴ ۲۴۵ ۲۴۶ ۲۴۷ ۲۴۸ ۲۴۹ ۲۵۰ ۲۵۱ ۲۵۲ ۲۵۳ ۲۵۴ ۲۵۵ ۲۵۶ ۲۵۷ ۲۵۸ ۲۵۹ ۲۶۰ ۲۶۱ ۲۶۲ ۲۶۳ ۲۶۴ ۲۶۵ ۲۶۶ ۲۶۷ ۲۶۸ ۲۶۹ ۲۷۰ ۲۷۱ ۲۷۲ ۲۷۳ ۲۷۴ ۲۷۵ ۲۷۶ ۲۷۷ ۲۷۸ ۲۷۹ ۲۸۰ ۲۸۱ ۲۸۲ ۲۸۳ ۲۸۴ ۲۸۵ ۲۸۶ ۲۸۷ ۲۸۸ ۲۸۹ ۲۹۰ ۲۹۱ ۲۹۲ ۲۹۳ ۲۹۴ ۲۹۵ ۲۹۶ ۲۹۷ ۲۹۸ ۲۹۹ ۳۰۰ ۳۰۱ ۳۰۲ ۳۰۳ ۳۰۴ ۳۰۵ ۳۰۶ ۳۰۷ ۳۰۸ ۳۰۹ ۳۱۰ ۳۱۱ ۳۱۲ ۳۱۳ ۳۱۴ ۳۱۵ ۳۱۶ ۳۱۷ ۳۱۸ ۳۱۹ ۳۲۰ ۳۲۱ ۳۲۲ ۳۲۳ ۳۲۴ ۳۲۵ ۳۲۶ ۳۲۷ ۳۲۸ ۳۲۹ ۳۳۰ ۳۳۱ ۳۳۲ ۳۳۳ ۳۳۴ ۳۳۵ ۳۳۶ ۳۳۷ ۳۳۸ ۳۳۹ ۳۴۰ ۳۴۱ ۳۴۲ ۳۴۳ ۳۴۴ ۳۴۵ ۳۴۶ ۳۴۷ ۳۴۸ ۳۴۹ ۳۵۰ ۳۵۱ ۳۵۲ ۳۵۳ ۳۵۴ ۳۵۵ ۳۵۶ ۳۵۷ ۳۵۸ ۳۵۹ ۳۶۰ ۳۶۱ ۳۶۲ ۳۶۳ ۳۶۴ ۳۶۵ ۳۶۶ ۳۶۷ ۳۶۸ ۳۶۹ ۳۷۰ ۳۷۱ ۳۷۲ ۳۷۳ ۳۷۴ ۳۷۵ ۳۷۶ ۳۷۷ ۳۷۸ ۳۷۹ ۳۸۰ ۳۸۱ ۳۸۲ ۳۸۳ ۳۸۴ ۳۸۵ ۳۸۶ ۳۸۷ ۳۸۸ ۳۸۹ ۳۹۰ ۳۹۱ ۳۹۲ ۳۹۳ ۳۹۴ ۳۹۵ ۳۹۶ ۳۹۷ ۳۹۸ ۳۹۹ ۴۰۰ ۴۰۱ ۴۰۲ ۴۰۳ ۴۰۴ ۴۰۵ ۴۰۶ ۴۰۷ ۴۰۸ ۴۰۹ ۴۱۰ ۴۱۱ ۴۱۲ ۴۱۳ ۴۱۴ ۴۱۵ ۴۱۶ ۴۱۷ ۴۱۸ ۴۱۹ ۴۲۰ ۴۲۱ ۴۲۲ ۴۲۳ ۴۲۴ ۴۲۵ ۴۲۶ ۴۲۷ ۴۲۸ ۴۲۹ ۴۳۰ ۴۳۱ ۴۳۲ ۴۳۳ ۴۳۴ ۴۳۵ ۴۳۶ ۴۳۷ ۴۳۸ ۴۳۹ ۴۴۰ ۴۴۱ ۴۴۲ ۴۴۳ ۴۴۴ ۴۴۵ ۴۴۶ ۴۴۷ ۴۴۸ ۴۴۹ ۴۵۰ ۴۵۱ ۴۵۲ ۴۵۳ ۴۵۴ ۴۵۵ ۴۵۶ ۴۵۷ ۴۵۸ ۴۵۹ ۴۶۰ ۴۶۱ ۴۶۲ ۴۶۳ ۴۶۴ ۴۶۵ ۴۶۶ ۴۶۷ ۴۶۸ ۴۶۹ ۴۷۰ ۴۷۱ ۴۷۲ ۴۷۳ ۴۷۴ ۴۷۵ ۴۷۶ ۴۷۷ ۴۷۸ ۴۷۹ ۴۸۰ ۴۸۱ ۴۸۲ ۴۸۳ ۴۸۴ ۴۸۵ ۴۸۶ ۴۸۷ ۴۸۸ ۴۸۹ ۴۹۰ ۴۹۱ ۴۹۲ ۴۹۳ ۴۹۴ ۴۹۵ ۴۹۶ ۴۹۷ ۴۹۸ ۴۹۹ ۵۰۰ ۵۰۱ ۵۰۲ ۵۰۳ ۵۰۴ ۵۰۵ ۵۰۶ ۵۰۷ ۵۰۸ ۵۰۹ ۵۱۰ ۵۱۱ ۵۱۲ ۵۱۳ ۵۱۴ ۵۱۵ ۵۱۶ ۵۱۷ ۵۱۸ ۵۱۹ ۵۲۰ ۵۲۱ ۵۲۲ ۵۲۳ ۵۲۴ ۵۲۵ ۵۲۶ ۵۲۷ ۵۲۸ ۵۲۹ ۵۳۰ ۵۳۱ ۵۳۲ ۵۳۳ ۵۳۴ ۵۳۵ ۵۳۶ ۵۳۷ ۵۳۸ ۵۳۹ ۵۴۰ ۵۴۱ ۵۴۲ ۵۴۳ ۵۴۴ ۵۴۵ ۵۴۶ ۵۴۷ ۵۴۸ ۵۴۹ ۵۵۰ ۵۵۱ ۵۵۲ ۵۵۳ ۵۵۴ ۵۵۵ ۵۵۶ ۵۵۷ ۵۵۸ ۵۵۹ ۵۶۰ ۵۶۱ ۵۶۲ ۵۶۳ ۵۶۴ ۵۶۵ ۵۶۶ ۵۶۷ ۵۶۸ ۵۶۹ ۵۷۰ ۵۷۱ ۵۷۲ ۵۷۳ ۵۷۴ ۵۷۵ ۵۷۶ ۵۷۷ ۵۷۸ ۵۷۹ ۵۸۰ ۵۸۱ ۵۸۲ ۵۸

۱۰۰
 ده نفری که در مجلس
 فقط فارسی می‌گویند
 استعجاب که چون به
 چیزی خوش گوی و راه
 بعضی از سارخان و
 گفته اند که نگاه
 یعنی اوقات و این
 گذشت و آنکه شرح
 اینی از زبان
 بگوید یعنی آن
 شد از بیان و بیان
 از قبول بگذرای دوست
 نباید بفرستد
 یعنی خود را نیست
 تمام است
 کلام و سخن
 نسبت که زبان
 آخوند زبان
 می‌شود

نی

[illegible]

9.

10

[illegible]

اینها جدا شدند از این
 همه شد آری چرا که از این
 جدا نیست **۱۲** عدد بود
 فعل با فتح **۱۳** تنه
 اضافت صیغه باشد **۱۴** در
 در اصل در اوقات نامی مستقلا در
 آخر اجزای است یعنی با کسره
 ز می کردن بخلاف است یعنی
 و این در اصل محال است
 است محال که در اصل محال
 بود یعنی توقف یعنی
 بفرست که از اوقات نامی
 شد **۱۵** بنویسد در اصل
 باوقه مضارع از اوقات
 الف لیبا بدل کند و چهار
 که یا زار بود **۱۶**
 درین حکایت تربیت
 می خوانند که کتاب

144

14 1712

152

۱۰
 یعنی پیرانہ جو سبک
 ایشان را بنیاد صفت مجازت
 شہ اول سے بنیاد وار لہذا ہے
 شہ اول پہلے کان دور و لہذا
 تہ سکتہ است

و در روز بیست
 و یازدهم از ماه مه در بیست و نهم
 ازین بهشت که از خیرات تو گران
 است که از دست مفلسان نیاید
 نامی السودی که است در خطه
 از مال که در راه عقد توقف نهاده
 از بهر احتیاق نبوده از او
 بلکه

از این
 صدقه عبد درویش
 کردن هیچ کار با هیچ وانی که بکند
 حفظه ریسند در زمین باقیم
 بپایان ۱۲ ششده
 مال پاک چو از آن که از راه است
 با ششده ۱۳
 خانه و پاک است

[Faint handwritten notes or signatures]

2

۱۲۱۳
 ۱۲۱۴
 ۱۲۱۵
 ۱۲۱۶
 ۱۲۱۷
 ۱۲۱۸
 ۱۲۱۹
 ۱۲۲۰
 ۱۲۲۱
 ۱۲۲۲
 ۱۲۲۳
 ۱۲۲۴
 ۱۲۲۵
 ۱۲۲۶
 ۱۲۲۷
 ۱۲۲۸
 ۱۲۲۹
 ۱۲۳۰
 ۱۲۳۱
 ۱۲۳۲
 ۱۲۳۳
 ۱۲۳۴
 ۱۲۳۵
 ۱۲۳۶
 ۱۲۳۷
 ۱۲۳۸
 ۱۲۳۹
 ۱۲۴۰
 ۱۲۴۱
 ۱۲۴۲
 ۱۲۴۳
 ۱۲۴۴
 ۱۲۴۵
 ۱۲۴۶
 ۱۲۴۷
 ۱۲۴۸
 ۱۲۴۹
 ۱۲۵۰
 ۱۲۵۱
 ۱۲۵۲
 ۱۲۵۳
 ۱۲۵۴
 ۱۲۵۵
 ۱۲۵۶
 ۱۲۵۷
 ۱۲۵۸
 ۱۲۵۹
 ۱۲۶۰
 ۱۲۶۱
 ۱۲۶۲
 ۱۲۶۳
 ۱۲۶۴
 ۱۲۶۵
 ۱۲۶۶
 ۱۲۶۷
 ۱۲۶۸
 ۱۲۶۹
 ۱۲۷۰
 ۱۲۷۱
 ۱۲۷۲
 ۱۲۷۳
 ۱۲۷۴
 ۱۲۷۵
 ۱۲۷۶
 ۱۲۷۷
 ۱۲۷۸
 ۱۲۷۹
 ۱۲۸۰
 ۱۲۸۱
 ۱۲۸۲
 ۱۲۸۳
 ۱۲۸۴
 ۱۲۸۵
 ۱۲۸۶
 ۱۲۸۷
 ۱۲۸۸
 ۱۲۸۹
 ۱۲۹۰
 ۱۲۹۱
 ۱۲۹۲
 ۱۲۹۳
 ۱۲۹۴
 ۱۲۹۵
 ۱۲۹۶
 ۱۲۹۷
 ۱۲۹۸
 ۱۲۹۹
 ۱۳۰۰
 ۱۳۰۱
 ۱۳۰۲
 ۱۳۰۳
 ۱۳۰۴
 ۱۳۰۵
 ۱۳۰۶
 ۱۳۰۷
 ۱۳۰۸
 ۱۳۰۹
 ۱۳۱۰
 ۱۳۱۱
 ۱۳۱۲
 ۱۳۱۳
 ۱۳۱۴
 ۱۳۱۵
 ۱۳۱۶
 ۱۳۱۷
 ۱۳۱۸
 ۱۳۱۹
 ۱۳۲۰
 ۱۳۲۱
 ۱۳۲۲
 ۱۳۲۳
 ۱۳۲۴
 ۱۳۲۵
 ۱۳۲۶
 ۱۳۲۷
 ۱۳۲۸
 ۱۳۲۹
 ۱۳۳۰
 ۱۳۳۱
 ۱۳۳۲
 ۱۳۳۳
 ۱۳۳۴
 ۱۳۳۵
 ۱۳۳۶
 ۱۳۳۷
 ۱۳۳۸
 ۱۳۳۹
 ۱۳۴۰
 ۱۳۴۱
 ۱۳۴۲
 ۱۳۴۳
 ۱۳۴۴
 ۱۳۴۵
 ۱۳۴۶
 ۱۳۴۷
 ۱۳۴۸
 ۱۳۴۹
 ۱۳۵۰
 ۱۳۵۱
 ۱۳۵۲
 ۱۳۵۳
 ۱۳۵۴
 ۱۳۵۵
 ۱۳۵۶
 ۱۳۵۷
 ۱۳۵۸
 ۱۳۵۹
 ۱۳۶۰
 ۱۳۶۱
 ۱۳۶۲
 ۱۳۶۳
 ۱۳۶۴
 ۱۳۶۵
 ۱۳۶۶
 ۱۳۶۷
 ۱۳۶۸
 ۱۳۶۹
 ۱۳۷۰
 ۱۳۷۱
 ۱۳۷۲
 ۱۳۷۳
 ۱۳۷۴
 ۱۳۷۵
 ۱۳۷۶
 ۱۳۷۷
 ۱۳۷۸
 ۱۳۷۹
 ۱۳۸۰
 ۱۳۸۱
 ۱۳۸۲
 ۱۳۸۳
 ۱۳۸۴
 ۱۳۸۵
 ۱۳۸۶
 ۱۳۸۷
 ۱۳۸۸
 ۱۳۸۹
 ۱۳۹۰
 ۱۳۹۱
 ۱۳۹۲
 ۱۳۹۳
 ۱۳۹۴
 ۱۳۹۵
 ۱۳۹۶
 ۱۳۹۷
 ۱۳۹۸
 ۱۳۹۹
 ۱۴۰۰
 ۱۴۰۱
 ۱۴۰۲
 ۱۴۰۳
 ۱۴۰۴
 ۱۴۰۵
 ۱۴۰۶
 ۱۴۰۷
 ۱۴۰۸
 ۱۴۰۹
 ۱۴۱۰
 ۱۴۱۱
 ۱۴۱۲
 ۱۴۱۳
 ۱۴۱۴
 ۱۴۱۵
 ۱۴۱۶
 ۱۴۱۷
 ۱۴۱۸
 ۱۴۱۹
 ۱۴۲۰
 ۱۴۲۱
 ۱۴۲۲
 ۱۴۲۳
 ۱۴۲۴
 ۱۴۲۵
 ۱۴۲۶
 ۱۴۲۷
 ۱۴۲۸
 ۱۴۲۹
 ۱۴۳۰
 ۱۴۳۱
 ۱۴۳۲
 ۱۴۳۳
 ۱۴۳۴
 ۱۴۳۵
 ۱۴۳۶
 ۱۴۳۷
 ۱۴۳۸
 ۱۴۳۹
 ۱۴۴۰
 ۱۴۴۱
 ۱۴۴۲
 ۱۴۴۳
 ۱۴۴۴
 ۱۴۴۵
 ۱۴۴۶
 ۱۴۴۷
 ۱۴۴۸
 ۱۴۴۹
 ۱۴۵۰
 ۱۴۵۱
 ۱۴۵۲
 ۱۴۵۳
 ۱۴۵۴
 ۱۴۵۵
 ۱۴۵۶
 ۱۴۵۷
 ۱۴۵۸
 ۱۴۵۹
 ۱۴۶۰
 ۱۴۶۱
 ۱۴۶۲
 ۱۴۶۳
 ۱۴۶۴
 ۱۴۶۵
 ۱۴۶۶
 ۱۴۶۷
 ۱۴۶۸
 ۱۴۶۹
 ۱۴۷۰
 ۱۴۷۱
 ۱۴۷۲
 ۱۴۷۳
 ۱۴۷۴
 ۱۴۷۵
 ۱۴۷۶
 ۱۴۷۷
 ۱۴۷۸
 ۱۴۷۹
 ۱۴۸۰
 ۱۴۸۱
 ۱۴۸۲
 ۱۴۸۳
 ۱۴۸۴
 ۱۴۸۵
 ۱۴۸۶
 ۱۴۸۷
 ۱۴۸۸
 ۱۴۸۹
 ۱۴۹۰
 ۱۴۹۱
 ۱۴۹۲
 ۱۴۹۳
 ۱۴۹۴
 ۱۴۹۵
 ۱۴۹۶
 ۱۴۹۷
 ۱۴۹۸
 ۱۴۹۹
 ۱۵۰۰
 ۱۵۰۱
 ۱۵۰۲
 ۱۵۰۳
 ۱۵۰۴
 ۱۵۰۵
 ۱۵۰۶
 ۱۵۰۷
 ۱۵۰۸
 ۱۵۰۹
 ۱۵۱۰
 ۱۵۱۱
 ۱۵۱۲
 ۱۵۱۳
 ۱۵۱۴
 ۱۵۱۵
 ۱۵۱۶
 ۱۵۱۷
 ۱۵۱۸
 ۱۵۱۹
 ۱۵۲۰
 ۱۵۲۱
 ۱۵۲۲
 ۱۵۲۳
 ۱۵۲۴
 ۱۵۲۵
 ۱۵۲۶
 ۱۵۲۷

[illegible]

و محبت بکنند چنانکه بزرگان گفته اند سیم سجده خاک وقتی برآمد که در
اور سانه حسرت که چو طربین جیسا که بزرگوں کہا ہے چاندنی مغنیل کی خاک سوا نشو نہ لکے کہ دریا
خاک و دشمن برنج و سبھی کسی نعمتے سچا کہ رو + و گرس آید و پیر سچ و سچ
خاک کو جلتے + سانه رنج اور گرسش کو کوئی نعمت چھوچھا نہیں کند و + اور کوئی آدرا و غیر برنج اور گرسش
بردار و + جواب گفتش برنج خدادندان نعمت و قوت نیافتہ الالبعدت کلدانی
کے اور ہوا و + جا کہ اپنے اسکو اور بخل صاحب نعمت کو قوت پنا یا تو نے لیکن بسبب گدا کے
و گرتے ہر طرح کی سوسہند کریم و نجاش کے نماید محاک دانکہ زحمت گدا دانکہ محاک
و گرتے ہر طرح کی طمع ایک طرف رکھے کریم و نجاش اسکو سہم ہر کوئی جانے کہ سونا کیا ہوا و فقیر جانے کہ بخل
گیت گفتا تجربت آن میگویم کہ متعلقان بردار و د و علی سلطان شدید را
کون ہر کہا سانه از رایش اسکی کو کہتا ہوں کہ عزیزوں کو و بردار و کر کہیں اور علی طول سخت کے تہین
برگمارند تا بار عزیزان ندہند و دست چنابر سنیہ صالحان و اہل فہم نہند
مفر کرین تو دغل عزیزوں کو ندین اور سانه ظلم کا اوپر سنیہ نیکوں کے اور اہل تہن کے رکہیں اور
گویند کسل نجانبیت و حقیقت را کہتہ باشند بیت آنرا کہ عقل و ہمت و
کہیں کہ کوئی اوس جگہ نہیں ہوا و حقیقت میں ہر کہا ہو ہے + اس کے تہین کہ عقل اور ہمت اور
تدبیر و اسی لیت + خوش گفت پر وہ و انکہ گرس و سرای نیست + گفتیم بعد از انکہ
تدبیر اور سچ نہیں + خوب کہا پرہ دارے کہ کوئی گھر میں نہیں ہے + کہا میں پیچھے اسکو کہ
ز دست متوقعان بجان آندہ اند و ازرقعہ گدا لان بفقان و محال عقل ست
آہہ سید و دل و جان سے تنگ آئے ہیں اور زرقہ فیوں و پیچہ شور کے اور محل عقل ہے
کہ اگر یک بیابان شود چشم گدا یان پر شود شعر ویدہ اہل طمع
کہ اگر باو بخل کی موتی ہو + اور انکہ فیوں کی بھری ہوئی + دیدہ اہل طمع کا
بہ نعمت دنیا + پر نشو و ہمچنان کہ چاہ شبنم + ہر گجا جنتی دیدہ و شبنم
سانہ نعمت دنیا کے + بہرہ و + جیسا کہ کنواں میں چھو کہیں غنچہ دیکھیں ہوا اتنی کہتے ہو کہ کے تہین
بینی خود را بشیرہ و کار نامی مخوف انداز و از توابع آن پذیر سیز و از عقوبت
دیکھتے تہین تہین کہ چھو کہیں غنچہ دیکھیں ہوا اتنی کہتے ہو کہ کے تہین
آن نہر سد و ملال از طرم نشناسد قطع سکے + اگر کلونی برآمد
اسکے سے نہر اس کے اندر ملال از طرم نشناسد قطع سکے + اگر کلونی برآمد

کے اور ہوا و + جا کہ اپنے اسکو اور بخل صاحب نعمت کو قوت پنا یا تو نے لیکن بسبب گدا کے
و گرتے ہر طرح کی سوسہند کریم و نجاش کے نماید محاک دانکہ زحمت گدا دانکہ محاک
و گرتے ہر طرح کی طمع ایک طرف رکھے کریم و نجاش اسکو سہم ہر کوئی جانے کہ سونا کیا ہوا و فقیر جانے کہ بخل
گیت گفتا تجربت آن میگویم کہ متعلقان بردار و د و علی سلطان شدید را
کون ہر کہا سانه از رایش اسکی کو کہتا ہوں کہ عزیزوں کو و بردار و کر کہیں اور علی طول سخت کے تہین
برگمارند تا بار عزیزان ندہند و دست چنابر سنیہ صالحان و اہل فہم نہند
مفر کرین تو دغل عزیزوں کو ندین اور سانه ظلم کا اوپر سنیہ نیکوں کے اور اہل تہن کے رکہیں اور
گویند کسل نجانبیت و حقیقت را کہتہ باشند بیت آنرا کہ عقل و ہمت و
کہیں کہ کوئی اوس جگہ نہیں ہوا و حقیقت میں ہر کہا ہو ہے + اس کے تہین کہ عقل اور ہمت اور
تدبیر و اسی لیت + خوش گفت پر وہ و انکہ گرس و سرای نیست + گفتیم بعد از انکہ
تدبیر اور سچ نہیں + خوب کہا پرہ دارے کہ کوئی گھر میں نہیں ہے + کہا میں پیچھے اسکو کہ
ز دست متوقعان بجان آندہ اند و ازرقعہ گدا لان بفقان و محال عقل ست
آہہ سید و دل و جان سے تنگ آئے ہیں اور زرقہ فیوں و پیچہ شور کے اور محل عقل ہے
کہ اگر یک بیابان شود چشم گدا یان پر شود شعر ویدہ اہل طمع
کہ اگر باو بخل کی موتی ہو + اور انکہ فیوں کی بھری ہوئی + دیدہ اہل طمع کا
بہ نعمت دنیا + پر نشو و ہمچنان کہ چاہ شبنم + ہر گجا جنتی دیدہ و شبنم
سانہ نعمت دنیا کے + بہرہ و + جیسا کہ کنواں میں چھو کہیں غنچہ دیکھیں ہوا اتنی کہتے ہو کہ کے تہین
بینی خود را بشیرہ و کار نامی مخوف انداز و از توابع آن پذیر سیز و از عقوبت
دیکھتے تہین تہین کہ چھو کہیں غنچہ دیکھیں ہوا اتنی کہتے ہو کہ کے تہین
آن نہر سد و ملال از طرم نشناسد قطع سکے + اگر کلونی برآمد
اسکے سے نہر اس کے اندر ملال از طرم نشناسد قطع سکے + اگر کلونی برآمد

۵
فصل فی بیان
از حق و کفر
و از حق و کفر

[illegible]

از سر گیرند که صبح تابان را دست انصاحت و برد و سر و خرامان را پای
 سرے لیتے ہیں کہ صبح تابان کے تپیں ہاتھ چھوٹی اسکی بار بول کر اور سر و خرامان کے تپیں باہر
 از حجاب الیاد و رکب بیت جون عزیز الیاد و برودہ چنگ + سر انگشتا
 شرمندگی اسکی سے چچ چپے کے + بیخون عاشقوں کے بیچے لنگے چنگل + سر از انگلیوں کے
 کروہ غلب رنگ + محال است کہ با حسن طلعت او کروہ نہا ہی کروہ و یا یابی تباہی
 کیے ہوئے غنا کے سے رنگ و شکل ہو کہ ساتھ خوبی صورت اسکی اگر گن ہوں میرے یا عقل تباہ
 زندگیتش و لیکہ حور ہستی ربوہ و لیخا کرو + کے الصفات کنیر تباہ یقائے
 بونگارے + وہ دل کہ حور ہستی کے لگیلا اور لونا کیلا کب ہر بانی کرے اور ہشتونان یخا سکے +
 شعر صق کان بکین یکا یہ صا اشتی سر طط + لیخا صق
 وہ شخص کہ ہوسے روہ کے ہر قدر کہ جائے خمار + بے پرواہ کرتا ہے ام سکر نہیں وہ
 عن کر جم العدا قید + اغلب شہد متاں و امن عصمت عصمت الیاد
 خرابا تہر بارے انگور سے + اکثر مفلس و امن باگزگی کا ساتھ گناہ کے آلودہ کرتے ہیں
 و کر سنگان نان ربانید بیت چوں سگ درندہ گوشت یافت نیرسد +
 اور ہوسے رولی لیخا میں + جب کتے پیارے والے نے گوشت پایا نہ پوچھا +
 کیں شعر صلا مست یا خرو جال + چہ مایہ ستوران بجات درویشی فرعین
 کہ یہ ادنیٰ حضرت صالح کی ہے یا گد جاں کا کہ واسطہ کہ اکثر عورتوں باکہ امن لبیب فوری کے بیچ
 فساد و قتاوہ اند و عرض گرامی را بیا دزشت نامی پرواہ فردا اگر سنگی توت
 نہایت فساد کے پڑے ہیں اور اور بزرگ کتبیں ساتھ ہوا بدنامی کے بر باد دیا + ساتھ بیوک کے طاقت
 یہ ہمیر شاندا + افلاس غناں از کیف تقویٰ بستاندا + اکلہ لفتی در برومی مسکیان
 پر ہیز گاری کی نہ ہے مفلسی باگ ہاتھ پر ہیز گاری سے بچاؤ وہ کہ کہا تو نے دروازہ اور منہ غریبوں کے
 بنبد نہ حاتم طائی کہ بیان نشین بود اگر شہری بودی از جوش گدایان بچاؤ
 بانہ میں حاتم طائی کہ مشکل کا بیٹھنے والا تھا اگر شہر کا رہنے والا تھا تو زیادتی فقیروں سے بچاؤ
 شدی و جامہ پرواہ کروندی چنانکہ در طبیات آئندہ است شعر در من منکر
 ہوتا اور کبڑے اور اوستے ٹکڑے کرتے جیسا کہ بیچ کن بطبیات کو آیا ہے بیچ میرے مت دیکھو
 و گران چشم نہ اند + کر دست گدایاں نتواں کرو تو ابے + گفتا نہ کہ من
 اور اسے نہ کہیں کہ ہاتھ فقیروں سے نہ کے کرنا ایک اجر + کہا نہ کہ میں اوپر

خان آرزو گفت کہ
 بدل بدن کنایت
 بنوار بدن لبریا ہو کر دل
 ی کبند بدل
 دست دل گناہی
 نون نیز در فوج ناسن
 غمخیز شد سبب بیایات
 بنجر آمدہ ہر خندان
 آہ بستی بیل خرا بگوئید
 در شایان بودہ است
 در شایان بودہ است
 از شایان بودہ است
 نرا سبب نرا کہ بیخاں
 چہ صنعت تجنیست
 فارت کب کہ بہشتان
 این صنم از خاست بلکہ
 از خون عاشقان
 ۱۲ ۱۲ ۱۲

حال ایشان رحمت میسر گفتم نه که ابل ایشان حسرت میخوری نادرس گفتا
 حال و نوبت کے تحت لیا ہوں کہ یہ نہیں کہ اور پال انہوں کے انوس کہتا ہے تو ہم یہ اس گفتگو کے
 وہر و دھم کر فقا کو ہر پید قکہ براندی بدفع آں کو شید و مہر شاہیکہ خواند
 اور دونوں آپس میں گرفتار رہا کہ دوڑا تا تھا بیچ دم کرنے اسکے کے کوشش کرتا میں اور جہاں شاہ کہلاتا تھا
 بجز زمین پر شید میں تا نقد کیسے ہمت و رباخت و تیر جوبہ حجت ہمہ بیند اخت
 ساتھ و نہی کہ چہا تا تھا میں بہا تک کہ نقد تہی بہت کار اور تیر تر کش لیل کے سب ڈالے
 قطعہ کائنات سپر نیلگنی از حلقہ فصیح + کوراخیز میں مبالغہ مستعار نیست دیں +
 خبر و اسیر نہ ڈالے تو حلقہ فصاحت کر نیوالے سے کہ اس کی تہیں سوا مبالغہ مانگے ہوئی کے نہیں ہے + دین
 و رز و معرفت کہ سخندان سجع گوی ہر در سلاح و وار و کس در حصان نیست
 قبول کر اور معرفت کبات جان و الامتقا کہند الا ہادیہ دروازیکہ ہتیار رکھتا ہے اور کوئی ہتیم قلم کہے نہیں +
 تا عاقبت الامر و لیش نماد و لیش کروم دست تقدیری دراز کر دو پیہیدہ
 آخر کو دلیل اسکو نہی دلیل اسکو کیا مینے ماتہ ظلم کا بڑا ناکیا اور پیہیدہ
 گفتن آغاز و سنت جاہلان است کہ چون دلیل از خصم فرومانند سلسلہ خدمت
 کہنا شروع اور طو جابلوں کا ہے کہ جب بیچ دلیل کے دشمن سے عافیت میں زنجیر دشمنی کی
 جنبانند چون آذر بت تراش کہ بحجت سپر بر نیاید جنب بر خاصیت آیت
 بلا دین جب آذر بت کا ترشنے والا بیچ حجت کہ ساتھ بیٹے کہ برابر ہوا واسطے رٹا سی کے اوٹھا
 لکن کہ تندرہ کا کہ چمک و شام و او سقطش گفتم کہ با غم درید ز خدش گفتم کہ
 تحقیق اگر باز نہ آوگا تا البتہ سنگ کرد و نگاہیں بجاو گالی بجاو دی برا کو کہانیے کہ بان بر تیار اور کی بکلیا مینے
 قطعہ او درین دین و در وفادہ + خلق از پئے مادواں و خندان + انکشت
 وہ بیچ سپر ادین بیچ اسکو بڑا + خلق بیچے ہمارے در نیوالی اور پئے والی + اور نگلی
 تعجب جنابی مد از کشت و شعیب مابدندان + القصہ مرفعا یشحن یشیش قاضی
 تعجب کیا جان کی گفتگو ہماری سے بیچ دانستوں کے + آخر کو رفع کرنا اس بات کا آگے قاضی کے
 بر دیم و بحکومت عدل اضی شدیم تا حاکم مسلمانان مصلحتے بچوید و میاں
 لیکن ہم اور ساتھ ہم دین صاحب کے انصاف پر اضی ہوئے ہم تو حاکم مسلمانوں کا ایک صلح ڈھونڈی اور درمیان
 تو انکران درویشان فرقی بگوئید قاضی چون حالت مابدید و منطق بشنید
 امیر و ان فریقوں کے کچھ فرق کہنے قاضی نے جب حالت ہماری دیکھی اور گفتگو سنی

۱۵
 جاوید و از زوآب
 ۱۶
 ۱۷
 ۱۸
 ۱۹
 ۲۰
 ۲۱
 ۲۲
 ۲۳
 ۲۴
 ۲۵
 ۲۶
 ۲۷
 ۲۸
 ۲۹
 ۳۰
 ۳۱
 ۳۲
 ۳۳
 ۳۴
 ۳۵
 ۳۶
 ۳۷
 ۳۸
 ۳۹
 ۴۰
 ۴۱
 ۴۲
 ۴۳
 ۴۴
 ۴۵
 ۴۶
 ۴۷
 ۴۸
 ۴۹
 ۵۰
 ۵۱
 ۵۲
 ۵۳
 ۵۴
 ۵۵
 ۵۶
 ۵۷
 ۵۸
 ۵۹
 ۶۰
 ۶۱
 ۶۲
 ۶۳
 ۶۴
 ۶۵
 ۶۶
 ۶۷
 ۶۸
 ۶۹
 ۷۰
 ۷۱
 ۷۲
 ۷۳
 ۷۴
 ۷۵
 ۷۶
 ۷۷
 ۷۸
 ۷۹
 ۸۰
 ۸۱
 ۸۲
 ۸۳
 ۸۴
 ۸۵
 ۸۶
 ۸۷
 ۸۸
 ۸۹
 ۹۰
 ۹۱
 ۹۲
 ۹۳
 ۹۴
 ۹۵
 ۹۶
 ۹۷
 ۹۸
 ۹۹
 ۱۰۰

مہر پر تپ کر فرور ہو پس تامل بسیار سر بر آور و گوشت ایک تو انگریز را نشان
سہرچ فکر کے لیکھا اور چپے تامل بہت سے سر اٹھایا اور کہا کہ امیروں کے تین تفریف
نفتی و برور ویشیاں جبار واداشتی بد انکہ ہر جا کہ کل سستہ جا رست ویا خمر خوارست
کبھی تو نے اور ادب فیکر کے ظہور کہا تو نے جان کہ جبکہ بول ہے کا بنا جو اور ساتھ شراب کے نشہ ہے
وہ کس کج مارت و آجی کہ ویشا ہوارست نہنگ کے دم خوارست لذت عیش
اور اور سانپ خزانے کے ہے اور انجیکہ کہ موتی شاہو ہے مگر آدمی کہانی والا جانور ہے لذت عیش
وینا را لذت خمار جل پرے ست و نعیم بہشت اولوار مکا رہ در پیش میت جو ر
وینا کے تین لہنگ موت کا چپے ہوا نہت بہشت کے تین دیوار کردات کی آگے + ظلم
ویشن چر کہ نہ کشد طالب دست + کج و مار و گل و خار و غم و شادی مجھ اند
ویشن کا کہا کرے اگر نہ کہینے طالب دست کا خانہ اور سانپا دیہول اور کاٹا اور غم اور خوشی بہم ہیں +
نظر انکنی ویشیاں کہ مید رشکت و چوبشک و چینین در رنرہ تو انگریز شا کر اند
نظر نہیں کرتا ہے تو ہیچ بل کے کہید رشک ہے اور لکڑی خشک دلیسے ہی ہیچ گروہ و فتنہ کی شکر کر نیوالی ہیں
وگھور و در حلقہ و ویشیاں صابرند و صبور شکر اگر شکر ہر قطرہ در رشدے + چو
اور کفر کر نیوالی اور ہر مقلد فقیر و صبر کر نیوالی اور دلشک + اگر اولہ قطرہ موتی ہوتا + مانند
خرمہ بازار از پرستی + مقربان حضرت جل علا تو انگریز اند و ویشیاں بہت
کوڑیوں کی بازار اس سے ہر مہو + نزدیکی ہوا ہے حضرت بزرگ اور بزرگے دو تہندین در ویشیاں فصاحت
و و ویشیاں نہ تو انگریز بہت و چینین تو انگریز آتس کہ غم و ویشیاں خور و بہمین
اور ویشیاں تو انگریز بہت اور بہتر امیر و چین وہ ہے کہ غم فقیر کا کہا ہے اور بہتر
و ویشیاں آنکہ کم تو انگریز گروہ و ویشیاں کل علی اندر مہو حسبتہ پس
فقیر و نکادہ چکر کم و تہندے لے اور غم غص کر تا ہو تو کل اہل اس کے کانی ہے اس کو پس منہ
تباہ من سچا و ویشیاں کرد و گوشت ایک کفتی تو انگریز سشتقل اند
غصے کا چپے طرف فقیر لکھا اور کہا یہ کہ کہا تو لے و تہندہ شغل میں کا دنیا میں
و ساہی دست ملاہی نعم طائفہ ہستند بریں صفت کہ بیان کردی
اور ہولے ہو کر اور دست با ز لکھا کہ کہ ہے ایک گروہ بین ادب اس صفت کے کہ بیان کیا تو نے
قاصر بہت و کافر لغت کہ بہرند و مہبت و بخورند و نہ ہند و اگر
چوٹی بہت اور کفر کر نیوالے نعمت کے کہ بہا دین اور کہیں اور نکا دین اور دین اور اگر

۱۱
۱۲
۱۳
۱۴
۱۵
۱۶
۱۷
۱۸
۱۹
۲۰
۲۱
۲۲
۲۳
۲۴
۲۵
۲۶
۲۷
۲۸
۲۹
۳۰
۳۱
۳۲
۳۳
۳۴
۳۵
۳۶
۳۷
۳۸
۳۹
۴۰
۴۱
۴۲
۴۳
۴۴
۴۵
۴۶
۴۷
۴۸
۴۹
۵۰
۵۱
۵۲
۵۳
۵۴
۵۵
۵۶
۵۷
۵۸
۵۹
۶۰
۶۱
۶۲
۶۳
۶۴
۶۵
۶۶
۶۷
۶۸
۶۹
۷۰
۷۱
۷۲
۷۳
۷۴
۷۵
۷۶
۷۷
۷۸
۷۹
۸۰
۸۱
۸۲
۸۳
۸۴
۸۵
۸۶
۸۷
۸۸
۸۹
۹۰
۹۱
۹۲
۹۳
۹۴
۹۵
۹۶
۹۷
۹۸
۹۹
۱۰۰

بشکل باران بنبار و دیاطوفان جهان را بر او با عتقاد بکشت خویش از محنت
 ساتھ شل بباران نہ بر سے اور طوفان جہان کو اٹھایا ہے ساتھ اعتبار ال اپنے کے محنت
 درویش نیرسند و از خدای ترسند و گویند شجر کہ از نیستی و یگیری شد ہلاک
 فقر سے نہ چھین اور خدا سے نہ ورین اور کہیں اگر تیری سے دوسرا ہوا ہلاک +
 تراہست بطراز طوفان چہاں متعز و در اکبات تینا قافی ہوا در جہاں
 تیرے تین ہے بطراز طوفان سے کیا دہشت + اور بہت عورتیں سوار اونٹوں کی پیچ ہو جو ان کے
 لکہ یکتہ فرائی (الی من غاصی فی الکتاب) فرود و نان جو کلیم خویش بیوں
 انفات نہیں کرتی میں طرف اس شخص کو کہتا ہے لیکن + کہتے جو ملکی اپنی باہر
 پروند + گویند جو غم گر ہمہ عالم مروند + قومی بدیں غم کہ شنیدی و طائفہ خوان
 لگے + کہیں کیا غم جو کسم عالم مرا + ایک قوم ساتھ اس طرح کہ سناتے اور ایک گرد خوان
 نعمت نہادہ و دست کرم کشادہ طالب نامند و مغفرت و صاحب نیا و آخرت
 نعمت کا رکھا اور تہہ کرم کا کہلا جانے والے نام کے ہیں اور مغفرت اور صاحب بنا اور آخرت کے
 چون مہنگان حضرت بادشاہ عالم عادل موعید مظفر مالک از مہ انام جامی
 جیسا کہ بندے حضرت بادشاہ صاحب علم عدل کر نیوالا مدد پایا گیا مالک کا من خلق کا تہ کر نیوالا
 تقور اسلام و ارث ملک سلیمان عادل ملوک زمان مظفر الدینیا و الدین
 سرحدوں اسلام کا وارث ملک سلیمان کا عادل زیادہ بادشاہوں مانیا فتح پایا گیا دنیا اور دین کا
 آتا ایک ابو بکر بن سعد زنگی ادا امر اللہ آیامہ و نصر اخلاصہ
 اتالیق یعنی دے جو طلالا تاکا ابو بکر بن سعد زنگی کا جیسے کہ وہ تہا زنگی کا اور بادشاہی و نشانوں اس کے
 قطعہ پیر بجای پس ہر گز این کرم نکند + کہ دست جو تو یا خاندان آدم کرم
 آپ ہر جگہ بیٹے کے ہرگز یہ کرم کرے + کہ تہہ بخشش تریا فرستہ گرانے آدم کے کیا +
 خدای خواست کہ بر عالمی بخشاید + ترا بر حمت خود بادشاہ عالم کرے + قاضی
 خدا کا مالک اور ایک عالم کے بخشش کرے + تیرے تین ساتھ رحمت اپنی کو بادشاہ عالم کا کیا + قاضی نے
 چون سخن بدیں غایت برسانید و از حد قیاس اسب مبالغت در گذرانید
 جب یہ بات نہایت کو پہنچائی اور حد قیاس ہماری سے گھوڑا مبالغہ کا گذرانا
 بمقتضای حکم قصار ضاد ادیم و از ماضی در گذشتیم و بعد از مہاز طریق
 ملوک حکم قضا کے راضی ہوئے ہم اور جو چیز گذری تھی اس کے گذرے ہم اور بعد جو کہنے سے

۱۰
 ۱۱
 ۱۲
 ۱۳
 ۱۴
 ۱۵
 ۱۶
 ۱۷
 ۱۸
 ۱۹
 ۲۰
 ۲۱
 ۲۲
 ۲۳
 ۲۴
 ۲۵
 ۲۶
 ۲۷
 ۲۸
 ۲۹
 ۳۰
 ۳۱
 ۳۲
 ۳۳
 ۳۴
 ۳۵
 ۳۶
 ۳۷
 ۳۸
 ۳۹
 ۴۰
 ۴۱
 ۴۲
 ۴۳
 ۴۴
 ۴۵
 ۴۶
 ۴۷
 ۴۸
 ۴۹
 ۵۰
 ۵۱
 ۵۲
 ۵۳
 ۵۴
 ۵۵
 ۵۶
 ۵۷
 ۵۸
 ۵۹
 ۶۰
 ۶۱
 ۶۲
 ۶۳
 ۶۴
 ۶۵
 ۶۶
 ۶۷
 ۶۸
 ۶۹
 ۷۰
 ۷۱
 ۷۲
 ۷۳
 ۷۴
 ۷۵
 ۷۶
 ۷۷
 ۷۸
 ۷۹
 ۸۰
 ۸۱
 ۸۲
 ۸۳
 ۸۴
 ۸۵
 ۸۶
 ۸۷
 ۸۸
 ۸۹
 ۹۰
 ۹۱
 ۹۲
 ۹۳
 ۹۴
 ۹۵
 ۹۶
 ۹۷
 ۹۸
 ۹۹
 ۱۰۰

[illegible]

۵
 یعنی بسبب نبودن
 یک یک کرم و حق ری کاره آگاه
 بیجا خوش کرم شدند و بیخیال آن
 مکن چون منت نهادی خفت کرم از پا
 افتاد و هزار دست رفت ۱۱
 بخت خرم است مراد از آن خوش است کرم
 ست بخت بزم مجاز بود ۱۲
 از تو فتن بخت و کار کرم از دست
 هم سلاطین ملک است که چون از دست
 قدری بجای آرند هیچ هم متصل این فتن
 رسانند این هم در مخفی کار است
 نیست خود داده اند و دست فتن
 گرامی خفته ۱۳
 تافته اول شد که یک سال
 نیت کند بدلائل ۱۴
 ۱۵
 ۱۶

۹
خطی است لفظی نیست
وارد لیکن صفتی نیست
کرد و آن تریست معرفت لغوی
خزیه ابو جلی گویند و بنی
نقد یعنی صفتی نیست
لفظ بدین معنی است
چنانکه گویند دولت غلامی
گرفت پس او آن باشد که
میکنند و شرکت تو این
گفته می باشد که بدین
معنی در دولت تو باشد
دولت مل و در آن بلند
یعنی البر و السلام اگر آورده
از اهل تشیع که بنویسند
کن زیرا که چون بنویسند
بعد رسید چون هم توان
برین نقد پناصل شد
۱۱ ۱۲ ۱۳ ۱۴ ۱۵ ۱۶ ۱۷ ۱۸ ۱۹ ۲۰ ۲۱ ۲۲ ۲۳ ۲۴ ۲۵ ۲۶ ۲۷ ۲۸ ۲۹ ۳۰ ۳۱ ۳۲ ۳۳ ۳۴ ۳۵ ۳۶ ۳۷ ۳۸ ۳۹ ۴۰ ۴۱ ۴۲ ۴۳ ۴۴ ۴۵ ۴۶ ۴۷ ۴۸ ۴۹ ۵۰ ۵۱ ۵۲ ۵۳ ۵۴ ۵۵ ۵۶ ۵۷ ۵۸ ۵۹ ۶۰ ۶۱ ۶۲ ۶۳ ۶۴ ۶۵ ۶۶ ۶۷ ۶۸ ۶۹ ۷۰ ۷۱ ۷۲ ۷۳ ۷۴ ۷۵ ۷۶ ۷۷ ۷۸ ۷۹ ۸۰ ۸۱ ۸۲ ۸۳ ۸۴ ۸۵ ۸۶ ۸۷ ۸۸ ۸۹ ۹۰ ۹۱ ۹۲ ۹۳ ۹۴ ۹۵ ۹۶ ۹۷ ۹۸ ۹۹ ۱۰۰ ۱۰۱ ۱۰۲ ۱۰۳ ۱۰۴ ۱۰۵ ۱۰۶ ۱۰۷ ۱۰۸ ۱۰۹ ۱۱۰ ۱۱۱ ۱۱۲ ۱۱۳ ۱۱۴ ۱۱۵ ۱۱۶ ۱۱۷ ۱۱۸ ۱۱۹ ۱۲۰ ۱۲۱ ۱۲۲ ۱۲۳ ۱۲۴ ۱۲۵ ۱۲۶ ۱۲۷ ۱۲۸ ۱۲۹ ۱۳۰ ۱۳۱ ۱۳۲ ۱۳۳ ۱۳۴ ۱۳۵ ۱۳۶ ۱۳۷ ۱۳۸ ۱۳۹ ۱۴۰ ۱۴۱ ۱۴۲ ۱۴۳ ۱۴۴ ۱۴۵ ۱۴۶ ۱۴۷ ۱۴۸ ۱۴۹ ۱۵۰ ۱۵۱ ۱۵۲ ۱۵۳ ۱۵۴ ۱۵۵ ۱۵۶ ۱۵۷ ۱۵۸ ۱۵۹ ۱۶۰ ۱۶۱ ۱۶۲ ۱۶۳ ۱۶۴ ۱۶۵ ۱۶۶ ۱۶۷ ۱۶۸ ۱۶۹ ۱۷۰ ۱۷۱ ۱۷۲ ۱۷۳ ۱۷۴ ۱۷۵ ۱۷۶ ۱۷۷ ۱۷۸ ۱۷۹ ۱۸۰ ۱۸۱ ۱۸۲ ۱۸۳ ۱۸۴ ۱۸۵ ۱۸۶ ۱۸۷ ۱۸۸ ۱۸۹ ۱۹۰ ۱۹۱ ۱۹۲ ۱۹۳ ۱۹۴ ۱۹۵ ۱۹۶ ۱۹۷ ۱۹۸ ۱۹۹ ۲۰۰ ۲۰۱ ۲۰۲ ۲۰۳ ۲۰۴ ۲۰۵ ۲۰۶ ۲۰۷ ۲۰۸ ۲۰۹ ۲۱۰ ۲۱۱ ۲۱۲ ۲۱۳ ۲۱۴ ۲۱۵ ۲۱۶ ۲۱۷ ۲۱۸ ۲۱۹ ۲۲۰ ۲۲۱ ۲۲۲ ۲۲۳ ۲۲۴ ۲۲۵ ۲۲۶ ۲۲۷ ۲۲۸ ۲۲۹ ۲۳۰ ۲۳۱ ۲۳۲ ۲۳۳ ۲۳۴ ۲۳۵ ۲۳۶ ۲۳۷ ۲۳۸ ۲۳۹ ۲۴۰ ۲۴۱ ۲۴۲ ۲۴۳ ۲۴۴ ۲۴۵ ۲۴۶ ۲۴۷ ۲۴۸ ۲۴۹ ۲۵۰ ۲۵۱ ۲۵۲ ۲۵۳ ۲۵۴ ۲۵۵ ۲۵۶ ۲۵۷ ۲۵۸ ۲۵۹ ۲۶۰ ۲۶۱ ۲۶۲ ۲۶۳ ۲۶۴ ۲۶۵ ۲۶۶ ۲۶۷ ۲۶۸ ۲۶۹ ۲۷۰ ۲۷۱ ۲۷۲ ۲۷۳ ۲۷۴ ۲۷۵ ۲۷۶ ۲۷۷ ۲۷۸ ۲۷۹ ۲۸۰ ۲۸۱ ۲۸۲ ۲۸۳ ۲۸۴ ۲۸۵ ۲۸۶ ۲۸۷ ۲۸۸ ۲۸۹ ۲۹۰ ۲۹۱ ۲۹۲ ۲۹۳ ۲۹۴ ۲۹۵ ۲۹۶ ۲۹۷ ۲۹۸ ۲۹۹ ۳۰۰ ۳۰۱ ۳۰۲ ۳۰۳ ۳۰۴ ۳۰۵ ۳۰۶ ۳۰۷ ۳۰۸ ۳۰۹ ۳۱۰ ۳۱۱ ۳۱۲ ۳۱۳ ۳۱۴ ۳۱۵ ۳۱۶ ۳۱۷ ۳۱۸ ۳۱۹ ۳۲۰ ۳۲۱ ۳۲۲ ۳۲۳ ۳۲۴ ۳۲۵ ۳۲۶ ۳۲۷ ۳۲۸ ۳۲۹ ۳۳۰ ۳۳۱ ۳۳۲ ۳۳۳ ۳۳۴ ۳۳۵ ۳۳۶ ۳۳۷ ۳۳۸ ۳۳۹ ۳۴۰ ۳۴۱ ۳۴۲ ۳۴۳ ۳۴۴ ۳۴۵ ۳۴۶ ۳۴۷ ۳۴۸ ۳۴۹ ۳۵۰ ۳۵۱ ۳۵۲ ۳۵۳ ۳۵۴ ۳۵۵ ۳۵۶ ۳۵۷ ۳۵۸ ۳۵۹ ۳۶۰ ۳۶۱ ۳۶۲ ۳۶۳ ۳۶۴ ۳۶۵ ۳۶۶ ۳۶۷ ۳۶۸ ۳۶۹ ۳۷۰ ۳۷۱ ۳۷۲ ۳۷۳ ۳۷۴ ۳۷۵ ۳۷۶ ۳۷۷ ۳۷۸ ۳۷۹ ۳۸۰ ۳۸۱ ۳۸۲ ۳۸۳ ۳۸۴ ۳۸۵ ۳۸۶ ۳۸۷ ۳۸۸ ۳۸۹ ۳۹۰ ۳۹۱ ۳۹۲ ۳۹۳ ۳۹۴ ۳۹۵ ۳۹۶ ۳۹۷ ۳۹۸ ۳۹۹ ۴۰۰ ۴۰۱ ۴۰۲ ۴۰۳ ۴۰۴ ۴۰۵ ۴۰۶ ۴۰۷ ۴۰۸ ۴۰۹ ۴۱۰ ۴۱۱ ۴۱۲ ۴۱۳ ۴۱۴ ۴۱۵ ۴۱۶ ۴۱۷ ۴۱۸ ۴۱۹ ۴۲۰ ۴۲۱ ۴۲۲ ۴۲۳ ۴۲۴ ۴۲۵ ۴۲۶ ۴۲۷ ۴۲۸ ۴۲۹ ۴۳۰ ۴۳۱ ۴۳۲ ۴۳۳ ۴۳۴ ۴۳۵ ۴۳۶ ۴۳۷ ۴۳۸ ۴۳۹ ۴۴۰ ۴۴۱ ۴۴۲ ۴۴۳ ۴۴۴ ۴۴۵ ۴۴۶ ۴۴۷ ۴۴۸ ۴۴۹ ۴۵۰ ۴۵۱ ۴۵۲ ۴۵۳ ۴۵۴ ۴۵۵ ۴۵۶ ۴۵۷ ۴۵۸ ۴۵۹ ۴۶۰ ۴۶۱ ۴۶۲ ۴۶۳ ۴۶۴ ۴۶۵ ۴۶۶ ۴۶۷ ۴۶۸ ۴۶۹ ۴۷۰ ۴۷۱ ۴۷۲ ۴۷۳ ۴۷۴ ۴۷۵ ۴۷۶ ۴۷۷ ۴۷۸ ۴۷۹ ۴۸۰ ۴۸۱ ۴۸۲ ۴۸۳ ۴۸۴ ۴۸۵ ۴۸۶ ۴۸۷ ۴۸۸ ۴۸۹ ۴۹۰ ۴۹۱ ۴۹۲ ۴۹۳ ۴۹۴ ۴۹۵ ۴۹۶ ۴۹۷ ۴۹۸ ۴۹۹ ۵۰۰ ۵۰۱ ۵۰۲ ۵۰۳ ۵۰۴ ۵۰۵ ۵۰۶ ۵۰۷ ۵۰۸ ۵۰۹ ۵۱۰ ۵۱۱ ۵۱۲ ۵۱۳ ۵۱۴ ۵۱۵ ۵۱۶ ۵۱۷ ۵۱۸ ۵۱۹ ۵۲۰ ۵۲۱ ۵۲۲ ۵۲۳ ۵۲۴ ۵۲۵ ۵۲۶ ۵۲۷ ۵۲۸ ۵۲۹ ۵۳۰ ۵۳۱ ۵۳۲ ۵۳۳ ۵۳۴ ۵۳۵ ۵۳۶ ۵۳۷ ۵۳۸ ۵۳۹ ۵۴۰ ۵۴۱ ۵۴۲ ۵۴۳ ۵۴۴ ۵۴۵ ۵۴۶ ۵۴۷ ۵۴۸ ۵۴۹ ۵۵۰ ۵۵۱ ۵۵۲ ۵۵۳ ۵۵۴ ۵۵۵ ۵۵۶ ۵۵۷ ۵۵۸ ۵۵۹ ۵۶۰ ۵۶۱ ۵۶۲ ۵۶۳ ۵۶۴ ۵۶۵ ۵۶۶ ۵۶۷ ۵۶۸ ۵۶۹ ۵۷۰ ۵۷۱ ۵۷۲ ۵۷۳ ۵۷۴ ۵۷۵ ۵۷۶ ۵۷۷ ۵۷۸ ۵۷۹ ۵۸۰ ۵۸۱ ۵۸۲ ۵۸۳ ۵۸۴ ۵۸۵ ۵۸۶ ۵۸۷ ۵۸۸ ۵۸۹ ۵۹۰ ۵۹۱ ۵۹۲ ۵۹۳ ۵۹۴ ۵۹۵ ۵۹۶

اقامت دینیت تا تعلق دشمنان سپید و دیگر دشمن کو چیکر احقر شیار و بدیان باند کہ
 اعتبار نہیں ہے تو سناہو سناہو شترن کر کہ سپید و دیگر دشمن کو چیکر احقر شیار و بدیان باند کہ
 آتش اندک کا مہل سیکڑا روطہ امر و زبکش کہ متیوان شت + کالتش چو بلند شد
 اگر کہ نہ تیری کہ بجا چہرہ تاج + آئینہ دل ڈال چکے تو کہ ڈالنا کہ آگ جو بلند ہووے
 جہاں سوخت + گذار کہ زہ کہد کمان را + دشمن کہ یہ تیر متیوان و دخت +
 جان کو بدلا دے + دین چوڑ کہ زندہ کرے کمان سہو + دشمن کہ سناہو تیر کے سیکے سناہو +
 حکمت سخن در میان و دشمن چناں کوئی کہ اگر دوست گردند شرمز وہ نہاشی
 بات در میان و دشمن کہ ایسی کہ تو اگر دوست ہووین شرمز وہ نہوے تو +
 ایساں میان و دتن تنگ چون آتش ست + سخن چن بخت نیم کش
 در میان دو آدمیوں کے ملائی مانند آگ کی ہو + بات بنانیو الا بخت لکڑی ڈالو والا ہے +
 کفند این و آن خوش و گم بارہ دل + وی اندر میان کو بخت و جمل + میان و کس
 کرین یہ اور وہ خوش و دوسری بار دل + وہ در میان میں کو بخت اور شرمزہ + در میان دو آدمی
 آتش افروختن + نہ عقل ست و خود در میان خوش قطعہ در سخن باوستان آہستہ
 کے آگ روشن کرنا + نہیں عقل ہو اور آپ در میان جلنا + بچہ سخن کے ساتھ دوستوں کو آہستہ
 باش + ماندار دشمن خوشوار گوش پیش دیوار آہستہ گوی ہو شدار تہا نہاشد پس
 رہ + تو کہ نہ رکھے دشمن خوشوار کان + آگے دیوار کے جو کچھ کہے تو ہوش رکھو + تو پیر ہے
 دیوار گوش حکمت ہر کہ باد دشمنان صلح کند سر آزار و دستان خواہد شہر نشو و خور
 دیوار کے کان + جو کہ ساتھ دشمنوں کے صلح کرنا ہر خیال آزار و دستوں کی رکھتا ہے + دہو اور دانا
 زند و مست و ست کہ باد دشمنانت بود ہم نشست پند چون در امضای کار
 اس دست سے ہاتھ + کہ ساتھ دشمنوں تیر کے ہووے ہم نشست + جب ہم جاری کر کسی کام کے
 متر و باشی لطف اختیار کن کہ بی آزار تویر آید شہر ابر و مہل گوی و شوار گوی
 متر و ہووے کہ وہ لطف اختیار کر کہ بے آزار تیر کے بر آرسے + ساتھ آدمی نام نہر والیکو خفت کہ +
 با آنکہ در صلح زند جنگ مجوی حکمت تاکار بزر بر می آید جان در خطر افکند نہ کو بخت
 سناہو کہ کہ در از و صلح کار و ملائی متہ نہ نہ + جب تک کہ سناہو نہر کو نکلتا ہر جان کو بخت کو ڈالنا نہا جو کہ سناہو
 انحرال السیف شعر چو دست از ہمہ صلتی گسرت + حلال بردن شہر دست حکمت
 آنہر حیلوں کے سچے لہو را جب ہاتھ تمام حیلوں کو ڈالنا + حلال ہے لیجانا ساتھ تلوار کے ہاتھ

۱۰ یعنی کہ اگر نظر افکند با بچہ
 ۱۱ سناہو نہر کو نکلتا ہر جان کو بخت کو ڈالنا نہا جو کہ سناہو
 ۱۲ از زبان ہم سخن نہا دینم احوال واروہ
 ۱۳ سناہو نہر کو نکلتا ہر جان کو بخت کو ڈالنا نہا جو کہ سناہو
 ۱۴ سناہو نہر کو نکلتا ہر جان کو بخت کو ڈالنا نہا جو کہ سناہو
 ۱۵ سناہو نہر کو نکلتا ہر جان کو بخت کو ڈالنا نہا جو کہ سناہو
 ۱۶ سناہو نہر کو نکلتا ہر جان کو بخت کو ڈالنا نہا جو کہ سناہو
 ۱۷ سناہو نہر کو نکلتا ہر جان کو بخت کو ڈالنا نہا جو کہ سناہو
 ۱۸ سناہو نہر کو نکلتا ہر جان کو بخت کو ڈالنا نہا جو کہ سناہو
 ۱۹ سناہو نہر کو نکلتا ہر جان کو بخت کو ڈالنا نہا جو کہ سناہو
 ۲۰ سناہو نہر کو نکلتا ہر جان کو بخت کو ڈالنا نہا جو کہ سناہو

بہتر دشمن رحمت کن کہ اگر قادر شود بر تو بخشاید بہت دشمنی ناتوان لاف از
میانہ عاجزی دشمن کہ رحمت کن کہ اگر قادر ہو اور تیرے بخشش کرے دشمن کو جو کہ تو ناتوان لاف
بروت خود مزاج مغز نیست در ہر استخوان مرویت در ہر پیرمین حکمت کہ بدی
منہ اپنے سے مت بار ایک مغز ہے بیچ ہر ہڈی کو ایک مرد ہے بیچ ہر لباس کو جو کوئی ایک سے کے متلین
بکشت خلق را از بلای دلی رہانہ دویر از عذاب ای قطعہ پسندیدست بخشایش لیکن
کار خلق کو تین آزار آئے چہڑے اور او کو تین عذاب خدا + پسندیدہ بخشش اور نگر
منہ بر ریش خلق آزار مرہم + نہالست کہ رحمت کر و بر مار کہ آنظلم ست بر فرزند آدم +
مت کہ او بر زخم خلق آزار کر مرہم + نہ جاننا اسنے کہ رحمت کی اور پسانہ کہ کردہ ظلم ہے اور اولاد آدم کے
حکمت نصیحت دشمن خطا نیست لیکن شنیدن رسوا کہ خلاف ان کار کنی کہ عین
نصیحت دشمن سے قبول کرنا خطا ہے لیکن سننا روا ہے کہ بظلمات اسکو کام کرے تو کہ نہایت
صلوبت دشمنی خذر کن از آسوخ دشمن گوئی ان کن + کہ بزالو زنی ست تغابن +
ہو اب ہر + برہیز کہ اسبات سے کہ دشمن کہہ وہ کر + کہ او پر زانو کے ماری تو ما نہ افسوس کا +
گرت رہی نہاید راست چون تیر + لڑا کن برگرد و راہ دست چپ گیرندہ شمشیر
از جد گرفتن جوش آرو و لطف میوقت بہت بیرو چندان در شتی کن کہ از
تو نیز گروند و نہ چندان نرمی کہ بر تو دلیر میات درستی و نرمی بہم در بہت
چو قاصد کہ جراح و مرہم نہ است + در شتی نگیر و خرومند بیش + نہ سمستی کہ
مانند فصد کر نیوالی کہ زخم کر نیوالا اور مرہم رکھو والا ہی سختی نہ بکڑے وانا زلادہ + نہ سمستی کہ
نازل کن در خولیش + نہ مرغوشستن را فرونی و ہد + نہ یکبار تن در
م کرے قدر اپنی + نہ خاص کر اپنے تین زیادتی رکھو + نہ ایک بار تن بیچ
دست بہ نظم جوانی با پد گرفت ایخرومند + مرا تعلیم دہ پیرانہ یک سید + بلقنا
زنت کرد و ایک جوان نے ساتھ با بچہ کلا اور انا میرے تین تعلیم دی ہوں کیطرح ایک نصیحت کہ
نیکروی کن پسندان + کہ گرد و چیرہ گرگ تیر و نڈال + حکمت و دوش دشمن
بکری کر نہ اتنی + کہ ہوسے غالب بہتر یاد دانت + دو آدمی دشمن

۱۰
۱۱
۱۲
۱۳
۱۴
۱۵
۱۶
۱۷
۱۸
۱۹
۲۰
۲۱
۲۲
۲۳
۲۴
۲۵
۲۶
۲۷
۲۸
۲۹
۳۰
۳۱
۳۲
۳۳
۳۴
۳۵
۳۶
۳۷
۳۸
۳۹
۴۰
۴۱
۴۲
۴۳
۴۴
۴۵
۴۶
۴۷
۴۸
۴۹
۵۰
۵۱
۵۲
۵۳
۵۴
۵۵
۵۶
۵۷
۵۸
۵۹
۶۰
۶۱
۶۲
۶۳
۶۴
۶۵
۶۶
۶۷
۶۸
۶۹
۷۰
۷۱
۷۲
۷۳
۷۴
۷۵
۷۶
۷۷
۷۸
۷۹
۸۰
۸۱
۸۲
۸۳
۸۴
۸۵
۸۶
۸۷
۸۸
۸۹
۹۰
۹۱
۹۲
۹۳
۹۴
۹۵
۹۶
۹۷
۹۸
۹۹
۱۰۰

ملک و پیل نند بادشاہ سجیلیم فرزند سجیلیم شہر بر سر ملک مبادا ملک فرمانده کہ خدا را
 ملک اور دین کے بین بادشاہ کو چھل ادر از اہر سجیلیم و اور ملک مت ہو چہرہ بادشاہ حکم دین والا کہ خدا کو تیک
 بنو و نپندہ خرمایند و ار پند بادشاہ را پایا سادی خشم بر بندگان را اند کہ دوستان را
 بنو دے بندہ حکم کا اور پندے والا بادشاہ کو تیک چاہیے کہ وہ تیک خمد اور بندہ کی جلا و کردہ سنتوں کے تین
 عتقا و ہماندا تش خشم اول در خداوند خشم افتد لیس آنکہ زبانہ شخصم رسید یا نرسید
 اعتقاد ہے اگ غصے کی پیچہ چہ صاحب غصے کی چڑھے پس اسوقت شدہ طرف دشمن کے پرچہ پرانہ ہو چہ
 فتویٰ نشاید بنی آدم خاک ز او کہ در سر کربد کہرتندی و باد + ترا با چیں
 نیچے سے ادا و آدم خاک کی پیدائش کو کہ چہ سر کر کی غرور و غصہ اور ہوا + تیرے نہیں ساتھ الی
 تند و سرکشی + نہ پندارم از خاکی از آتشی + قطوہ در خاک بلیقان برسید
 غصہ اور زبردستی + نہیں جانتا سوچیں سی ہو تو یا آگ سے + چہ شہر بلیقان کے پہنچا میں پاس
 بجا بدی + گفتیم مرا تبریت از چہل پاکی کن + گفت ابرو چو خاک محل کن کہ پس
 ایک مادی کے + کہا نیچے میری جوتین ساتھ تیرے کو مالت سی پاک کہ وہا جانند خاک کی محل کرانے لڑا کے
 یا ہر چہ خواندہ ہمہ در زیر خاک کن حکمت بدخوی بدست دشمنی گرفتارست کہ ہر جا کہ
 یا جو کچھ پڑا ہے تو نے سب نیچے خاک کر د + بدخوی چاہتہ ایک دشمن کو گرفتار ہے کہ جہان کہیں
 رو و از جنگ عقوبت او خلاص نیاید ہیست اگر ز دست جفا بر ملک بدخوی +
 کہ جائے جنگ غدا کے سے رائی بنا دے + اگر ہاتھ ظلم سے او پر آسمان کو جاوے بدخوی
 ز دست خوی بدخویش در بلا باشد نصیحت چوں بینی کہ در سپاہ دشمن تفرقہ افتا
 ہاتھ بدخوی انہی سے چہ بلا کہ ہو دے + جب دیکھے تو ہیچ سپاہ دشمن سے تفرقہ پڑا
 تو جمع باش اگر جمع شوند از پریشانی اندیشہ کن قطعہ بر و بادوستان آسودہ
 تو جمع راہ اور اگر جمع ہو دین پریشانی اونکی سے اندیشہ کر + جا پاس دوستوں کے آسودہ
 بنشیں + چو بینی در میان دشمنان جنگ + و گزرتی کہ با ہم کیز باند + مکان نہ کن
 بیٹھ + جب دیکھے تو در میان دشمنوں کو لڑائی + اگر دیکھے تو کہ آہیں بکیزان ہیں + مکان کو نہ کن
 بارہ برسنگ + دشمنی چوں از ہمہ جیتی فرو ماند سلسلہ دوستی جنبا نہ اند کہ بدوئی کا
 از فراموشی کہ با ہمتہ دشمن جب نام جیوں سے عاجز رہی زنجیر دشمنی کی لہا و اسوقت ساندھتی کو کام
 نہ کہ پیچ دشمن نتواند سر مار بر دست دشمن کو کہ از احدی الحنین
 اسے کہ کوئی دشمن نہ سکے سرانپ کا اور ہاتھ دشمن کے ٹھکر کہ ایک دہلیکون سے

۱
 بعضی بایں
 بلیقان
 و یا چہ چو
 ایران بایں
 گوید کہ چو
 موجب بلیقان
 کردہ بر این
 از بدین
 معنی خود
 عقلت
 او عقلت
 بدخوی کا
 طرف زانی
 دشمنی
 نصیحت
 ہستی
 باقتضای
 فائدہ
 ۱۱
 ۱۲
 ۱۳
 ۱۴
 ۱۵
 ۱۶
 ۱۷
 ۱۸
 ۱۹
 ۲۰
 ۲۱
 ۲۲
 ۲۳
 ۲۴
 ۲۵
 ۲۶
 ۲۷
 ۲۸
 ۲۹
 ۳۰
 ۳۱
 ۳۲
 ۳۳
 ۳۴
 ۳۵
 ۳۶
 ۳۷
 ۳۸
 ۳۹
 ۴۰
 ۴۱
 ۴۲
 ۴۳
 ۴۴
 ۴۵
 ۴۶
 ۴۷
 ۴۸
 ۴۹
 ۵۰
 ۵۱
 ۵۲
 ۵۳
 ۵۴
 ۵۵
 ۵۶
 ۵۷
 ۵۸
 ۵۹
 ۶۰
 ۶۱
 ۶۲
 ۶۳
 ۶۴
 ۶۵
 ۶۶
 ۶۷
 ۶۸
 ۶۹
 ۷۰
 ۷۱
 ۷۲
 ۷۳
 ۷۴
 ۷۵
 ۷۶
 ۷۷
 ۷۸
 ۷۹
 ۸۰
 ۸۱
 ۸۲
 ۸۳
 ۸۴
 ۸۵
 ۸۶
 ۸۷
 ۸۸
 ۸۹
 ۹۰
 ۹۱
 ۹۲
 ۹۳
 ۹۴
 ۹۵
 ۹۶
 ۹۷
 ۹۸
 ۹۹
 ۱۰۰

خالی نباشد اگر ایں غالب مدار کشتی و گران دشمنی فرو بر و زمهر کر امین
 خالی نبود اگر غالب آبا سانی مارا نوید اور اگر دشمن سے چھوٹا تو + روز مکر کے سبب
 مشورہ صمیم ضعیف + کہ مغر شیر بر آرد چو دل ز جان بردا نصیحت خبری کہ
 بنو دشمن ضعیف + کہ مغر شیر کا لالہ جب دل جان سے اٹھا یا + جس خبر کو کہ
 دانی کہ دلی بیازار و تو خاموش باش تا دیگر بیار و فرو بلبلا مشر و کا بہار
 جانے تو دل کو آزار سے تو خاموش رہی تو دوسرا لادے + اے بلبیل خوشخبری بہار کی
 بیار + خبر بد بھوم باز گدار + نکتہ بادشاہ را بر خیانت کسی اقف بکرواں مگر
 لا خبر بڑی سنا ہوا خوش کے بہوڑ + بادشاہ کنیں اور چوری کسی کے واقف مت کر مگر
 انکہ کہ قبول کلی واثق باشی و گرنہ در ہلاک خود سعی میکنی مشنوی پس
 اسوقت کہ او پر قبول تمام کے مضبوط ہوئے تو اور جو نہیں بہر مرنے انہی کے سعی کر لہے + قصہ
 سخن گفتن نگاہ کن + کہ بینی کہ در کار گیر و سخن + کمال ست و نفس انسان سخن +
 بات کہنے کا اسوقت کہ + کہ دیکھ تو بیچ کام کے بات + کمال ہو بیچ و انسان کے بات +
 تو خود را بگفتن از اقص کن منہ ہر کہ نصیحت خود را می کنند او خود بہ نصیحت
 زانہ تبین سناہ بالوں کا نقص مت کر + جو کوئی نصیحت بیخبر اور نہ راہ کو کر را ہر + وہ آپ نصیحت
 کی محتاج ست پند فریشتن مخور و غرور مداح محقر کہ ایں دام رزق
 کا محتاج ۱۶ + نہ پیش کامت کہا اور غرور تو ف کر نوالے کامت کر یہ جال مکر کا
 نہادہ ست و آن امن طمع کشادہ پیدا محقر رستائش خوش آید چوں
 کہ ہوا ہے اور وہ امن طمع کا کوہ ہو + حق کے تین طرف اچھی معلوم ہوتی ہے مانتہ
 افسوس کہ در کعبش می فر بہ نمایہ قطعہ الا ناشنوی مدح سخنگوی + کہ اندک
 ایک گدہ کی کہ بیچ نالی ار سکی کہ نہ کنین تو موٹا نظر آدمی + خبر طر ہو کہ نہ شے مدح بات کہنے والی کی + کہ تہوی
 مایہ نفعی از تو وارو + اگر روزی مرادش بر نیاری + دو صد خندان عیوبت
 بوجہ نفع کا نتیجہ کہتا ہوں + اگر اکیلے مراد او کی نہ نکالے تو + دوسو کتنے عیب تیرے
 بر شمار + حکمت متکلم را تا کسی عیب نگیر و سخنش صلاح پذیر و شاعر
 گئے + کلام کر نہ لے کہ نہیں جب تک کہ عیب پکڑی بات کی صلاحیت نہ قبول کرے
 مشورہ بر حسن گفتار خویش + بہ تحسین نادان و پندار خویش حکمت ہمہ کس
 نہ ہو مغر اور بوجہ باقی انہی کے + سنا تہ لطف نادان اور دانت انہی کے + سب سے بہین

ب
 نبیوت کے حکم از شریف
 آن بیدار بندہ کی نصیحت
 تاراج رفتن کی نصیحت
 با کسی نامزد آن من نیست
 فوجی اگر چاہے از دست
 آیت و شایانہ کشتن کی نصیحت
 علاج و دوا آن نصیحت
 و آن پندہ آن مشورہ جو نصیحت
 گویا نصیحت جو کین بسیار
 کہ سوز و غم جو کین بسیار
 شکا کر کہ روزگار نہ تواند کرد
 گویند و می گویند یا نصیحت
 ست اسے نہا کہ روزگار نصیحت
 و بیفت کہ نصیحت جو کین بسیار
 دست فرماید چنان حق از تائیں
 و رہیں سیکہ بلا شے نصیحت
 صیبت امر غافل بیدار نصیحت
 لانت دور شود نصیحت
 خدوای شود نصیحت
 ۱۳۱۲ ۱۳۱۳ ۱۳۱۴

عقل خود بکمال نماید و فرزند خود بجمال نظر یکے جو دو مسلمان مناظره کردند
 عقل انبی بکمال معلوم ہو کر ایسا پناہی جو خوبصورتی کے ایک کافر مسلمان راہی کرتے تھے
 چنانکہ خندہ گرفت از نزاع ایشاخم و بطیرہ گفت سلمان کریں قبائلہ من دست
 ایسا کہ ہنسی نے لیا راہی انہوں کے ساتھ گھسے کے کہا مسلمان نے اگر قبائلہ میرا در دست
 نیست خدا یا جو میرا خم و جو دو گفت بتو ریت میخو ریم سو گند اگر خلاف بود
 نہیں ہر ایک کہ فرود میں + کافضہ کیا ساتھ کنایت کر کہتا ہوں سو گند اگر خلاف ہو سکے
 ہر چو تو مسلمانم + اگر از بسید طریض عقل منعدم کرو + جو دو گمان نہر و چکیس کنی ناو
 مانند تیری سلمان ہنسن + اگر چو راہی زمین عقل پایہ بود + اور اپنے گمان بجا کوئی آدمی کہ نادان ہوں میں
 حکمت وہ آدمی بر سفرہ بخورند و دو سک بر مرداری بہم بسر نہرند حر لیں
 دس آدمی اور دسترخوان کو کہا کہین اور دو کتے اور ایک مردار کر آئین نہ بجا میں حرص کرنے والا
 بچمانی گرسٹہ او قاتل بنانی سیر حکما گفتہ اند و در ویشی بقناعت یہ
 ساتھ ایک جہان بھوکا ہے اور صبر کر نیوالا ساتھ ایک دلی کی سیر حکیموں کہا ہر ایک فقر ساتھ قناعت سے بہتر
 از تو انگری بمضاعت شمع رو دہ تنگ یکان ہی پر گرد و نعمت رو
 ایک درختند با اسباب + سجدہ تنگ ساتھ ایک رو فی خالی کے بہرہ ہو سکے + نعمت رو
 زمیں پر نکند دیدہ تنگ شتومی پدر چون دور عمرش منقضی گشت +
 زمین کی پر نکرے دیدہ چھوٹا + باپ جب زمانہ عمر اوسکی کا گزرا
 مرا اس یک نصیحت کرو گدشت کہ شہوت آتش از وی پیر سیز و خود پر آتش
 میرے نہیں یہ ایک نصیحت کی اور گزرا کہ شہوت آگ ہو اس سے پہنیز کر + اور اپنے آگ
 ووزخ مکن تیز و در آن آتش نداری طاقت سوز + لہجہ بے بریں آتش از او
 ووزخ کی مت کر تیز و در آگ کو نہیں رکھتا جو طاقت بلنوی + ساتھ صبر کرنا اور اس کے گزرا کے
 پند ہر کہ در حال توانائی نکوشی نکلند در وقت ناتوانی سختی بیند شعور اختر
 جو کوئی کہ ہر حال توانائی کے نکلی نکرے ہر وقت ناتوانی کے سختی دیکھے + بد اختر
 ترازم و م آزار نیست + کہ روز مصیبت کشش یار نیست حکمت ہر چہ نزد
 زیادہ آدمی اگر آزار خود المر سے نہیں ہے + کہ دن مصیبت کوئی اور سکایا نہیں ہے - جو کچھ بددی
 بر آید ویر نہاید قطعہ خاک مشرق شغیدہ ام کہ گند + بچل سلل کا سہ چینی
 پیدا ہو ویر نہایم ہو + خاک پر پ کی سنا ہے پتہ کرتے ہیں + چالیس برس میں ایک بیالہ بی

۵۰
 فان المسكين انما يشترى
 ولفظ مسكين بنوع
 چنانکہ لفظ اسلام
 فارسی آن قبسم
 وصور علی نسبت حاصل
 صوت فارسی داده و
 در اسکی لغت و
 عبارت از کلمات
 عامرین لغت
 ویتوانند کہ
 وکلمہ از صواب و
 منہ خدین بود
 کس شرف از
 چینی میکنند
 ہفتہ بیت
 و در محض
 ۱۲ ۱۲ ۱۲ ۱۲

CC-0. In Public Domain. Gurukul Kangri Collection, Haridwar

[illegible]

چہ طاقت ان کہ رو دیا مباران تہاں ^{سخت باز و بھل مسکنہ پہنچا ہمارو}
 کیا طاقت وہ کہ ساتھ رشتہ والوں کی قتلگاہ کے ^{سخت باز ساتھ جہاں کے ذلتا ہونے پہنچا ہمارو}
 ایمن خچال حکمت ہر کہ نصیحت ^{تشر و سر ملات شین دارو} ^{سحر چون پہنچا ہمارو}
 وہ کے خجل کے ^{جو کہی نصیحت نہ خیل ملات سنے کا کہتا ہے جب کہ نصیحت کے}
 درگوش اگر تزنش کم خاموش ^{حکمت بی ہر ہندان را تھو اند و بد}
 نادان عقل کے تین تین دیکھ سکتے ہیں ^{کان میں اگر تھو ملات کر دین چاہو}
 پہنچا کہ سب زاری سب صیدر مشعلہ بر آزد و پیش آمدن نیارند یعنی سفلیہ چو ^{وہ}
 وہ کے ہزار کے کئے عکاس کے تین شور بر لادین اور آگے آنا نہیں سکتے ہیں یعنی کینہ جب ^{وہ}
 بہر ہاکس بن بیاختش در پوشتن افسد بیت کند ہر نیہ غیبت حسود کو نہ دست ^{وہ}
 ساتھ ہر کے ساتھ کیلے کافی نہ آد ساتھ ہی کے ایک عین پرے ^{وہ} ^{کر تحقیق غیبت دشمن کم طاقت}
 کہ در مقابلہ کش نو زبان مقال حکمت اگر جو شکست پیہ مرغ در دام صیاد ^{وہ}
 کہ پہ مقابلہ کے گوئی ہر زبان گفتگو کی ^{وہ} ^{اگر ظلم پیٹ کا ہوتا کوئی جڑیا حال میں صیاد کے}
 بیضادی بلکہ صیاد خود و ام نہادی نکتہ حکیمان دیر دیر خورد و عابدان نیم سیر ^{وہ}
 نہ پڑی بلکہ صیاد آپ جان نہ کہتا ^{وہ} ^{حکیم دیر دیر کہتا ہیں اور عبادت کرنا آدما پیٹ}
 وزا ہر ان سد برق و جوانان طبق بر گیرند و پیران تا عرق کنند اما قلندر ان چندان ^{وہ}
 ہر در زہر و سلی کئے جان اور جوان طاق ہر لیتے ہیں اور ہر جہاں عرق کریں لیکن تندر را تہاں ^{وہ}
 خوردند کہ در معدہ جا نفس نازد ویر سفرہ روزی کس شخص اسیر نہ شکم را و شب کمر ^{وہ}
 کہتا ہیں کہ کینچ پیٹ بگم کا نہ ہے اور اوپر دسترخوان کے روزی کیے ^{وہ} ^{قید قید شکم کے تین دوا کے کہتا ہیں}
 شبی ز معدہ سکی شبے زولنگ حکمت مشورت بازمان تباہ است و سخاوت ^{وہ}
 ہکرات برہم پیٹ ہکرات فکر ہر کے ^{وہ} ^{مشوہ ساتھ عورتوں کے تباہ ہے وہ سخاوت ساتھ}
 مفرد ان گناہ فرد ترم بر لینگ تیز دندان شکار ہی بود بہر گو سفندان فرد ^{وہ}
 میضو کہ گناہ ^{وہ} ^{رم اوپر چنے تیز دانت کے} ^{علم چو} ^{بر بکریوں کے}
 خبیث را چو بھکتو و نبواری ^{وہ} ^{بدولت تو گناہ می کند با بازی حکمت ہر کر او دشمن}
 ہر کے جن گر قصد کرو تو اور سرفراز کرے ^{وہ} ^{بدولت تیری گناہ کرے ساتھ بازی کے حکمت ہر کر او دشمن}
 عشق مت نکشد دشمن خویش بیت سنگ دست و مار بر سر سنگ خیرہ را تو قیاس ^{وہ}
 آگے ہے نہ مار و دشمن آگے ہے ^{وہ} ^{پہر اندہ میں اور سانپ پر پہرے} ^{ہر توئی ہر کو خیال اور دیر}

۱۰ سرخہ درینجا منے
 قوی است ۱۱ سہ خنیں خیم
 قائل است و فعل و صورت
 اول بخنے خود و صورت ثانی
 راجع خاں بود اچا بنست خیم
 خود و صورت ثانی راجع خاں
 خود و صورت ثانی راجع خیم
 بود و طوطی ۱۲ خنیں و عبادت
 اور اور پوشتن ۱۳ سہ خیم
 از عیب خانی ۱۴ سہ خیم
 کہ اگر تزنش خود و عبادت
 گفتن کہ اگر تزنش خود و عبادت
 ہر چند سلطان نفس را تہاں و
 از عذرت واقع گوید عیبت نفع اول
 ۱۵ فقر و غارت ۱۶ سہ باقی
 مقابل حضوریت ۱۷ سہ باقی
 ماسکت ۱۸ سہ سہ سہ سہ
 و بھلند ۱۹ سہ سہ سہ سہ
 کہ بیان جان و عبادت باقی
 حقیقت لفظ اول جان باقی
 ۱۲ ۱۳ ۱۴ ۱۵ ۱۶ ۱۷ ۱۸ ۱۹

جزء

بهشت با کسب بهشت
 بجای هر کس که در ۱۲ ساله یعنی شاد
 دوازدهمین و هجدهمین و بیست و دومین
 کشته متعین در شوار با غنای ۱۲ ساله
 نفسش را به جیب جانب متعین
 و ضام قبل از کس که در ۱۲ ساله
 مطلقا جانور شده اند در ۱۲ ساله
 جائز است و در فصل ۱۲
 فسخ اول از در استان جمع آن
 عماد اول از کس که جمع آن
 عماد کس است از ۱۲ ساله
 متعلق به کس که در ۱۲ ساله
 از این مردم در ۱۲ ساله
 و چون مردم در ۱۲ ساله
 دوازدهمین و بیست و دومین
 نماید ۱۲ ساله و بیست و دومین
 و در بعضی نسخه ها ۱۲ ساله
 شده

و تربیت نامستفاد خاکی نسبتی عالی دارد که استنش جوهر علم و سبب و لیکن چون
 در تربیت نامستفاد کلام را که این نسبت برتری را که گاهی هرگز برتر از و لیکن حسب
 بنفس خود هنری ندارد و با خاک برابرست و قیمت نمکند از این است که این خود
 هیچ نفسی که هنر زکیه با ته خاک برابر است و در قیمت شکر نهین چه سبب است که در آب
 خاصیت است نفوی چون گشتان بر طبیعت هنر بود و پهنر نه دانی قدر شش
 خاصیت است که است جیب کفایت جیب بد هنر است و جیب داری نه قدر است
 تیغ و دانه نه نهی گاری نه گوهر کل از خاست و اهرام از ر حکمت
 نه برانی و هنر که اگر گویا است تو نهین موتی و پهل کاشته است و در اهرام از رسته
 مشک است که جوید نه آنکه عطار بگوید و اما چون طبع عطر است خاصه شش هنر
 مشک است که جوش بود نه سوخت که عطر بنیاد و ناما نند طبع یعنی دانه عطر که جو خاست و هنر
 نای و نادان چون طبل غازی بلند آواز میان حتی قطع عالم اند میان جابل را
 و کبله نباله و نادان مانند پهل شش کی بلند آواز و در میان غالی و عالم در میان جابل را
 شش گفته اند صدیقان و شهابی در میان کور است و مصحح در میان زنده تان
 یک شل که به چون و یک شوق در میان اند هر یک است و یک تر آن در میان کافرون که
 چند دوستی را که بگری فراخ یک زند نشاید که یکیم بیازارند بیت سنگ
 یک دوست که تین مدت من با فقه بین و این نجایه که یکیم بین آزار دیون یک پتھر
 بچند سال شود محل پاره زنده ربا یک شش شش سنگ حکمت
 یک تهره بر یک پهل کلمه ۱۱ هرگز یکیم بین نه تهره تو تهره
 عقل در دست نفس خای گرفت است که مرد عاجز و دوست زن که پز شھر
 عقل پیم با فقه یک ای گرفتار است که مرد عاجز پیم با فقه عورت مکاره
 در خرمی بر برای به بند که بانگش از وی بر آید بلند و پند رانی بے قوت
 در دوازده خوشی کا او بر دس گھر که باند که آواز هورت کی او ک باهر آواز بلند عقل بقوت
 مکر و سون است و قوت بی رای جمل جنون شھر تمیز باید و تدبیر و
 مکر و جادو است و قوت بے عقل جهالت از جنون تمیز باید و تدبیر و
 عقل و آنکه ملک که ملک دولت نادان سلاح جنگ خدا است
 عقل و سوخت ملک که ملک و دولت نادان کی متیار رطای خدا است

عقلی بضم نون و جیم
 برتری شش بار از جابل و در میان
 می کشد میان البیس مایع کران
 آتش است بکر آرم سر کالیه کبارش
 از خاک بود نموده شش شش شش
 مفرقه لفظ است شش شش شش
 دلف و خط و حذف سبک کرده شد
 چنانکه در لفظ یکین ترک خوانند
 برای دفع التباس و وضوح خوانند
 برای مقدمات که در اول طبع دارند
 غازی طبیعت که در اول طبع دارند
 کر آن بلند آواز ترست از جابل
 و از غازی معنی رسن باز دارند
 گرفت چو رسن باز از جابل دارند
 عجله پیم را از دست دارند
 دوست قدم را از دست دارند

۴

二

از دین بیخ وقت نیست دودره
نقد و دودگر گری که در کار
نقاره خوانند بغیر دودگر
وقت نرسد و خلل خود
از دست نماند در حاجت
بسیار بگوید ۱۲
سخت زیاده شوقین
سخت روزی بسیار
اما سر حجازی حاجی ابراهیم
مکانی تدارک در صحیفه
است از قافیه بگوید
بگوید ملاقت بکشد
و نشود است عجب
و سر دم حامی عزت
۱۳ سکه نین اردن
پیش بکشد مقصود از دست بیخ
عقل ۱۲ ۱۳

کہ چون افتاد و مہیات بہ بند چو مردان بگیرد نوبت خروش حکمت و دویز مخالفت
 کہ کوہنہ گرا + کرماندہ مانند مردوں کی پکڑ دم گد ہے اسکے کا + دجین دشمن
 عقل ست خوردن پیش از رزق مقسوم و مردن پیش از وقت معلوم قطعہ +
 عقل کی بن کہاں زیادہ رزق قسمت کئے گئے سے اور مرنا آگے وقت معلوم کے +
 قضا و کثر شود گر ہزار نامہ واہ + بکفر یا شکایت برآید نہ و کہتی + فرشتہ کے ز عمل
 قضا و نہ ہو ہزار نامہ اور آہ سے + ساتھ کفر یا شکایت باہر آویں ایسے ہن سے + فرشتہ کو کہیں
 است پر خوامین باد + چہ غم کند کہ بمیسر و چہ غم پیرز کے پسند اکبطال رور کشید
 ہے اوپر خزانے بیو کے + کیا غم کرے کہ مرے چراغ کے بڑھیا کا + اے مانگنے والے روزی کے پیش
 کہ مجھ روی و امی مطلوب چل سر کہ جان نبری قطعہ چہ رزق ارکبی و کرکینی
 کہ کہا تو اے طلب گئے موت کے مت جا بجا نہ بیجا تو شش روزی کا جو کری تو اے اگر کری تو
 برساند خدای عزوجل + و رروی درد مان شیر و مینکٹ سچو نہ زنت مکر و نا
 پہنچا و یگا خدا غالب و بزرگ + اگر یہ جاو تیج منہ شیر اور جیت کے + نکھاویں جھک کر روز اہل کے
 حکمت تو انگر فاش کلوخ زرانند و دست و درویش صالح شاہ خاک آلود
 وہ تمند کاڑھ پلڈ زکا بھرا ہوا ہے اور فقیر شہ خاک کا بھرا ہوا ہے

این یکے دلیق موسیٰ مر ق و آن ریش فرعون ص و لیکن شدت نیکان
 ایک گدڑی حضرت موسیٰ کی ہے مگر ای چوڑی ہوئی اور وہ عاڑی فرعون کی ہوڑا و لیکن نیکان
 روتی و فرح دار و دولت بدن سرور شیب قطعہ ہر کر اجاہ و دولت
 مینچ کشد کی کہ بہتی ہے اور تو بدن کی سرچ پتی کے + جس کے تین مرتبہ اور دولت ہے
 بدن + خاطر خستہ درخواہ یافت + جزش + کہ پہنچ دولت و جاہ بسکر و گزرا
 ساتھ کے + خاطر پریشان کر دیا یافت کرگا + خواہد کہ کسی دولت اور تہیج کر دے سر
 یافت حکمت حسود از نعمت حق بخیاست و بندہ بیگناہ از دشمن میدارد مرد
 پناہ و حد کرنا از نعمت خداے بخیل ہے اور بندہ بیگناہ کو دشمن رکھتا ہے ایک مرد
 خشک مغر و ادیم + رفتہ و ریو ستین صاحبہ + گفتم ای کو جو گر تو بد بختی مردم
 احسن تین دیکھا ہے دیکھا ہوا بیچ عیب ایک صاحب مرتبہ کے + کہا بیچ ای صاحب اگر تو بخت تو آدمی
 نیک بخت را چہ گناہ قطعہ الا خواہی بلا جز سود + کہ آن بخت گشتہ خود در بلا
 نیک بخت کے تین گناہ + گناہ ہونا بختا ہے تو بلا اور چو کر خواہی + کہ وہ بخت آپ بچ بلا کے ہے

رت بختی دم چنانچه
 ویم و سبب سبب است از
 قضای میم در آن عبادت باشد
 اراده ای که مطلق با معنی "علاقه"
 دیگر و بخلاف قضای نیست که
 اگر گفته شود که اینجا خلاف است و
 سابق در حکایت شت زدن است و
 انجیل است که باطل غفل است چنین
 از دریا به موج اول خوار و
 و در کرم از بیت اول معنی آن است
 که طلب زاری اهل عقل و نبیت
 رزق بدو نش معنی است التماس
 رزق مستحب که رزق مقوم التماس
 که توکل سابق در کرمیکه و رزق
 و آنچه سبب با معنی است "التکلیف"
 معنی فایز یکدیگر
 تلقوا بیدیه الی
 ۱۱

فلان آرزو میفاید که هیچ در
 اصل مطلق طایر بود و قصد حشر
 کربهای پر داری و نور سیاه را
 هم داشت باشدین ز نور خوانند
 که در عرف بند پیروز دارند ۱۱
 همچنین علم و نور پر از آن مطلق
 یعنی مراد از نزل قرآن مطلق
 خواندن نیست یعنی علت غائی
 آن علی قرآن است از خواندن
 آن خالی از این باستگی
 و آری سبکی و لفظ قرآن چنانکه
 هست ۱۲
 بتوان سوادست کردن
 ست که عالم خود عمل کرده
 باشد یا هستی در آن داشته
 باشد ۱۳
 اول مشهورست تحقیق
 نمرده اند ۱۴

دست پنج ترکیب مقلوب
ای پنج وخت دست و عمل خود
یعنی اود دردی خود سر که در نره
به از ان خدای ده بره و نره
برگ کا هو و نره را اگر بکند ۱۲
سکه ده خدای غلط خدا یکبخت
بجز می شود معنی صاحب بود
چون ده خدا و خدا و خدا را
مخفف نما و خدا است و اوست
گفته است و صاحب خدایان
ده و صاحب گشتی ۱۱ خدایان
۱۲ یعنی بدون داشتن
احوالش یقین ۱۳ خدایان
فاضل نوشته که خدایان
به تخفیف زای مجسمه
منسوب است ۱۴
عبدالله بن محمد

عین صواب + باید کہ گفتن میں از ہم نکشائی + اگر راست سخن گوئی و در بمانی
 نیت نیک + کہ چاہیہ کہ چہ کہنے کے ہنر ہمیں کہو تو + اگر یہ بات کہہ تو آدمی قید کے رہے تو -
 بہر آنکہ دروغ و ہذا زبند رانی حکمت و روع گفتن بغیرت لازم ماند کہ
 بہتر اس کہ چو نہ بچہ دیوی قید سے رانی + چو نہ کہنا ساتھ غربت کے لازم رہے کہ
 اگر نیز جرات و است شو نشان بماند نہ بینی کہ برادران یوسف علیہ السلام پدر و عیسیٰ
 اگر ہی زخم درست ہو نشان رہے نہیں دیکھا ہے تو کہ بیا یوسف علیہ السلام کی ساتھ میں چو نہ
 موسوم شدہ بدست گفتن ایشان غلو نہ ماند قال بل سکوکت لکنہ النفس کم
 کہ نام رکھے گئے ہیں اوپر چہ کہنے ادکے کے تکیہ نہ کیا نہیں بلکہ بنا دی ہے تمہارے جیون سپین
 اکر قطہ یکے را کہ عادت بود راستی + خطای رو و در گذارند زو + و گرامور
 ایکبات + ایک تین کی عادت ہو و سچائی کی + خطا جو معاف کریں او اس کے + اور جو مشہور ہوا
 بقول روع + و اگر راست پا و زبندارند ازو حکمت اجل کائنات
 ساتھ قول چو نہ کہ + اگر سچ + اعتبار نہ کہیں او سچ + بزرگتر پیدایش کا
 از روعی ظاہر آدمیت اذل موجودات سگ با اتفاق خرد و منداں
 از روع ظاہر کے آدمی ہے اور ذلیل تر موجودات سگ + ساتھ اتفاق عقلند و ان کے
 سگ خوشتر از آدمی ناسپاس قطعہ سگے را لغتہ ہرگز فراموش + و گرو
 کہ حق شناس بہتر ہے آدمی ناشکر سے کہتے کے تین ہرگز لغتہ پیدا + ہنوس اگر
 زنی صدو نمیشنگ + و اگر عمری نوازی سفلہ را + بکتر چیری آید یا تو در حکمت
 سو مرتہ شکوایے تو پھر + اور اگر ایک مدت نوازے تو گنہ گار نہیں + ساتھ کہتے ہیں کہ آدمی آقا ساتھ تیرے
 از نفس پرور ہنوس وری نیاید و بچہ ہنوس وری انشا پید مشنوی کن جرم
 نفس پرور ہنوس پانا آدے اور بے ہنوس وری کے تین بچا ہے
 برگاؤ بسیار خوار + کہ بسیار خوار است بسیار خوار + چو گاؤ بھی با دیت فر بھی
 او بر میل بہت کہا نیوالے کے + کہ بہت ذلیل ہے بہت کہا نیوالہ + مانند میل کی جو چاہتا ہے تو فر بھی +
 چو خون جو کسان در می حکمت و را سجیل آندہ است کہ اسے فرزند آدم
 اس کے کہنے کی بیچ ظلم آدمیوں کی دیوی تو + بچہ انجیل کے آیا ہے کہ فرزند آدم کے
 اگر تو انگری بہت مشتعل شوی مال از من عاگر و در لیش کمنست
 اگر تو ہندی دن میں تھکاو شغل کرے نہ دلا ہو تو ساتھ مال کے مجھے اور اگر مفلس کرو میں تھکاو

۱۰
 عین صواب + باید کہ گفتن میں از ہم نکشائی + اگر راست سخن گوئی و در بمانی
 نیت نیک + کہ چاہیہ کہ چہ کہنے کے ہنر ہمیں کہو تو + اگر یہ بات کہہ تو آدمی قید کے رہے تو -
 بہر آنکہ دروغ و ہذا زبند رانی حکمت و روع گفتن بغیرت لازم ماند کہ
 بہتر اس کہ چو نہ بچہ دیوی قید سے رانی + چو نہ کہنا ساتھ غربت کے لازم رہے کہ
 اگر نیز جرات و است شو نشان بماند نہ بینی کہ برادران یوسف علیہ السلام پدر و عیسیٰ
 اگر ہی زخم درست ہو نشان رہے نہیں دیکھا ہے تو کہ بیا یوسف علیہ السلام کی ساتھ میں چو نہ
 موسوم شدہ بدست گفتن ایشان غلو نہ ماند قال بل سکوکت لکنہ النفس کم
 کہ نام رکھے گئے ہیں اوپر چہ کہنے ادکے کے تکیہ نہ کیا نہیں بلکہ بنا دی ہے تمہارے جیون سپین
 اکر قطہ یکے را کہ عادت بود راستی + خطای رو و در گذارند زو + و گرامور
 ایکبات + ایک تین کی عادت ہو و سچائی کی + خطا جو معاف کریں او اس کے + اور جو مشہور ہوا
 بقول روع + و اگر راست پا و زبندارند ازو حکمت اجل کائنات
 ساتھ قول چو نہ کہ + اگر سچ + اعتبار نہ کہیں او سچ + بزرگتر پیدایش کا
 از روعی ظاہر آدمیت اذل موجودات سگ با اتفاق خرد و منداں
 از روع ظاہر کے آدمی ہے اور ذلیل تر موجودات سگ + ساتھ اتفاق عقلند و ان کے
 سگ خوشتر از آدمی ناسپاس قطعہ سگے را لغتہ ہرگز فراموش + و گرو
 کہ حق شناس بہتر ہے آدمی ناشکر سے کہتے کے تین ہرگز لغتہ پیدا + ہنوس اگر
 زنی صدو نمیشنگ + و اگر عمری نوازی سفلہ را + بکتر چیری آید یا تو در حکمت
 سو مرتہ شکوایے تو پھر + اور اگر ایک مدت نوازے تو گنہ گار نہیں + ساتھ کہتے ہیں کہ آدمی آقا ساتھ تیرے
 از نفس پرور ہنوس وری نیاید و بچہ ہنوس وری انشا پید مشنوی کن جرم
 نفس پرور ہنوس پانا آدے اور بے ہنوس وری کے تین بچا ہے
 برگاؤ بسیار خوار + کہ بسیار خوار است بسیار خوار + چو گاؤ بھی با دیت فر بھی
 او بر میل بہت کہا نیوالے کے + کہ بہت ذلیل ہے بہت کہا نیوالہ + مانند میل کی جو چاہتا ہے تو فر بھی +
 چو خون جو کسان در می حکمت و را سجیل آندہ است کہ اسے فرزند آدم
 اس کے کہنے کی بیچ ظلم آدمیوں کی دیوی تو + بچہ انجیل کے آیا ہے کہ فرزند آدم کے
 اگر تو انگری بہت مشتعل شوی مال از من عاگر و در لیش کمنست
 اگر تو ہندی دن میں تھکاو شغل کرے نہ دلا ہو تو ساتھ مال کے مجھے اور اگر مفلس کرو میں تھکاو

متکد ان نشینی پس حلاوت ذکر من کجا دریابی و لعبادت من کے شتابی قطع
گراں در نعمتی مغرور و غافل + گراں در تنگدستی خستہ و ریش + چو در سر او ضربت
سرمه بچہ نمک ہو تو سر در در غافل + کج در میان تنگدستی ہو تو سر در غماز گماں + جب پچ خوشی او در سر تنگدستی
اینست ہند اضم کی سخن پردازی از خوشی + حکمت ارادت بیچون کی راز
یہ ہے + نہ جاذب ہیں کیا تہمتی کے مشغول ہو تو اپنے سے + تقدیر خدا کی ایک تین
تخت شہاسی فرود آرد و یکی اور شکم ہاسی نیکو وار و سبت وقت سبت خوش
تخت بادشاہی سے بچے لارے اور ایک تین چہ پیٹ چھلکے نیک سے + وقت ہے خوش
انرا کہ یو ذکر تو مونس + ورنہ بود و اندر شکم حوت چو لو ش حکمت اگر تیغ قہر بر
اسکے تین کہہ یو یا تیری اس کی نرالی ہمار تحقیق کہ ہے پیٹ چھلکے کے مانند دوسرے اگر تو قہر کی
نبی و ولی سرور کشد اگر غمہ لطف سچنا ند بان را بہ نیکان رسا نہ قطع گر
نبی اور ولی بچے سر چکا کین اور اگر ناز کرنا ہر بان کا ہر بدون کے تین ساتھ نیکو کہ چو چا وے + اگر
بمختر خطاب قہر کن + انبیا را چہ جامی معذرت + پردہ از روی لطف کو در
بیم اختر کا خطاب قہر کا کہ + بنی کہ تین جگہ عذر کر نیکو ہے + پردہ نہ لطف سے کہہ اوٹھا +
کا شقیار امید مغفرت سبت حکمت ہر کہ تباویف نیاراہ صلاب بر نیکو معجزیہ
کہ کافرون کو یہ بخشش کی ہے جو شخص کہ سختی دینا ہے راہ صواب کے نہ لے ساتھ عذاب
عقبہ گرفتار آید و کذا یقننہم من العذاب الا ردی ذلک العذاب
ماقت کرتا آوی + اور البتہ چکا دین کے کافرو کو عذاب ہوگا اساد دنیا میں عذاب بڑا کہ وہ
الا کبرہ فرو نہ بدست خطاب قہر کن انکہ نہ بد + چو ل پندہ ہند متشوی شہ ہند پند
سخت کوہ + نصیحت خطاب رگون کا اس وقت قید + اگر نصیحت دین سے توفیق رکھیں +
نیکوستان حکایت امثال شینکان پند گیرند از ان مشرک سپیان واقف و متزلزل
نیکوستان سے باتوں امثال کے لوگوں نصیحت دین سے اس کے کچھ لوگ دیر واقف کے مشرک
دزدان دست کو تہ نکلند و دست شان کو تہ نکلند قطع نرود مرغ سوئی اند
ماین چو را تہ چھوٹا گیرن جبکہ کہ ہاتھ انکا چھوٹا گیرن + نہ جامے مرغ طرف دانہ کی
فراز + چون دگر مرغ بیند اندر بند + پند از مصائب دگران + تا نگیں نہ
نزدیک + جبکہ مرغ دیکھے بچ قید + نصیحت سخی اور وں + تو نہ لین

۱
۲
۳
۴
۵
۶
۷
۸
۹
۱۰
۱۱
۱۲
۱۳
۱۴
۱۵
۱۶
۱۷
۱۸
۱۹
۲۰
۲۱
۲۲
۲۳
۲۴
۲۵
۲۶
۲۷
۲۸
۲۹
۳۰
۳۱
۳۲
۳۳
۳۴
۳۵
۳۶
۳۷
۳۸
۳۹
۴۰
۴۱
۴۲
۴۳
۴۴
۴۵
۴۶
۴۷
۴۸
۴۹
۵۰
۵۱
۵۲
۵۳
۵۴
۵۵
۵۶
۵۷
۵۸
۵۹
۶۰
۶۱
۶۲
۶۳
۶۴
۶۵
۶۶
۶۷
۶۸
۶۹
۷۰
۷۱
۷۲
۷۳
۷۴
۷۵
۷۶
۷۷
۷۸
۷۹
۸۰
۸۱
۸۲
۸۳
۸۴
۸۵
۸۶
۸۷
۸۸
۸۹
۹۰
۹۱
۹۲
۹۳
۹۴
۹۵
۹۶
۹۷
۹۸
۹۹
۱۰۰
۱۰۱
۱۰۲
۱۰۳
۱۰۴
۱۰۵
۱۰۶
۱۰۷
۱۰۸
۱۰۹
۱۱۰
۱۱۱
۱۱۲
۱۱۳
۱۱۴
۱۱۵
۱۱۶
۱۱۷
۱۱۸
۱۱۹
۱۲۰
۱۲۱
۱۲۲
۱۲۳
۱۲۴
۱۲۵
۱۲۶
۱۲۷
۱۲۸
۱۲۹
۱۳۰
۱۳۱
۱۳۲
۱۳۳
۱۳۴
۱۳۵
۱۳۶
۱۳۷
۱۳۸
۱۳۹
۱۴۰
۱۴۱
۱۴۲
۱۴۳
۱۴۴
۱۴۵
۱۴۶
۱۴۷
۱۴۸
۱۴۹
۱۵۰
۱۵۱
۱۵۲
۱۵۳
۱۵۴
۱۵۵
۱۵۶
۱۵۷
۱۵۸
۱۵۹
۱۶۰
۱۶۱
۱۶۲
۱۶۳
۱۶۴
۱۶۵
۱۶۶
۱۶۷
۱۶۸
۱۶۹
۱۷۰
۱۷۱
۱۷۲
۱۷۳
۱۷۴
۱۷۵
۱۷۶
۱۷۷
۱۷۸
۱۷۹
۱۸۰
۱۸۱
۱۸۲
۱۸۳
۱۸۴
۱۸۵
۱۸۶
۱۸۷
۱۸۸
۱۸۹
۱۹۰
۱۹۱
۱۹۲
۱۹۳
۱۹۴
۱۹۵
۱۹۶
۱۹۷
۱۹۸
۱۹۹
۲۰۰
۲۰۱
۲۰۲
۲۰۳
۲۰۴
۲۰۵
۲۰۶
۲۰۷
۲۰۸
۲۰۹
۲۱۰
۲۱۱
۲۱۲
۲۱۳
۲۱۴
۲۱۵
۲۱۶
۲۱۷
۲۱۸
۲۱۹
۲۲۰
۲۲۱
۲۲۲
۲۲۳
۲۲۴
۲۲۵
۲۲۶
۲۲۷
۲۲۸
۲۲۹
۲۳۰
۲۳۱
۲۳۲
۲۳۳
۲۳۴
۲۳۵
۲۳۶
۲۳۷
۲۳۸
۲۳۹
۲۴۰
۲۴۱
۲۴۲
۲۴۳
۲۴۴
۲۴۵
۲۴۶
۲۴۷
۲۴۸
۲۴۹
۲۵۰
۲۵۱
۲۵۲
۲۵۳
۲۵۴
۲۵۵
۲۵۶
۲۵۷
۲۵۸
۲۵۹
۲۶۰
۲۶۱
۲۶۲
۲۶۳
۲۶۴
۲۶۵
۲۶۶
۲۶۷
۲۶۸
۲۶۹
۲۷۰
۲۷۱
۲۷۲
۲۷۳
۲۷۴
۲۷۵
۲۷۶
۲۷۷
۲۷۸
۲۷۹
۲۸۰
۲۸۱
۲۸۲
۲۸۳
۲۸۴
۲۸۵
۲۸۶
۲۸۷
۲۸۸
۲۸۹
۲۹۰
۲۹۱
۲۹۲
۲۹۳
۲۹۴
۲۹۵
۲۹۶
۲۹۷
۲۹۸
۲۹۹
۳۰۰
۳۰۱
۳۰۲
۳۰۳
۳۰۴
۳۰۵
۳۰۶
۳۰۷
۳۰۸
۳۰۹
۳۱۰
۳۱۱
۳۱۲
۳۱۳
۳۱۴
۳۱۵
۳۱۶
۳۱۷
۳۱۸
۳۱۹
۳۲۰
۳۲۱
۳۲۲
۳۲۳
۳۲۴
۳۲۵
۳۲۶
۳۲۷
۳۲۸
۳۲۹
۳۳۰
۳۳۱
۳۳۲
۳۳۳
۳۳۴
۳۳۵
۳۳۶
۳۳۷
۳۳۸
۳۳۹
۳۴۰
۳۴۱
۳۴۲
۳۴۳
۳۴۴
۳۴۵
۳۴۶
۳۴۷
۳۴۸
۳۴۹
۳۵۰
۳۵۱
۳۵۲
۳۵۳
۳۵۴
۳۵۵
۳۵۶
۳۵۷
۳۵۸
۳۵۹
۳۶۰
۳۶۱
۳۶۲
۳۶۳
۳۶۴
۳۶۵
۳۶۶
۳۶۷
۳۶۸
۳۶۹
۳۷۰
۳۷۱
۳۷۲
۳۷۳
۳۷۴
۳۷۵
۳۷۶
۳۷۷
۳۷۸
۳۷۹
۳۸۰
۳۸۱
۳۸۲
۳۸۳
۳۸۴
۳۸۵
۳۸۶
۳۸۷
۳۸۸
۳۸۹
۳۹۰
۳۹۱
۳۹۲
۳۹۳
۳۹۴
۳۹۵
۳۹۶
۳۹۷
۳۹۸
۳۹۹
۴۰۰
۴۰۱
۴۰۲
۴۰۳
۴۰۴
۴۰۵
۴۰۶
۴۰۷
۴۰۸
۴۰۹
۴۱۰
۴۱۱
۴۱۲
۴۱۳
۴۱۴
۴۱۵
۴۱۶
۴۱۷
۴۱۸
۴۱۹
۴۲۰
۴۲۱
۴۲۲
۴۲۳
۴۲۴
۴۲۵
۴۲۶
۴۲۷
۴۲۸
۴۲۹
۴۳۰
۴۳۱
۴۳۲
۴۳۳
۴۳۴
۴۳۵
۴۳۶
۴۳۷
۴۳۸
۴۳۹
۴۴۰
۴۴۱
۴۴۲
۴۴۳
۴۴۴
۴۴۵
۴۴۶
۴۴۷
۴۴۸
۴۴۹
۴۵۰
۴۵۱
۴۵۲
۴۵۳
۴۵۴
۴۵۵
۴۵۶
۴۵۷
۴۵۸
۴۵۹
۴۶۰
۴۶۱
۴۶۲
۴۶۳
۴۶۴
۴۶۵
۴۶۶
۴۶۷
۴۶۸
۴۶۹
۴۷۰
۴۷۱
۴۷۲
۴۷۳
۴۷۴
۴۷۵
۴۷۶
۴۷۷
۴۷۸
۴۷۹
۴۸۰
۴۸۱
۴۸۲
۴۸۳
۴۸۴
۴۸۵
۴۸۶
۴۸۷
۴۸۸
۴۸۹
۴۹۰
۴۹۱
۴۹۲
۴۹۳
۴۹۴
۴۹۵
۴۹۶
۴۹۷
۴۹۸
۴۹۹
۵۰۰
۵۰۱
۵۰۲
۵۰۳
۵۰۴
۵۰۵
۵۰۶
۵۰۷
۵۰۸
۵۰۹
۵۱۰
۵۱۱
۵۱۲
۵۱۳
۵۱۴
۵۱۵
۵۱۶
۵۱۷
۵۱۸
۵۱۹
۵۲۰
۵۲۱
۵۲۲
۵۲۳
۵۲۴
۵۲۵
۵۲۶
۵۲۷
۵۲۸
۵۲۹
۵۳۰
۵۳۱
۵۳۲
۵۳۳
۵۳۴
۵۳۵
۵۳۶
۵۳۷
۵۳۸
۵۳۹
۵۴۰
۵۴۱
۵۴۲
۵۴۳
۵۴۴
۵۴۵
۵۴۶
۵۴۷
۵۴۸
۵۴۹
۵۵۰
۵۵۱
۵۵۲
۵۵۳
۵۵۴
۵۵۵
۵۵۶
۵۵۷
۵۵۸
۵۵۹
۵۶۰
۵۶۱
۵۶۲
۵۶۳
۵۶۴
۵۶۵
۵۶۶
۵۶۷
۵۶۸
۵۶۹
۵۷۰
۵۷۱
۵۷۲
۵۷۳
۵۷۴
۵۷۵
۵۷۶
۵۷۷
۵۷۸
۵۷۹
۵۸۰
۵۸۱
۵۸۲
۵۸۳
۵۸۴
۵۸۵
۵۸۶
۵۸۷
۵۸۸
۵۸۹
۵۹۰
۵۹۱
۵۹۲
۵۹۳
۵۹۴
۵۹۵
۵۹۶
۵۹۷
۵۹۸
۵۹۹
۶۰۰
۶۰۱
۶۰۲
۶۰۳
۶۰۴
۶۰۵
۶۰۶
۶۰۷
۶۰۸
۶۰۹
۶۱۰
۶۱۱
۶۱۲
۶۱۳
۶۱۴
۶۱۵
۶۱۶
۶۱۷
۶۱۸
۶۱۹
۶۲۰
۶۲۱
۶۲۲
۶۲۳
۶۲۴
۶۲۵
۶۲۶
۶۲۷
۶۲۸
۶۲۹
۶۳۰
۶۳۱
۶۳۲
۶۳۳
۶۳۴
۶۳۵
۶۳۶
۶۳۷
۶۳۸
۶۳۹
۶۴۰
۶۴۱
۶۴۲
۶۴۳
۶۴۴
۶۴۵
۶۴۶
۶۴۷
۶۴۸
۶۴۹
۶۵۰
۶۵۱
۶۵۲
۶۵۳
۶۵۴
۶۵۵
۶۵۶
۶۵۷
۶۵۸
۶۵۹
۶۶۰
۶۶۱
۶۶۲
۶۶۳
۶۶۴
۶۶۵
۶۶۶
۶۶۷
۶۶۸
۶۶۹
۶۷۰
۶۷۱
۶۷۲
۶۷۳
۶۷۴
۶۷۵
۶۷۶
۶۷۷
۶۷۸
۶۷۹
۶۸۰
۶۸۱
۶۸۲
۶۸۳
۶۸۴
۶۸۵
۶۸۶
۶۸۷
۶۸۸
۶۸۹
۶۹۰
۶۹۱
۶۹۲
۶۹۳
۶۹۴
۶۹۵
۶۹۶
۶۹۷
۶۹۸
۶۹۹
۷۰۰
۷۰۱
۷۰۲
۷۰۳
۷۰۴
۷۰۵
۷۰۶
۷۰۷
۷۰۸
۷۰۹
۷۱۰
۷۱۱
۷۱۲
۷۱۳
۷۱۴
۷۱۵
۷۱۶
۷۱۷
۷۱۸
۷۱۹
۷۲۰
۷۲۱
۷۲۲
۷۲۳
۷۲۴
۷۲۵
۷۲۶
۷۲۷
۷۲۸
۷۲۹
۷۳۰
۷۳۱
۷۳۲
۷۳۳
۷۳۴
۷۳۵
۷۳۶
۷۳۷
۷۳۸
۷۳۹
۷۴۰
۷۴۱
۷۴۲
۷۴۳
۷۴۴
۷۴۵
۷۴۶
۷۴۷
۷۴۸
۷۴۹
۷۵۰
۷۵۱
۷۵۲
۷۵۳
۷۵۴
۷۵۵
۷۵۶
۷۵۷
۷۵۸
۷۵۹
۷۶۰
۷۶۱
۷۶۲
۷۶۳
۷۶۴
۷۶۵
۷۶۶
۷۶۷
۷۶۸
۷۶۹
۷۷۰
۷۷۱
۷۷۲
۷۷۳
۷۷۴
۷۷۵
۷۷۶
۷۷۷
۷۷۸
۷۷۹
۷۸۰
۷۸۱
۷۸۲
۷۸۳
۷۸۴
۷۸۵
۷۸۶
۷۸۷
۷۸۸
۷۸۹
۷۹۰
۷۹۱
۷۹۲
۷۹۳
۷۹۴
۷۹۵
۷۹۶
۷۹۷
۷۹۸
۷۹۹
۸۰۰
۸۰۱
۸۰۲
۸۰۳
۸۰۴
۸۰۵
۸۰۶
۸۰۷
۸۰۸
۸۰۹
۸۱۰
۸۱۱
۸۱۲
۸۱۳
۸۱۴
۸۱۵
۸۱۶
۸۱۷
۸۱۸
۸۱۹
۸۲۰
۸۲۱
۸۲۲
۸۲۳
۸۲۴
۸۲۵
۸۲۶
۸۲۷
۸۲۸
۸۲۹
۸۳۰
۸۳۱
۸۳۲
۸۳۳
۸۳۴
۸۳۵
۸۳۶
۸۳۷
۸۳۸
۸۳۹
۸۴۰
۸۴۱
۸۴۲
۸۴۳
۸۴۴
۸۴۵
۸۴۶
۸۴۷
۸۴۸
۸۴۹
۸۵۰
۸۵۱
۸۵۲
۸۵۳
۸۵۴
۸۵۵
۸۵۶
۸۵۷
۸۵۸
۸۵۹
۸۶۰
۸۶۱
۸۶۲
۸۶۳
۸۶۴
۸۶۵
۸۶۶
۸۶۷
۸۶۸
۸۶۹
۸۷۰
۸۷۱
۸۷۲
۸۷۳
۸۷۴
۸۷۵
۸۷۶
۸۷۷
۸۷۸
۸۷۹
۸۸۰
۸۸۱
۸۸۲
۸۸۳
۸۸۴
۸۸۵
۸۸۶
۸۸۷
۸۸۸
۸۸۹
۸۹۰
۸۹۱
۸۹۲
۸۹۳
۸۹۴
۸۹۵
۸۹۶
۸۹۷
۸۹۸
۸۹۹
۹۰۰
۹۰۱
۹۰۲
۹۰۳
۹۰۴
۹۰۵
۹۰۶
۹۰۷
۹۰۸
۹۰۹
۹۱۰
۹۱۱
۹۱۲
۹۱۳
۹۱۴
۹۱۵
۹۱۶
۹۱۷
۹۱۸
۹۱۹
۹۲۰
۹۲۱
۹۲۲
۹۲۳
۹۲۴
۹۲۵
۹۲۶
۹۲۷
۹۲۸
۹۲۹
۹۳۰
۹۳۱
۹۳۲
۹۳۳
۹۳۴
۹۳۵
۹۳۶
۹۳۷
۹۳۸
۹۳۹
۹۴۰
۹۴۱
۹۴۲
۹۴۳
۹۴۴
۹۴۵
۹۴۶
۹۴۷
۹۴۸
۹۴۹
۹۵۰
۹۵۱
۹۵۲
۹۵۳
۹۵۴
۹۵۵
۹۵۶
۹۵۷
۹۵۸
۹۵۹
۹۶۰
۹۶۱
۹۶۲
۹۶۳
۹۶۴
۹۶۵
۹۶۶
۹۶۷
۹۶۸
۹۶۹
۹۷۰
۹۷۱
۹۷۲
۹۷۳
۹۷۴
۹۷۵
۹۷۶
۹۷۷
۹۷۸
۹۷۹
۹۸۰
۹۸۱
۹۸۲
۹۸۳
۹۸۴
۹۸۵
۹۸۶
۹۸۷
۹۸۸
۹۸۹
۹۹۰
۹۹۱
۹۹۲
۹۹۳
۹۹۴
۹۹۵
۹۹۶
۹۹۷
۹۹۸
۹۹۹
۱۰۰۰

در شیدای فرجام و در جام
خوار و در مدار الافاضل
فرجام بخوی در آفرین خدای
لفظ نام فرجام در اینجا
بسیار باشد از عالم باطن
تجارب باقیست از علم حسن
و نام او در کائنات از شراح
باشد این کتب و حجب از هر
ماقیست و کتب و حجب از هر
فاضل که بود و در هر
کتابی نغمی آید
کلمه تبارک و تعالی
تبارک و تعالی در هر
انچه نرسد و در اینجا
سخن در ست آید
بای کمال ظرفیت است
و در هر کتب و حجب
سخن

۱
 ز رانده خاکسار مردند + چند هر که بر زبردستان
 سوزاندار عاجز را هوا + جو کوئی او بر کز در کس بخشش
 تنهائی نه هر که بازو کردی قوتی هست + مبروی
 نه برانزد که بجز او کی ایک فوت هر + مبروی
 مکن خل کند + که درانی چو زور و مندی حکایت
 است که او بدولت که یک رنج مکر عاقل هر + مبروی
 بر بدن حجت کن که بر نیکان خود حجت کرده که مریش
 او بر بدن سا حجت که او بر نیکو که آپ حجت کی چو تو
 و میان آید بجهت چون صلح بیند لنگر نهید که آنجا
 در میان بین و یک کورده او بر صبح و یکم فکر رکنی که او
 و میان حکمت مقام استیش میاید و لیکن اسمیک می آید
 در میان بین + جوای که تین ابراهیم با بکین لیکن تین
 خوشتر از میلین + و یک سیدار و بدست خویش
 خوش از باره میدان + و لیکن گه بڑا نهین گه نهین
 و انگشتی در دست چپ تید و گفتند چو از نیت
 او انگشتی چپ را بین که عقیقه با و تها که او کو
 گفت راست از نیت راستی تمام است قطعه و درون
 که با و بین که تین سیدای نیت تمام است + و درین
 پیرامون خمر گاه مشرب و زند + بدان نیکو از ایم
 از تین اسکے کسین + بدولت تین نیک که ایم و
 اند + حکایت نیکو را پر سیدند که با خدیس
 بین + ایک بزرگ که تین او چچا که تین
 انگشت چپ چو ایمکن گفتند انی که اهل
 با چپ اسکے کرتا تین کہا نہیں جانتا ہے تو
 نخت + با فضیلت ہمید پیاخت حکمت نصیحت
 سنت + با فضیلت دہم حیا طالع + نصیحت

۱۰
 ۱۱
 ۱۲
 ۱۳
 ۱۴
 ۱۵
 ۱۶
 ۱۷
 ۱۸
 ۱۹
 ۲۰
 ۲۱
 ۲۲
 ۲۳
 ۲۴
 ۲۵
 ۲۶
 ۲۷
 ۲۸
 ۲۹
 ۳۰
 ۳۱
 ۳۲
 ۳۳
 ۳۴
 ۳۵
 ۳۶
 ۳۷
 ۳۸
 ۳۹
 ۴۰
 ۴۱
 ۴۲
 ۴۳
 ۴۴
 ۴۵
 ۴۶
 ۴۷
 ۴۸
 ۴۹
 ۵۰
 ۵۱
 ۵۲
 ۵۳
 ۵۴
 ۵۵
 ۵۶
 ۵۷
 ۵۸
 ۵۹
 ۶۰
 ۶۱
 ۶۲
 ۶۳
 ۶۴
 ۶۵
 ۶۶
 ۶۷
 ۶۸
 ۶۹
 ۷۰
 ۷۱
 ۷۲
 ۷۳
 ۷۴
 ۷۵
 ۷۶
 ۷۷
 ۷۸
 ۷۹
 ۸۰
 ۸۱
 ۸۲
 ۸۳
 ۸۴
 ۸۵
 ۸۶
 ۸۷
 ۸۸
 ۸۹
 ۹۰
 ۹۱
 ۹۲
 ۹۳
 ۹۴
 ۹۵
 ۹۶
 ۹۷
 ۹۸
 ۹۹
 ۱۰۰

کوف
اوس
عفا
تتیر
تیار
رب
خلو
جہک
طاوت
صلوات
چراگا
کا
برجام
لوحیا
سین
کوپ
+ کہ
ک
میکرو
یک دور
م دور
بیج
دور
نفس
نملک
کرنج

Entered in Database

 20/2/06
Signature with Date

GULISTAN MUTRAIM

G.K. U.